

RENUKA

Book Binding Works

S.R.T. 22, Jawaharnagar,
Opp. Citizen Press,
R.T.C, Cross Roads,
Hyderabad - 20 (A.P.)
Ph. . 7800697

సంపుటము II
నెం. I

9 జనవరి, 1990,
మంగళవారము
(శక సం. 1911,
పుష్యం - 19).

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపములు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

పేజీ నెం.

1. సంతాప ప్రతిపాదన:	
ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పాత్య సింగారయ్య మృతిపట్ల సంతాపము.	1
2. సభా కార్యక్రమము	1
3. సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు	8
4. సభా సమితి నివేదిక:	
ఉపకార వేతనముల దుర్వినియోగముపై నివేదిక.	9
5. సభా కార్యక్రమము	9
6. గవర్నరు ప్రసంగమునకు ధన్యవాదములు తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ.	10

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ ముద్రాణాలయ కమీషనరుగారిచే శాసనసభ
ముద్రాణాలయము, హైదరాబాదునందు ముద్రించబడినది

1991.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధానాధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి
అధ్యక్షుల పేరణ పట్టిక	:	శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు
	:	శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు
	:	డా. జి. కుతూహలమ్మ
	:	శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు
	:	శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు
	:	శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	శ్రీ సి. వెంకటేశన్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎ. వి. జి. కృష్ణమూర్తి
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శాస్త్రి
	:	శ్రీ పి. వి. కె. ఎల్. ఎన్. వి. రాఘవ శర్మ
	:	శ్రీ జి. మురళీధరరావు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. వి. భాస్కరరావు
	:	శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణ మూర్తి
	:	శ్రీమతి ఎస్. జి. సుమిత్రాబాయి
	:	శ్రీ ఎ. పద్మనాభన్
	:	శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ రెడ్డి
	:	శ్రీమతి ఎం. వి. ఎస్. జయలక్ష్మి
	:	శ్రీ బి. వి. రామారావు
	:	శ్రీ జి. రంగారెడ్డి
	:	శ్రీ కె. శారీ రెడ్డి
	:	శ్రీ డి. సుబ్బాచార్యం
చీఫ్ రిపోర్టరు	:	శ్రీ ఎం. హెచ్. కేశవరావు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ చర్యలు
అధికార నివేదిక

తొమ్మిదవ శాసన సభ
(మొదటి సమావేశము : ఐదవ రోజు)

మంగళవారము, జనవరి 9, 1990

(సభ ఉదయం 9-00 గంటలకు సమావేశమైనది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

సంతాప ప్రతిపాదన

మిస్టర్ స్పీకర్ :- "సంతాప ప్రతిపాదన"

"ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభ మాజీ సభ్యులు శ్రీ పాత్ర సింగారయ్య మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది."

శ్రీ పాత్ర సింగారయ్యగారు కాళహస్తి నియోజకవర్గము నుంచి 1957 సంవత్సరములోను, వేపంతెరి నియోజకవర్గము నుంచి 1962 సంవత్సరములోను శాసనసభకు ఎన్నిక అయ్యారు. ఆయన మితభాషి సహృదయులు. వారు అస్వస్థులుగా ఉన్నారు. గత ఆక్టోబరు మాసము ఆరవ తేదీన మరణించారు. వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతూ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాము.

(గౌరవ సభ్యులు వారి ఆత్మ శాంతికి రెండు నిమిషములు లేచి నిలబడి మౌనం పాటించారు.)

సభా శార్యక్రమము

శ్రీ యన్. చంద్రబాబు నాయుడు (క.ప్పం) :- రాయలసీమ సమస్యలు గురించి చేస్తున్న ఆందోళన చాలా తీవ్ర రూపం దాల్చింది.

Mr. Speaker :- May I remind you ? According to the decision of the Business-Advisory Committee, there is an understanding between all the Floor Leaders in this Session, only Governor's Address will take place and tomorrow law and order problem is remaining. I appeal to all of you. . .

శ్రీ యన్. చంద్రబాబునాయుడు: నిన్న మేము రాయలసీమ సమస్యను గురించి చేస్తున్న ఏజిటేషను గురించి 304 ఓాలు క్రింద నోటీసు యిచ్చినాము.

An asterisk before the name indicates confirmation by the Member

(1)

పరిస్థితి రోజు రోజుకు యింకా ఎక్కువ అవుతున్నది. రాయలసీమలో కలెక్టరు అఫీసు ముందు ఏజిటేట్ చేశారు. రాష్ట్ర రోజు కాగ్ర్యక్రమము చేపట్టారు. జాయింటు కలెక్టరు, ఉద్యోగస్తులు అఫీసులకు పోలేని పరిస్థితి ఏర్పడినవి. ఏజిటేషను 7వ రోజులోని అంట్లో అయినది ఏజిటేషన్ చాలా ప్రాంతాల్లో అంగం అంగి, ఏజిటేషను చాలా తీవ్ర స్థాయికి చేరుకుంది. గిరి రోజులుగా ఏజిటేషను చేస్తూ ఉంటే యిక్కడ సమాజీకాలు అరుగుతు ఉంటే—ప్రభుత్వము ఏమీ పట్టించుకోకుండా ఉండని అక్కడ ఉద్రిక్తత వారావిరణం ఏర్పడినది. ఈ ఏజిటేషను జరుపటికి ఎక్స్‌టెండ్ అయింది. కాబట్టి దీని మీద చర్చకు అవకాశం యివ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నేను చెబుతున్నాను. నిర్ణయం కాబోలే రిసెస్ లో మనం మారుచు.

(శ్రీ కె. విద్యాధర రావు (చింతలపూడి) : - ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రస్తుతం సభలోనే ఉన్నారు కానికీ దీని మీద వారిని చెప్పమంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : - గయజేసి పథులు నాతో కో అపరేటు చేయండి.

(శ్రీ కె. విద్యాధర రావు : - ముఖ్యమంత్రిగారు సభలోనే ఉన్నారు కానీకీ వారు చెబితే కాంటు ది ఈ సమస్యను వారు నిధంగా పరిష్కారము చేస్తారో తెలియ చేయాలి అని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Mr. Vidhyadhara Rao, it is not good. You are agitated. Please co-operate with me. You will remember the decision of the Business Advisory Committee. Mr. Chandrababu Naidu has raised some point. Let me answer it. Please resume your seat.

(శ్రీ జి. యాదగిరి రెడ్డి గారు మాట్లాడడానికి లేచారు.)

గతము గురించినదే. కొత్తగా వద్దతి గురించి మాట్లాడండి. ఒకరు మాట్లాడిన తరువాత ఒకరు మాట్లాడండి. యాదగిరి రెడ్డిగారు తమరు కూర్చోండి. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఒక చేసిన పాయింటు చాలా ఇంపార్టెంట్ అయిన పాయింటు. బి.ఎ.సి. లో కూర్చుని మనం కొన్ని సబ్జెక్టులపై వెతక్కు చేసుకున్నాం, పథులు దాని ఇంపార్టెంస్ గురించి సభ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చారు. దీని విషయం మనం రిసెస్ లో చూద్దాం. యిప్పుడు పోగే చేయకండి.

(శ్రీ కె. విద్యాధర రావు : - తత్వవేర పరిస్థితులు ఏర్పడి అవతల ప్రాచాలు పోయే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : - మీ పార్టీలో ఎవరో ఒకరు మాట్లాడండి. అందరూ లేస్తే ఎట్లాగు? ఒకరు మాట్లాడితే మీ పార్టీలో సమైక్యత ఉందని భావము వస్తుంది. అందరూ మీ పార్టీలోని పథులు లేచి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తే మీలో సమైక్యత లేదనే భావము వస్తుంది. మీ పార్టీ నుంచి దయచేసి ఒక పథుడు మాట్లాడండి.

శ్రీ యన్ చంద్రశాస్త్రి నాచుడు :—గత ఏడు రోజులుగా లన్ డెఫెన్స్ హంగర్ ప్రియకు చేస్తున్నారు. ఎవరం అయితే ఒక రోజు ఎక్స్ టెండ్ చేయండి. ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెబితే బాగుంటుంది.

Mr. Speaker :—I will convey your feelings to the Hon'ble Chief Minister who is also here. You brought it to the notice of the House, please let us see.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—యిది వరకు పిసిడెంట్ ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారు నభలోనే ఉన్నారు. వారిని చెప్పమనండి. మొట్టమొదటసారిగా మేము ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము.

Mr. Speaker :—Let us forget about all bad precedents.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—గత ఏడు రోజులుగా రాయలసీమలో విరహం దీక్షలు చేస్తున్నారు. ఏడన రోజుతోకి ఎంటర్ ఆయినారు. Please come to the rescue of the people of Andhra Pradesh. ముఖ్యమంత్రిగారు సలతో ఉన్నారు కనుక వారిని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ విషయం గురించి రీవెన్యూ మాట్లాడుదాము. సభ్యులు అంగీకరించారు. వారిని విలివి మాట్లాడుదాము వారు కాటిన్ పై అయ్యారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—ఎవరు కాటిన్ పై ఆయినారు? ఎవరూ కాలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దీనికి ఒక మార్గము వెదుకుదాము. దీనిని పరియన్ మాటలు కాదని ఎవరు అనడం లేదు.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు (హిందూపూర్) :—బి.ఎ.సి. సమావేశాలు వేరు. యిక్కడ సమావేశాలు వేరు. నిర్ణయాలు వేరు. సమాజంలో ఉత్పన్నమైన ఉద్రిక్తకరమైన పరిణామాలు వేరు. యిటువంటి అత్యవసర పరిస్థితి ఏదైనా వచ్చినప్పుడు, సభ సమావేశాలు జరుగుతున్నప్పుడు ఈ విషయాలన్నీ సభలో ప్రస్తావించి ప్రజలకు విశ్వాసం కలిగించాలి. నేడు...

(ఇంటర్వెన్షన్)

Mr. Speaker :—No interruptions please. ఈ విధంగా వారు మాట్లాడుతున్నప్పుడు అడ్డు పడడం మంచిది కాదు. నేను చాలా సీరియస్ అవ్వకుండా తీసుకుంటున్నాను మీ ఇంటర్వెన్షన్. ఎప్పుడైనా పోరు లీడరు, అపోజిషన్ లీడరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఎవరూ అడ్డుపడకూడదని నేను పదే పదే చెబుతున్నాను. హౌస్ ను అర్థమలో పెట్టవలసిన బాధ్యత నాపై ఉంది. పోరు లీడరు మాట్లాడుతున్నప్పుడు, ప్రతిపక్షనాయకులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు మధ్యలో అడ్డెక్స్ చేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ యన్. టి. రామారావు :—కొంత ఉందోకనకరమైన పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు, అక్కడ ప్రాణ భయం ఉన్నప్పుడు ప్రజలు మనవల్ల ఉంచిన

విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని వమ్ము చేయకుండా—ఇక్కడి ఆ ఇమ్మ్య చర్చించి వారికి నమ్మకము, విశ్వాసం కలిగించడం మన సర్వము, బాధ్యతగా కావిస్తున్నాను.

9.10 గ.మ. మిష్టర్ స్పీకర్ :—హౌసు మరొకసారి విన్నవి చేస్తున్నాను. వి.ఎ.సి.లో మన మొక అగ్రిడ్ విజనెస్ కు పోస్టింగ్ లయ్యాము. మరల ఈ సమస్య మీద చర్చించుకొని ఎదియినా మార్గము చూడమని మనవి చేస్తున్నాను దీనిపైన ఇక టైం చేస్తు చేయవద్దు

(ఇంటరప్షన్)

మీలో చర్చించనిదే నేనేమీ చేయు.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబు నాయుడు :— మా ఆవేదన మీకు అర్థం కావడం లేదు. ఇప్పుడు హౌస్ లో ముఖ్య మంత్రిగారు వున్నారు. ఇప్పుడే దీనికి సమాధానము చెప్పాలి. ఇది సీయన్ ఇమ్మ్య, మేము చూట్టాడుమా వుంటే మా ఆశేన...

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు :—సిథలో ముఖ్య మంత్రిగారు వున్నారు. వారు ఏమి చెబుతారో చెప్పమనండి....

Mr. Speaker :—Each member has got a right to say. I have permitted you and I have permitted him also.

పంచాయతి రాజ్ కాఫి మంత్రి (శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి) :—ఈ రోజు చంద్రబాబు నాయుడు గారి రామారావు గార్కి, ఎం.వాల విద్యాధరరావు గారికి, ఎందుకు అంత నింపతి వచ్చిందో అర్థం కావడం లేదు. వారు ప్రభుత్వములో వస్తూవుడు, కనీసం, 18 రోజులు రాయలసీమ ప్రజల నిరాహార దీక్ష చేస్తే, వారికి ఏ మాత్రం దయకలుగకుండా, రాయలసీమ అంతా అజితేషన్ అరుగుతూ వుంటే కొంతయినా వారికి స్పందన లేకుండా పోయింది..

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker :—There is a procedure in this House. Always we sit in the Business Advisory Committee and decide.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :—ఇప్పుడు రాయలసీమ గురించి వారు మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు. ఇప్పటి...

(ఇంటరప్షన్)

Mr. Speaker :—Unless you cooperate, it is very difficult to conduct the House. Please resume your seats.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :—ఈనాడు చంద్రబాబు నాయుడు గారు మొసలి కన్నీరు కారుస్తున్నారు. ఆ రోజు ఏమయినారు చెప్పండి. ఈ రోజు రాయల సీమ సమస్యలను తీర్చడానికి ముఖ్య మంత్రి డా. చెన్నారెడ్డి గారి ప్రభుత్వము కంకణం కట్టుకొన్నది. ఆ రోజు 18 రోజులు నిరాహార దీక్ష చేస్తే కొంతయినా దయచూపలేదే? మరల ఇప్పుడు సిగ్గు లేకుండా చూట్టాడుతున్నారు.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :— వారు ఆపోజిషన్ లో వున్నప్పుడు వారు మాట్లాడుతూ నుంచే మేము గాటర్ ఫియర్ కాకుండా వున్నాము. ముఖ్యమంత్రి గారు దీన్ని ఏవిధంగా పరిష్కారము చేస్తారో చెప్పవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగారి మీదుంది..

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— ఆ రోజు రామారావు గారు సెక్రెటరీయట్ ఎదుట రోడ్డు మీద పండుకొన్నప్పుడు ఏమైంది? రాయలసీమ జనం అంతా సెక్రెటరీయట్ ముందు వచ్చి వుంటే, ఆయన రోడ్డు మీద పండుకొని విశ్రాంతి తీసుకొన్నారు.

(ఇంటరప్షన్)

మిష్టర్ స్పీకర్ :— ఖారోండి. అందరూ ఒక్కసారి మాట్లాడితే ప్రయోజనం లేదు. మీరు మాట్లాడినవి రికార్డులోకి వెళ్ళవు.

శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— ఆ రోజు రాయలసీమ సమస్యల గురించి మేము అడగడానికి వస్తే, ఆయన రోడ్డు మీద పండుకొన్నారు ఆ రోజు ఎంతో మంది రాయలసీమ ప్రజలు వస్తే, మీకు సిగ్గు లేదా ఈ రోజు వాళ్ళను గురించి మాట్లాడుతున్నారే?

(బెల్)

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, ఇది విజిటేన్ కాదు. ప్రజాసందేశం— దీనిపై ప్రభుత్వము బాధ్యత వుంది కాబట్టి తప్పకుండా సమాధానం ఇవ్వాలి...

(ఇంటరప్షన్)

మిష్టర్ స్పీకర్ :— మీకు కూడా (ప్రెజిడీ సెంచెస్ వైపు చూస్తూ) సమయం ఇవ్వబడుతుంది, దయచేసి కూర్చోండి. తరువాత మీ టరమ్ సస్తుంది. ఒకరి తరువాత ఒకరు మాట్లాడండి. వారిని కంప్లీటు చేయనియండి. అల్లరి వల్ల మీ స్పీచ్ రికార్డులోకి వెళ్ళదు. వారికి చెప్పే హక్కుంది. మధ్యలో లేవడం మర్యాద కాదు కూర్చోండి. దయచేసి. ఇంటరప్ట్ చేయడంవల్ల విజిటేన్ చెడిపోతుంది. మంత్రీలు, ఎంపీలు వున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారు సమాధానము ఇచ్చేది వుంది. కోవరేట్ చేయండి.

I request the Chief Whip to control his Members. I will give chance after he completes.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ఇదేనా ప్రజాస్వామ్యం? మనకు ఓట్లు ఇచ్చి, గౌరవించి, వారి సమస్యలను పరిష్కరించాలని వచ్చిన ప్రజలను మనము అడరించి చేయవలసిన పని ఇదేనా? వారిని గౌరవించడం ఇదేనా?

(ఇంటరప్షన్).. (బెల్)...

ఈనాడు సభా నాగుతుడుగా గౌరవించబడిన రాష్ట్ర ప్రజా ప్రతినిధిగా వున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో స్పందించడం ఎంతయినా అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ ప్రజల సమస్యలను గుర్తించినట్లువుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— రాయలసీమ సమస్య గురించి మీకు దొడ్డు తెలుసు. ఈ పోరాటాన్ని ఎన్నోమార్లు గుర్తించడం సరిగ్గా ఉంది. ఆ పోరాటాన్ని ముఖ్యమంత్రి ఎన్. టి. రామారావుగారు...

(ఇంటరప్షన్)

ఏ మాత్రం స్పందన లేకుండా ఆయన సద్దకు ఎవ్వరినీ సమస్యను సమకొని వచ్చినా ఆ సమస్యలకు పరిష్కారం లభించడానికి ఆయన ప్రజానీకం రాయలసీమ నుండి వస్తే, వారినిగ రిని తృప్తికరించి, మీమందరం పెక్రచేరియటం వెళ్ళి కలుస్తాం అంటే, వా రోడ్డు మధ్యలో వండుకొని ఆ రోజు ఆయన అవమానం చేసి, రాయలసీమ అత్యంత దుస్థితిలో వెన్నుపోటు పొడిచి, రామారావుగారు ఆ రోజు రాయలసీమ సమస్యను గురించి మొసలి కన్నీరు కార్చి వస్తారంటే, సిగ్గు లేదా ఏమీ అడుగుతున్నాను. చంద్రబాబునాయుడుగారు ఎక్కడకు పోయారు ఆ రోజు? చంద్రబాబునాయుడు గారికి తెలుసా? 18 రోజులు నిరాహార దీక్ష చేస్తే, ఒక రోజు కూడా వచ్చి, అక్కడున్నవారిని ప్రశంసించకుండా, అవమానపరచిన ఎద్దుమనుషులే ఈ రోజు మాట్లాడుతున్నారంటే ఏమీ చెప్పాలి? చూడండి. ఆ రోజు ఏమీలేకుండా, డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు అక్కడ ఎం.ఎల్.ఎస్. క్వార్టర్స్ కు వచ్చి, రాయలసీమ సమస్యలనందరినీ ప్రశంసించి, వారి సమస్యలను పరిష్కారము చేయాలని అంతా ఆదరణ, ఉత్సాహము చూపించారో... అహో...

(ఇంటరప్షన్)

(శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—మీ జాతకం ఏమిటో అదిరికి తెలియనిద కాదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ విధంగా రియాక్ట్ అవుతున్నారోనని...

(శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :— నీ జాతకం, నా జాతకం ప్రజలందరికీ తెలుసు. ఒకే బడిలో చదివాం. జ్ఞానం చేసుకో. మైంట్. రాయలసీమ సమస్యల గురించి ఇక్కడ ప్రభుత్వముతో. నన్న అందరూ ఉత్సాహముతో, చిత్తశుద్ధితో పున్నారని వారికి తెలియజేస్తున్నాను. మేము 18 రోజులుగా కొన్ని సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసుకొని, రాయలసీమకు సంబంధించిన మంప్రాలందరూ, కానన సభ్యులతో సంప్రదించి, మేము కొన్ని ప్రణయాలు తీసుకొని ముఖ్యమంత్రి గారిని కలవాలని ఒక పత్రాసము చేసుకొన్న మాట వారి దృష్టికి తస్తున్నాను...

(ఇంటరప్షన్)

9 -20 గం.
ఉ.

Mr. Speaker :—The point is whether to take up that matter immediately or refer it to the Business Advisory Committee to fix the time for consideration.

(శ్రీ ఆర్. చెంగారెడ్డి :—బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో పెట్టి నిర్ణయించండి.

మిస్టర్. స్పీకర్ :— ఇప్పటికప్పుడే రాయలసీమ సమస్యను గురించి చర్చించాలా, లేక పోలీస్లకు ప్రకారము బిజినెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీలో

నిల్లించి తీర్మానం ద్వారా చర్చకు రావాలా అనేది ఇప్పుడు ఇక్కడ వున్న విషయం. దానిని గమనించే చెప్పండి.

శ్రీ సి. నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం) :—అదృశ్య, ఇది చాలా సున్నితమైన సమస్య. ఇప్పుడు సభ సభ్యులకు వచ్చింది. దీనిని బి. ఏ. సి. లో డిస్కస్ చేసి రేపటికి ఆగంబా చర్చకు అనుమతిస్తే మంచిది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నల్గొండ) :—ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. అక్కడ వారు సత్కారాన్ని చేసున్నారు. దీనిపైన ప్రభుత్వం వైఖరి ఏమిటో తెలియడానికి, సభ్యులు తమ తమ అభిప్రాయాలు తెలియడానికి వీలుగా దీనిని రేపు చర్చించడానికి అనుమతిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి. పాచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్ వల్లి) :—ఇది చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. మీకు అన్నీ తెలుసు కాబట్టి మీరే నిర్ణయం చేసి దీనిని ఆగ గంట లేక గంటా చర్చకు అనుమతిస్తే మంచిది.

Mr. Speaker :—I am the presiding deity and I have no statutory powers.

శ్రీ సి. పాచ్. విద్యాసాగరరావు. ఈ కాసన వర సమావేశాలు ముగిసే లోగా ఒక గంటా చర్చకు సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ సి. సర్దిరెడ్డి (మెకల్) :—ముఖ్యమైన విషయాలు సభ్యులు ద్వారా సభ దృష్టి వచ్చినపుడు ఆ విషయంపై ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. కాని సభలో పద్ధతిగానే తెలుగుదేశం వారు, కాంగ్రెస్ వారు ఒక ఒకరు శత్రువులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా అందరూ కూడ ఈ సభ యొక్క హుందా తనాన్ని గౌరవాన్ని కాపాడాలనిపించుకోవలసి బాధ్యత అందరికీ వున్నది. ప్రతిపక్షం వైన, ప్రభుత్వ పక్షం వైన అంతకన్న ఎక్కువ ఉంది అనే నిజయాన్ని చూడటం వున్నది. అది నిజమైతే గుర్తించేయాలని కోరుతున్నాను, అయితే ఈ సభకు కూర్చున్న వారూ తాము ముఖ్యమంత్రి మొదలగా మనం వున్నాం. సభ్యుల వారూ అందరూ సమానమైన అధికారాలు ఉన్నాయి. ఇది మంచిపోకూడదు. ఎవరి గౌరవం పోయినా అది సభ గౌరవం పోయినట్లే అవుతుంది. ఇక్కడ శత్రువులుగా ఉండే ప్రజల సమస్యలను చర్చించి, పరిష్కారము చేసుకుని ప్రజల మేల్పు పొందడానికి ఇక్కడకు వచ్చామని, ఆ బాధ్యత మరచిపోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. దీనికి చర్చకు సమయం కేటాయించి, చర్చించి, చట్టం ప్రభుత్వం బాబు చెప్పడం న్యాయం. లేకపోతే ప్రభుత్వం బాబు చెప్పలేదు అని పించుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎం. టంకార్ (నరసంపేట్) : ఈ సభ యొక్క ఆదేశనను గ్రహించి ముఖ్యమంత్రిగారు స్టోయిట్ అనే స్టేటుమెంటు ఇస్తే మంచిదే అట్లా కాని వషంలో ఓజెన్స్ ఎడ్వైజరీ కమిటీని సమావేశపరచి దీనికి రేపు సమయం కేటాయిస్తే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను.

شہری محمد امان اللہ خان :- سب سے فلور لیڈرس کو وقت دینا چاہیئے اور اسکے بعد ٹریزری بنچ والوں کو وقت دیں۔ یارٹی وائز لیڈرس کو موقع دینا چاہیئے ایک اچھی روایت ہے۔

مسٹر اسپیکر :- آپ کیلئے ایک اچھا نمبر جن کر رکھا ہوں۔ آپ کا نمبر پانچواں ہے۔ اگر آپ کو ناراضگی ہے اس نمبر سے تو میں آپ کو تیسرے نمبر پر لا دیتا ہوں۔

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు (హాజరుండ్రపురం) :- ఇటువంటి ఇష్యూస్ ఇంకా చాల ఉన్నాయి. ఈ రాష్ట్రంలో ఇటువంటి సమస్యలు ఇంకా చాల ఉన్నాయి కాబట్టి వాటి అన్నిటికీ కలిపి సమయం కేటాయిస్తే మంచిది.

కానన సభా వ్యవహారాల కాభామంత్రి (శ్రీ కె. రోశయ్య) :- నేను చెప్పగలిగింది ఏమీలేదు. మీరే స్వయంచాలి, మీరు ఏమి చేస్తే అది మాకు అంగీకారం.

Mr Speaker :- I want to know from the Hon. Chief Minister whether this issue which is raised should be referred to the Business Advisory Committee to have an understanding about its taking up in this Session or stay out and discussion will come in.

Chief Minister (Dr. M. Chenna Reddy) :- Sir, I entirely agree with your approach and I commend that.

Mr. Speaker : At eleven 'O clock the Business Advisory Committee will meet and discuss in this regard.

(Interruptions.)

There is no zero hour. Please resume your seats.

సభా సమక్షములో వుంచిన పత్రములు

Notifications relating to Administration of Panchayatiraj:

Sri R. Chenga Reddy :- Sir, I beg to lay on the Table copies of the notifications issued in G. O. Ms. No. 589, PR & RD (Mandals-I) Department, dt. 29-9-1989 and G. O. Ms. No. 602, PR & RD (Mandals-I) Dept., dt. 12-10-1989 with which certain rules have been made as required under sub-section (2) of section 92 of the Andhra Pradesh Mandal Praja Parishads, Zilla Praja Parishad and Zilla Pranalika and Abhivrudhi Sameeksha Mandals Act, 1986.

Special Rules for the A.P. Chaitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Service.

Minister for Endowments and Commercial Taxes :

Sri M. Ravindranath Choudary;— Sir, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G.O. Ms. No. 679, Revenue Endowments-I Department, dt. 4-10-1988 containing the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Service Rules, as required under sections 3 and 4 of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1987.

A.P. Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Advisory Council Rules.

Sri M. Ravindranath Choudary :—Sir, I further beg to lay on the Table a copy of the notification issued in G. O. Ms. No. 1003, Revenue Endowments-I Department, dt 16-10-1989 containing the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Advisory Council Rules, 1987 as required under sub-section 2 of section 153 of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act. 1987.

Annual Administration Reports of the A.P. State Road Transport Corporation for the years 1984-85 and 1985-86

Minister for Transport Sri G. V. Sudhakar Rao:—Sir, I beg to lay on the Table copies of Annual Administration Reports of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation for the years 1984-85 and 1985-86 as required under sub section (3) of section 35 of the Road Transport Corporation Act. 1950.

Mr. Speaker.—Papers laid.

సభా సమితి నివేదిక

Report of the House Committee on
Misappropriation of Scholarships
(VIII Legislative Assembly)

Secretary, Legislature (Sri C. Venkatesan):—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the Report of the House Committee of the Eighth Legislative Assembly on Misappropriation of Scholarships which was presented to the Speaker on 20-10-1989 under direction No. 1 issued by the Speaker dated 2nd February, 1972.

సభా కార్యక్రమము

Sri K. Subba Reddy (Koilkuntla):—Point of Order, Sir. Under rule 17, the Governor shall address the House and shall inform the

Legislative Assembly of the causes of its common. The first clause is fulfilled but the second one, no causes are shown so far. So, I am questioning whether we are rightly proceeding or not.

Mr. Speaker:—The point of order has become anfructuous since the Governor has addressed and the debate is taking place and we are on the final day. Therefore, there is no merit in your point of order and I am disallowing it.

గవర్నరు ప్రసంగమునకు ధన్యవాదములు తెలిపే పరిపాదనపై చర్చ:

శ్రీ పి. నర్సిరెడ్డి:— అధ్యక్షా, గవర్నరుగారు ఈ సభలో నాన్నా వేదిక 9-20 సం. పాయంకాలం నాలుగు గంటలకు తమ ప్రసంగం మనకు చదివి పలికారు. ఉదయం వారు ఒక్కడకు శ్రమ తీసుకుని వచ్చినందుకు, చదివినందుకు హాతి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ గౌరవ సభ్యులు ధర్మారావుగారు ఒక మోషన్ పాస్ చేశారు. తెప్పికల్ గా కనీస మర్యాదను పాటించటానికి ఈ సభ గవర్నరుగారికి ధన్యవాదాలు చెప్పవలసివస్తుంది. దానిలో నాకు భేదాభిప్రాయం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే ఈ ప్రభుత్వం అధికార లోకి వచ్చిన తరువాత, ప్రజలు కాంగ్రెసువారికి అధికారాన్ని అంటగట్టిన తరువాత, ఈ అయిదు ఏళ్ళుగా అధికారంలో వుంటామని భావించి మొదటి సవత్సరంలో ప్రభుత్వ విధానాలు ఏ విధంగా రూపొందించాలి, ఏ ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి, పరిపాలనా విధానం ఏ విధంగా వుంటుంది అనే అంశాలపై పరిగెనిలోకి తీసుకుని వారిని గవర్నరుగారి ప్రసంగం ద్వారా ఎంబీలో ప్రకటించి ప్రజలకు అందజేయవలసిన అవసరం వుందని అది ఒకదరకూ లేని విషయమే. అయితే దానికి బదులుగా ఈ ప్రసంగం చూస్తే శతాబ్దాల గా పరిపాలనా అనుభవం కాంగ్రెసుపార్టీ వీటివన్నింటినీ దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రసంగంపై చూపా దించడంలో విఫలమయిందని చెప్పటానికి నాహాస్తి ఉన్నాను. ఈ ప్రసంగం చదివితే ఏ ఏ చేసే పనుల కన్నా, వీరు చేపట్టే కార్యక్రమాల కన్నా తెలుగుదేశంపార్టీ చేసే పనులు, వారి విధానాలపైన, వారు చేసే వ్యయం పైన చాలా ప్రసంగంలో ఎక్కువ స్థానం ఇచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. దీనిని బట్టి చూస్తే కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేసే పని వచ్చిన పామును కొట్టటానికి ప్రయత్నం సున్నట్లు కనిపిస్తున్నది కాని ప్రజలు అందించిన అధికారాన్ని నర్సిరెడ్డియోగం చేసుకుంటూ ప్రజలు అతి చివరకు కార్యక్రమాలను రూపొందించుకొని వారిని సత్కరించే పరచటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు కనిపించడం తోని మనవిచేస్తున్నాను. అధికారం మన నొత్తు కాదు. ప్రజలు ఓట్లు వేసి, గెలిపించి, అధికారం అంటగట్టినంత మాత్రాన అధికారం మనది మన ఇష్టం వచ్చినట్లు పరిపాలించవచ్చు, అధికారాన్ని మన ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉపయోగించుకోవచ్చు అనుకుంటే అది పొజ్జాని, అధికారం ఎప్పుడూ ప్రజలదేనని వారు ఎవరిని కోరుకుంటే వారికి అధికారం ఇస్తానని, ఇష్టం లేనప్పుడు అధికారానికి రాకుండా కూడా చేయగలరని, అందువలన వారికి మేలు చేసే కార్యక్రమాలు చేపట్టాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ గవర్నరుగారి

ప్రసంగము చూస్తే ఇందులో విద్యకాని, వ్యవసాయం గాని, వపర్ కాని, త్రాగే నీరు గాని ఉపాధికల్పక కాని వీరిపై దృష్టి కే ద్రికరించి ఈ సమస్యలను ఈ విధంగా పరిష్కరిస్తాము. ఈ విధంగా ప్రజలను సంక్షృప్తి పరుస్తాము అని ఎక్కడా చెప్పలేదు. ప్రభుత్వం వీరిపై స్పష్టంగా ప్రకటన చేయకపోతే తెలుగు శీత ప్రభుత్వం ఎదుర్కొన్న పరిస్థితి నే ఎదుర్కోవలసివస్తుందని కూడా మనవి చేస్తున్నాను తెలుగుదేశం పార్టీ సలహాదారులలో తన అధికారాన్ని కోల్పోయింది. ఈనాడు మీరు మంచివాని, ఈ రాష్ట్రాన్ని శిష్టమారు, ప్రజలకు మంచి చేస్తారు, మీ సిద్ధాంతాలు మంచివి అనుకొని ప్రజలు మీకు ఓటు పోరరుకు చే అది నిజం కాదు. మీరు గతంలో అధికారం కోల్పోయినప్పుడు ఉన్న పరిస్థితులను మరచిపోతున్నారు.

(అంతరాయము)

అయ్యా, నేను మిత్రవరుణంగా ముందు వున్నాను. ఇప్పుడు వున్నాను, ఇక ముందు కూడా వుంటాను. అందులో ఏమీ అనుమానం లేదు.

9-40 గం.
ఉదయం

మిస్టర్ స్పీకర్ : — ఏ ప్రభుత్వం కూడా ఇతరులు మాట్లాడేటప్పుడు మాట్లాడ దలచుకొంటే నోచి నిలబడి పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు అని నేను వర్మిన్ ఇ ఫై తప్ప మాట్లాడకూడదు. అంతే తప్ప ఇది సరదాగా మాట్లాడే సభ కాదు. మీరు కూడా అంతరాయం కల్పించినచానికి రిప్లయ ఇవ్వకుండా ప్రోసీడ్ కండి. వారిని నోట్స్ తోకి తీసుకోకూడదు.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి : — గతంలో మీరు దశాక్షాల పాటు అధికారంలో వున్నా మీరు అందించిన పాలన, ప్రజలకు మీరు కల్పించిన సౌకర్యాలు ఏదైనా మీరు సరిపడదు, మా సమస్యలను మీరు పరిష్కరించలేకన్న దృష్టాంతంతో ప్రజలు మిమ్మల్ని అధికారంలోంచి తొలగించారన్న విషయం మరచిపోకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజు మీరు అధికారంలోకి వచ్చారంటే అందుకు కారణం తెలుగుదేశం పార్టీ వాటికి అధికారం ఇచ్చిన తరువాత వారు కూడా ప్రజలకు అనుగుణంగా, అనుకూల గా సమస్యలను పరిష్కరించినప్పటికీ నోట్స్ తప్పివడక వారు కూడా తమకు సరిపడలేదనే ఉద్దేశంతో ఒక టెన్షన్ గా మాత్రమే మీరు అధికారాన్ని అటగెట్టారన్న విషయం మరచిపోకూడదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది చిరస్థాయిగా వుండిపోతుంది. ఎల్లకాలం మేము అధికారంలో వుంటాము. తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోంచి తొలగి పోయింది. ఇక మాకు తిరుగులేదు అనే భావం మీరు వుంటే అది పొరపాటు. మీరు ఇక ముందు చేసే పరిపాలనా విధానాన్ని ప్రజలు ఎల్లవేళలా కనిపెడుకూ వుంటారన్న విషయం మరచిపోకూడదు. అధికారం వచ్చింది కదా అని విషయ గర్వంతో ఇష్టానుసారం వ్యవహరిస్తే ఎక్కువ కాలం మీరు ఇక్కడ వుండరన్న విషయం గమనించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు భారత దేశం మొత్తంలో మీ పార్టీ ఎందుకు అధికారాన్ని కోల్పోయిందో ఒక్కమారు ఆలోచించండి.

ఇక్కడ ఈరోజు ప్రజలు మీక అధికారాన్ని ఇస్తున్నారని మంత్రాన్ని పలుకుతున్నామని చెప్పకొని ఎదికాగాన్ని ఇచ్చానని అనుకొంటే అది తప్పు.

(అంతరాయము)

శ్రీ పి. క్రిష్ణమూర్తి (బందరు):- అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్.

Mr. Speaker:- Under what Rule, are you raising your Point of Order?

శ్రీ పి. క్రిష్ణమూర్తి:- మేము కొత్తగా నిబంధన ప్రవేశపెట్టినావాళ్ళు, ఇంకా మేము రూల్స్ లోకి వెళ్ళలేదు. ఈ సభకు రాగానే ఇక్కడ గానం పుస్తకం ఇచ్చారు. కాని జనరల్ వాల్వెస్ తో వారు చెప్పిన ప్రాజెక్టులను చెప్పకొన్నది ఏమిటంటే.....

మిస్టర్ స్పీకర్:- మీకు అవ్యంగికరమైన విషయం ఏమిటి?

శ్రీ పి. క్రిష్ణమూర్తి:- 'మీరు మంచివారని ప్రజలు ఎన్నుకోలేరు' అని అన్నమాట అభ్యంతరకరం. మీరు మంచివారని ప్రజలు ఎన్నుకొనడం లేదు. వెనుకటి ప్రభుత్వం యొక్క నిర్మాణాలవల్ల ఎన్నుకొన్నారని అంటున్నారు. మేము మంచివారననే ప్రజలు మమ్మలను ఎన్నుకొన్నారని నేను అంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:- వారు మాట్లాడిన వాటిలో అభ్యంగికరకమైన విషయాలు ఏమైనా వుంటే మా దృష్టికి తెస్తే, అది అన్ పార్లమెంటరీ అయితే, నేనే దీని వేస్తాను. అంతే కాని వారి భావాలను మనం ఏమీ చేయలేము. మీరు చాలా అనుభవం వుంది. మీరు ముగిసిపోలితే నడివివు టారు ఈ సభలో మునిసి పాలిటీని సక్సెస్ ఫుల్ గా, డిస్టిన్ట్ గా నడిపినవారు ఇతికంటే గొప్ప సభకు నడుపగలుగుతారు. నేను మీలో ఒకణ్ణి భావిస్తున్నాను. అందువల్ల నా సలహా ఏమిటంటే డిజేట్ వాచ్ చేయండి, దయచేసి ఇంటర్వ్యూ కాకండి టైట్ టైం ప్రకారం నేను పనిచేయవలసివుంటుంది.

శ్రీ పి. క్రిష్ణమూర్తి:- మాకు కూడా అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఎవరైనా మాట్లాడుతున్నప్పుడు మీరు ఇంటర్వ్యూ అవుతే చాలా టైం పోతుంది. అబ్జక్షనబుల్ లాంగ్వేజ్ లో మాట్లాడితే వాచ్ చేయడానికి నేను ఇక్కడ వున్నాను.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి (నల్గొండ):- 'చెప్పని మాటను చెప్పినట్టు' గా చెప్పి హాజరు మీస్ లిడ్ చేశారు.

Mr. Speaker:- I have already corrected it.

శ్రీ పి. నర్సిరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నాకు దురుద్దేశంగాని, దురభిప్రాయంగాని లేదా ఒకరిని కించపరచాలనే ఉద్దేశంగాని ఎప్పుడూ లేదు. కేవలం నా అభిప్రాయాన్ని మాత్రం వ్యక్తం చేసే అలవాటు వుంది. నా అభిప్రాయాన్ని అణగారా

తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ:

ఈ సభకు చెప్పేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. అందులో ఏమైనా పొరపాటు వుంటే, వార్డ్లలో ఎప్పుడైనా పొరపాటు జరిగి అన్యాయం జరిగిన మాట మాట్లాడితే, సభ్యులు దానిని పొయింటువు చేస్తే విత్ డ్రా చేసుకొనడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు. అందుకు ఎప్పుడు కూడా అభ్యంతరం చెప్పేవాణి కాదు.

ఒక సమయంలోనేది ఏమిటంటే ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తన బాధ్యతను గ్రహించి గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని రూపొందించలేదు. కేవలం తమ పట్టు గడుపుకోవాలనే ఉద్దేశంతో విధిగా ఈ సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి గవర్నరుద్వారా ప్రసంగంచేయించి దో పప్పులనే ఉద్దేశంతో చెప్పిన మాటలు గానే కనపడుతున్నాయి తప్ప వారు తమ మైండ్ ను ఆపాయిచేసి, తమ అనుభవాన్ని పురస్కరించుకొని ఈ సభకు తమ విధానాల గురించి ని, సమస్యల గురించి గాని చెప్పడానికి విఫలమైవారని మరొక్క సారి తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అది ఏ విధంగా వుందో మనవిచేస్తాను ఉదాహరణకు విద్యారంగం విషయానికి వస్తే గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు, ఎందుకు చెప్పలేదని అడుగుతున్నాను. విద్యారంగం ముఖ్యమేది కాదా? అంధర్ రాష్ట్రానికి విద్య అవసరం లేదా? ఈరోజు భారత దేశంలో పోషనట్లయితే ఆంధ్ర రాష్ట్రం విద్యారంగంలో ఏ స్థాయిలో వుందో చూస్తే భారతదేశం మొత్తం మీద అక్షరాస్యుల శాతం తిరి వుంటే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో 29 శాతం మాత్రమే వుంది మహబూబ్ నగర్, ఆదిలాబాద్ వంటి వెనుకబడిన జిల్లాలలో చూస్తే అక్షరాస్యుల శాతం ఇంకా తగ్గి 29 శాతం మాత్రమే వుంది. అలాంటి పరిస్థితులలో విద్యారంగంలో మన రాష్ట్రం ఎంత వెనుకబడి వుందో గమనించలేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ సమస్యపై వారి దృష్టి ఎందుకు కేంద్రీకృతం కాలేదు, దీనిని ఒక సమస్యగా వారు భావించలేదా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. కేవలం ఈ సభలో కూర్చుని ఒకరిని ఎదిరించడం, కించపరచుకోవడంచేస్తే అది సక్రమమైన పద్ధతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మనం సమస్యలను తెలుసుకొని వాటి పరిష్కార మార్గాలను అన్వేషించి వాటిని పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేయవలసిన బాధ్యత మనపైన ఉంది. కాని కేవలం అసెంబ్లీలో మాట్లాడినంత మాత్రాన మన పని అయిపోయిందని అనుకొంటే పొరపాటు. ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వ పక్షంపై మరింత ఎక్కువగా వుంటుందని తమ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. విద్యారంగం పరిస్థితి చూస్తే ఈరోజున పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులు లేరు. అంధర్ రాష్ట్రంలో ఉపాధ్యాయులు లేని పాఠశాలలు అనేకం వున్నాయి. గత ప్రభుత్వం డిప్లీక్ట్ సెలక్షన్ కమిటీల ద్వారా అనేక వేల మంది బి.ఇడి, తదితర ఉపాధ్యాయుల నియామకానికి అభ్యర్థులకు పరీక్షలు నిర్వహించి సెలక్షన్ చేసి లిస్టులు తయారుచేసి వుంచింది. త్వరలో విద్యార్థులకు పరీక్షలు నిర్వహించే సమయం రాబోతున్నది కాబట్టి ఉపాధ్యాయ పోస్టులను త్వరలో ఖర్చీ చేయవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. పాఠశాలల విద్యార్థులు కాని, ఖానియర్ కళాశాల విద్యార్థులుగాని టీచర్ల పోస్టులను ఖర్చీ చేయలేకపోతే పరీక్షలు విధంగా వ్రాయగలుగుతారో అలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యారంగంలో

తెలివే ప్రతిపాదనపై చర్చ:

ఈరోజు ఏ... జరుగుతున్నదో చూడకుండా ఆ సమస్యలను అలాగే వదిలి పోయడం చాలా కోచనియం. ఈనాడు జూనియర్ కళాల్లో ఎంతో మంది పోస్టుగ్రాడ్యుయేషన్ చేసినవారు, పి.హెచ్.డి. చేసినవారు మింపరిగిగా పార్ట్ టైం టెక్నోరీగ్గా పనిచేస్తున్నారు. వారు సంవత్సరాల తరబడి పార్ట్ టైం టెక్నోరీగ్గా పనిచేస్తున్నారు వారికి సరి తీరదల్యలు వున్నాయి, అక్కడ కాలాలు సక్రమంగా పనిచేయడం దు. విద్యార్థులకు సరైన రీతిలో విద్యాబోధన జరిగడం లేదు—ఇవన్నీ ప్రభుత్వ దృష్టికి రావాలి అని అనుకున్నాను. అంతేకాదు, కాలేజీలలో కాలేజీ కమిషన్ ద్వారా తప్పని నియమాకానికి ఎంతో జాప్యం జరుగుతున్నది. వారికి పప్పుడో ప్రాణ పరిణామం యివ్వాలి. ఇంజనీర్లు అయిపోయాయి, వారి ఉద్యోగ నియోజమితి లో సరిగ్గా పనిచేయాలి పోతున్నది, అయినా వారి ఇంజనీర్లకు నియమించలేని ఈనాడు విద్యార్థులను సక్రమంగా నడచాలంటే, ఇంజనీర్లకు సక్రమంగానే రీతిలో విద్య అప్పించాలి ఉపాధ్యాయులకు ఉపాధి కల్పించాలి. ఇదెంతలా ముఖ్యమైన సమస్యకాదా? దీన్ని యీ ప్రసంగంలో గమనించాలి. అది విధిగా ఈ రోజు విద్యుచ్ఛక్తి గురించి మీకు తెలుసు. ఈ మధ్య మాత్రం గా వచ్చిన ప్రభుత్వం విద్యుచ్ఛక్తి కోత విధించింది. లోత కొరతం వరకు ఎంతో కోత విధించిన విషయం మనందరికీ తెలుసు. ఎందుకు ఊర్లో చేయాలి? అవసరం వచ్చింది? గత ప్రభుత్వం సక్రమంగానే పోయే విద్యుచ్ఛక్తి వి ఉత్పత్తి చేయలేదని జవాబు చెబుతారు. అది సరిపోదు. అది నిజమే, వాస్తవమే మేము కూడా అర్థము చేసుకున్నాము. కాని మీరు ఏ విధంగా యీ సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నారో? మీరు ఏమి చెబుతున్నారో? రేపు వచ్చే సమస్యరం ఈ కొరత లేకుండా మీరు చేసేటటువంటి విధానం ఏమిటి? మీ ప్రయత్నం ఏమిటని, ఏ విధంగా సఫలీకృతులు కాబోతున్నారనే విషయాన్ని ఖచ్చితంగా ఇందులో ఎక్కడా తేల్చి చెప్పలేదు. కేవలం మాటలతో మీరు గత ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించి కాలయ పన చేసే ప్రయంగాన్ని గూటించినారు. కాని వాస్తవంగా ప్రజలకు ఉపయోగపడేవిధంగా గూటించలేదనే విషయాన్ని మరొకరి జ్ఞప్తికి తీసుకవస్తున్నాను. ఈ రోజు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మనం జరి విద్యుచ్ఛక్తిపైన ఎక్కువగా ఆధారపడి ఉన్నాము. వర్షాలు వచ్చినప్పుడు, రిజర్వాయర్లు నిండినప్పుడు వాటి ద్వారా విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి అవుతున్నది. అది కేవలం వర్షాకాలంలో మూడు, నాలుగు నెలల వరకు మాత్రమే ఉపయోగపడుతుంది. కాని, వచ్చే వేసవి కాలంలోగాని, వర్షాలు లేనప్పుడు కాని యీ విద్యుత్ కోత ఎప్పుడూ ఉంటుందనే విషయాన్ని గూట ప్రభుత్వం గమనించలేదా? గమనిస్తే, యీ రోజు థర్మల్ పవర్ స్టేషన్లను ఎక్కువగా చేపట్టబోతున్నారా? వాటికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయిస్తున్నారా? ఏ విధంగా యీ సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నారనే విషయం ఖచ్చితంగా తేల్చి ఎక్కడా యీ ప్రసంగంలో చెప్పలేదు. ఈ సమస్యలను హామీరం చేసే

9-50 గం.
ఉదయం

విధంగా ఆలోచించే పద్ధతి ఇది మాత్రం కాదనే విషయాన్ని మరొకసారి ప్రభుత్వాని ముందు చేస్తున్నాను.

ఇరిగేషన్ దీనిలో కూడా చాలా అవకాశములు ఉన్నాయి. ఈ రోజు ఇరిగేషన్ ఉన్నచోట ఉన్నది, లేని చోట లేదు. బాగా పడిన ప్రాంతాలు బాగు పడ్డాయి. బాగుపడని ప్రాంతాలు అనే విధంగా మిగిలాయి. దాని గురించి మీరు ఆలోచించేటటువంటి పద్ధతి ఏమిటి? ఈ రోజు సేద్యపు నీటి విషయాన్ని గురించి మీ కృషికి కేదెల్పుకున్నాను. 9 జిల్లాలుగా ఉన్న ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 13 లక్షల 60 వేల 281 హెక్టార్లు నీటి సదుపాయం కల్పించారు. చాలా సంతోషమే, ముఖ్య బాధ లేదు. ఇంకా ఎక్కువ కష్టపడి, అందులో అభ్యంతరం లేదు. హాలుగు జలాలు ఉన్న రాయలసీమ కేవలం లక్ష 49 వేల 500 హెక్టార్లకు మాత్రమే నీరు కిచ్చినారు. ఆ ప్రాంతం ఎంత పెను బడి ఉంది? ఆ ప్రాంతంలో నీటికం ఎవిధంగా శాండ్విచ్ వుంది? బయటపడే మార్గం ఏదైనా ఉందా? ఏ విధంగా సౌకర్యాన్ని అందించలేదు. మన రాష్ట్రం కేవలం 9 నాయంపైన అధార డి రాష్ట్రం. వ్యవసాయాభివృద్ధి జరిగిన రోజు ఆ ప్రాంతం యొక్క ప్రజానీకం బాగుపడుతుంటుంది, అధికంగా ఎదుగుతారు అనే విషయ మీకు తెలియదా? తెలియవట్టికి కూడా వ్యవసాయానికి నీరు అందించడం లేదు. అదే విధంగా ఆ గాడా ప్రాంతంలో 10 జిల్లాలు ఉన్నాయి. దానికి కేవల మారు లక్షల 1, వేల 789 హెక్టార్ల భూమికి మాత్రమే నీరు అందుతున్నాడు. అంటే, ఒక జిల్లాకు లక్షల రూ. కూడా లేరు. ఇంక తక్కువ నీటి సదుపాయం ఉన్న ప్రాంతాలను గురించి మాత్రం గాంచిస్తే ప్రయత్నం మీ చర్యలు తీసుకుంటుంది? చూడగా మీరు అధికారం చేపట్టారు, మరి ప్రజలకు ఏ విధంగా సౌకర్యాన్ని అందిస్తా? ఈ ప్రాంతంలో కొంత కొత్త ప్రాజెక్టుల కేటగిరీలు? ఈ ప్రాంతం పండి ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాకుండా ఉన్నాయి ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు? ఎంత డబ్బు కేటాయిస్తారు? ఏ విధంగా పుష్కరం చేస్తారనే విషయం కూడా ఈ ప్రసంగంలో ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఈ రోజు జూరూ, ప్రాజెక్టు సుహూబ్ నగర్ లో ఉంది. ఎప్పుడు ప్రారంభించారు. 6, 7 సంవత్సరాలు అయింది ప్రారంభించి. యీ రోజు వరకు కూడా ప్రారంభం కాలేనె ఉన్నది. దాన్ని పూర్తి చేయాలి అనే ఎంత కాలం ఎవర? ఎంత డబ్బు అవసరం ఉంటుంది? ఆ సమస్యను ఏ విధంగా ఎదుర్కొంటారు? ఎప్పుడు సుహూబ్ నగర్ జిల్లాకు, వెను బడి ప్రాంతానికి నీరు అందించే ప్రయత్నం చేస్తారు? భీమా ప్రాజెక్టు గురించి ఎప్పటినుంచో నిజాం కాల నుంచి విడుదలైనాను. భీమా ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే ఆ ప్రాంతం బాగు పడే అవకాశం ఉన్నది. దిగడినాకి పరిద్రవం పీడిస్తున్న విషయం మన అందరికీ తెలియదా? ఆ సమస్యను మీరు ఏ విధంగా ఎదుర్కొంటారో ఒక్క మాట కూడా ఈ ప్రసంగంలో చెప్పలేదు. ఇది అంతా కూడా ప్రజలకు నిరాశాజనకంగా లేదాయని అడుగుతున్నాను. అదే విధంగా పంచాయతీలు చక్కగా పని చేసిన రోజు, బాగా పడిన రోజు, మండలాలు, జిల్లా ప్రజా పరిషత్తులు సక్రమంగా పని చేసిన రోజు నిజమైన అభివృద్ధిని అందించడానికి అవకాశం ఉంది.

జిల్లా అధ్యక్షుని సమాఖ్య ఈ రోజు జిల్లాలో ఉన్నాయి. అని వని
చేస్తున్నాయో? లేదా? వాటి గురించి మాడూ ఈ ప్రసంగంలో చెప్పలేదు.
అవి ఈ రోజు ముగ్గురు పాత్రను వహిస్తున్నాయి. మనం ఆసక్తికలనంటే
అభివృద్ధి సమూహ ద్వారానే ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమం
డబ్బుల వా కూడా ఎన్నికలకు సాగుతుందా లేదా? ఎల్లా ముగ్గురుగాను
ఆ సంఘానికి అధ్యక్షత సమీక్షించబడిన అవసరం ఉంది. అప్పుడు వనిపాదం
లేదా? అనే విషయం చెప్పలేను. ఇలా అయితే ఏ ఏ ఏ ఏ గా
ప్రజలయొక్క ఆ స్వేచ్ఛలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఈరోజు పూర్వాయోజితో
ఎదుర్కొంటున్నట్లు వాటి సమీక్షించి తీసుకుని తీసుకుని తీసుకుని తీసుకుని
రోజురోజు యోగం చేసి వచ్చాయో. వచ్చాయో డబ్బులు తీసుకుని తీసుకుని
తాము కావాలి అని అంటే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టి గామీయం యొక్క
అభివృద్ధిని పెంచుచు కల్పించుటానికే దృష్టి పెట్టాలి. యీ కార్యక్రమాన్ని
రూపొందించాడు. చాలా మందిదే కాదనడం లేదు. ఆ కార్యక్రమం ఎంతవరకు
సక్రమంగా కొనసాగుతుంది? ఆ కార్యక్రమం ద్వారా గ్రామాలలో ఏద
ప్రజాశక్తి ఎంతవరకు అభివృద్ధి చెల్లుతుంది? ఎన్నో గామీయ పంచాయితీలకు
వచ్చిననువంటి డబ్బులు యోగించుకుంటే దానికి అవసరమైన కాలానికి నిర్మాణం,
మరుగుదొడ్లు, పంచాయితీ వసతులు, కమ్యూనిటీ హాల్స్ నిర్మాణం చేపట్టాలని
కార్యక్రమాలు వాటి ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేయవలసిన అవకాశం ఇంజనీరింగు
డిపార్టుమెంటుపై ఉంటే అయితే ఆ గామీయంలో మాడలాలకు ఉండే
నూపరే వైజ్ఞానికే వైజ్ఞానికే ఎక్కువగా ఉంటే అయితే ఉన్నారో వారికి
ఎంతో పోషకం. కుష్ట యీ పనులు చేయలేక ఎస్టిమేట్స్ తయారు లేక,
ఫోసిన్లు అయితే ఆ పని పూర్తి చేసినట్లు విలువ చేయలేక యీ డబ్బులు ఖర్చు చేయడం
లేదు. పంచాయితీ సర్పంచులు బాధపడుతున్నారు. యీ డబ్బు సక్రమంగా
ఉపయోగపడడం లేదు. ప్రజలకు వని: రావడం లేదు. ఏవిధంగా యీ
కార్యక్రమాన్ని అనుమతి పెట్టాలి? సఫలీకృతం చేయాలి, స్వచ్ఛమైన సహాయ
పడాలి, డబ్బు ఉపయోగపడాలి అనేది చాలా ముఖ్యమైంది. దాన్ని మీరు
ఒక్కసారి కూడా ఆలోచించినట్లు నాకు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. మాడలాల
లోని స్టాఫ్ మండలాధ్యక్షుని కంట్రోలులో లేదు. అక్కడ ఉండే మండల
అధ్యక్షుని అధికారి అధికారంలో కూడా లేదు. మీటింగులకు వెళితే స్టాఫ్ సరిగా
రావడం లేదు. సమస్యను సామగ్రించే చేయాలంటే, అధికారుల దృష్టికి
తీసుకురావాలంటే అధికారులు మీటింగులలో ఉండడం లేదు. జిల్లాలో చూస్తే
కలెక్టరుగారి పరిపాలనపై ఇంచుమించు అదుపు తప్పిందని చెప్పకపోవదు.
10-00 గం. ఇందులో అతిశయోక్తి లేదు యీ విధంగా కలెక్టర్లకు అధికారులపై కంట్రోలు—
ఉదయం. ప పాలన డిస్టిన్ అనేది ఎందుకు పోయింది? మెదక్, మహబూబ్ నగర్,
నల్గొండ లాంటి ప్రాదరాజాదుకు దగ్గరలో వుండే జిల్లా అధికారులు అందరూ
ప్రాదరాజాదులోనే వుంటూ, ఆయా జిల్లాలో తమ కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించే
ప్రయత్నం చేస్తున్నారే తప్ప ఆయా గ్రామాలకు వెళ్లడం గాని, జిల్లా పాడ
కార్పొరేషన్లో వుండడం గాని, ప్రజలకు అందుబాటులో వుండడం, అక్కడి

కార్యక్రమాలు చూడడం గాని జరగడం చేసే అనే విషయం తమ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇప్పటి నుండి అయినా, 'సీని' ప్రాదరాజాదుకు చుట్టుప్రక్కల సీని ప్రజలతో పని చేసే పథికాలు ప్రాదరాజాదు వారు కాకుండా ఎక్కడో దూర ప్రాంతంలో వుండే ఒకరిని నియమించినట్లయితే, కనీసం ప్రాదరాజాదుతో నివాసం ఏర్పరచుకోకుండా వుంటారు. ప్రాదరాజాదుకు రారు. అక్కడే వుండి, అక్కడి ప్రజల సమస్యలను తెలుసుకొని, ప్రజలకు అందుబాటులో వుండి, ఆయా జిల్లాలలో సేవ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో వుంచుకోవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

హాసింగ్ విషయం చెప్పదలచుకున్నాను. హాసింగ్ అనేది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. అడుగంటిన వారికి, వీధి ప్రజాసౌకానికి, బి.సి., యస్.సి. లకు అందరికీ కూడా ఈ నాడు తల దాచుకోవడానికి గ్రామాలలో వరతిని కల్పించాలి. వీధి ప్రజాసౌకానికి సహాయం చేయాలనే పుద్గేశ్యంతో గత ప్రభుత్వం చాలా ప్రయత్నం చేసి చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో ఇళ్లను నిర్మించింది. ఈ విషయం మనందరికీ తెలుసు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి రావడంతోనే ఇళ్ల నిర్మాణాన్ని అపి వేయవలసిందిగా ఒక్కసారిగా ఉత్తర్వులను జారీ చేయడం చాలా విచారకరం. గత ప్రభుత్వ హయాంలో తెలుగుదేశం వారికి ఇళ్ళు యిచ్చారు. కాంగ్రెస్ వారికి యివ్వలేదు అందుకని అపి వేస్తున్నామని ఈ ప్రభుత్వం వారు చెబితే చెప్పవచ్చు కానీ ఒక్క విషయం గమనించాలి. ప్రజల్లో తెలుగుదేశం వారు, కాంగ్రెస్ వారు ఎవరూ లేరు. కార్యకర్తలు తెలుగుదేశం వారు వుంటారు. అంతేతప్ప ప్రజలకు పార్టీలు లేవు ప్రజలు ఇమకు ఎవరు సచ్చితే వారికి ఓటు వేస్తారు. ఎప్పుడు తెలుగుదేశం పార్టీకి, ఎప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీకి ఓటు వేస్తారనేది మనకు తెలియదు. కానీ, మనం చేసే పొరపాట్లను వారు గమనిస్తూ వుంటారు. ఇవన్నీ గమనించవలసి వుంటుంది. ఈవిధంగాచేసి వుంటే, మీరు తప్పుపని చేస్తున్నారు. ఎక్కడయినా పొరపాటు జరిగి వుంటే అక్కడ పని అపి వేయండి. అక్కడ పని జరగనియకండి. నాకు అభ్యంతరం లేదు. కానీ సగటున ఆంధ్ర రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఇళ్ల కార్యక్రమం మీరు అపి పెట్టే, పేదల దృష్టిని ఆకర్షిస్తారు. మీరు పొరపాటు చేస్తున్నారని భావించే అవకాశం పేదలలో కల్పిస్తున్నారు. ఇలాంటి తప్పు పనులు చేయవద్దని తమ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇళ్ల సేకరణ విషయంలో మీరు యిచ్చిన ఉత్తర్వు చాలా మంచిది. మీరు అభినందనీయులే. నాకు ఎలాంటి వాద లేదు. చేసిన పొరపాట్లను మాత్రం అతి త్వరితగతినీ సవరించుకోవాలి. ఇళ్ల నిర్మాణం అపి వేయడం పొరపాటు. త్వరలో మీరు విధించిన అంక్షలను తీసివేసి ఆ పనిని కొనసాగించడానికి వేంటనే తగు ఉత్తర్వులు యివ్వాలి, తగు చర్యలను తీసుకోవాలని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

త్రాగు నీటి సమస్య విషయం మనందరికీ తెలుసు. అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రతి ప్రభుత్వం కూడా ఈ సమస్యను అత్యధిక ప్రాధాన్యతగా గ్రహించి, మాగుమ్మాల గ్రామాల్లో నుండి వజానీ-నికి, కాగ నీటి వనం కల్పిస్తామనీ, ఎన్ని లక్షలు, ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు అయినా సరే వెనుకాడకోమనీ, ఈ సమస్యను ముందే గా పరిష్కరించడం అరుగుతు దనీ చెప్పడం సర్వసాధారణం అయిపోయింది. ఈ ప్రభుత్వం కూడా అదే విధంగా వెలుతుంది అనే నిమ్మకం ప్రజల్లో కనిపించవద్దు. వాస్తవంగా, నిజంగా, ఈ ప్రభుత్వం సమస్యను పరిష్కారం చేయాలంటే ఏ విధంగా పరిష్కారం పొగు? ఖచ్చితమైన విధాన విజ్ఞయాన్ని మీరు తెలియజేయాలి. ఎందుకంటే దానికి కేటాయింపు ఉంది? ప్రయోగిస్తే ఏమిటి అనేది ఈ ప్రసంగంలో అక్కడ చెప్పే గురికాదు. ప్రభుత్వాలు చెప్పిన చూరిగానే చెప్పి పట్టం గడుపుతున్నారని తమ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. గాంధీ మంగళార చేసినటువంటి ప్రాటెక్టెడ్ హిల్స్ సప్లయ్ స్కీమును, ఈనాడు గ్రామాల్లో అనేకం వున్నాయి. అక్కడ ఆ కార్యక్రమం ఏకమంగా జరుగడం లేదు. ఈ పని పూర్తి కావడం లేదు. ఏ కాంట్రాక్టర్లు రుణించినా, పబ్లిక్ రిప్రజెంటేటివ్లు రుణించినా ఈ పనిని పూర్తి చేయడం లేదు, దానికి కారణం ఏమిటో తెలుసుకోవడానికి గాను ఒక కమిటీ వేసి, మీరు ఈ విషయం కనుక్కొనవలసిందిగా కోరుకున్నాను. ఈ ప్రోగ్రాం ఎందుకు సాగడం లేదు? ఎందుకు ముందుకు పోవడం లేదు? ప్రజల యిబ్బందిలను ఎందువల్ల తీవ్రతపరుస్తున్నారు అనే విషయాలపై పరిశీలించి, సమస్యను పరిష్కరించాలనిదిగా కోరుకున్నాను. మనం లందించిన డబ్బు ఈనాడు హక్కాలో మూలుగుతూ వుంది కానీ. ప్రాటెక్టెడ్ హిల్స్ సప్లయ్ స్కీముల పూర్తి కావడం లేదు. ఎన్ని సార్లు మనీమిలలో చెప్పినా, ఎన్ని సార్లు మంత్రిగారు ఇంజనీర్లను పిలిచి, మాతో కూర్చోబెట్టి ఈ విషయాన్ని గూర్చి చర్చించినా ఆ సమస్య అదే విధంగా మిగిలిపోయిందే శివప్రసాదం మాత్రం కాలేదు. అప్పటికైనా దీనికి టాప్ ప్రయోగిటీ ఇచ్చి, ఈ సమస్యను పరిష్కరిస్తారని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

(గెజి)

అధ్యక్షా, మీరు బెట్ కొట్టారు. మన శ్వరగా పూర్తి చేసే ప్రయత్నం చేస్తాను. ఈ విధంగా యింకా చాలా సమస్యలు వున్నాయి.

అధ్యక్షా, స్కాలర్ షిప్స్ విషయం కూడా మనవి చేయదలచుకున్నాను. విద్యా సంవత్సరం పూర్తి కావస్తూ వుంది. రెండు మూడు నెలల్లో. బి. సి. యస్. సి., విద్యార్థులు, ఇంజనీర్లు కొత్త వారికి స్కాలర్ షిప్స్ యివ్వడం జరుగలేదు. బి. సి. యస్. సి., విద్యార్థులు, నిగు చేద కుటుంబాల నుండి వచ్చిన విద్యార్థులు కూడా వున్నారు. వారికి అవకాశమైన సాయం చేస్తామనీ, చదువుకునే విలును కల్పిస్తామనే కమిటీ మెంట్ ప్రభుత్వం మీద వున్నందున స్కాలర్ షిప్స్ వెంటనే మంజూరు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ మధ్య కాలంలో ప్రభుత్వాలు మారాయి. ప్రభుత్వాలు హానరరీ మాత్రమే

తెలిపి ప్రతిపాదనపై చర్చ:

విద్యార్థులకు యిబ్బంది కలుగజేయడం ఉచితం కాదు. అతి తగ్గితగతినీ వారికి సహాయంచేసి, పెండింగ్ లోవున్న సౌకర్య సౌకర్యాలను త్వరగా అందిస్తే ప్రయత్నం చేయాలని, తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, సురక్ష విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. ఉపాధి కల్పనను గురించి కూడా ఈ ప్రసంగంలో పూర్తిగా ఏమీ చెప్పలేదు అధ్యక్షా. కేవలం వారు చెప్పింది ఏమీటం లేదు. స్వంతంగా తమంతటా తాము ఉపాధి కల్పన చేసుకొని అన్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ పార్ట్ లను తగ్గించుకోవాలనే విషయం ఇంద్ర లో పక్కటింపడం జరిగింది. ఇది చాలా మామూలు విషయం, అందరూ చెబుతూ వస్తున్నదే. ఇందులో గొప్పగా చెప్పింది ఏమీలేదు. ఈషయంలో మీరు ప్రోక్లమేషన్లు వంటి పథకాలను ఏమయినా రూపొందిస్తారా? అన్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ పార్ట్ లు మీరు సాల్వ్ చేస్తారా? మీ ప్రసంగంలో యన్.టి.రామారావు గారు అభికారంలోకి రాకముందు వున్నటువంటి అన్ ఎంప్లాయ్ మెంట్ పార్ట్ లు గురించి నిరదోగ్యుల సంఖ్య 3 తరువాత వింత పెరిగింది అనేది వివరించారే తప్ప, ఆ సంఖ్యను ఏవిధంగా తగ్గించేదో చెప్పలేదు. ఈ సంఖ్య దినదినం పెరిగిపోతూ వుండనే విషయం అందరికీ తెలుసు. మీ సంఖ్యను తగ్గించే పోయత్తు సక్రమమైన మార్గంలో జరుగలేదు. మీరు ఏ విధంగా ఈ సమస్యను పరిష్కరించబోతున్నారనేది తెలుసుకోవాలనిగా మనవి చేస్తున్నాను, అసెంబ్లీ సమావేశాలు జరగడం అనేది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. శాసనసభా సమావేశాల ద్వారా ప్రభుత్వం తన యొక్క విధానాలను, తన యొక్క పనితీరును వెల్లడించి, ప్రజలకు తెలియజేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. కానీ గత అనుభవాలను బట్టి చూస్తే ఈ అసెంబ్లీలో ప్రజా సమస్యలను చర్చించే అవకాశమే లేకుండా పోతున్నట్లుగా తెలుస్తోంది. అతి తక్కువ కాలం సమావేశాలను ఏర్పాటు చేసి, విజిటేన్ ఎడ్యుయిజరీ బోర్డు ముందు ఎన్నో ప్రజలకు సంబంధించిన సమస్యలను వున్నప్పటికీ వాటిని ప్రక్కకు పెట్టి, కేవలం కొద్దిపాటి సమస్యలను చర్చించుకుందామని, అన్నింటికీ అవకాశం లేదనీ, సమయం చాలదనీ చెప్పడం జరుగుతోంది. అది సక్రమమైన పద్ధతి కాదు. ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు జవాబుదారీ వహించవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వం ప్రజలకు చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. ప్రభుత్వం తన నిర్ణయాలను వెల్లడించవలసిన అవసరం వుంది. వారి సమస్యలను సభలో చర్చించి తగు విధ్యయం తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది. దానికి అవకాశం లేకుండా చేసేటట్లుయితే ప్రజాస్వామ్యం యితో ఎక్కడ వుంటుందని తమ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నిస్తూ వున్నాను. గతంలో కాంగ్రెస్ వారు ఎన్నో సార్లు చెప్పారు. యన్.టి.రామారావు గారు అసెంబ్లీ సమావేశాలకు విలవడం లేదు. చాట వేస్తున్నారు. రోజులు తగ్గిస్తున్నారు. అని చెప్పడం జరిగింది. అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత మరచిపోతే ఎట్లా? మీరు చెప్పిన మాటలను మీరు జ్ఞాపకం వుంచుకొని, ప్రజల సమస్యలను సభలో చర్చించే స్వేచ్ఛ. అవకాశం కల్పించాలని. తమ ద్వారా కోరుకుంటూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ, ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

دری: محمد امان الله خان: - سب سے فاور لیڈرس ڈو ونڈ دینا چاہئے اور
اسکے بعد ڈیڑری بڑ والوں کو وف دیں۔ ہارٹی وائز لیڈرس کو موقع دینا
چاہئے ایک اچھی روایت ہے۔

اسٹریٹجی: - آپ نے ایک اچھا نمبر جن رہا ہوں۔ آپ کا نمبر
بانتواں ہے۔ اگر آپ کو ناراضگی ہے اس نمبر سے تو میں آپ کو رے نمبر
پر لا دیتا ہوں۔

10-10 గం.

(శ్రీ) పి. వెంకటరావు (మ.టిపాడు):—అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారికి

ఉ.

మొట్టమొదటగా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. మిగతా కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత ఈ సభలో మాట్లాడే అవకాశం నాకు లభించింది. ముఖ్యంగా గవర్నర్ గారి అద్రుమలో చెప్పినట్లుంటే విషయాన్ని ఒకసారి నిష్పక్షపాతముగా ఆలోచించి చూసుకున్నట్లయితే గణములో ఏ ముఖ్యమంత్రి, ఏ కేబినెట్ కూడా ఇట్లాంటి ఒక అద్రుమను గవర్నరుగారి ద్వారా పంపించినట్లుంటే సందర్భము నాకు తెలియదు. ఈ రాష్ట్రములో ఈరోజున సంభవించిన పరిణామాలలో, భారత దేశములో సంభవించిన రాజకీయ పరిణామాలలో న్యాయంగా ఈ అద్రుమలో ఈ రకంగా పేర్కొనవలసిన అవసరం లేదు. అయినా రాజనీతి, ఒక రాజకీయ నాయకుడికి కావలసినట్లుంటే స్టేట్స్ మేన్ షిప్ ఉంది. కాబట్టి ఇంకా కొన్ని కొత్త విషయాలు ఇందులో చెప్పడం జరిగింది. ముఖ్యంగా, ఈరోజున మళ్ళా కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రతి అనుమతితోటి ఒక ప్రభుత్వాన్ని ఇక్కడికి తీసుకువచ్చిన సందర్భముగా ఒక కొత్త విషయాన్ని ఇక్కడ చెప్పడం జరిగింది. అలాగే ఇంకా రెండు మూడు విషయాలు చెప్పడం జరిగింది. ఒకటి—మొట్టమొదటగా ఈ రాష్ట్రములో ఆనాడు 1982లో ప్రభుత్వం పొందిన తరువాత, తరువాత వచ్చిన ప్రభుత్వం తనకు ఉన్నట్లుంటే యంత్రాంగాన్ని ఈ రాష్ట్రములో ఏ కార్యక్రమం చేపట్టడానికి అయినా తనకు ఉన్నట్లుంటే యంత్రాంగాన్ని ఏ రకంగా నిర్వీర్యం చేసి ఏ రకంగా ఒక కాన్సిడెన్స్ పోగొట్టడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రములోని యంత్రాంగాన్ని అయితే అనుమానించుకొని మొత్తం ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు కార్యక్రమాలను నిర్వహించవలసిన ఎగ్జిక్యూటివ్ మీద మొట్టమొదటి సారిగా జరిగినట్లుంటే దాడిని, ఈరోజున తిరిగి ఆ ఎగ్జిక్యూటివ్ లో మళ్ళా ఒక కాన్సిడెన్స్ తీసుకురావడం కోసం వారిలో ఒక ఉత్తేజాన్ని, కొత్త కార్యక్రమాల్ని ఈ రాష్ట్రములో తిరిగి చేట్టవలసిన అవసరం ఉందని చెప్పడానికోసం గవర్నర్ గారి ద్వారా వారి అద్రుమలో చెప్పడం జరిగింది. The climate of uncertainty, mistrust and insecurity pervading the administrative system is now giving way to hope, cheer and trust. ఈ మాట చాలా చిన్న మాట కాదు. మనకు ఈ రాష్ట్రములో లేకపోతే తమిళనాడులో, మొత్తం భారత దేశములో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంకొక రాష్ట్రంలో ఉందని వేసు అనుకోకు అట్లాంటి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఈ రాష్ట్రములో ప్రభుత్వాలు

మాటకా, ఎన్నో అలవాదలు వచ్చినా వారి ఇని వారు చేస్తూనే వచ్చారు కాని గత నడుం పంపురాల కాలములో రాష్ట్రములో ప్రజా ప్రభుత్వం కాకుండా ఒక పార్టీ ప్రభుత్వముగా నడుపుకోవాలి అనుకున్నప్పుడు ఈ ప్రభుత్వం పార్టీ ప్రభుత్వం అని పిలువాలి అనుకున్నప్పుడు ప్రజలు ఏ రకంగా స్పందించినా ఉద్యోగస్తులు మాత్రం కొన్ని చోట్ల బలవంతానికి లొంగిపోయినా ఎక్కువ మంది జిల్లాలో ఉన్నందువల్ల యంత్రాంగము, జిల్లాలను నడుపుతున్నటువంటి యంత్రాంగము నూటికి నూరు పాళ్ళు వారి యొక్క అడుగుజాడలలో నడవడానికి తిరస్కరించార మనవి ఇప్పుడు. అనేక చోట్ల వొత్తిడిని వారు ఎదుర్కోవలసినా, బి.ఎ.ఎఫ్. ఆఫీసర్స్ కౌన్సిల్ ఎ.పి.ఎస్ ఆఫీసర్స్ కానివ్వండి లేకపోతే ఇంకా జిల్లాలలో ఉన్న యంత్రాంగము మొత్తం కూడా అనేకచోట్ల వారిని ఎదిరించి కొన్ని ప్రజానైరమ్య విలువలను కాపాడడం జరిగింది. కాని, ఈరోజున ఈ ప్రభుత్వం ఒక్క యంత్రాంగాన్ని గురించి చెప్పడమే కాదు. ఇంకొక పెద్ద సంఘర్షణ గత ప్రభుత్వములో వచ్చింది. ఈ భారతదేశములో తీసుకురావడానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వములో నెహ్రూ గారి ట్రైమ్ నుంచి కూడా ఏ సంఘర్షణకు సిద్ధపడలేదు. ఇట్లాంటి సంఘర్షణలు ఎప్పుడు వచ్చినా కూడా లేజినే చిర్ యొక్క విలువలను కాపాడు కుంటూ అటు జాడిపియరీతో ఇటు ఎగ్జిక్యూటివ్ తో - ఈ రెండింటి యొక్క విలువలను కాపాడుకోవడం జరిగింది. ఇక్కడ తిరిగి మళ్ళీ ఇప్పుడు మన గతంలో జరిగినటువంటి జాడిపియరీకి మనకు మధ్య వచ్చినటువంటి సంఘర్షణలు పునరావృతం కాకుండా ఒకరు పెద్ద, ఒకరు చిన్న అనేది క కుండా తిరిగి మన స్థానాన్ని నిలుపుకోని పారి యొక్క అనుమతి పొందవలసిన అవసరం కూడా ఉంది. జాడిపియరీ ఏదో ఒక థర్డ్ హాపుస్ అని మనల్ని ప్రేమిడి నిర్మాణం చేస్తుందని మనకు చెబుతుందనే మాట కానే కాదు. కాని మనము కంప్లీటుగా తిరస్కరించుకొని పెద్దల యొక్క మాటను పెడచెవిని పెట్టి రాజ్యాంగములో పొందుపరచినటువంటి అనేక మౌఖిక విషయాలను మనము కాదని, ప్రాథమిక హక్కులను కాదని ప్రవర్తించేటప్పుడు వారు మనకు ఎదయినా ఒక మంచి మాట చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు మనకు ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలో మనము వాటికి అనుగుణ్యంగా మరల్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రవర్తించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇట్లాంటి పరిస్థితులను కూడా తిరిగి ఈ ప్రభుత్వం ఏరక మైనటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా గత ప్రభుత్వం ఆవల ఖించినటువంటి కనీ ప్రాంతీయన్ లేకుండా ఇటు ఎగ్జిక్యూటివ్ అటు జాడిపియరీని గౌరవించుకొని లేజినేచర్ కి, పబ్లిక్ థింగ్స్ కి పబ్లిక్ ఏదైతే స్థానాన్ని ఇచ్చారో ఆ స్థానాన్ని కాపాడుకోనే దానికోసం మా ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని గవర్నర్ గారు చెప్పడం అనేది చాలా సంతోషమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా చాలా మంది పెద్దలు ఇందాళ మాట్లాడారు, కాంగ్రెస్ పార్టీ తిరిగి వచ్చింది ఇది ఏదో మీకు శాశ్వతమైనటువంటిది కాదని చెప్పి, నేనుమీకు మనవి చేస్తున్నాను, అనేక సార్లు కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓడిపోయింది ఈ దేశములో. ఈ రాష్ట్రములో మొట్టమొదటిసారిగా ఓడిపోయింది. ఈ దేశములో అనేక రాష్ట్రాలలో పార్టీల పార్టీల చేతిలో ఓడిపోయింది.

Sri M. Raghuma Reddy:— The Honourable member is referring to some controversy of a judicial nature, which is not at all in the Address. He is misleading the House.

Mr. Speaker:— Only now on the point, and the other speakers from Opposition may repudiate.

Sri M. Raghuma Reddy:— He is misleading the House.

Mr. Speaker:— The Leader of Opposition is going to speak at the end. Please remind him on this point then.

Sri M. Raghuma Reddy:— He is a senior Member. He was a Minister also. Should he be misled the House?

Mr. Speaker:— Let the debate continue. సోమనాథం, సరిగా విన్నారా, మాన్యమే. మీరు డిప్యూటీ టేబుల్ స్పీకరు కూడా ఉంటే టైమ్ సేవ అవుతుంది. ఏమైనా అవకాశములుగా ఉంటే సేవ చేయండి.

(శ్రీ పి. వెంకటరావు:— డిప్యూటీ. ఇక్కడ డిప్యూటీ గా ఎన్నికై ఉంటే గౌరవించి చెప్పడం లభిస్తుంది. దే ప్రభుత్వం తిరిగి అవకాశము ఉంటుంటే మరొక జుడిషియల్ తో తగాదా లేకుండా ప్రభుత్వం నడుస్తుందని చెప్పి చెప్పడములో ఎవరికి వ్యతిరేకం ఉండవలసి ఉంటుంటే అవసరం లేదు. ఇంతకుముందు ఎన్నో ఘర్షణలు ఇక్కడ రావడం జరిగింది. అది ఎవరికీ తెలియనిది కాదు.)

(అంతరవిరమం)

Mr. Speaker:— Now, he will resume his speech on Governors Address.

(శ్రీ పి. వెంకటరావు:— ఇకాముఖముగా చెప్పారెడి గాన గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో చెప్పి టైముగా ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఫోగడి అర్థమవుతున్నది. ఏ స్టేట్ మెన్ కూడా చెప్పరు ముందు. గత ఏడు సంవత్సరాలుగా మనము చూసినవి ఈ దేశములో యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ ఇండియాగా కావాలని అడుగుతున్నారు తప్ప దేశములో ఉన్నటువంటి యునైటెడ్ ఇండియా ఏదయితే ఉందో ఇది కాదు ఇది ఫెడరల్ గా మొత్తం రాష్ట్రాలు అని కూడా ఒక కొత్త అధికారాలు మాకు కావాలని చెప్పి మొత్తం ప్రెజిడెన్ట్, ఏదో ఒక 'నాడుసు' పెట్టిన చోటల్లా అడిగిన ఈ సంవత్సరములో ఈరోజున కేంద్రములో మరొక ప్రభుత్వం వచ్చిన సందర్భములో ఈ రాష్ట్రంలో ఒక కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం ఉంటే ఈరోజున ముఖ్యమంత్రి గారు ఇక్కడ గవర్నర్ గారి ద్వారా చెప్పించిన విషయం ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ఫోగడి అర్థమవుతున్నది. మాకు కాన్స్ట్రం టేషన్ లేదు, ఎక్కడా కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వంలో కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య వచ్చిన విషయాలను అన్నిటిని ఒక సైంటిఫిక్ అప్రోచ్ తో పరిష్కారంచేసుకోదానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి కాబట్టి మేము ఒక కొత్త దృక్పథం తీసుకోవలసిన

తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ:

అవసరం లేదని ఇది రాజనీతి జ్ఞులు చెప్పారని చెప్పి మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఏదో మామూలుగా వగ, ద్వేషం వీటితో వచ్చిన ప్రభుత్వం అయితే మీమీద వాటి కోసం పెట్టుకొని ప్రభుత్వాలు నడిపేటట్లు యితే యింకా కొత్త కొత్త మాటలు చెప్పవలసిన అవసరం వచ్చేది. కానీ ఈ

రోజు దేశానికి మూల సూత్రం ఏదయితే ఉందో, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి నప్పుడు చెప్పిన సూత్రానికి కట్టుబడి ఉన్నామని చెప్పడానికి కాన్ఫెస్టేషన్ లేదు.

10-20 గం.

ఉదయం

గవర్నరుగారి ప్రసంగంతో my Government are hopeful of cordial and amicable Centre-State relations and would extend all cooperation to the Centre and seek their assistance in ensuring the social and economic development of the people of the State. అని చెప్పడం జరిగింది.

ఈ మాట గత 7 సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడూ ఎక్కడా చెప్పడానికి అవకాశం రాలేదు. ప్రధానమంత్రి ఈ రాష్ట్రానికి వచ్చినా లేక ముఖ్యమంత్రి తిరిగి వెళ్ళినా ఏదో ఒక దేశం నుంచి మరొక దేశానికి వెళ్ళినట్లుగా, తగాదా పడడం తప్ప, ఈ రాష్ట్ర సమస్యల పరిష్కారానికి కానీ మనం కూడా ఇండియన్ యూనియన్ లో భాగస్వాములుగా ఉన్నాము అనుకని కానీ సమస్యల పరిష్కారానికి ఎక్కడా ప్రయత్నించలేదు. ఈ రోజు ఆ మాట ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నరు ప్రసంగం ద్వారా చెప్పించారు. దీనిని బట్టి రాష్ట్రప్రభుత్వ ధోరణి అర్థం అవుతున్నది.

మాకు కన్ఫిడెన్స్ అవసరం లేదు. ఈ నాడు కేంద్రంలో గల ప్రభుత్వం నేషనల్ ఫ్రంట్. బలమైన కేంద్రం ఉండాలి. ప్రధానంగా ప్రవంచాన్ని, ఇప్పుడు జరుగుతున్న సంఘటనలను చూసిన తరువాత మరింత బలంగా ఈ మాట చెప్పినందుకు గవర్నరుగారిని ఆభినందించాలి.

ఈ మాట చెప్పడానికి ప్రాంతీయ పార్టీలు స్థాయి, అర్హతను కోల్పోయాయా? ఎందుకు ఆ స్థాయిని కోల్పోయారు? కానీ ఈ రోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ ఇక్కడ ఉండి, కేంద్రంలో కాంగ్రెస్ తర ప్రభుత్వం ఉన్నా కూడా దానిని మరచిపోయి ఈ దేశం కోసం, ఈ మాట చెప్పాము. దాని కోసం ప్రాంతీయ పార్టీలు గుణపాఠం నేర్చుకోవాలి. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓడిపోయిందన్నారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒకసారి కాదు ఓడి పోయింది. అనేక ప్రాంతీయ పార్టీల చేతిలో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓడిపోయింది. 'కార్ప్స్' (corpse) అంటాము. దానిని శుభ్రంగా దహనం చేసిన తరువాత బూడిదలోంచి తిరిగి ఉద్భవిస్తుందనడానికి 'కార్ప్స్' అంటారు. కాంగ్రెస్ పార్టీని శ్మశానానికి తీసుకుపోవాలని కంకణం కట్టుకున్న ప్రాంతీయ పార్టీలు కూడా ఒక 10 సంవత్సరాల తరువాత పేల్లు మార్చుకుని నామరూపాలు లేకుండా పోయాయి తప్ప కాంగ్రెస్ పార్టీ మాత్రం పోలేదు. తిరిగి ఎప్పటికప్పుడు కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వాలను సతీమణిగా ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే కాదు. ఒరిస్సాలో మహారాజుగిరి తాలూకా పార్టీని పెట్టారు. కానీ అది ఎక్కడ కలిసి పోయిందో తెలియదు. అట్లాగే అనేక రాష్ట్రాలలో ప్రాంతీయ పార్టీలు వచ్చాయి. ప్రాంతీయ పార్టీలు కనుక జాతీయ భావాలను వదులుకోకుండా ఉన్నట్లయితే, ఈ నాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వాలు ఏర్పాటు చేసే అవసరం వుండేది కాదు. ముఖ్యంగా ఆసెంబ్లీ సభ్యుడిగా నేను లేనప్పుడు కూడా నేను ఒక ఆర్టికల్ వ్రాశాను. తెలుగు దేశం పార్టీకి.....

(శ్రీ ఎం. గముకూరెడ్డి: అభ్యుదయ, గవర్నరు అధ్యక్షుడు మీదనే మాట్లాడుతున్నారా ?

(శ్రీ పి. వెంకట రావు: అవును, గవర్నరు మీదనే మాట్లాడుతున్నాను. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చినంత మాత్రాన, ముఖ్యంగా దక్షిణాదిలో సామంతీయపార్టీలు అధికారంలోకి వచ్చినంత మాత్రాన.....

(అంతరవ్షన్)

Mr. Speaker:—Raghuma Reddy, this is the first session after elections. Whatever is not exhausted, let it be exhausted here.

(శ్రీ ఎం. గముకూరెడ్డి:—గవర్నరు గవర్నరు అధ్యక్షుడు మీదే మాట్లాడుతున్నారా ?

Mr. Speaker:— You have to bear.

(అంతరవ్షన్)

(ఈ దశలో శ్రీ జి. మధుకృష్ణమూ సాయుధంగా ఎంపీల పార్టీ వారిని ఉద్దేశించి)....XXX

(శరణ) (శ్రీ)

XXX.....అని అనడం వినిపించింది.

Mr. Speaker:— I appeal you not to interfere. He is capable of defending himself. You continue Mr. Venkat Rao, so that there is no unpleasant things. The Governor's Address is a pleasant one. Let there be a pleasant atmosphere.

(Interruptions)

(శ్రీ ఆర్. రామోదరరెడ్డి (మంగళూరు): ఎంపీల ఆఫీ ఆర్డర్ అధ్యక్షా.....

(అంతరవ్షన్)

Mr. Speaker:—I am not allowing anybody, please resume your seats. Mr. Damodara Reddy, what is your point of order ?

(Interruptions)

Please cooperate with me. This is not a place where in you have to reply each other. I am requesting you not to repond any question. కూర్చోండి. నేను రామోదర రెడ్డిని పిలుచాను. ఈ ఆఫీస్ చేయండి. రామోదర రెడ్డిగారు, మీ సాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటి ?

(శ్రీ ఆర్. రామోదరరెడ్డి:— గౌ. సభ్యులు XXXXఅనడం.....

Mr. Speaker:—Damodara Reddy, please, what is the point of order Tell me Whatever is under rules, I have to oblige I appeal you to resume your seat. Let us not disturb. Now Minister for Legislative Affair.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా ఏదేమయినా, మా వైపు నుంచి ఏమైనా ఒక్క మాట గూర్ఖాడిన చాలా ఆవేదన పడి, చాల అభ్యంతరాలు చెబుతున్నారు. తమరు కూడా దయతో అటుంటి వాతావరణం కూడదని చూస్తున్నారు. గౌ. సభ్యులు ముద్దుకృష్ణమనాయుడు గారు ఇప్పుడు మాట్లాడిన భాష గౌరవ ప్రదంగా ఉంటే మీరు భావిస్తున్నారా? ఒక మాట అంటే మరొక మాట వస్తుంది. X X X అన్నారు... ..

Mr. Speaker :— I am removing the objectionable portion Mr Rosaiah.

(Interruptions)

I am not allowing anybody. Please resume your seats.

Sri B Bal Reddy (Karwan) :— Sir, Point of order. . .

Mr. Speaker :— What is your point of order?

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, పాళక పక్షం, ప్రతిపక్షం ఉంది. అయితే పాలక పక్షం వారు 10 సార్లు చీటికి గాటికి X X X అనే మాట అంటున్నారు. అట్లాగే ప్రతిపక్షం వారు కూడా సందర్భం వచ్చినప్పుడు X X X అనే మాట అనుంటే మనం ఎక్కడ ఎందుకు? ఇదే మొన్న కూడా చెప్పాము. వివాదాన్ని పెంచుతున్నారు. అది లేకుండా చూడండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇరు పక్షాలకు కూడా చెబుతున్నాను. ఇటువంటి భాష ఎవరూ వాడరాదు అభ్యంతరకరమైన మాటలు ఎవరు మాట్లాడినా తీసి వేయబడుతుంది

(ఇంటరప్షన్స్)

డా. కె. శివప్రసాదరావు (నరసరావుపేట) :— అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ...

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటి?

డా. కె. శివప్రసాద రావు :— ప్రాంతీయ పార్టీలు అకాశ్వతం. కాంగ్రెస్ పార్టీ కాశ్వతం అంటూ మాట్లాడుతున్నారు.

Mr. Speaker :— Is there any objectionable word ? I have already announced that I will delete all objectionable words.

x x x Expunged as ordered by the Chair.

When you get your chance you repeat the objection. You are a senior member. First of all you must convince me as to what the point of order is?

డా. కె. శివప్రసాద రావు :—కాంగ్రెస్ పార్టీ అస్థిత్వం కోల్పోయి చాలా కాలమయింది. మిలింగి కాంగ్రెస్ (ఆర్), కాంగ్రెస్ (జె), కాంగ్రెస్ (ఎస్), కాంగ్రెసు (ఎ) లుగా చీలిపోయి, ఇప్పుడున్న కాంగ్రెసు (ఐ) ముక్క- మాత్రమే.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏముందో మీరు ముందు నన్ను కన్విన్స్ చేయండి.

డా. కె. శివప్రసాదరావు :—హవుస్ ని మిస్ లీడ్ చేస్తున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : డిజేట్ ఈ రోజు 12 గంటలకు అయిపోతుంది. ముఖ్యంగా 12 తరువాత రిస్టయి ఇస్తారు. అతడుముందు లీడర్ ఆఫ్ ది అపోజిషన్ ఉపన్యాసం ఉంటుంది. టైం సేవ్ చేయండి. డిప్యూటీ చేయకండి. గౌరవ సభ్యులు వాస్తవం కానివి, అభ్యంతరకరమైనవి, ప్రోవాబేట్ చేసే భాష వాడరాదు. డిజేట్ స్పూక్ గా జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—మూల సమస్యలమీద నేను మాట్లాడుతున్నాను. ఎన్నో సమస్యలమీద, వాటి స్థితిమీద భార వదుతూ వచ్చాము. గౌరవ సభ్యులకు ఆ విషయాలు చెబుతాను. ఏ ఒక్కరి మీదా కూడా దుష్ప్రేతి పోయడం కానీ అభ్యంతరకరమైన పదజాలం వాడడం కానీ చెయ్యను. యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ ఇండియా కావాలని అనుకుంటున్నాము. అది కాదని, ఈ దేశంలో పాఠితీయ పార్టీలకు స్థానం లేదని, జాతీయ కావాలని స్థానం ఉందని చెప్పిన దానికి, రాష్ట్ర ప్రజలకు ప్రత్యక్షతలు తెలుపుతున్నాను. దానికి వారు కంగారు పడరాదదు. చాలాపార్టీ ఈ సభలో కానీ, బయట కానీ పెద్దలు మాట్లాడిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. నేను అప్పుడు మంత్రిగా చేసి వెళ్ళాను. నాతో పాటు బాతా మంది మిత్రులుగా 10-20 గం. చేసి వెళ్ళాను. ఎన్నో మాటలు మమ్మలకు మాట్లాడారు. ఆ మాటలు ఉదయం, పేపర్లో చదివినప్పుడు ఓడుస్తూ వస్తులే పండుకున్న రోజులు కూడా ఉన్నాయి. ఒక్క మాట కూడా కాదు అన్నది. సిగ్గు అన్న మాట చాలా తక్కువగా ఉందని మీకు నేను చెబుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Don't use any Language that would provoke others and disturb your speech.

శ్రీ వి. బాల్ రెడ్డి :—మాటల సందర్భంలో అనవచ్చు కానీ వ్యక్తిగతంగా అనకూడదు.

శ్రీ పి. వెంకటరావు :—వ్యక్తిగా ఎవరినీ అనడం లేదు. ఇంకా అనేక సమస్యలమీద ఈ రోజు గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ముఖ్యంగా వచ్చినటువంటి

ఈ రిపోర్టులో—this will however be done without looking to the basis welfare measures—అని వర్షపుగారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో జరిగిన అభివృద్ధి ఏదయినా కూడా, ఖర్చు పెట్టవలసిన విషయం ఏదయినా కూడా మౌలికమయినటువంటి అంశం ఎక్కడున్నదో, ప్రయోగింపటం ఎక్కడున్నదో, సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ఎక్కడున్నాయో, వాటినిన్నిటిని కూడా తు.చ. ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వం అమలు పరచుతున్న మాట చెప్పడం జరిగింది. ఇంతకుముందు తీసుకొన్న కార్యక్రమాలు తీసుకోబోయే కార్యక్రమాన్నిటికీ కూడా మేము ప్రయోగింపటం మలా తిరిగి కొత్త కార్యక్రమాలు చేపడతామని చెప్పారు. ఇందులో చెప్పండి అంటూ ఏమీ లేదు. కానీ ఒక్క విషయం మాత్రం నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. పెద్దలు అనేకమంది చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం నెల రోజుల్లో ఏమీ చేసింది, లేకపోతే ఏమీ చేస్తుంది అన్నారు. అనేక భావాలు కలిగిన మిత్రులు కలిసి పని చేసినప్పుడు భూసంస్కరణల చట్టానికి సంబంధించి గత 7 సంవత్సరాలలో ఈ దశలో అనేకసార్లు చర్చవస్తే, సుప్రీంకోర్టు డైరక్షన్స్ ఉంటే—ఇంకా అనేక చోట్ల పెద్దలు అమలు పరచాలంటే, అనేక లక్షల ఎకరాల భూమిని పేదలకు పంచడానికి అవకాశం ఉంటే—వారితో ఉన్న మిత్రులు వారు కానీ, మరొకరు కానీ బాధ్యత తీసుకొని ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పేద ప్రజల కోసం బడుగు వర్గాల కోసం ఈ భూమిని పంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ భూమి బినామీదారుల చేతిలో రైతుల చేతులలో ఉంది. బినామీ దారుల చేతుల్లో నుంచి బయటకు రావలసిన అవసరం ఉందని సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది. నాయకులు చెబుతున్నా దానిని పట్టించుకోకుండా సహకారాన్ని కొనసాగించారు. వారి స్నేహాన్ని కొనసాగించారు. మొత్తమీద ఈ భూసంస్కరణల చట్టం అమలుపరచే ప్రయత్నం చేయలేదు. ఈ ప్రభుత్వం సుమారు 4, 5 లక్షల భూమిని ఈ రాష్ట్రంలో వుండే దానికి అవకాశం ఉంది. చెట్టు వట్టాల రూపంలో ఈ రాష్ట్రంలో భూమి ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంది. సుమారు 4, 5 లక్షల ఎకరాలు ఆ రకంగా ఇంకో 10 లక్షల ఎకరాలు ఈ రాష్ట్రంలో పేద ప్రజలకు అందించడానికి అవకాశం ఉంది. గతంలో చాలా సార్లు ఉద్యమాలు జరిగాయి. పేద వాళ్లు కాగుపడతారన్న భయంతో ప్రభుత్వం దానిని ప్రక్కకు పెట్టింది ఇప్పటికీయినా ఈ ప్రభుత్వం ఏ భూమి లియితే మిగిలి ఉన్నాయో, సాగుకు అనుకూలంగా లేవో వాటిని చెట్టు వట్టాల కార్యాకృతిగా తీసుకువచ్చి సుమారు 10 లక్షలు ఈ రాష్ట్రంలో భూమిని పేద ప్రజలకు అందించవలసిన అవసరం ఉంది.

అలాగే నక్కలైట్ల సమస్య, లా అండ్ ఆర్డర్ సమస్య ఉంది. లా అండ్ ఆర్డర్ గురించి నేను మోట్లాడడం లేదు. నక్కలైట్ల ఉద్యమం గురించి నేను మీకు మనవిచేస్తాను. ఇది 1987-88 నుంచి ఈరోజు వరకూ మనం చూసుకుంటే వాళ్లు మనలను చంపినా, వాళ్ళను మనం చంపినా, ఈ రాష్ట్రంలో ఎవరయినా కానీ సుమారు 1000 చైన చనిపోయారు. నక్కలైట్ల నాయకులు కూడా గతించి పోయారు. కానీ ఇక్కడ మౌలికంగా ఒక బాధ్యత ఉంది. అన్ని రాజకీయ వజ్రాల మీద మౌలిక బాధ్యత ఉంది. ఈ సమస్యకు పరిష్కారం తీసుకురావడానికి

ఎప్పటికప్పుడు వాయిదా వేసుకొంటూ—ఎవరినో ఎత్తుకుపోయినప్పుడు ఆ రోజుకు సమస్య పరిష్కారం తీసుకొని, వారిని వదిలించుకొని సమస్య పరిష్కారం అయిపోయిందనుకొనే ధోరణి సరయినది కాదు. వారికి ఈ ప్రజాస్వామ్యం మీద నమ్మకం లేదు. ఈ అసెంబ్లీ మీద నమ్మకం లేదు. తరిమెల నాగిరెడ్డిగారు ఇక్కడి నుంచి రాజీనామా చేసి పోయారు. టి.ఎన్. గ్రాపు అని పని చేసుంటే నక్సల్ బరి పదిలి పోయారు. నేను అందుకే మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్య బద్ధంగా, ఏ సాంఘిక న్యాయం తీసుకురావాలని అంటున్నారో మనం ఆ సాంఘిక న్యాయం ఈ వశామలో నుంచి ఈ ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా తీసుకువద్దామని అనుకొంటున్నారో, దానిని సాధించడానికి మనం నిజంగా కట్టుబడి ఉంటే—ఏ జిల్లాలో అయితే, ఏ బడుగువర్గాల ప్రజలయితే చస్తున్నారో—అక్కడ సమస్యలు పరిష్కారం చేయడానికి మనం ఏమయినా తయారయినామా అంటే తయారు కాలేదు. ఇదివరకు శ్రీకాకుళంలో వచ్చినప్పుడు—అప్పుడున్నటువంటి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారూ, నరిసింహారావుగారి ప్రభుత్వం కూడా అప్పటి సమస్యలు పరిష్కారం చేసిందని చెప్పి చెబుతున్నాను. ఇప్పటికయినా ఈ ప్రభుత్వం మళ్ళీ ఆ సమస్యలు పరిష్కారం చేయడం కోసం అక్కడున్న భూములను వారికి వంపిడి చేయడానికి, వారికి సరయినటువంటి విషయాలలో సరుకు అమ్ముకుని వాటికి సరయిన ధర వచ్చేదానికి, వారి బిడ్డల భవిష్యత్తు కాగుచేయడం కోసం ఈ ప్రభుత్వం టెంకెం కట్టుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అర్థికంగా వారిని కాగువరచి ఆ సమస్యలను పరిష్కారం చేయాలి స్పృహ—తుపాకి తుపాకి అంటే పరిష్కారం కాదు. అక్కడ జరిగిన హింస, జంకే వ స్థితులలో అప్పుడు పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు పోయి పరిష్కారంచేయవచ్చు కానీ మొత్తం మీద రాష్ట్రంలో నాలుగు జిల్లాలో అల్లాడిపోతున్న వారిని రాజకీయ వరంగా సాధించవలసిన అవసరం ఉంది. వాళ్లు ఎందుకు వెళ్లారు? అమాయకులై వెళ్లలేదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి వకాల్తా పుచ్చుకొన్న పెద్దలు వారి బాధ్యతలు మర్చిపోయి, పార్సితీయ పార్టీల వెంట, మరో వి.పి సింగ్ వెంటపడుతుంటే మరో మార్గం లేక జాతీయ వాదంగా వారిని కమ్యూనిస్టు పార్టీకి అనుగుణంగా ముల్పుకుంటామని చెప్పి ఈ రకమయిన కార్యక్రమాలు తీసుకొంటున్నారు. అది పద్ధతి కాదని చెప్పి ప్రజాస్వామ్యపరంగా పాదించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ నక్సలైట్ల సమస్య ఒక్క ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో నాలుగు జిల్లాలోనే కాదు. మధ్యప్రదేశ్ లో కొంత, మహారాష్ట్రలో కొంత ఉంది. అవసరం అయితే కొంత తమిళనాడు వెళ్ళి పరిస్థితి కూడా ఉంది. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం మీద నాకు నమ్మకం ఉంది. వారికి ఉన్నటువంటి ఈ స్టేట్స్ మన్ షిప్ మొన్న వారు అవలంబించిన వైఖరిలో తిరిగి వారిని దగ్గరకు తీసుకోవడానికి, వాళ్ళ విషయాలను అర్థం చేసుకొని, వాళ్ళు చర్చలకు రాకపోయినా, వాళ్ళు మౌలికంగా చెబుతున్న విషయాలు ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని పరిష్కరించడానికి మనం ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని సమాయత్తం చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఈ రాష్ట్రంలో ఒక చిన్న విషయం మీద జాతీయాకరణ మీద కోర్టులో చిన్న మాట అంటే ఆయన ముఖ్యమంత్రి పదవిని

వదలిపోయిన సంఘటన మర్చిపోవడానికి వీలు లేదు. కానీ మొత్తం రాష్ట్రంలో జాతీయం చేయబడిన ఒక పెద్ద సంస్థ అయితే వంటి ఆర్.టి.సి సంస్థను డీ నేషనలైజ్ చేసుకుంటే—గత ప్రభుత్వం ప్రైవేటు వ్యక్తులను బస్ స్టాండులోకి తీసుకు వచ్చి, వారికి పర్మిట్స్ ఇచ్చి టెక్నెట్లు కొట్టి వారి కేబులు వింపడానికి తయారు చేసింది. అమ్మేసింది ఈ ప్రైవేటు వ్యక్తుల కోసం అని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక ప్రిన్సిపాల్స్ ఇన్ స్టిట్యూట్ అయిన ఆర్.టి.సి. సంస్థను తిరిగి మరలా నేషనలైజేషన్ ప్రోగ్రాంలో పెట్టుకొని సమన్వయ పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. గత ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా మన వాని ధోరణిని వల-బించింది. ఎక్కడా కూడా సామ్యవాద సిద్ధాంతాలకు అనుగుణంగా ఉన్నా కూడా మిత్రపక్షాలను దగ్గరగా పెట్టుకొని కూడా—వారిని దూరింగా పెట్టి మొత్తం కార్యక్రమం నడుపుకోవడం జరిగింది. తిరిగి ఆ సామ్యవాదం వైపు, ఆ సిద్ధాంతం వైపు, ఆ కార్యక్రమం వైపు ఆ ప్రభుత్వం నడవలసిన అవసరం ఉన్నప్పుడు మనం ఎక్కడెక్కడయితే గత 7 సంవత్సరాలుగా తప్పులు చేశామో వాటిని సరిదిద్ది పునర్నిర్మాణం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. చాలా మంది గొప్పలు చెప్పుకొంటున్నారు ఇప్పుడు 24 గంటలూ వెలుతురు ఉండేలా 1982 లో వదిలి వెళ్ళాము. అప్పుడు చంద్రబాబు నాయుడు కూడా ఉన్నారు. కానీ మళ్ళీ 1990 లో ఈ గొట్టానుళ్ళీ 12 గంటలు చీకట్లో ఉన్న ప్రభుత్వాన్ని చిటిక్కించుకోవడం జరిగింది. 1982వ సంవత్సరంలో, ఆ తరువాత ముందు ఏ రైతులను కానీ, ఏ పారిశ్రామిక పెత్తనకు కానీ విద్యుత్ కావాలనుకొన్నప్పుడు కనీసం ఒక నెల రోజులలో అయిన కొంతగా వ్యయ ఇచ్చే వాళ్ళము. 24 గంటలలో మోటార్లు పని చేసేవి. కానీ ఈ రోజున ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ కు, తీగలకు రైతులకు డబ్బులు కట్టాలి. కావాలంటే మూడు సంవత్సరాల పాటు, నాలుగు సంవత్సరాల పాటు క్యూలో పుండాలి. ఈ ప్రెసిడెంటిస్ ప్రణాళికలో మార్చి, ప్రణాళికల మీద నమ్మకం లేని ఒక వ్యవస్థను తీసుకువచ్చి మొత్తం ఈ రాష్ట్రాన్ని నా మిత్రులు చెప్పినట్లు 14 గంటలు చీకటి మయం చేశారు. ఈ చీకటి నుంచి మరల 24 గంటలు వెలుతురును. తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యం ఒక పెద్ద కార్యక్రమాన్ని ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకురావలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ లోపల వచ్చే కష్టాలను ఎలా గయినా భరించండి. మరల తిరిగి కొత్త ఉత్పత్తిని తీసువచ్చేదాని కోసం ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నించవలసిన అవసరం ఉన్నది. హైయర్ గోత్ ఆఫ్ రేట్ ఈ రాష్ట్రంలో కావాలని చెప్పారు. ప్రపంచంలో ఎవరయినా ఆలోచన చేసి చూస్తే హైయర్ గోత్ ఆఫ్ రేట్ జవమాల పుచ్చుకుంటే రాదు. కొత్త ఉత్పత్తులు రావాలి. కొత్త పరిశ్రమలు రావాలి. రాష్ట్రంలో కొత్త విధానం రావాలి. కానీ ఇక్కడ కాత్రియ దృక్పథం లేకుండా నడిపిన ప్రభుత్వం నుంచి మరల మనం కాత్రియ దృక్పథంతో ప్రభుత్వాన్ని నడిపించు కొంటే ఉప్పు సామాన్య మానవుడి గోత్ ఆఫ్ రేట్ పెరిగే అవకాశం లేదు. ఆర్థిక పరిస్థితి పెరిగే అవకాశం లేదు. నిరుద్యోగ సమస్య తగ్గే అవకాశం లేదు. ఇంకొక కొత్త విషయాన్ని ఈ ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో

10-40 గం.
ఉదయం

ఎవరికి కాధ కలిగే అవసరం లేదు. గత ప్రభుత్వం బి. జి. ఓ. ఇచ్చింది. ఏ పార్టీ అయినా బిలింగ్ కట్టుకోడానికి ఖామీ పెడిగితే ఎక్కడ ఖామీ ఇమ్మని అన్నాను. బెజవాడలో ఖామీ ఇచ్చారు. మరి హైదరాబాద్ లో ఇచ్చారో లేదో నాకు తెలియదు. మిగతా పట్టణాలలో కూడా ఇప్పుడు బి. జి. ఓ. వచ్చింది. ఎక్కయినా రికార్డు పెట్టడం పార్టీలు, జాతీయభావాలు కలిగిన పార్టీలు వచ్చి మేము అఫీసు పెట్టుకొంటామని అంటే 1000 గజాలు, 5000 గజాల స్థలం ఇవ్వడం తప్ప లేదు కానీ దాని వ్యయం రేపు అందించి పోయే గాంతీగా పార్టీ న్ని వందల ఎకరాల ఖామీని ఏదో ఒక పట్టణంలో కాశేద్దాంటే మాత్రం ఇది గౌరవమైనటువంటిది కాదు. బి. జి. ఓ. ను పెట్టనే విరోధాన్ని చేసుకోవలసిన అవసరం వుందని మనసిద్దే వున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎక్కడ ఖామీలు తీసుకోలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ బి. జి. ఓ. పార్టీగా స్వయంగా తచ్చిన పార్టీగా ఏ నాడు ఖామీలు తీసుకోలేదు ఇంకొక నిషేధం గురించి తప్ప బయట వచ్చు చొక్కాలు వేసుకొంటే నాకు అభ్యంతరం లేదు. మైలు రాళ్ళ మీద వచ్చు రంగు. ఇండ్లకు వచ్చు రంగు. ఆర్.టిసి బస్సుల దగ్గర నుంచి అన్నీ వచ్చు రంగు, ఈ వచ్చు రంగును కడిగే దాని కోసం ప్రభుత్వం పెట్టనే చర్యలు తీసుకో వాలని కోరుతున్నాను. ఈ వచ్చు రంగును ప్రజలే కడగడం కాదు ప్రభుత్వం కూడా కడగవలసిన అవసరం వున్నదని మనసిద్దేవు. నెలపు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :- అధ్యక్షా, గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రజా వ్యతిరేక వైఖరి, అసమర్థత, కక్ష సాధింపులు ప్రతి బిలింగ్ నుంచి. ఇది ఏదో కొత్తగా అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రభుత్వమని, అలాంటి చుకోడానికి సమయం లేదని కొందరు మంత్రులు చెప్పే మాటలలో వాస్తవం లేదు. 1947వ సంవత్సరం నుంచి 1982-వ సంవత్సరం దాకా పరిపాలించింది వారే. 1983వ సంవత్సరం నుంచి 1989వ సంవత్సరం వరకు ఆచరణలో తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలో వున్నా ప్రతి ఒక్కరిలో వుండి క్రింద పరిపాలన సాగించింది వారే. మరల ఇప్పుడు వోట్లతో అధికారంలోకి వచ్చింది వారే. గాబట్టి ఇది అంత కొత్త ప్రభుత్వం ఏమీ కాదు. పాత ప్రభుత్వం యొక్క కొనసాగింపే అనేది మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యొక్క విధానాలను గవర్నరు ప్రసంగం ద్వారా పథకు, ప్రజలకు అందించేప్పుడు రాష్ట్రంలో వున్న ముఖ్యమైన సమస్యలు ఏమిటో తడిమి చాటి గురించి వారి విధానాలు ఏమిటో చెబుతారు గదా అని మేము ఆశించాము. కానీ జరిగింది ఏమిటి? రాష్ట్రంలో ఎదుర్కొంటున్న ముఖ్యమైన ఏ ఒక్క సమస్యను కూడా వారు తడవు లేదు. తడిమిన చాటికి సరైన పరిష్కారం కూడా చూపలేదు. ఇది ప్రభుత్వానికి తెలియదా? రాష్ట్రంలో ఎదుర్కొనే ప్రధాన సమస్యలు స్థూలంగా చెప్పాలంటే వది వున్నాయి. మొదటిది కరువు, వరదల నుంచి ఈ రాష్ట్రానికి కాళ్ళత పరిష్కారం. దీనికి ఒక మాస్టర్ ప్లాన్, టైమ్ టాండ్ పోలిగ్రామ్ వుండాలి. పొంతియ అసమానతలు తొలగించడానికి కూడా ఒక మాస్టర్ ప్లాన్, టైమ్ టాండ్ ప్రోగ్రామ్ వుండాలి. నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఒక మాస్టర్ ప్లాన్, టైమ్ టాండ్ ప్రోగ్రామ్ వుండాలి. భూ సంస్కరణలు

సక్రమంగా అమలుజరపడం కోసం అవసరమైన చర్యలు తీసుకోడానికి ఒక స్పష్టమైన అవగాహన ఉండాలి, పరిశుద్ధమైన పరిపాలన ప్రజలకు అందించడానికి కూడ ఒక స్పష్టమైన హామీ ఉండాలి. దానికి అనుగుణమైన చర్యలు వుండాలి. అవినీతిని నిర్మూలించడం కోసం తీసుకోవలసిన చర్యల మొదటి? దానికి టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ వుండాలి. శాంతి భద్రతల పరిరక్షణకు మూలమైన సమస్యల పరిష్కారం గురించి కూడ స్పష్టమైన అవగాహన వుండాలి. నక్సలైట్స్ సమస్య మీద కూడా ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక స్పష్టమైన విధానం వుండాలి. దాని పరిష్కారానికి స్పష్టమైన కార్యక్రమాలు కూడా చూడాలి. రాష్ట్ర అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అవసరమైన డబ్బు సమీకరణకు ధనికుల మీద పన్నులు వేసి వసూలు చేస్తారా, లేక వేరే వాళ్ళ గోళ్ళు ఊడగొడుతారా? ఏ విధంగా చేయబోతున్నారో దాని గురించి నిర్దిష్టమైన సూచనలు ఈ ప్రభుత్వం దగ్గర వుండాలి. రెండు రూపాయకు కిలో బియ్యం లా టి ప్రజా సంక్షేమ పథకాలను ఎట్టి పరిస్థితిలో కూడా మేము అవము ఇంకా వాటిని అభివృద్ధి పరుస్తాము; ఇంకా అనేక సామాన్యజనానికి దానిని అందిస్తామనే నిర్దిష్టమైన హామీ, దానికి సంబంధించిన వివరణ కూడా వుండాలి. కానీ ఇలాంటి ముఖ్యమైన విషయాల మీద ఏమీ చెప్పకుండా మేము క్రొత్తగా పచ్చానుని చెబుతున్న మాట ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా ప్రజలను తప్పువారి పట్టించడం కోసం, వారి అసహనము, ప్రజా వ్యతిరేకతను తరువాత కక్ష సాధింపు ధోరణిని సమర్థించడం కోసం చెప్పారని మరచిపోయవలసి వస్తుంది. జనవరి నాలుగవ తారీఖున క్యాబినెట్ నుంచి 14 సమస్యల మీద 14 సబ్ కమిటీలను వేచారు. జనవరి 20 వ తారీఖు నాటికి పరిష్కారం చూపమన్నారు. మొదటి విషయం సబ్ కమిటీల వేయవలసిన ముఖ్యమైన సమస్యలు ఏమీ లేవు. నాకు సమయం లేదు కాబట్టి వాటిని చెప్పడలచుకోలేదు. కానీ ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. చౌకదుకాణాలు వాటి పంపిణీ మీద ఒక సబ్ కమిటీ, అలాగే పట్టాదారు పాసు పుస్తకాల మీద ఒక సబ్ కమిటీ, అయితే ఇలాంటి సబ్ కమిటీల్లో సమస్య తీవ్రత లేదు. రెండవది సబ్ కమిటీలకు జనవరి 20 వ తేదీ వరకు గడువు యిచ్చారంటే దీని అర్థం ఏమిటి? ఈ శాసన సభలో గవర్నరు ప్రసంగం మీద ఈ ప్రభుత్వాన్ని, వారి వైఫల్యాలను, చేతకానితనాన్ని, మేము దుయ్యబట్టడానికి, బట్టబయలు చేయడానికి, ప్రజలకు తెలియజెప్పడానికి అవకాశం లేని విధంగా మర్చించడానికి వేసుకొను ముసుగు మాత్రం అని వారికి చెప్పవలసి వస్తుంది. ‘దయనా విడియనాడు అగువడని చంద్రుడు తదియనాడు తానే అగువడతాడు’ అన్నట్లుగా వారి విధానాలు అతరువాత అయినా ప్రజలకు స్పష్టంగా తెలుస్తాయి. కానీ ఒకటి మాత్రం తమ ద్వారా అధికారపక్షంవాగి మనవిచేస్తున్నాను. అయ్యా, ఈ ఎన్నికల్లో వారి విధానాలు చూసి ఎవరూ ఓటు వేయలేదు. కేవలం ఎన్.టి.ఆర్. వ్యతిరేక వైఖరి ఓటేవానికి ఉపయోగపడింది. 1983 వ సంవత్సరంలో ఏ విధంగా కాంగ్రెసు వ్యతిరేక వోటు ఎన్.టి.ఆర్. ను అధికారంలోకి తీసుకవచ్చిందో అదే విధంగా ఎన్.టి.ఆర్. వ్యతిరేక వోటు ఈ రోజున వారిని అధికారంలోకి

తీసుకవచ్చింది. మూడవ పక్షంగా వామపక్ష శక్తులను మిగతా ప్రజాతంత్ర వాదులను ఒకే కుట్రగా పర్చాటు కాలేదు. అందుకే వారు పర్చాగారు. చేరారు. అధికారం చేపట్టారు కానీ ఒకటి సోషలిజం నుగచిపోవద్దు అన్నీ కలుపుకుంటే వాం వోటు ఎంత అయ్యా అంటే 10 లక్షలు మాత్రమే అధికృతతో వున్నారు. అది ఒక పెద్ద అధికృత అనుకోడానికి వీలు లేదు ప్రజలు స్పష్టంగా తప్పు చేసిన వాళ్ళను మారుస్తారు. అయితే దామాషా పాలిటిధ్యం వద్దంలో గళక వోటింగ్ వుండి పుష్కలయితే 3 ఫలితాలు మరొక విధంగా వుండేవి. ఇప్పటికైనా వాలో నిజాయితీ, చిత్తశుద్ధి వంటి దామాషా పాలిటిధ్యపు వోటింగ్ కావాలని కోరాల్సి. అదే విధంగా ఈ రోజున ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా వున్న తెలుగుదేశం పార్టీకి కూడా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది కేంద్ర ప్రభుత్వ విధానాల గానా అనుకూలంగా ప్రభుత్వం అనుసరించే విధానాలే ఎన్నికలలో నిర్వాహకాత్మకమైన పాత్ర వహించినవి. ప్రజల మీద ప్రధానంగా ప్రభావం కలుగజేసింది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క పరిపాలన దానిని అనుసరించే వారు కూడా అత్యున్నతమైన చేసుకోవాలి. కాస్త వారు కూడా ఒక్క దగ్గర పెట్టుకొని వ్యవహరించాలి. అలాగే గవర్నరు ప్రసంగంలో ఎన్నికలు జరిగిన తీరును చూసినట్లయితే వారు వాస్తవ విషయాలు కప్పిపుచ్చారని నేను విన్నవించక తప్పదం లేదు. ఈ ఎన్నికలలో గుండాబిజం, రిగ్గింగ్ జరిగాయి; బుత్ క్యాన్సరేజ్ ఒక్కటే జరగలేదు. డబ్బులు, త్రాగుడు విస్తారంగా ఉపయోగించారు. ఒక్కొక్క ఓటు 100 రూపాయలు పెట్టి కొన్నారు. సారా అయితే చెప్పడానికి వీలు లేదు. గాంధీ శిష్యులమని చెప్పకొంటూ, గాంధీయజం అని చెప్పకొంటూ చేసిన గొప్పతనం అన్నమాట కానీ ఈ రోజున పెద్దమత్తున డబ్బును ఖర్చు పెట్టడంలో వాం ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? ఆ తరువాత ప్రజలపైబడి విచ్ఛలవిడిగా దోపిడికి దారై పర్చాటు చేసుకోవడం, ఈ లంచగొండితనాన్ని విమర్శించడానికి వీలు లేకుండా ప్రజలను మత్తులో వుంచడానికి తోడ్పడుతుంది. చివరకు ఈ దేశాన్ని బ్లాక్ మార్కెట్ దార్ల, పెట్టుబడిదార, భూస్వాముల, పెద్ద కాంట్రాక్టర్ల, సారా కాంట్రాక్టర్ల చేతులలోకి, కండబలంగల వారి చేతులలోకి తీసుక వెళ్ళారు. చివరకు కాంగ్రెసు పార్టీ ఆంతరంగిక విధానాలు కూడా ఇదే సిద్ధయిస్తున్నది. దయచేసి క్యాబినెట్ దాకా వీటిని విస్తరించకుండా చూడాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నీతికి నిజాయితీకి గోరీ కట్టారు.

10.50 గం.
ఉదయం

గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో రెండవ పేజి రెండవ పేరాలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగం గురించి చెబుతూ పాలనా వ్యవస్థలో చోటు చేసుకున్న అనిశ్చిత పరిస్థితి, అవసరమృతం, భద్రతారాహిత్య భావం తొలగిపోయి వాటి స్థానే భరోసా, నూనోత్సాహం, విశ్వాసం చిగురులు వేస్తున్నాయి అని తెల్పారు. తెలుగుదేశం పార్టీ గద్దెమీద వున్నప్పుడు అనిశ్చిత పరిస్థితి, అవసరమృతం, భద్రతారాహిత్యభావం వున్నమాట నూటికి నూరుపాళ్ళూ నిజమే. దానిలో సందేహం లేదు అది అని మీ హయాములో పెరుగుతున్నదని మరచిపోండి. 27నవంబరున ఎన్నికల ఫలితాలు వ్రకటించడం, డిసెంబరు 31వ తేదీ ఈ ప్రభుత్వం ఏర్పడడం జరిగింది. మమారు నెలన్నర కాలం గడిచింది, అయినా ఇంతవరకూ పరిపాలనలో

అనిశ్చిత పరిస్థితి కొనసాగుతూనే ఉంది. కార్యక్రమాలు ఆగిపోయాయి. రోజీనీగా పెట్టే సంతకాలు తప్ప ఇంకేవే అమలు కావడం లేదు. ఇదివరలో ఒక ముఖ్యమంత్రిగారు వుండే వారు. ఇప్పుడు అనేకమంది సూపర్ ముఖ్యమంత్రులు అయ్యారు. ఎవరు నాయకుడో, ఎవరి మాటలు వినాలో తెలియక అధికారులు అవస్థ పడుతున్నారు. ప్రతివారూ ముఖ్యమంత్రిగానే వ్యవహరిస్తున్నారు. దానిని సవరించుకోండి. ముఖ్యమంత్రి పదవిని తీసుకునే స్థితికి మాపార్టీ ఎదగలేదు. మేము అధికారంలోకి వచ్చే స్థితిలో లేము. ఇది వరలో ఎన్.టి.రామారావుగారి కాలంలో వారి సలహాదారులు ఎవరో, ఆ మహానుభావులు ఎవరో గాని వాటివల్ల ఎలాంటి ఫలితాలు వచ్చాయో మనకు తెలుసు, ఇప్పుడు మే పరిపాలనలో అంతకంటే ఎక్కువమంది మహానుభావులు వుంటున్నారు. షాతానానికి త్రొక్కే వారువున్నారు. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని జాగ్రత్తగా మెలగడం అవసరమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు హైదరాబాదు సిటీలో హోటల్స్ ఖాళీ లేవు, లాడ్జింగులు ఖాళీ లేవు. ఎన్.టి.రామారావుగారి కాలంలో ఏ పని కాలేదు. ఈ రోజు డబ్బువుంటే అన్ని పనులూ అవుతున్నది. డబ్బు గలగలలాడుతున్నది. మండల వ్యవస్థను రద్దు చేయకండి. అది సమర్థవంతంగా పని చేసేట్లు చూడండి. అవసరమయితే రెవెన్యూ మండలాలను, పంచాయతీ మండలాలను కలిపి ఒకటిగా చేయండి కానీ మండల వ్యవస్థను రద్దు చేయకండి. గ్రామ పంచాయతీలకు, సమితులకు, డిల్లా ప్రజాపరిషత్తులకు తగిన నిధులు ఇవ్వండి. ఆలండియా లెవెల్లో ఫైనాన్స్ కమిటీ వున్నట్లు మేరు కూడా ఆ ప్రకారం నిధులు సమకూర్చండి. డిల్లా ప్రజాపరిషత్ అధికారులు, అభివృద్ధి సమీక్షామండలి అధికారాలు ఒకటిగా వుండకుండా సవరించండి. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ రద్దు కావడం వల్ల ప్రజలు కొబ్బరికాయలు కొట్టుకున్నారు కానీ ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయకుండా తొందర పాటుతో చేయడంవల్ల దుష్ఫలితాలు వచ్చాయి. విలేజ్ ఆఫీసర్స్ వ్యవస్థను మాత్రం వున్నదొరించకండి. విలేజ్ అసిస్టెంట్స్ను పెట్టారు గాని వారు రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్స్గా తయారైనారు. ప్రజలవద్దకు వెళ్లి పని చేయడం లేదు. అటువంటి లోపాలను సరిదిద్దండి. విశ్వవిద్యాలయాలకు ముఖ్యమంత్రి వైస్ ఛాన్సలర్ గా వుండకూడదు అనే సిద్ధాంతం మంచిది కాదు. సర్కారియా వెస్టింగులు రాష్ట్ర గవర్నర్ గా వుండేవారు. రాజకీయాలలో యాక్టివ్ గా వుండేవారిని వేయకూడదు. పోయిన ప్రభుత్వం దానిని గురించి పట్టించుకోలేదు. ఇప్పుడైనా దానిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మా పార్టీ సిద్ధాంతమైతే గవర్నరు పదవే వుండ కూడదు. రాష్ట్రాలు ఎలానమస్ గా వుండాలనుకుంటున్నప్పుడు కేంద్ర ఏజెంటుగా వుండి రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని అదుపులో పెట్టుకోవాలనే పరిస్థితి మంచిది కాదని మా అభిప్రాయం. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో మేము కేంద్రంలో సమన్వయంగా వుంటాము అని చెప్పారు. అందుకు హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. దేశంలో బహు జాతుల వారు వున్నారు. తెలుగు ప్రజలు ఒక విశిష్టమైన జాతికి చెందినవారు. సి.ఎస్. పదవి నుండి చివరి వరకూ తెలుగుభాషలో ఉత్తీర్ణులు అయినవారినే తీసుకునే అధికారం మనకు వుండాలి. ఇందుకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కొంతవరకూ కృషి చేసింది కానీ మధ్యలో ఆగిపోయింది. ఆ పని ఈ ప్రభుత్వం చేపడితే అన్ని పార్టీల సహకారం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్రంలో పెండింగ్ లో వున్న ప్రాజెక్టులను తీసుకురావలసిన అవసరం వుంది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంపై ఆ బాధ్యత వుంది. శ్రేష్టతలం ఎడమగట్టు కాలువను టన్నెల్

ద్వారా తేసుకురావడానికి కేంద్రంలో అనుకూల వాతావరణం ఉంది. అందుకు ఈ ప్రభుత్వం చొరవ తేసుకోవాలని కోరుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్ వద్ద స్థాపించదలచుకున్న వేయి వేయి మెగావాట్ల అణు విద్యుత్ కేంద్రాల గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒక మాట కూడా చెప్పలేదు. దానిపై ప్రభుత్వ విధానమేమిటో తెలియచెయ్యాలి. పౌడరాబాదు నగరానికి నాగార్జునసాగర్ నీటిని తేసుకురావడానికి గత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తేసుకున్నది. దానిని ఈ ప్రభుత్వం అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను. బలహీనవర్గాలకు ఇండ్లు నిర్మించే కార్యక్రమానికి స్పందించి ఎవరైనా తప్పులు చేస్తే కేసులు పెట్టి విచారించి శిక్షించండి. అంతేతప్ప మొత్తం జనరల్ గా ఆ పథకాన్ని ఆపడం మంచిదికాదు. అలా నోషేధిస్తూ ఇచ్చిన జి.వో.ను ఉపసంహరించుకోండి. సబ్సిడీ బియ్యం పథకాన్ని కొనసాగిస్తామన్నారు. సబ్సిడీ బియ్యం అంటే సరిపోదు. మూడు రూపాయలకు ఇచ్చినా సబ్సిడీ బియ్యం అనవచ్చు. అలాగాక కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలకు ఇస్తున్న పథకాన్ని కొనసాగిస్తామని ఖచ్చితంగా చెప్పండి. ఆ హామీతో పాటు ఆకుపచ్చ కార్డు అందని వారికి అందజేస్తామనే హామీ కూడా ఇవ్వండి. మనదేశంలో, మన రాష్ట్రంలో ఒక దురదృష్టకరమైన పరిణామం ఎస్.టి., ఎస్.సి., బి.సి.లకు ఉన్న రిజర్వేషన్ కొనసాగించడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ఆందోళన మొదలు అయినది. దయచేసి దానిని ఖండించండి. అలాగే అగ్రవర్గాలలో అర్హతగా వెనుక బడిన వారు ఉన్నారు. అగ్రవర్గాల వారితో కొద్దిమంది మాత్రమే లాభపడుతున్నారు. అదే విధంగా మురళీధర్ కమిషన్ సిఫారసులను అమలు జరపండి. ఒక జనాభా సంఖ్యలో తేడా వచ్చింది. పౌ.కోర్టు చెప్పిన విధంగా 33 పర్సంటు కాకున్నా, పోనీ 30 పర్సంటు రిజర్వేషన్ అయినా పొడిగించండి. కేవలం జనాభా సంఖ్య ఒకటే కాదు. వారి సంక్షేమానికి సంబంధించిన అనేక స్కేములు ఉన్నవి. మురళీధర్ కమిషన్ చెప్పిన అన్ని సిఫారసులను అమలు జరిపించాలని కోరుతున్నాను. పోతే బలహీనవర్గాలమీద దాడుల విషయము చెబు తున్నారు, బాగానే ఉంది. దీని విషయములో నూటికి 80 వంతులు బాధ్యత యీ రోజు అధికారములోవున్న కాంగ్రెసు పార్టీదే. భూస్వాములు, దోపిడీదారులు అందులో జొరబడి చేస్తున్నారు. తెలుగుదేశము పార్టీలో కూడ అందులో ఉన్న సెక్షన్లు కొన్ని ఇందులో చేరి సాగిస్తున్నారు. వారి సంఖ్య తక్కువగా ఉంది. మే సంఖ్య ఎక్కువగా ఉంది. కనుక రాజకీయ స్థాయిలో మే పార్టీలో సర్దుబాటు వస్తే బలహీనవర్గాలమీద జరిగే దాడులు ఆగుతాయి. అది మరచిపోవద్దు. ఇక గిరిజనులకు అనుసూచిత ప్రాంతాలలో స్వయం పరిపాలన ఉండవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. వృద్ధాప్యపు ఫెన్స్ లాండ్ కు, వికలాంగుల పెన్షన్ లాండ్ కు డబ్బు కేటాయించామన్నారు. ఇది ఎంతో చెప్పేంది. స్కేటు కౌన్సిల్ ను పునరుద్ధరించడం మంచిది కాదు. శాంతిభద్రతల విషయానికి వస్తే, నజంగా రాజకీయ పార్టీలు అటు కాంగ్రెస్, ఇటు తెలుగుదేశము పార్టీలు ఒకరి మీద ఒకరు నిందలు వేసుకునే దానికన్నా ఒక సూచన చేస్తున్నాను. దీనినేని మురళి అతని అనుచరులు హత్య ఎలా జరిగిందనేదానికి ఒక కమిషన్ ను వేయండి. వంగవేటి మోహనరాం హత్య ఎలా జరిగిందనేదానికి ఒక కమిషన్ ను వేయండి. ఆ తరువాత వంగవేటి మోహనరాం హత్య ఇరువైపు సర్కారు టెల్గ్రాఫ్ వచ్చినటువంటి భీష్మం ఎలా జరిగింది, యీ మూడింటి విషయములో నిజస్వరూపము ప్రజలు తెలుసుకుంటారు. దానికి బాధ్యత వహించిన రాజకీయ పక్షాలు గానీ సంఘ వ్యతిరేక శక్తులు గానీ చివరకు పోలేను. యంత్రాంగం గానీ ఎవరైనా

సరే యికన్నేనా గుణపాతాలు నేర్చుకుంటారు. ఇప్పటికే పోలేసు డిపార్టుమెంటు నాలుగు విభాగాలుగా ఉంది. కులం ప్రాథమిక మేద ఒక భాగం చేలింది. పార్లెల ప్రాథమిక మేద ఒక భాగం చేలింది. లంచాలు పునాదిగా ఒక భాగం వుంది. నేత నిజాయితీ గలవారు నిరుత్సాహపడి ఏమేచేయలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. మేరు మొత్తం పోలేసు డిపార్టుమెంటును ప్రజలకు సేవ చేసే డిపార్టుమెంటుగా చూడవలసి వుంటుంది. బీ.డి.పి అధికారములో వున్నప్పుడు కాంగ్రెస్ ప్రతిపక్షములో వుండి కులం కులం అని మోత మోగించారు. కాని అంతకన్న ఎక్కువ కులం వాసన యీనాడు గబ్బు పట్టి బజార్లో ఏమీ అనుకుంటున్నారో కాస్త చెపులు పెట్టి వినండి. అలాంటి పరిస్థితి రాకుండా జాగ్రత్తగా చూడాలని కోరు తున్నాను. నక్సల్బెట్సు విషయములో గత ప్రభుత్వము యీ సమస్యను ఎలా పరిష్కరించాలి అని అనేకసార్లు మీటింగులు పెట్టినప్పుడు ప్రతిపక్షములో వున్న కాంగ్రెస్ పార్టీ బాయ్ కట్ చేసింది. అప్పుడు గౌరవ శాసనసభ అధ్యక్షులు మీ విధానం ఏమిటో చెప్పండి అంటే చెప్పేది ఏమీ లేదు అన్నారు. అయిపోయింది. ఇవాళ సబ్ కమిటీని వేశారు. రమ్మంటున్నారు, వేయడం ధర్మం, పిలవడం మీ ధర్మం, మేము కూడా రావడం ధర్మం, మేము సహాయ నిరాకరణ చేస్తామనడం లేదు. అయితే ఒక విషయం మనవి చేస్తాను. నక్సల్బెట్సు విషయము మీకు తెలియదా? వారి స్వభావం మీకు తెలియదా? ఈ రోజు యీ దుస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? నేను మళ్ళీ బడ్జెటు సమావేశాల నాటికి మీ కండ్లముందు వుంటానో లేదో తెలియదు. ఏ క్షణములో అయినా నేను హత్య చేయబడవచ్చు. నా హత్య రెండు దృక్కోణాల నుండి వస్తున్నది. ఒకటి, కాంగ్రెస్ (ఐ), రెండవది పేపర్స్ వార్ గ్రూప్ కు చెందిన నక్సల్బెట్సు. నేను చస్తాను అని తెలిసి కూడా కొన్ని వాస్తవ విషయాలు చెప్పడానికి వెనుకాడ దలచుకోలేదు. తప్పనిసరిగి చెబుతాను. ఈ రోజు యీ నక్సల్బెట్సు స్థితి రావడానికి కారణం మీరు. మీరు మీ స్వార్థప్రయోజనాలకు వినీయోగించుకోవడమే గాకుండా యీ రోజు కూడ వారికి రక్షణ కల్పించి అండ ఇస్తున్న వారు మీరే. ఈ రోజు ఆ విషయము రుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఆదిలాబాదు, కరీంనగరము జిల్లాలలో మొన్న జరిగినటువంటి ఎన్నికలలో మిగిలిన పార్లెలకు కల్పించిన అటంకాలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి కల్పించబడలేదు. పెగా వారి స్పాంగ్ హోల్డ్స్ లో ఓటింగ్ బాయ్ కాట్ చేస్తే, ఓట్లు పడకూడదు, కాని ఏ పార్టీకి ఓట్లు పడినాయనేది చూచినట్లయితే కాంగ్రెస్ పార్టీకి వారు యిచ్చిన మద్దతు తెలుస్తుంది. వారిని మీరు విలివారు. ఈ సందర్భములో మనవి చేసేది - మొదటి విషయము వారిని సంప్రదించులకు పిలిచినప్పుడు - ఇందులో ప్రజా పంథా గ్రూప్ ఉంది. విజ్ఞుంభణ గ్రూపు ఉంది. వారందరినీ కూడ పిలవండి. ర్యాడికల్స్ ను పిలుస్తున్నప్పుడు వారి స్థితిని అర్థం చేసుకున్నారా? నేను యివాళ చెబుతున్నాను. వారి చేతుల్లో సుమారు ౪౦ ఎ.కె. 47 తుపాకులు వున్నవి. మీ దగ్గర లాకున్న ౩౦౩ రైఫిల్స్ 1౦౦కు పెగా వున్నవి. వారు సంపాదించుకున్నవి అనేక వందలు వున్నవి. వందకు తగ్గకుండా సెన్స్ గెన్స్ వున్నవి. ట్యూబ్ బోర్స్ అనేకము వున్నవి. ఇవాళ వేయిమందిని సహాయకులుగా వేసుకుని ఏరకమైనటువంటి దాడులు చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నారో ఆ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరింపండి. నా మీద దాడి జరిగిన విషయానికి సంబంధించి రేపు చర్చకు అవకాశం యిచ్చారు. ధన్యవాదాలు. కాఫీ ఒక మాట యీ సందర్భంగా చెప్పాలి. మా కార్యకర్తలు యిద్దరు చచ్చిపోయారు. నక్సల్బెట్సును ఎదిరించి

ప్రాజాలు యివ్వారు. తోడి సభ్యుడిమీద దాడి చేశారనే విషయము గురించి గవర్నరు గారి ప్రసంగములో ప్రస్తావన లేకపోవడం విచారకరము. ముఖ్యమంత్రిగారి యింటర్వ్యూకొరకు డిశంబరు 28నాడు ఒకటిన్నర గంట వేచి ఉన్నాను. ఇవ్వలేదు. ఈ రోజు వరకు కూడ ఏ విధంగా వున్నారు అని అడుగలేదు. ఇది నాగరికతా? ఇది ఒక ముఖ్యమంత్రిగారికి తగునా? నేను ఒక తోడి సభ్యుడిని, ఒక పార్టీ సభ్యుడిని నా మీద దాడి జరిగిందన్నప్పుడు - అందుకని ముఖ్యమంత్రిగారి వైఖరిని ఖండిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు - నిజం చెప్పాలంటే వారి పార్టీలో ఒక భాగము యీ దాడి వెనుకాల వుండి కావాలని సమర్థించు కున్నారు. వారి గత చరిత్రకు సంబంధించిన పుస్తకాలు వున్నవి. మీకు పంపిస్తున్నాను. చూడండి. నేను చేసిన ఆరోపణలు రుజువు చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. ఏ విచారణ వేమిప్పటికీ - ఇంత దాడి జరిగినప్పటికీ యీ రోజు వరకు యింటర్వ్యూ దొరకలేదు. 28 డిశంబరునుండి ఇప్పటి వరకు దొరకలేదు. రెండవది, కనీసం ఎలా వున్నది తెలుసుకోలేదు. ఇప్పటివరకు కూడ జిల్లా కలెక్టరు ఆ హరికి పోలేదు. పంపించండి. ప్రజలకు కావలసిన సహాయం అందించండి. మృతవీరుల కుటుంబాలకు సహాయం చేయండి అని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావుగారు అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

شہر امامان اللہ علیہ السلام (چندرائی) :- جناب اسپیکر صاحب! میں اسمبلی کے رکن کے خطبے کے تعلق سے ایسا محسوس ہوتا ہے کہ گورنر کے خطبے میں بہت اہم مسائل پر سرسری اور افسانہ خیز گفتگو ہے۔ اس کا نتیجہ یہ ہے کہ اس کا مطالبہ بھی ہوتا ہے کہ گورنر کے سالانہ دوران حکران پالیسی کی روشنی میں جو کام کرنا چاہیے اس کے بارے میں سے ناراض ہو کر کام کرنا چاہیے۔ وہ اپنے کارناموں کے بارے میں برسر اقتدار نہیں آتی۔

అధ్యక్షా, చేఫ్ మినిస్టరుగారు ఇప్పుడు హౌసులో లేరు. ఇప్పుడు నేను మాట్లాడే పాయింటు మినిస్టరుగారు ఎవరు నోట్ చేస్తున్నారు? చేఫ్ మినిస్టరుగారు అవుట్ ఆఫ్ స్టేషనులో ఉండి రాకపోతే పరవాలేదు కానీ ఇక్కడ ఉండి హౌసుకు రాకపోవడం మంచి పద్ధతి కాదు. ఇది మంచి పోక్టీస్ కాదు.

చైర్మన్:- మినిస్టరుగారు నోట్ చేసుకొంటున్నారు.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులీరెడ్డి:- అధ్యక్షా, నేను నోట్ చేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య:- అధ్యక్షా, శ్రీ అమానుల్లాఖాన్ గారికి నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. చేఫ్ మినిస్టరుగారు టి.ఎ.సి. కోసం వెళ్లారు. వారి అబ్సెన్సులో శ్రీ శ్రీనివాసులీరెడ్డిగారు నోట్ చేసుకొంటున్నారు.

بہر حال جناب اسپیکر صاحب اگر کانگریس یہ سمجھتی ہے کہ وہ اپنے کارناموں کی وجہ سے برسرِ اقتدار آئی ہے۔ یہ ان کا خیال بالکل غلط ہے۔ آج کانگریس جو اقتدار برآئی ہے وہ صرف مائیں ووٹ کی وجہ سے اقتدار برآئی ہے۔ تلگو دیشم کے خراب کارناموں کی وجہ سے کانگریس کو اقتدار ملا۔ اگر کانگریس حکومت گذشتہ سال کی حکمرانی پارٹی پرکیشن سمجھانے میں دقت خراب نہ کرے۔ میں یہ کہوں گا کہ کانگریس پارٹی کو بھی ایک چیز نوٹ کر لینا چاہیے کہ جب ہندوستان میں جتنا پارٹی برسرِ اقتدار آئی تھی اس وقت جتنا پارٹی نے بھی اندرا گاندھی پر کوئی کیشن قائم کی تھی۔ عوام یہ دیکھ کر پھر جتنا پارٹی کو ختم کر دیا اور ۲ سال کے بعد ہی اندرا گاندھی کو اقتدار پر لایا۔ آندھرا پردیش میں یہ حالت نہیں ہونا چاہیے۔ میں چاہتا ہوں کہ کانگریس مسلسل اقتدار پر رہے۔ کانگریس پارٹی یہ کہتی ہے کہ ابھی ہمیں نئی حکومت ملی ہے ابھی کچھ کرنے کے موقف میں نہیں ہے۔ میں یہ کہوں گا کہ کانگریس آزادی کے بعد سے ۱۹۸۳ تک حکومت کرتی رہی۔ کانگریس پارٹی کو حکومت کرنے کا طریقہ آتا ہے یہ کوئی نئی بات نہیں ہے۔ گورنر کے خطاب میں مائیں ریشز اور دوسرے اہم مسائل پر سرسری نظر ڈالی ہے۔ جب عوام آپ کو اقتدار دی ہے تو سارے مسائل کو مد نظر رکھنا حکومت کا اولین فرض ہے۔ سابق حکومت میں جنرل اڈمنسٹریشن لکایا حال تھا ایک شخصیت پر مرکوز تھی آپ بخوبی واقف ہیں۔ جنرل اڈمنسٹریشن کے تعلق سے گورنر کے خطاب میں کوئی تذکرہ نہیں کیا گیا۔ ایسا محسوس ہوتا ہے کہ آج کانگریس بھی تلگو دیشم پارٹی کے نقشہ قدم پر چل رہی ہے۔ جنرل اڈمنسٹریشن کے تعلق سے جسے بھی اہم پوسٹ ہوتی ہیں مائیں عہدوں پر غیر جانبدار عہدیداروں کو رکھیں۔ پہلے کانگریس پارٹی تلگو دیشم حکومت کے زمانے میں کہتی تھی کہ ہر طرف کما ہی کما ہے۔ اب کانگریس کی حکومت میں اچھے اچھے عہدوں پر کون کون سے لوگ آرہے ہیں۔ لائیڈ آؤٹر کے مسئلہ پر میں کہوں گا کہ نکلایٹ کا مسئلہ ایک برٹنگ مسئلہ بن گیا ہے۔ نکلایٹ اتنے استہاپسند ہو گئے ہیں کہ پبلک غاشروں کو جو ایم۔ ایل۔ ایز ہیں انکا بھی اغوا کر رہے ہیں۔ اس کی وجہ کیا ہے۔ چیف منسٹر صاحب نے ایک اچھا کام کر دیا ہے کہ کوئٹہ پلی تیار لایا کو بات چیت پر بلوانے کا وعدہ کیا ہے۔ لوگ نکلایٹ کیوں بن رہے ہیں۔ اسی میں کئی ڈاکٹرس، انجینیرس ہیں۔ ان لوگوں کو نوکری نہ ملنے کی وجہ سے بیروزگاری کی وجہ سے دہشت کی طرف جا رہے ہیں۔ اور نکلایٹ پتنے کی طرف جا رہے ہیں۔ گورنمنٹ کو چاہیے کہ نوجوانوں کے روزگار کے تعلق سے سوچیں۔ کتنے نوجوان بچے خالی پھر رہے ہیں۔ جنرل اڈمنسٹریشن اور نکلایٹ مسئلہ پر فوری توجہ کریں۔ ان مسائل کو سامنے لائیں۔ آج ہمارے میڈیکل اور ہیلت ڈیپارٹمنٹ کو دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ آندھرا پردیش میں کتنے ڈاکٹرس بیروزگار ہیں۔ میں سمجھتا ہوں کہ ۵۰ ہزار تا ۲۰ ہزار بیروزگار ہیں۔ ان لوگوں کو اتنا کمزور کیا گیا ہے کہ ڈاکٹرس ڈبلی ویجس پر کام کر رہے ہیں۔ جس طریقہ سے کارپنٹرس اور دوسرے مزدور ڈبلی ویجس پر کام کرتے ہیں۔ وہی ڈاکٹرس کا کر دیا گیا ہے۔ ڈاکٹرس

روزانہ ۵۴ روپے پر کام کر رہے ہیں۔ ان کے ماں باپ پر کیا بیت وہی ہوگی اور ان ڈاکٹرس پر کیا گذر رہی ہوگی۔ اتنا پڑھنے کے بعد بھی بیروزگاری ہے اور ان لوگوں کے ذہنوں میں آتا ہے کہ وہ ڈاکٹرس تو بن گئے انھیں روزگار نہیں مل رہا ہے۔ وہ لوگ خانگی پر اکٹس بھی نہیں کر سکتے رہے ہیں۔ وہ غریب طبقہ سے تعلق رکھتے ہیں۔ ان کے پاس پیسہ نہیں ہے جو ایک خانگی فرسنگ جوم لگا سکیں۔ آج میڈیکل اینڈ ہیلتھ میں ایک بزنسنگ مسئلہ بنا ہوا ہے۔ دواخانوں کی ضرورت ہے ہاسپٹل کو دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ آندھرا پردیش کے کونے کونے اور دیہاتوں کے کوئی دواخانوں میں کوئی دواخیوں کا انتظام نہیں ہے۔ آندھرا پردیش کا صدر مقام حیدرآباد ہے یہاں پر تین بڑے دواخانے ہیں۔ نظامیہ انسٹیٹیوٹ صرف پیسہ والوں کے لئے ہی ہے۔ عثمانیہ ہاسپٹل میں نہ صرف آندھرا پردیش کے عوام ہی آتے ہیں بلکہ کرناٹک، مہاراشٹرا اور دوسری ریاستوں سے بھی عوام اس دواخانے کو آتی ہے۔ اس دواخانے میں سوئی اور نہی روٹی بھی مریضوں کے لئے دستیاب ہے۔ ڈاکٹروں پر چلے ہو رہے ہیں۔ ڈاکٹرس بھی مہیور ہیں لیکن جو مریض مہرجاتے ہیں انکو دوائیں نہ ہونے کی وجہ سے۔ اس وجہ سے انکے ماں باپ اور بھائیوں کو غصہ آتا ہے اور ڈاکٹروں پر حملہ کر رہے ہیں۔ ڈاکٹرس بھی مریضوں کو بچانے کے موقف میں نہیں ہیں کیونکہ انھیں دوائیں برابر چلائی نہیں کی جا رہی ہیں۔ نظامیہ انسٹیٹیوٹ کو گورنمنٹ نے جس طریقے سے ڈیولپمنٹ کی ہے اسی بنیاد پر عثمانیہ ہاسپٹل کو بھی ڈیولپ کریں۔ اسی دواخانہ کو فنڈس دیں اور ڈاکٹرس کو بھی سہولتیں دینے کی ضرورت ہے۔ اس ریاست میں ایجوکیشن ڈیپارٹمنٹ میں ایک بزنسنگ مسئلہ بنا ہوا ہے۔ گورنر کے خطبہ میں ایجوکیشن پر کوئی بات نہیں کہی گئی۔ صرف یونیورسٹی کو اٹانٹس بنانے کے تعلق سے کہا گیا ہے۔ پرائمری، اپر پرائمری اور ہائی اسکولس تک دیکھیں تو معلوم ہوگا کہ بچوں کے لئے کوئی سہولتیں نہیں ہیں۔ شیجرس کی ۵۰ ہزار جائیدادیں خالی پڑی ہوئی ہیں۔ کہا جاتا ہے کہ اسمیں سے ایک ہزار جائیدادیں پر شیجرس کا تقرر عمل میں آیا ہے۔ ایک شیجر کا بھی تقرر نہیں کیا گیا۔ مدرسوں کے لئے کوئی گورنمنٹ بلڈنگ نہیں ہے۔ سب کرایہ کی عمارتوں میں اسکولس چلائے جا رہے ہیں۔ بچوں کے بیٹھنے کے لئے فریج نہیں ہے۔ ایک ایک بلڈنگ میں تین تین اسکولس شفٹنگ سسٹم پر چل رہے ہیں۔ بچوں کو پڑھانے کے لئے کوئی شیجر نہیں ہے۔ ایک ایک شیجر حساب، سائنس، اردو اور ہندی پڑھاتے ہیں۔ بچوں کے لئے کسی قسم کی کوئی تعلیمی سہولتیں نہیں ہیں۔ بچوں کو کسی طریقے سے پڑھا لکھا کر آگے بڑھا کئے ہیں۔ گورنر کے خطبہ میں ایجوکیشن ڈیپارٹمنٹ میں ایک ہاؤسنگ کارپوریشن کا قیام عمل میں لانے کے لئے کوئی تذکرہ نہیں کیا گیا۔ پولیس ڈیپارٹمنٹ میں ایک

ہاؤنگ کارپوریشن ہے۔ اسی طریقہ سے محکمہ تعلیم میں مدارس کے لئے ایک ہاؤنگ کارپوریشن کا
 قیام عمل میں لایا جائے تاکہ مدارس سرکاری عمارتوں میں چل سکیں۔ ٹیچرس کی تقریباً ۵۰ ہزار جائیدادیں
 خالی پڑی ہوئی ہیں۔ جس میں سے اردو ٹیچرس کی کم از کم ۲۰ ہزار جائیدادیں خالی پڑی ہوئی ہیں۔
 دوسرے سسٹم کی وجہ سے اردو ٹیچرس کے ایس سی، ایس ٹی کی جائیدادیں خالی پڑی ہوئی ہیں۔
 مستثنیٰ دیتے ہوئے ان عہدوں پر فوری اردو دان ٹیچرین کا تقرر عمل میں لائیں۔ اردو سے ہمدردی
 رکھنے والے ڈاکٹر ایم چناریڈی صاحب اب چیف منسٹر بنے ہیں۔ آپ نے تو بڑے بڑے اعلانات
 کئے تھے کہ اردو کو دوسری سرکاری زبان بنائی جائے گی لیکن معلوم نہیں کہ ان پر کیا دباؤ آیا وہ اپنی
 بات بدل دیتے ہیں۔ اور یہ کہہ رہے ہیں کہ اردو کی ترقی کے لئے ہر ممکنہ مدد کریں گے۔ پہلے بھی این ٹی۔
 رامارائو مہاراج بھی یہی کہہ رہے تھے کہ اردو کے لئے ایک جامعہ جی۔ او۔ جاری کریں گے۔ اردو کی ترقی
 کے لئے گورنمنٹ کی سرپرستی ضروری ہے۔ نہیں تو وہ آگے نہیں بڑھ سکتی۔ گورنمنٹ کی سرپرستی ضروری
 ہے۔ اردو زبان آندھرا پردیش کی زبان نہیں ہے۔ یہ کوئی ریجنل زبان نہیں ہے۔ اردو زبان
 ہندوستان میں بولی جانے اور سمجھے جانے والی زبان ہے۔ اردو زبان ہندوستان کو آزادی دلائے والی
 زبان ہے۔ اردو ایک انقلابی زبان ہے جس میں کوئی نعرہ دیئے جاتے ہیں۔ تلگو دیشم حکومت
 تلگو تلگو کہتی رہی۔ اس میں شک نہیں کہ آندھرا پردیش کی ایک ریجنل زبان ہے۔ یہاں کی آئینیل زبان تلگو
 ہے۔ براہرہیں سیکھنا چاہئے۔ ہمیں کوئی اختلاف نہیں ہے۔ ضرور ہر ایک کو سیکھنا چاہئے۔ لیکن اسکاہ
 مطلب نہیں کہ دوسری زبانوں کے ساتھ ناانصافی ہو۔ اردو کی ترقی کے لئے سوچئے۔ اردو زبان ایک انقلابی
 زبان ہے۔ جس نے ہندوستان کو آزادی دلائی ہے۔ تلگو دیشم اور کانگریس پارٹی جو بھی نعرہ لگاتے ہیں
 جیسے انقلاب زندہ باد۔ زندہ باد لفظ اردو کا ہے۔ ہر پارٹی اردو زبان میں نعرہ لگاتی ہے۔ موجودہ
 چیف منسٹر عثمانیہ یونیورسٹی سے اردو میٹیم سے تعلیم حاصل کئے ہیں۔ مجلس اتحاد المسلمین نے اردو ترکیک
 آق سے لے کر پہلے شروع کی تھی آپ نے ہی گرین سگنل دیکر شروع کیا تھا اور کہا تھا کہ تلگو دیشم حکومت
 اردو کے ساتھ ناانصافی کر رہا ہے۔ آپ نے چارمینار کے نیچے ٹھہر کر اردو کو دوسری سرکاری زبان
 بنانے کے تعلق سے کہا تھا۔ اب آپ برسرِ اقتدار آئے ہیں۔ اردو کے تعلق سے سوچئے۔ سادہ حکومت
 اردو اکیڈمی کا دستور ایسے آدمی کو بناتی تھی جسکو اردو ہی نہیں آتی تھی۔ انکے قدم چومنے والے لوگوں
 کو ہی اس اکیڈمی کا صدر بنایا جاتا تھا۔ اردو اکیڈمی کے لئے سالانہ صرف ۵ لاکھ روپے دینے سے کچھ
 نہیں ہوتا۔ آپ کی بھیک کی کوئی ضرورت نہیں ہے اردو اکیڈمی کو۔ اردو اکیڈمی کو تانہی اختیارات

تین روز سے گورنر کے خطبہ پر بحث ہو رہی ہے کوئی بھی پارٹی کا ممبر چاہے وہ تلگو دیشم کا پوریا کانگریس پارٹی کا ہو کسی نے مائٹرائیزر کے تعلق سے ایک بات بھی کہی ہے۔ پھر ہم مجبور ہیں ہمارے سائل پر بات کرنا ہی پڑتا ہے۔ میں کانگریسی حکومت کے سربراہ ڈاکٹر ایم۔ چنایڈی صاحب سے اور ان کے ساتھیوں سے جو تقریباً ۵۰ فیصد مائٹرائیزر کو چاہتے ہیں مائٹرائیزر سے ہمدردی رکھتے ہیں۔ سابقہ حکومت کا رویہ مخالف مائٹرائیزر تھا۔ آپ مائٹرائیزر کے سائل کو سمجھیں۔ آندھرا پردیش میں ہیکرو عوام رہتے ہیں جو تلگو بولتے ہیں۔ لیکن اسمیں سے ۵۰ فیصد عوام سانی اقلیت سے تعلق رکھنے والے لوگ بھی رہتے ہیں۔ آپ ان کے تعلق سے بھی سوچنا چاہئے۔ ان کے تحفظ کے لئے بھی غور کرنا چاہئے۔ ان کے حقوق کا بھی تحفظ کرنا چاہئے۔ یہاں پر کانگریسی حکومت کا کام صرف سابقہ حکومت پر ہی تنقید کرنا نہیں ہے بلکہ اسکو عوام کو جواب دینا ہے۔ اب آپ پاور میں ہیں آپ اچھا کام کیجئے۔ مائٹرائیزر کے سائل پر غور کیجئے۔ یہ بڑے انصاف کی بات ہے کہ سارے آندھرا پردیش میں اپنی بلکہ سارے ہندوستان میں مسلمانوں کا ایک میڈیکل کالج ہے۔ ہم گزشتہ ۷ سال سے تلگو دیشم حکومت کے خلاف لڑتے رہے کہ میڈیکل کالج اور دکن انجینئرنگ کالج کو اقلیتی ادارہ کا موقف دیں۔ آپ ہمیں مت چھوڑ دیجئے۔ تلگو دیشم پارٹی کے خلاف عوام کے ذہنوں میں بٹھانے والے کوئی پارٹی تھی۔ عوام کے اندر جو اقلیتی لوگ ہیں انھوں نے آپ کو اقتدار میں لایا۔ آپ اقلیتی لوگوں کے تعلق سے سوچئے۔ کوئی حکومت اقلیتوں کو چھوڑ کر حکومت نہیں بنا سکتی۔ آندھرا کے اندر موہن رنگا کے مرڈر کے بعد جو ظلم و زیادتی ہوئی اور اسوقت جتنے بھی مقدمات عوام پر ڈالے گئے تھے آپ نے ان مقدمات کو ختم کر دیا۔ ان لوگوں کو رہا کر دیا جن نوجوانوں کو پولیس نے گرفتار کیا تھا۔ لیکن آپ نے اقلیتوں کے لئے کچھ نہیں کیا۔ دکن میڈیکل کالج کے لئے سپریم کورٹ میں جو مقدمہ چل رہا ہے آپ نے اس کے خلاف دو ریٹائرڈ ججس کو تقرر کیا جو حکومت کی جانب سے کالج کے خلاف مقدمہ لڑ رہے ہیں۔ آپ ان کو کھلاؤ تو تھوڑا کرنا چاہئے۔ مائٹرائیزر آپ کی امانت ہیں۔ دکن میڈیکل کالج آپ کی امانت ہے۔ ڈاکٹر چنایڈی صاحب کو یہ چیز زیب نہیں دیتی کہ وہ دکن میڈیکل کالج کے خلاف وکلاء کو کھڑا کریں۔ اور پیپیگیاں پیدا کریں۔ واقعی دکن میڈیکل کالج مسلمانوں کو ملنا چاہئے۔ یہ ان کی امانت ہے۔ ڈاکٹر چنایڈی صاحب آپ بھی دیکھ رہے ہیں جو این ٹی داماد صاحب کر رہے تھے۔ ۵ سال کی سیلوانک بند کرنے تک گزر جاتی ہے۔ میں بھی اس اسمبلی میں لم وقت سے آ رہا ہوں۔

ہیں۔ اس پر عدالت نے دوٹو دیکر لایا ہے۔ مجھے مخاطب کرنا موقوف مل رہا ہے۔ میں یہ کہوں گا کہ
دکن میڈیکل کالج کے تعلق سے صاف صاف دو ٹوک جواب دیں۔ جو بھی مقدمات سپریم کورٹ میں
چل رہے ہیں وہ مقدمات کو اٹھالینا چاہیے۔ اگر اسمیں کچھ بدعنوانیاں ہیں تو آپ بیٹھ کر بات کر سکتے
ہیں۔ اور اس قومی کو دوسرے کہتے ہیں۔ اسمیں کوئی شک نہیں کہ دکن میڈیکل کالج اور دکن انجینئرنگ
کالج مجلس اتحاد المسلمین چلا رہی ہے۔ آپ اسے ختم کر دینا چاہتے ہیں۔ بعض لوگوں نے کہا کہ مجلس
اتحاد المسلمین پادری ۱۲ ایم ایل ایز کی سیٹوں کے لئے اپنے امیدوار کھڑا کی تھی یہ غلط اقدام تھا۔ جبکہ جس سے
کانگریس کو نقصان ہوا۔ ہم کسی کے تابعدار نہیں ہیں۔ ہم آئندہ ۵۰ سیٹ پر لڑ سکتے ہیں۔ مائٹرائیز کے
یونٹوں کے لئے جدوجہد کر سکتے ہیں۔ ہندوستان کا دستور اسکی اجازت دیتا ہے۔ مائٹرائیز کے تحفظ کے
لئے سیاسی جماعت بنانے کا ہم کو ہندوستان کا دستور اجازت دیتا ہے۔ اقلیتی لوگوں کو قومی دھارے میں
شامل ہونے کے لئے ڈاکٹر ایم چندریڈی صاحب کہہ رہے ہیں۔ میں چالنج کے ساتھ کہتا ہوں کہ ہندوستان کے
سارے مسلمان ہندوستان کی ایکتا اور اسکی اکھنڈتائیں دیکھتا ہے۔ کوئی بھی مسلمان ہندوستان کے خلاف
پڑوسی ملک میں مخری نہیں کرتا ہے۔ اگر کوئی ایسا کرتا ہے تو بتائیے میں اسمیں کی کیفیت سے استغنیٰ دینے
کے لئے تیار ہوں۔ ہندوستان کا ہر مسلمان ہندوستان کی ایکتا اور اکھنڈتائیں کے لئے اپنی جان دینے کے لئے تیار
رہتا ہے۔ ڈاکٹر ایم چندریڈی صاحب جو ایک بزرگ آدمی بھی ہیں اور چیف منسٹر بھی ہیں ایسا نہیں کہتا
چاہئے۔ ہمیں سمجھائیے کہ قومی دھارا کیا ہوتا ہے۔ کیا تلگو دیشم پارٹی کے خلاف کہنے سے ہوتا ہے یا کانگریس
پارٹی کے ساتھ رہنے سے قومی دھارا ہوتا ہے؟ وقف بورڈ کے تعلق سے میں کہوں گا کہ تنگناہ میں آج سے
۲۰ سال پہلے ایک سروے ہوا تھا اسوقت تنگناہ میں وقف کی پراپرٹی تقریباً ۸۸ کروڑ روپے کی تھی۔
اور سارے آندھرا پردیش میں مسلمانوں کی جائیداد کم سے کم پانچ سو کروڑ روپے کی ہے۔ وقف بورڈ کو
عاملانہ اختیارات دینا چاہئے۔ تلگو دیشم حکومت اپنے دور میں اپنے غلاموں کو وقف بورڈ کا ممبر بناتی
رہی۔ آپ وہی چیز نہ کریں۔ وقف بورڈ میں پیسک کے نمائندوں اور اچھے اعتماد کے
لوگوں کو ممبر بنائیں۔ موجودہ وقف بورڈ کی کمیٹی کو تحلیل کریں اور یہاں پر ایک
آئی اے ایس آفیسر کو ڈسٹرکٹ کی حیثیت سے رکھیں۔ وقف بورڈ کو عاملانہ اختیارات
دینے کے بعد بورڈ کی باڈی تشکیل دیں۔ نہیں تو کوئی کام ہونے والا نہیں ہے اور صرف محمد جانی
صاحب کو مشربنا دینے سے کوئی کام ہونے والا نہیں ہے۔ میونسپل کارپوریشن مجلس

پیشکش کی۔

اتحاد المسلمین اور کانگریس پارٹی مل کر کارپوریشن چلا رہے ہیں۔ یہ تعاون تقریباً 1984ء سے چل رہا ہے۔ تیلگو دیشم سرکار اپنی اکثریت کی بنیاد پر کارپوریشن کے سارے اختیارات چھین لی تھی۔ اور میئر کے بھی جو اختیارات ہیں اور کارپوریشن کے جو اختیارات تھے وہ سب تیلگو دیشم سرکار ختم کر دی تھی۔ میونسپل کارپوریشن کو گزشتہ 7 سال سے کوئی فنڈ نہیں مل رہا ہے۔ بڑے بڑے لوگ آندھرا، رائلیما اور تلنگانہ سے آکر شہر حیدرآباد میں رہنا چاہتے ہیں۔ اور برآمدی بنجارہ ہلز اور دوسرے مقامات پر رہنا چاہتا ہے۔ لیکن کوئی حکومت فنڈ دینے کے لئے تیار نہیں ہے۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ کارپوریشن کو فوری فنڈ جاری کیا جائے بعض لوگ کہتے ہیں کہ مجلس اتحاد المسلمین حیدرآباد میں کوئی کام نہیں کر رہی ہے۔ جب فنڈ ہی کارپوریشن کو نہیں دیا جا رہا ہے تو تائے کیا کام ہوگا۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ جہاں پر کارپوریشن ہیں مثلاً وحید آباد اور حیدرآباد اور دوسرے شہروں میں ان کا کارپوریشن کو فوری فنڈ جاری کیا جائے۔ پبلک کے منتخب نمائندوں نے الڈ وائٹری کمیٹی کے ممبر بنے ہوئے ہیں۔ چاہے وہ کسی پارٹی سے بھی تعلق رکھتے ہیں۔ اس کمیٹی کو تیلگو دیشم حکومت نے ختم کر دیا۔ یہ ممبرن کلکٹر اور کمشنر سے ربط پیدا کر سکتے تھے۔ اس کمیٹی کو پھر بحال کیا جائے اور اس میں پبلک کے منتخب نمائندوں کو شریک کیا جائے۔ سٹون کے تعلق سے ابھی ہمارے ڈپٹی لیڈر مشر و دیا دھر صاحب نے کہا کہ سٹون سے کافی نقصانات ہوئے۔ میں یہ کہوں گا کہ ہر چیز میں کچھ نہ کچھ نقصانات ہوتے ہیں۔ سٹون میں کتنے نوجوان بچوں کو روزگار ملتا تھا۔ یہ ڈاکٹر ایم جینا ریڈی صاحب کا کارنامہ تھا۔ سٹون کو اولوسٹی میں قائم کیا تھا۔ سٹون میں پبلک کے منتخب نمائندوں کو بچوں کے سکشن کے لئے رکھا گیا تھا۔ میں حکومت سے مطالبہ کرتا ہوں کہ سٹون کی ترقی کے لئے فوری غور کریں۔ میں یہ کہوں گا کہ مائٹارڈیز کے تعلق سے گورنر کے خطبہ میں کچھ نہیں کہا گیا۔ ان کے جو مسائل ہیں اس کو نظر انداز کیا گیا۔ میں چیرمن صاحب آف کانگریس ادا کرتا ہوں جو آپ نے مجھے اتنا وقت دیا۔

శ్రీ అగిశం వేరప్ప:- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగానికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ, అందులో కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రస్తావిస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వము రాగానే తుపాను బాధితులకు సంబంధించి తేసుకొన్న చర్య చాలా ముఖ్యమైన సమస్య. వచ్చిరాగానే ఎక్స్‌గ్రేషియా పెంచడం, ఉద్యోగస్థులకు నెల జీతం అడ్వాన్సుగా ఇవ్వడం, గృహ వసతి వగయిరా సదుపాయాలు కల్పించే ఏర్పాటు చేయడం ఇవి చాలా చెప్పుకోతగ్గ విషయాలు, ఇది ప్రభుత్వ చిత్తశుద్ధికి నిదర్శనం. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైనది రిక్రూట్‌మెంట్ పైన వున్న బ్యాన్ తొలగించడం. ఇది చాలా పెద్ద విషయం. ఎంతో కాలంగా రిక్రూట్‌మెంట్ లేకుండా ఉద్యోగ వసతి లేకుండా బాధపడుతున్న యువకులకు ఇదొక మహదవకాశంగా జీవనోపాధిని కల్పిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిపైన అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. నీయామకాలను నిలుపుదల చేశారు. దాన్ని ఎత్తివేయాలని అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. ఈ ప్రభుత్వము రాగానే రిక్రూట్‌మెంట్ మీదున్న బ్యాన్‌ను తేసి వేసింది. అదేవిధంగా యింకో ముఖ్యమైన విషయం ఏమంటే, బలహీన వర్గాలవారికి ఇండ్లు కల్పిస్తున్నాము, ఎక్కువ వసతులు కల్పిస్తున్నాము, హౌస్ స్కెట్లు ఇస్తున్నామని అంటున్నారు గానీ, కనీసం ఇండ్ల స్థలాలైనా ఇచ్చే పరిస్థితి లేకుండా, ఇండ్ల స్థలాలపై బ్యాన్ పెట్టి, ఇండ్ల స్థలాలను ఆక్సయిర్ చేయకూడదు అని ఒక నిబంధన పెట్టారు. అందులో మొత్తం ప్రభుత్వ స్కేట్ వుంటేనే తేసుకోవలెనని అన్నారు. పూరి ప్రక్క ప్రభుత్వ హౌస్ స్కేట్ ఎక్కడయినా వుండదు. ఎక్కడయినా వుంటే ఏ గుట్టలలోనో, చెట్లలోనో వుంటుంది. అటువంటి చోట్ల ఎలా నివసిస్తారు లేక ఎట్లా ఇండ్లు కట్టడానికి వీలు కలుగు తుంది అనేది ఆలోచించకుండా మొత్తం ఇండ్ల స్థలాలను సేకరించే దానిపైననే బ్యాన్ పెట్టారు. అది ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిరాగానే బలహీన వర్గాలకు కనీసం ఇండ్ల స్థలం ఇచ్చే పరిస్థితి రావలెనని, ఆ తరువాత ఇండ్లు కేటాయించే పరిస్థితి రావలెననే ఉద్దేశముతో ఈనాడు ఆ ఆంక్షలను తొలగించి, మరల ఇండ్ల స్థలాలను ఆక్సయిర్ చేసే అవకాశాన్ని కలుగజేసినందుకు ఈ ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ రకంగా విద్యుచ్ఛక్తి రంగములో మునుపటి ప్రభుత్వము చాలా నిర్లక్ష్యం చేసింది. పరిశ్రమలయితేనేమి, వ్యవసాయదారులైతేనేమి, అందరూ బాధ పడడం జరిగింది. విద్యుత్ కొరత ఏర్పడింది. ఎందుకు ఏర్పడింది? దీన్ని ఆలోచించాలి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ మున్నప్పుడు, ఏది లేకున్నా, ఎలెక్ట్రిసిటీ సర్ప్లస్ వుండేది. నేను పవర్ మినిష్టరుగా వున్నప్పుడు, ఇటు కర్నాటకకు గానీ, తమిళనాడుకు గానీ, మహారాష్ట్రకు గానీ సప్లయ చేస్తూ వుండేవాళ్ళము. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ప్రాజెక్టులకు కూడా సప్లయ చేసే

వాండ్రము. ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి వోయి, 50-60 శాతం విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఏర్పడింది. దానివల్ల పూర్తిగా పరిశ్రమలు, రైతాంగము దెబ్బతీసి వోయినవి. ఇప్పుడు మనము విద్యుత్ రంగంలో అంత వెనుకబడి ఉన్నాము. ఈ రంగానికి ఎంతవరకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలో అది ఇవ్వకుండా, ప్రచారానికే ఎక్కువ ఖర్చు చేయడంవల్ల, ఆ రంగము వెనుకబడి వోయింది. దానివల్ల ఈ ప్రభుత్వము ఎక్కువ ఆసక్తి చూపుతుందని, తగిని నిధులు కేటాయించడం జరుగుతుందని చెప్పడం చాలా సబబయిన విషయం. అది విజ్ఞతతతో కూడుకొన్న విషయం. ఈ విద్యుత్ రంగము లేనిదే ఏదీ అభివృద్ధి చెందేదీ ఉండదు.

ఈ విషయంలో ముఖ్యంగా మండల్ వ్యవస్థ అయితేనేమి, సింగిల్ విండో వ్యవస్థ అయితేనేమి వీటిని ఆలోచించడం చాలా ముఖ్యమైన విషయం. ఎందుకంటే ఏదో ఇక్కడ రద్దు చేస్తున్నారనే విషయం కాదు కానీ, ఇంతకు ముందే రద్దులు జరిగాయి. రద్దుల ప్రభుత్వము ఇది కాదు. గత ప్రభుత్వము రద్దుల ప్రభుత్వము. కారణం ఏమంటే ముఖ్యంగా సమీతులు రద్దు చేశారు. తాలూకాలను రద్దు చేశారు. నొస్కేజీలను రద్దు చేశారు. మొత్తం పరిస్థితి అస్తవ్యస్తంగా చేసి, మొత్తం మండలాల పరిధిని మార్చి, ఈనాడు ఈ మండలాలకు పెద్ద అధికారాలు ఇస్తామని, పాలెగాండ్రలాగా పాలించ వచ్చునని, అధికారాలు ఇస్తున్నాము, ఫారెస్టు అధికారాలు ఇస్తున్నాము అన్నీ అధికారాలు ఇస్తున్నామని చెప్పి, ఆ రంగాలకు - మండల పెరిసిడెంట్లకు కొన్ని లక్షలు ఖర్చు పెట్టి, మండల్ పెరిసిడెంట్ల కావడం, తుదకు నామినేషన్ లో పెట్టిన సంతకం తప్ప, వేరే ఫయిల్ లో సంతకం పెట్టిన అవకాశం మండల్ పెరిసిడెంట్లకు లేకుండా వోయింది. మా తల్లమాడ పెరిసిడెంట్ నారాయన్ నాయక్ ఏమన్నాడంటే 'సార్' ఎప్పుడయితే నామినేషన్ లో సంతకం పెట్టమని అన్నారో, ఆ సంతకం తప్ప, మరే సంతకం పెట్టలేదు' అని అన్నాడు. మొన్న బోవర్గ బదిలీల సమయంలో మాత్రం సంతకం పెట్టానని అన్నాడు. అప్పులు ఇస్తామని, మే అధికారాన్ని మే ఇంచేముందు పెడతామని, ఇది ఎంతో ఉపయోగపడుతుందని, మండలాధ్యక్షుడు సర్వాధికారిగా ఉంటాడని చెప్పారు. ఇప్పుడు ఆ మండలాధిపతులు ఏమి చేయలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఇప్పుడు 1104 మండలాలున్నాయి. అక్కడున్న పరిస్థితులు ఏమి? ఖర్చు ఏమి? నిధులు ఏమి కేటాయించలేదు. మా తాలూకాలో రెండు సమీతులుంటే, ఇప్పుడు పది అయ్యాయి. ఒకే తాలూకా వుంటే 10 మండలాలు అయ్యాయి. పది మండల్ ఆఫీసులయ్యాయి. పది ప్లాన్ పది అయ్యాయి. ఒక సమీతికి వచ్చే ఆదాయాన్ని 20 ఆఫీసులకు

పంచుతారు. అప్పుడు ఎంత వస్తుంది? ఒక రూపాయి ఆదాయం వుంటే, ఎంత వస్తుంది ఒక్కొక్క సమితికి? దానితో ఏమి పని జరుగుతుంది? నిబ్బంది ఏమి పని చేస్తారు? ఇవన్నీ చూడవలసిన పరిస్థితి వుంది. వేటిని రద్దు చేయమని కాదు కాని, ఇందులో వున్న రహస్యం నాకు తెలుసు. ఏమి జరిగిందంటే, ఒక కరణం రెడ్డి కొట్టాడితే, కరణంగారు పని సాధించ లేక, రెడ్డిగారిని, నేను వోయేటప్పుడు ఏదో చేసిపోతే సరిపోతుందిలే' అనే రకంలో వుంది ఈ పరిస్థితి. ఇప్పుడు వేటిని తేసివేయడానికి లేదు. వుండడానికి వేలులేని కష్టపరిస్థితులున్నాయి. పెడితే ఎంత ఖర్చు? పెట్టకపోతే రియాక్షన్ వస్తుంది అది కనిపెట్టే కావచ్చు ఇది చేయడం జరిగింది. తేసివేస్తే ఎందుకు తేసివేశారని అంటారు. అందువల్ల వాటిని పరిశోధించి, పరిశీలన చేసి, ముఖ్యంగా మనము దోహదము చేయడానికి ఎట్లా అయితే పరిష్కారం పనిచేయడానికి అవకాశం వుందో ఆలోచన చేయడం చాలా సముచితము. మండలాలను బాగా పరిష్కవంతంగా పని చేసేలాగా ప్రభుత్వము కృషిచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

సింగిల్ విండో పరిస్థితి చూస్తే, సింగిల్ పార్టీ రావలెననే ఉద్దేశముతో ప్రయత్నం చేశారనేది అందకు తెలుసు. ఐడింటిఫికేషన్ కార్డు అంతా ఒక పక్కానికే, ఒక పార్టీకే ఇచ్చారు. దానిపైన ఎంక్వయిరీ జరగాలి. మా సొసైటీలో మొత్తం ఒక సొసైటీకే ఇచ్చారు. ఆఖరుకు ఎలెక్షన్ లో ఇతర పక్షము వారు బాయికాట్ చేశారు కూడా. ఐడింటి ఫికేషన్ కార్డు ఇవ్వకుండా, ఇతరులను మభ్యపెట్టి, సింగిల్ గా కూర్చోవడం జరిగింది. అదీ ఈనాటి సింగిల్ విండో వ్యవస్థ. సింగిల్ విండో పెట్టడమే ఆ ఉద్దేశంతో పెట్టారు. వాళ్ళ పార్టీ వాళ్ళకే ఇవ్వాలని అట్లా పెట్టారు. ఇది జగమెరిగిన సత్యం. ఇది మేము ముఖ్యంగా సమీక్షించిన తరువాత ప్రభుత్వం తగు నిర్ణయం తీసుకుని వేటిని పటిష్ఠం చేసి దానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తోందని దీనిలో చెప్పడం చాలా సముచితమైన విషయమని మనవి చేస్తున్నాను. నీతివంతమైన పరిపాలన అందిస్తామని ప్రసంగంలో చెప్పలేదని అన్నారు. నీతి వంతమైన పరిపాలన అందిస్తామని చెప్పవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు. ఇక్కడ నీతివంతమైన పరిపాలనే ఉంటుంది. ప్రభుత్వం అవినీతి పరిపాలనను అంతమొందించేదానికి సిద్ధముగా ఉందని చెప్పడమే దాని అర్థము. ఇక్కడ అల్లుళ్ళ పరిపాలన అసలు ఉండదు. ఇక రాయలసీమ ఉద్యమాల గురించి, రాయలసీమ గురించి ఎం.ఎల్.ఏ. క్వార్టర్సులో మొందున్న 15 రోజుల నిరాహార దీక్షచేస్తే కనీసం ఆనాడు వారికి ముఖము కూడా

గవర్నరు ప్రసంగమునకు ధన్యవాదములు తెలిపే
ప్రతిపాదనపై చర్చ.

9 జనవరి, 1990.

47

చూపించని పెద్దలు ఈనాడు ఎన్నో కబుర్లు చెబుతున్నారు. పాపము ఈనాటికి అయినా రాయలసీమకు మేలు చేయాలనే ఉద్దేశం వారికి వచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. ఆనాడు సభ్యులకు ఒక్క మంచి మాట కూడ చెప్పలేని వారు ఈనాడు ఇట్లా ఉద్యమం తీసుకురావడం చూస్తున్నట్టే వారికి దండం పెట్టాలనిపిస్తున్నాది మాకు. రాయలసీమలోను ఇతరచోట్ల అనావృష్టికి గురి అవుతున్న ప్రాంతాలను, వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి పరచాలని ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో ఉంది. ఆయా ప్రాజెక్టులను పూర్తిచేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రాధాన్యత ఇస్తుందని గవర్నరు ప్రసంగంలో చెప్పడం చాలా సముచితంగా ఉంది. శ్రీశైలము ఎడమ కాలువ చేస్తామని గవర్నరు ప్రసంగంలో దానినే గురించి ఉంది కాబట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు చర్యలు తీసుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరలో మద్దిలేరు ప్రాజెక్టుకి శంఖస్థాపన చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది గాని ఇంతవరకు అది ఇనాగరేట్ కాలేదు. అదే రకంగా గాలేరు, నగరి ప్రాజెక్టును కూడ పరిశీలించి తప్పకుండా వాటిపైన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. హంద్రీ ప్రాజెక్టుకి కూడ ఇన్వెస్టిగేషన్ పూర్తిచేసి తగిన ఫండ్లు ఎలాబో చేసి దానిని చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- నక్కలైట్ల విషయం పైన మాట్లాడడానికి మాకు కూడ అవకాశం ఇవ్వాలి. మాకు ఎప్పుడూ అవకాశం దొరకడం లేదు. ఇప్పుడు దీనిపైన మాట్లాడడానికి మాకు అవకాశం ఇవ్వకుంటే మేము ఎస్సంట్ల బాయికాట్ చేయవలసి ఉంటుంది. నక్కలైటు ఏరియా నుంచి వచ్చినవారికి ఈ ఎసంట్లలో మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉందా లేదా?

ఛైర్మన్:- రేపు లా అండ్ ఆర్డరు పైన డిస్కషన్ ఉంది. దానిలో మీరు ఎక్కువ టైము తీసుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎన్.వి. కృష్ణయ్య:- ఇప్పుడు కనీసం మా అభిప్రాయాలు చెప్పడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి. లేకపోతే ఈ గవర్నరు నివేదికను ఇక్కడ పింపి పారేసి మేమంతా ఛాకొట్ చేస్తాము.

ఛైర్మన్:- మీరు ఆ విధంగా తెగిట్ ఇస్తే లాభం లేదు.

శ్రీ ఎన్. వి. కృష్ణయ్య:- మీకు మాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

గవర్నరు ప్రసంగమునకు ధన్యవాదములు తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ.

ఛైర్మన్:- ఈ రోజు టైము చాలదు. రెండు గంటల లోపుగా పూర్తి కాదు. రేపు మీకు అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రోజు టైము లేదు. ఉన్న వారందరికి 290 మందికి అవకాశం కావాలంటే రాదు. మీ ఆందోళనను తప్పకుండా స్వీకరుగారి దృష్టికి తేవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. వి. కృష్ణయ్య:- గవర్నరు ప్రసంగం మీద ఇప్పుడు మా అభిప్రాయం చెప్పాలా లేదా?

(ఇంటరప్షన్స్)

ఛైర్మన్:- మీరు ఎన్ని నిమిషాలు మాట్లాడుతారు? ఒక అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడతారా? మీరు అయిదు నిమిషాలు, సంతోషరెడ్డిగారు అయిదు నిమిషాలు. ఆ తరువాత రామారావుగారు వైండప్ చేస్తారు. కోపరేట్ చేయండి. అయిదు నిమిషాలు తేసుకోండి.

శ్రీ ఎన్.వి కృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగం మీద మా అభిప్రాయాలు వెప్పడానికి శాసనసభలో ఇంత తీవ్ర నిరశన తెలియ చేస్తేనే కానే మాకు అవకాశం రాలేదు. నక్సల్బైట్స్ సమస్యని ఎంత తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారో, పరిష్కారానికి ఎంత తీవ్రంగా కృషి చేయాలనుకుంటున్నారో, ఈ శాసనసభలో ఎంతగా చర్చలు జరుగుతున్నాయో మాకు కొంత కాదు. కనుక నేను నాకు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తాను. గవర్నరు ప్రసంగంలో 9వ శాసనసభ సందర్భంగా విడుదల చేసిన ప్రసంగము. ఈ ప్రసంగంలో గత 3వ శాసనసభలో జరిగిన తతంగం తప్ప కొత్త విషయాలు ఏవీ లేవు. 1952వ సంవత్సరం మొదలుకు, మద్రాస్ సంయుక్త రాష్ట్రంలో జరిగిన ఆ గవర్నరు ప్రసంగం నుంచి, ఈనాటి ప్రసంగం వరకూ చూస్తే వాస్తవంగా చూడవలసిన విషయాలేమీ లేవు. ఇది కేవలం పాలకపక్షంలో దోపిడీ శక్తులను, పెట్టుబడిదారులను, భూస్వాములను, దొంగలను అందరినీ రక్షించే ఒకనివేదిక తప్ప దీనిలో కొత్తదనం ఏమీలేదు. మొదటివేజీబోనే కొండంత అబద్ధం వ్రాయడం జరిగిందనేది గమనించాలి. "ఎన్నికలు రాష్ట్రంలో దాదాపు అన్ని ఊరాలలో ప్రశాంతంగాను, కృమబద్ధంగాను జరిగాయి. అయినా పొంస, రిగ్గింగు జరిగిన సంఘటనలు అక్కడక్కడ కొన్ని లేకపోలేదు" అంటూ కూనిరాగాలు పలికారు ఇక్కడ. మీదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎన్నికలు వాస్తవంగానే ప్రశాంతంగానే జరిగాయా? ఎన్ని బాంబులు తయారు చేశారు? ఎన్ని తుపాకులు పేల్చారు? ఎంతమంది పోలింగ్ ఆఫీసర్లను బయటకు లాగి చంపారు?

ఎన్ని బూతును ఆశ్రమించుకున్నారు? ఎన్ని చోట్ల రిగ్గింగ్ జరిగింది? ఎన్ని చోట్ల రిపోజింగ్ పెట్టాడు? సారా, బాబ్డి ఎంత పాకింది? ఎన్ని చోట్లు వెచ్చించారు? ఎంత కులకత్తం, ప్రాంతీయతత్వం ఉంది? ప్రశాంతంగా జరిగిందనడానికి ఆధారాలున్నాయా? వాస్తవ గామనం డీప్ గా ఆలోచించినట్లయితే, అనేక విషయాలు తెలుస్తాయి. నాకు నీసం 10 గంటలయినా అవకాశం ఇస్తే తప్ప ఈనాడు గల నక్సలైట్స్ పరిస్థితికి కారణం ఎవరు, ఈనాడు ఎంతో తెలించి, తమ ప్రాణాలు అర్పిస్తూ, అశుభం, కొండలలో జీవించే పరిస్థితి, మాతన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయాలని దీక్ష, కంకణం కట్టుకున్న విద్యార్థులు, మేధావులు, యువకులు ఉండడానికి కారణం ఏమిటి? అనే విషయాలు చర్చించడానికి సమయం చాలదు. కనీసం క్లుప్తంగా చెప్పాలన్నా అంత సమయం అవసరం. దాదాపు 40 సంవత్సరాల కాలంలో జరిగిన చరిత్ర చూస్తే బహుశా ఈ వయోజన వోసింగు రావడానికి ముందు భారత దేశంలో ఈనాడున్న నామ మాత్ర స్వాసింత, రావడానికి దున్నే వాడికే కూమి రావాలని, కూస్వాముల పెత్తనం నశించాలని, కూస్వాముల దౌర్జన్యాలు, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నశించాలని ఉన్నాడు. తెలంగాణాలో 1946-52 సంవత్సరాల మధ్య జరిగిన పోరాటాన్ని గురించి పూర్తిగా చెప్పే అవసరం లేదు. ఆ పోరాటం తరువాత ఆ నాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం గురించి “మీరు ఆయుధాలు పట్టే అవసరం లేదు. దీనిచే మేము న్యాయంగా దున్నే వాడికే కూమి ఇస్తాము” అనడం జరిగింది. నెహ్రూ, వల్లభాయీ పటేల్, సర్వోదయ కార్యకర్త వినోబా భావే మొదలైనవారు దీనికి ముందుకు వచ్చారు. అయితే కూ సంస్కరణల సమస్య పరిష్కారం అయిందా? దున్నే వాడికే కూమి వచ్చిందా? కూ స్వాముల దౌర్జన్యాలు తగ్గాయాయా? లేదు. 1956 వ సంవత్సరంలో పాలక వర్గం లాభం లేదు, తప్పకుండా కూ సంస్కరణలు రావాలని, ఏదో ఒక రూపంలో సోషలిస్టు ఆలోచనలు ఈ దేశంలో రాకపోతే లాభం లేదని, 1958 లో కూ సంస్కరణల గురించి మొట్టమొదటిసారిగా కానన రూపలో, ఇతరత్రా ఆలోచన ప్రారంభించడం జరిగింది. అయినా 1958 లో కానీ ఆ తరువాత కానీ జరిగిన కాననాలలో కానీ, ఆస్సెబ్లీలో దీని విషయంలో చర్చలు కానీ జరిగలేదు. అందువల్ల ఆ రకమైన మార్పులు రాని కారణంగా అక్కడ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కానీ, ఇటు పట్టణ ప్రాంతాలలో కానీ, నిరుద్యోగం పెరిగి, దున పాలకవర్గం మీద ద్వేషం పెరిగింది. కానీ 196 వ సంవత్సరంలో పశ్చిమబెంగాల్ సి.పి.ఎం తో కలిసి ఆ నాడు మేము ఉన్నాము. కానీ ఆ నాడు ఏర్పడిన మా ప్రభుత్వము కూమి సమస్య పరిష్కారం చేయలేదు. కూమి కోసం పోరాటం ప్రారంభమయింది.

(శ్రీ) ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—గవర్నరు ప్రసంగం మీదేనా ఆయన మాట్లాడేది?

(సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—లా అండ్ ఆర్డర్ మీద మాట్లాడండి.

శ్రీ యన్. వి. కృష్ణయ్య :- ఆ నాడు అధికారంలోకి వచ్చిన మా సి.పి.ఎం. ప్రభుత్వం (రామవరెడ్డిగారి పార్టీ కాదు) కూడా సమస్య వహ్మారం చెయ్యలేదు కనుక నక్సల్ బరి ఉద్యమం పొగొంథిమయింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు అవుటాఫ్ టర్న్ లైం ఇచ్చాము, లైం ఎడ్జెస్ట్ కావాలి. కంక్లూడ్ చేయండి.

శ్రీ యన్. వి. కృష్ణయ్య :- ఈ దేశంలో ఖా సంతకరణల సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. కనుక ఈ నాడు పారిశ్రామిక సంక్షోభం వచ్చింది. దీనివల్ల నిరుద్యోగం పెరిగింది ధరలు అధికంగా పెరిగాయి. ఈ నాడు దేశంలో తీవ్రమైన ఆర్థిక సంక్షోభానికి దారి తీసింది. అది రాజకీయ సంక్షోభానికి మళ్ళింది. వ్యక్తములు మూసివేస్తున్నారు. అన్ని రకాల నిరుద్యోగం ప్రారంభమయింది. ఉదాహరణకు నిన్ను కాక మొన్న బస్సులను జాతీయం చేసిన చోట్ల కార్మికులకు రక్షణ లేదు. ఆర్.టి.సి.వారు ప్రైవేటు బస్సులను తీసుకొని వాటితోపాటు ప్రైవేటు బస్సుల సిబ్బందికి ఉద్యోగాలు ఉస్తామని ప్రభుత్వం ప్రకటించ లేదు. గత లో ఎన్.టి. రామారావు ప్రభుత్వంలో అనేక ప్రైవేటు బస్సులను తీసుకొన్నప్పటికీ అంగీకరుముందు ఆ బస్సులలో పని చేస్తున్న సిబ్బందికి ఉపాధి కల్పించక పోవడం మూలంగా నెల్లూరు, పక్కాళి, విశాఖపట్నం మొదలైన అనేక ప్రాంతాలలో వేలాది మంది నిరుద్యోగులై పోయారు. అదే విధంగా ఈ వేళ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాములో 120 బస్సులను తీసుకొంటే అంతకు ముందు ఆ బస్సులలో పని చేసే సిబ్బంది నిరుద్యోగులుగా అయిపోయిన వరికీ వర్పడింది.

12-10 గం.
మ.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మీరు చేపు మాట్లాడండి. ఈ రోజు ఇంతటితో క్లోజ్ చేసి సహకరించండి.

శ్రీ ఎన్. వి. కృష్ణయ్య :- కాంగ్రెస్ గాని, తెలుగుదేశంగానీ—ఈ రెండూ ఒకే రకమైన పరిపాలన చేస్తున్నాయి. అందరినీ నూతనమైన ప్రత్యామ్నాయ వ్యవస్థను తీసుకురావడమే మా ధ్యేయం, అది నక్సలైట్ల కోరిక. అధ్యక్షులవారు కోరినట్టు చేపు మాట్లాడతాను, ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. శివరామరాజు (అ.తిలి) :- అధ్యక్షా, ఈ అసెంబ్లీకి ఎన్నుకోబడినట్టు నవంబరు 27 వ తారీఖున మాకు అధికార వ్రతం ఇచ్చారు ఆ అధికార వ్రతం ఇచ్చినప్పటి నుంచి అన్నీ అవశ్యతులే.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- మళ్ళీ ఒకసారి అధ్యక్షా అని మొదలు పెట్టండి.

(నవ్వులు)

శ్రీ డి. శివరామరాజు :- అధ్యక్షా, అసెంబ్లీకి ఎన్నుకోబడినట్టు నవంబరు 27వ తారీఖున మాకు అధికార వ్రతం ఇచ్చే డిసెంబరులో సమావేశం అయ్యలేదు. సమావేశం జనవరి 9వ తారీఖున ప్రారంభమైంది. అప్పటినుంచే మేము అధికార వ్యభిచారుగా మనుకున్నాం. ఇంత గేట్ ఎంధుకు ఇవ్వవలసివచ్చిందో అర్థంకావడంలేదు.

మాతోపాటు ఎన్నికైన పార్లమెంటు సభ్యుల విషయానికి వస్తే పార్లమెంటు డిసెంబరు 18 వ తారీఖున సమావేశమై 29 వరకు సమావేశాలు జరిగి, 31 రోజుల పూర్తిగా ఫుల్ టిజనెసు-స్టార్ క్యూబ్స్, కార్ల ఎటెన్షన్స్ డ్వాన్ మోబ్ మోషన్స్ తో మా అన్ని విషయాలు చర్చించారు. మీకంటే తక్కువ సంఖ్యా బలం కలిగిన కేంద్ర ప్రభుత్వం చక్కగా పార్లమెంటును నడిపితే 130 మంది సభ్యులుగలిగి, అనుభవం గల ముఖ్యమంత్రి వుండగా కూడా ఈ సమావేశాలలో కేవలం గవర్నరు ప్రసంగంపై మాత్రమే చర్చ జరగాలని, మిగతా కాంగ్రెస్ మాటలు అంగదానికి వీలులేదని, మా పార్టీ సభ్యులు 74 మంది వంటే కే.ల ముగ్గురికి మాత్రమే అవకాశం ఇచ్చారంటే ఇది భయమా? అలోచించే మీరు భయ నడుపుతారా? ఇది ఇలాగే కొనసాగితే మిమ్మల్ని మమ్మల్ని ఎన్నుకొన్న ప్రజలు తమించరని మనవిచేస్తున్నాను. నవంబరులో ఏర్పడిన తుఫానువల్ల నష్టపోయిన వారికి రికోట్ల రూపాయలు సహాయం చేయడం జరిగిందని గవర్నరు ప్రసంగంలో పేర్కొన్నారు. అదే విధంగా 1939 జూలై, అగష్టులలో తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలలో వరదలకు పంటలు సర్వనాశనం అయిన సందర్భంలో అప్పుడు ఇచ్చి పలసిన సబ్సిడీని ఇప్పుడు రెండవ పంటకు ఇస్తున్నారు. రైతు 250 రూపాయలు పెట్టుకొంటే, 250 రూపాయలు ఇబ్బడి ఇస్తే—మొత్తం 500 రూపాయలు వారికి ముట్టతెప్పడానికి అరిగి కరించిన ప్రభుత్వం ఈనాడు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని ఒక మండలంలో 1100 మంది సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులు డిక్లరేషన్స్ ఇచ్చినా ఎరువులు అందించడం లేదంటే ఇక జిల్లాలోని 30 వేల మంది రైతులకు ఏ విధంగా సబ్సిడీ ఎరువులు అందిస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇది రైతులకు అవమానకరం కాదా? పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి. కృష్ణా జిల్లా ప్రాంతాలు అన్నపూర్ణగా, ధాన్యాగారంగా ప్రసిద్ధి చెందిన ప్రాంతాలు. ఆ జిల్లాలలో 1933, 1936, 1939 సంవత్సరాలలో వరదలవల్ల పంటలు సర్వం నాశనం అయిన పరిస్థితి తమకు తెలియనిది కాదు. దానిగురించి ఒక్క మాట కూడా ఈ ప్రసంగంలో చెప్పలేదు. ఆ జిల్లాలలో డ్రైనేజ్ సిస్టంను వాగుచేస్తామని ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. దానిని చక్కదిద్దకపోతే కరువు తాండవిస్తుంది, మేము కాస్త తిని, మీకు కాస్త పెట్టే ఆ జిల్లాలను నిర్లక్ష్యం చేయవద్దు ఆ జిల్లాలను వెంటనే అమెరికావారిని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో సబ్సిడీ బియ్యం సరఫరా పథకం కొనసాగిస్తాము. పక్కా ఇళ్ళ నిర్మాణం పథకం కొనసాగిస్తాము. అట్లాగే బట్టలు ఇచ్చే పథకం కొనసాగిస్తామన్నాకు కాని మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఎగ్జిక్యూట్వ్ గ్రాండ్స్ లో ప్రసంగించింది వేరుగా వుంది. ఈ బియ్యం ఒకరు ఇచ్చేది. మరొకరు పుచ్చుకొనేదా? ఇది అంద్ర రాష్ట్రానికి సిగ్గుచేటని అన్నారు.

Mr. Speaker:— Newspapers reports are always subject to verification అది కరెక్ట్ అనిగాని, ఇన్ కరెక్టు అనిగాని నేను అనడంలేదు. Any newspaper statement, you may believe, only after clarification.

శ్రీ డి. శివరామరాజు :— ఇది మేము విన్నమాట, పత్రికల్లో ఎన్నో మాటలు ఇంకా ఉన్నాయి ఇచ్చేది. ఒకరు ఎప్పుడోనేదా? ఇది ప్రాంతీక గుణాలు అనే పదం నేను ఉపయోగించలేదు అని ముఖ్యమంత్రిగారు కారితై చేస్తే నేను 'వీట్రా చేసుకుంటాను. ఒక్క రెండు రూపాయలకు కొత్త బియ్యం పెట్టడానికి నాట తలుగుచేశాం ప్రభుత్వం 8,568 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి అందులో 1200 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ పెడ ప్రజానీధానిని చూసి. అలాగే వక్కా ఇళ్ల నిర్మాణానికి 5 కోట్లు 50 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెడితే ప్రభుత్వం సబ్సిడీగా ఇచ్చింది 268 కోట్లు, మిగతా రూ. 282 కోట్లు పెన్సిఫిషరీస్ ఖర్చు పెట్టుకొన్నారు. అయితే పెన్సిఫిషరీస్ కట్టవలసిన డబ్బును కూడా కట్టలేక నానా ఉబ్బందులు పెడుతున్న వర్తమానంలో అది కూడా ప్రభుత్వం భరించలేక వలసవచ్చింది. ఇక ఆ ప్రకారంగానే ధోరణులు, చీరల పరిరక్షణ మొదలైనవి ప్రభుత్వం 14 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టింది. అంతకు కుండా కొంతవేరేపీ బ్యాంక్స్ ద్వారా తీసుకొన్న రుణాలపై వడ్డీ మూఫీ వున్నాయి, 5 1/2 శాతం సబ్సిడీ క్రింద అయితేనేమి — ప్రభుత్వం 90 కోట్ల రూపాయలు సబ్సిడీ ఇచ్చి దళిత వర్గాలను అదుకొన్న సందర్భం వుంది. పోతే 1952-53 లో అంటే మేము రాకనుండు 556 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే 1989-90 లో ప్రణాళిక పెట్టుబడి 1400 కోట్ల రూపాయలు, అంటే 846 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా పెరిగిందని మనవిచేస్తున్నాము. 1982-88 నాటికంటే 1989-90 కి ప్రభుత్వం 846 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా ఖర్చు చేసిన విషయం నమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. 1978-79 నుంచి 1982-88 వరకు ప్రణాళిక కాలంలో ప్రణాళికా సంఘం, 2,584 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయాలని నిర్దేశిస్తే అనాటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం రూ. 2442 కోట్లు మాత్రం ఖర్చు చేసింది, అంటే 92 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయలేని పరిస్థితి అప్పుడు వుండింది. అదే ప్రణాళిక సంఘం 1983-84 నుంచి 1987-88 వరకు అంటే 5 సంవత్సరాల కాలంలో రూ. 4,818 కోట్లు నిర్దేశిస్తే ప్రభుత్వం రూ. 4,991 కోట్లు ఖర్చు చేసింది. అంటే ప్లానింగ్ కమిషన్ నిర్దేశించిన దానికంటే 173 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. పోతే ఏడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 1985-86 నుంచి 1989-90 వరకు 5,200 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాలని ప్లానింగ్ కమిషన్ నిర్దేశిస్తే తలుగు చేశాం ప్రభుత్వం 4,000 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడానికి అంచనా పేసి వేటికి 6,000 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసిన పరిస్థితి — అంటే ప్లానింగ్ కమిషన్ నిర్దేశించిన దానికన్నా 800 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసిన 12-20 గం. సందర్భం ఉంది. రెండు రూపాయలకు కేజీ బియ్యానికి రూ. 120 కోట్లు మొత్తం ప్రణాళికేతరంగా ఖర్చు చేసిన విషయం నమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇంకా డబ్బులు ఎలా ఖర్చు చేసింది ఆ ప్రభుత్వం అంటే 1982-88 లో రూ. 1689 కోట్లు రెవిన్యూ భాగా క్రింద ఆదాయం వస్తే 1989-90 అంచనాల ప్రకారం రూ. 4 వేల 509 కోట్లు పెరిగింది. అనగా 2,889 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా ఆదాయాన్ని సమకూర్చుకోగలిగింది. ఈ రాష్ట్రం వ్యవసాయ రంగంలో నాటికి 70 మంది దాని మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. కానీ ఒక చాదం ఏమిటంటే

ఓ ము యీ పథకాన్ని మొదలు పెట్టామనడం, ఇది అభివృద్ధి నిరోధకం అంటూ
కొంతమందికి తెలియవచ్చింది. ప్రాజెక్టులు కట్టాలి, పరిశ్రమలు పెట్టాలి అంటున్నారు.
నిజమే - ప్రాజెక్టులు కట్టాలి, దానివల్ల రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందడానికి,
కొన్ని ఓడి పథకాలు నిరుద్యోగాన్ని తొలగించడానికి పెట్టాలి. మా
ముఖ మంత్రి యీ ప్రాజెక్టు విషయంలో ఎక్కడ నిలిచి తప్పు చేశారని అడుగు
తున్నాను. తెలుగుగంగ మొదలు పెట్టారు. వంశధార మీరు పబ్లిషర్
ఇవ్వారా? ఇచ్చినా ఇవ్వకపోయినా తెలుగుగంగ నిగదాయని అడుగు
తున్నాను ఆ రీత్యా అభివృద్ధి చెందడానికి కృషి చేస్తూ, పరిశ్రమలు పెట్టడానికి
అయిన ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఇతర దేశాలకు వెళ్లి అక్కడ ఉన్న
అందుకు మీరు మన రాష్ట్రం పరిశ్రమలు పెట్టండి, మీకు నీరు ఉస్తాను...

(శ్రీ) కె. రోశయ్య :—గౌరవనీయులైన రాజుగారు మా ముఖ్యమంత్రి
అంటున్నారు. మా అంటే కాగులేదు, మన అందరి ముఖ్యమంత్రి...

(శ్రీ) డి. శివరామరాజు :—మా పార్టీ అని అర్థం...

(శ్రీ) కె. రోశయ్య :—అయిన పార్టీవారు ముఖ్యమంత్రి అయినా,
తరువాత అయిన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి....

(శ్రీ) డి. శివరామరాజు :—ఒప్పుకున్నాను. సహజధోరణితో అన్నాను.
రెండుసార్లు అయిన పప్పుతో కాలువేశారు. . . ఏ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి అయినా
ఇతర దేశాలకు వెళ్లి అక్కడ ఉన్న ప్రవాసాంధ్రులను మీరు మా రాష్ట్రం రండి,
నేను నీకు ఇస్తాను, భూమి ఇస్తాను, పవర్ ఇస్తాను అని అహ్వనించిన సందర్భం
ఉన్నదైనా ఉందా అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రెండు రూపాయల
పథకం విషయంలో నాకు ఒక కథ గుర్తుకు వస్తున్నది. ఒక అత్త
కోడలు ఉన్నారు, అత్తచేని సమయంలో ఒక భిక్షకుడు వస్తే ఆ కోడలు
ఎదో పాపము అత్తగారు లేని భిక్ష వేసింది, ఆ భిక్షకుడు అత్తగారికి ఎదురు
వచ్చారు. భిక్ష వేశారంటే, అది ఎవరు వెయ్యడానికి అని వేసిన భిక్షను తీసుకుని
నేను వేసాను అని అన్నట్లుగా ఉన్నది. రైతు అభివృద్ధి కోసం స్లాట్ రేటు ఒక
యూనిట్ కు 50 గాపాయలు పెట్టిన ఘనత యీ దేశంలో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి
లేదు, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం-తెలుగుదేశం పరిపాలనలో దానికి మాత్రమే
దగ్గరంది ఈ బుక్ లో ప్రభుత్వ భూములను అక్రమించి ఇతరు కట్టుకున్నవారికి
రేటు ఉండి, రోడ్డు ఉండి, నీరు లోకల్ బాడిస్ అందించినవారికే హక్కు
కల్పిస్తామని నెలవు చచ్చారు అంటే పూర్తి గుడిసెలు వేసుకున్న గుడిసెదాళ
గాడ్డు వేయలేదు. రెండు లేదా తొలసాగా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను, ఎవరికి
అయితే అన్ని హంగులున్నాయో వారికి మాత్రమే హక్కు కలగచేస్తారా?
ఇవాళ రోడ్ల పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది. ఆ రోడ్ల గురించి ఒక్క మాట
అయినా చెప్పలేదు. తమకు తెలుసు-ఇవాళ రిజర్వేషన్ మీద విద్యార్థులనుంచి
అందుకోవనవచ్చింది ఆ రిజర్వేషన్ పై సెసిఫిక్ గా మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటో
చెప్పండి? గౌరవము మంత్రిగారు రిప్లయి ఇచ్చేటప్పుడు మీ అభిప్రాయం

ఏమిటో వివరించినట్లయితే కనీసం మన రాష్ట్రంలో ఆయన అందోళన తగ్గే అవకాశం ఉన్నది. ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంతోష్ రెడ్డి (అద్దూర్) : - అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి భన్యవాదాలు అర్పించే తీర్మానాన్ని, మన సభ్యులు ధర్మారావుగారు ప్రతిపాదించి తీర్మానానికి, నేను నా స్వార్థ మూర్ఖక మద్దతును ప్రకటిస్తూ గవర్నరు ప్రసంగానికి భన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను. అధ్యక్షా, దీనికంటే ముందు ఒక విషయాన్ని తమ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎందుకంటే మీరు సభాపతిగా ధర్మాసనంపై కూర్చున్నాను. మీరు అందరి న్యాయం చేయవలసిందిగా మంచి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, మీరు ఏదైనా పద్ధతిని అవలంబించుడి. సభ పట్ల మర్యాద ఉన్నది, సభాపతి పట్ల గౌరవం ఉన్నది కాని ఇక్కడ ఏదైనా ప్రైవేటు చేసుకుని మాట్లాడే పరిస్థితి బాధాకరంగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, 5వ తేదీ నుంచి యీ రోజు వరకు మూడు రోజులుగా నా పేరు మొదటి పేరు, రెండవ పేరు, నాలుగవ పేరు అని చెప్పుతూ యీ రోజు వరకు కూడా.....

(ఇంటర్వెన్షన్)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు : - ప్రైవేటు చేసుకుని మాట్లాడడం అనేది ఎక్స్ పంట్ చేయండి.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : - స్పీకర్ కు స్పీకర్ల పేర్లు నెల్లెట్టు చేసి చీఫ్ విప్ ఇస్తారు. మీరు సీనియర్ మెంబరు, కొత్తకాదు..... పద జాలం మంచిగా వాడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : - ప్రైవేటు చేసుకుంటున్నారు అంటే, ఎవరు చేస్తున్నారండి ఆ వదాన్ని తొలగించండి? ఛైర్ మీద ఆరోపణ అది.....

శ్రీ ఎన్. సంతోష్ రెడ్డి : - నాకు సభా మర్యాదలు తెలుసు.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : - నల్లెట్టు మీదకు రండి.....

(ఇంటర్వెన్షన్)

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : - ఎక్స్ పంట్ చేయండి.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : - ఇన్ ఎని ఇనా పోప్రియేట్ వర్క్సు ఇవిల్ రిమూవ్ ఫ్రం ది రికార్డు లెట్ హిం కంటిన్యూ.....

శ్రీ ఎన్. సంతోష్ రెడ్డి : - తమరు అపార్థం చేసుకోవద్దు. మా చీఫ్ విప్ గారు ఏవైతే పేర్లు ఇచ్చారో దాన్ని.....

మిస్టర్ స్పీకర్ : - నల్లెట్టుకు రండి. గవర్నరుగారికి థాంక్స్ చెప్పండి?

శ్రీ ఎన్. సంతోష్ రెడ్డి : - ఎవరినికూడా అమర్యాదకరదానినా నాకు తెలుసు నల్లెట్టు మీదకు వస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో హామికృత్యంయొక్క

విభానాలను, ప్రభుత్వం యొక్క వైఖరిని స్పష్టంగా యీ రాష్ట్ర ప్రజల యొక్క ఆశలకు అకాంక్షలకు అర్థం వచ్చే విధంగా ఉన్నదని యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, అన్ని పార్టీలూ, అన్ని వర్గాల ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చే విధంగా రాష్ట్రాభివృద్ధికి దోహదం చేసే విధంగా గవర్నరుగారి ప్రసంగం కొనసాగించని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరు ఏమి మాట్లాడినా ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా మీముడు ఉంచదలచుకున్నాను. కొంతమంది ప్రజాభివృద్ధి చలుకుతూ అనేక విధాలుగా నిమగ్నమవుతున్నారు. దానితో భవిష్యత్తు వచ్చడం లేదు. ప్రతి పక్షాలకు అలాంటి హక్కు ఉన్నది.

కానీ ప్రతిపక్షాలు మాట్లాడటంవల్ల, పాలకపక్షం తమ ప్రతినిధాన్ని చూసుకునే విధంగా వ్యవహారం చేయాలే తప్ప, తమ ప్రతినిధులు విశిష్టంగా కనబడే విధంగా నిమగ్నమడం న్యాయం కాదు. (శ్రీ) విద్యాధరరావుగారు, ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులు చక్కని సాంప్రదాయాలను పాటించి మాట్లాడినారు. మొట్టమొదట సభానాయకుడైన ముఖ్యమంత్రిగారిని వారు అభినందిస్తూ చక్కగా మాట్లాడినారు. తెలివిగా మాట్లాడుతూ, గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పొందువరచారనీ అంతే కాకుండా ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో, ఇళ్ళ స్థలాలను యిస్తామనీ, అవసరం అయితే ఖాసేకరణ చేయించి, కొనుగోలు చేసి యిస్తామని పొందుపరచడం కూడా జరిగిందని వారు చెప్పారు. అంతే కాకుండా, ప్రజలకు ఆశలను రేకెత్తించాలనీ, ప్రభుత్వం వారు ఏ విధంగా పనరులను సేకరిస్తారనీ వారు ప్రశ్నించారు. ఎంత డబ్బు కేటాయించేదీ స్పష్టంగా చెప్పలేదని వారు చెప్పారు అధ్యక్షా, నేను మనవి చేస్తున్నాను. కాంగ్రెస్ సంస్కృతి కేవలం ఆశలను రేకెత్తించడమే కాదు, ఆశలను వమ్ము చేయడం ప్రజలకు న్యాయం చేకూర్చడానికి కట్టుబడి వుంటుంది. ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో అభివృద్ధి నిరోధక చర్యగా గత ప్రభుత్వం జీవోను తెచ్చి, దాన్ని ఉపసంహరించుకుందో (ఇళ్ళ స్థలాల పట్టాలు) దాన్ని మొట్టమొదటి మంత్రివర్గ మావేళంలోనే మా ప్రయత్నం వాయకుడు డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు పునరుద్ధరించి ఆ జీవోను పేద ప్రజల కొరకు ఇళ్ళ స్థలాల కార్యక్రమం చేపట్టడం అనేది అభినందనీయమైన విషయం అని మనవి చేస్తున్నాను. మరో విషయం, గత ప్రభుత్వం లాగా వాగ్దానాలు చేసి, దానికి భిన్నంగా వ్యవహారాలు చూపారనీ వారు చేయరు అనే మాట మనవి చేస్తున్నాను. మా జిల్లాకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలను కూడా మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను అప్పటి ముఖ్యమంత్రి, ఇప్పటి ప్రతిపక్ష నాయకులు మా జిల్లాలో మాకు ఆశలను రేకెత్తించాడు 1988 లో చెప్పాడు.

(శ్రీ) కె. విద్యాధరరావు:— అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్. ప్రతిపక్ష నాయకుని, ప్రభుత్వ నాయకుని ఏక పక్షంతో సంబంధించడం మంచి పని కాదు.

(ఇంటర్వెన్షన్)

మిస్టర్ స్పీకర్:— డో ఇంటర్వెన్షన్ స్పీచ్.

శ్రీ ఎన్. సంజీవ్ రెడ్డి :—నేను మర్యాదకరంగా, గౌరవప్రదంగానే సంబోధిస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—Don't reply the objections. Come to the subject.

శ్రీ ఎన్. సంజీవ్ రెడ్డి :—నేను సబ్జెక్ట్ మాటాడుతున్నాను. 1989 వ సంవత్సరంలో ఎంతో ఆనందంగా, ఎంతో గర్వంగా ఈ యొక్క ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతం అయిన తెలంగాణా నిజామాబాద్ జిల్లాకు మెడికల్ కాలేజీను నకటిస్తున్నాను అని అప్పటి సభ్యులై అన్నారు. ఎక్కడ ఎంగి మెడికల్ కాలేజీ? ఎవరు ఈ రాష్ట్ర ప్రజలను మోసం చేశారు అని అడుగుతున్నాను. అనేక సంవత్సరాల నుండి మాట్లాడినా, ఎక్కడ మాట్లాడినా ఆడంబరమైన 'పాప ధోరణి' ప్రజలను బద్ధులపెడతూ, మమ్మల్ని దిష్టం వచ్చినట్లు తిట్టిపోస్తూ, ముఠా వక్తలు, కుక్కమూత పింగెలు, గొడెక్రియి, సెలకోల్పులు, దగ్గర కోరిక అని నుట్లూ తూ అనన్యకరమైన, అభ్యంతరకరమైన పదజాలంతో మాట్లాడి మనిషి ఈనాడు ఏమి శిశువుని అడుగుతున్నాను. మెడికల్ కాలేజీ మూల వర్గంగా నిర్మించుతున్నాను. 1990 సంవత్సరం వచ్చినాయి కాలేదు ఎంతకు జీ.ఎం. రాలేదు. భాసనభలో బిల్లును కూడా ప్రవేశపెట్టలేదు. అంతే కాదు, కేంద్ర ప్రభుత్వం అజమాయిషీలో వున్నటువంటి మెడికల్ కాలేజీలో చాలా అమోఘంగా పొందకుండా, కేవలం ఎన్నికల ప్రచారంలో ప్రకటి చింతలుగా ప్రకటింపి మమ్మల్ని దగ్గర చేసింది ఎవరని తమ బాధా అడుగుతున్నాను. ఈ విధంగా చేసిన వ్యక్తులు మేము చేసిన మాటలను ఏ విధంగా వసరించినా సమకూగుపారు అనే ఆశామానం వ్యక్తం చేసి ప్రజలను మభ్య పెడుతున్నారనే అనమానం లింపించే విధంగా వభలో మాట్లాడడం న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. అంతే కాదు, మీకు తెలుసు, లోగడ వున్న ప్రభుత్వం నూతనంగా విశ్రాంతి సెలకోల్పు పోగా, వున్న పరిశ్రమలను మూత వేసింది. నిజామాబాద్ జిల్లా, కామారెడ్డిలోని 'హాడి కాన్' ఫ్యాక్టరీని గత మూడు సంవత్సరాలుగా మూత వేసి వుంచడానికి కారణం ఏమిటి? నీరు లేదు అంటూ కుంటిపాకులు చెబుతున్నాను. నీరు లేదని పాకుచెప్పి సుమారు 80 సంవత్సరాల క్రితం, 1928 లో ఏర్పడిన ఫ్యాక్టరీ, 150 మంది శాస్త్రజ్ఞులకు, మెయిన్స్ డి. కులకు ఉపాధి కల్పించే యొక్క ఫ్యాక్టరీని, స్టాండ్ షా, వాదగాబాదులో వుండేటువంటి తమ బంధువులకో, స్నేహితులకో బట్టబెట్టడం కోసం, ఆ మొలాసిస్ లేదనే వుడ్డేంతో ఆ మొలాసిస్ 800 టన్నులు ఇక్కడికి తరలించి ఫ్యాక్టరీని మూత వేశారు. దాని మీదట 110 రోజులు రిలే హంగర్ స్ట్రైక్స్, భాధ్యత గల అఖి పక్ష నాయకులతో కూడిన సభ్యుల నిరసనలు తెలియజేయడం, హార్టా కూడా చేయడం జరిగిందనే మాట మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఈ విధంగా అభివృద్ధి నిరోధక చర్యలకు పాల్పడిన వ్యక్తులకు ఈనాడు మా పార్టీ ప్రభుత్వాన్ని, మా నాయకుని చిత్రపడి

శంకించడానికి ప్రైవేట్ పంక్తు లేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి చప్పట్లు)

నేను మా ప్రీయతమ నాయకుడు డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి రిటో విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. 80 సంవత్సరాల చరిత్ర వున్న ఈ ఫ్యాక్టరీని, ఏవో సులభ సాకులతో మూసి వేసిన ఆ ఫ్యాక్టరీని తరించవలసిందిగా సవిధంగా మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, ఈ డయిరా అనుబంధ పరిస్థితులలో ఉన్నతమైన సమస్య ఈ ప్రభుత్వాన్ని ఎదురిస్తున్నప్పుడు ఒక కానసెన్సుకు అప్రవాదులు అవలసరని నమ్మడు, అన్ని పార్టీలకు ఆసీ గా కానసెన్సుకులను నిడిపించాలి, కానసెన్సుకుల ప్రాణాలను కాపాడాలని ఆశ్చర్యంతో, అందరినీ చెబుతున్న తరుణంతో, ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ చెన్నారెడ్డి ఎంతో సయమన పాటించి, ఎంతో చురుకైన వ్యవహరించి, పరిపాలనా దీక్షతో వ్యవహరించి, వెంటనే అఖిలపక్ష నాయకులతో సమ వేళాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. క్యాబినెట్ సమావేశాన్ని కూడా ఏర్పాటు చేసి, క్యాబినెట్ ఉపసభ్యులను ఏర్పాటు చేసి, ఎంతో చాకచక్యంతో వ్యవహారం నడిపించి మరణితంగా కానసెన్సుకులను విడిపిస్తే, దాని మీద యిష్టం వచ్చినట్లుగా, రాజకీయ జిల్లిన పొందడానికి బండ్లు, నమ్మెలు జరిపించి, అనేక విధాలుగా, కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యత్వం ఏమీ చేయలేదు. కానసెన్సుకులను విడిపించడానికి అనేక మాటలు మాట్లాడడం ఎంతవరకు వ్యాయం అని అడుగుతున్నాను. ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దడానికి చెన్నారెడ్డిగారు యింకా ముందుకు వెళ్లి ఈ సమస్య కేవలం కాంతిభద్రల సమస్య మాత్రమే కాదు అనే వుద్దేశంతో, సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ పరిస్థితులను చక్కదిద్దే విషయం కాబట్టి రాజకీయ పరిష్కారమే దీనికి ధ్యేయం అనే వుద్దేశంతో యింకా ముందుకు వెళ్ళడం జరిగింది. ఏ ప్రవాదులు అనేక కారణాలవల్ల సమాజానికి దూరంగా వున్నారో, వారి సమస్యలను కూడా పరిష్కారం చేయడం కోసం వారిని చర్చలకు ఆహ్వానించడం జరిగింది. అవరం అయితే కొంతవల్ల సీతారావు ద్వారా గానీ ఆహ్వానించి మాట్లాడకామని కూడా తెప్పడం జరిగింది. ఇంతకంటే ఏమీ ఆవాలని అడుగుతున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యుల నుండి చప్పట్లు)

(శ్రీ) ఎ. మాధవరెడ్డి (భోన్లర్) :— అధ్యక్షా, వారు అబద్ధాలు అన్నారు. ఎంతోవరెడ్డిగారు అయ్యుప్పస్వామి డ్రెస్సుతో అబద్ధాలు చెబుతున్నారు,

(శ్రీ) యన్. సంతోష్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, నేను తమతో ముందే చెప్పాను. నేను అటువైపు కాని, ఇటువైపు కాని, రెండు దిక్కులూ చూసి గాని చెప్పడం లేదు. నేను సభా సాంప్రదాయాలను పాటిస్తూ తమరిని వుద్దేశించి మాట్లాడు తున్నాను. నేను అయ్యుప్పస్వామి దీక్షతో వుండి అబద్ధాలు అడితే నేనే తీక్షణ అనుభవిస్తాను. కానీ అబద్ధాలు అడిగి పాదాలు బలి లీసుకున్న భువ వారికే

తెలిచే ప్రతిపాదనపై చర్చ.

దక్కుతుంది. కాపాయ వస్త్రాలు వేసుకన్న పెద్దమనుషులు అబద్ధాలు అడి
మర్చిరగావు ప్రాణాలు గొనడం, ఘనత వారికే దక్కుతుంది

(ఇంటరప్టు సీన్)

నేను వాదాన్నద విషయాలలోకి వెళ్ళి చూడాలేదు నస్ట్రీక్టివ్ గా
మూట్టాడదలచుకున్నాను

12-40
మ||

రైతులకు కూడా మేలు చేయాలనే పుద్గళంతో ఈ రాష్ట్రంలో వున్న
చెరుకు పరిశ్రమను కీర్తిదిద్దడానికి, ఆ పరిశ్రమ విజయవంతం కావడానికి
దోహదకారిగా పుట్టుకొంది, రైతులను అగణోపదం కోసం ఈ సంవత్సరం
రైతులకు గిట్టుబాటు ధరను ప్రకటిస్తే, దాన్ని కూడా నిష్పం వచ్చినట్లుగా
కొంతమంది వక్రీకరించి, విమర్శించడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.
అంతేకాదు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ శాంతిశ్రద్ధల పరిస్థితి కాకుండా రైతు
లకు మేలు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ రాష్ట్రంలో ఉండేటటువంటి చెరుకు
పరిశ్రమను కీర్తిదిద్దడానికి, విజయవంతము కావడానికి దోహదకారులైన రైతు
లను అదుకోవడానికి ఈ సంవత్సరం రైతులకు గిట్టుబాటు ధర క్లిరీకరిస్తే దానిని
కూడా ఇష్టం సచ్చినట్లుగా కొంతమంది వక్రీకరించి విమర్శించడం న్యాయం కాదని
మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు మీకు ఫిగర్స్ తోపాటు చెబుతున్నాను. కేంద్ర
ప్రభుత్వం టన్ను ట్కంటికి రు. 220 నిర్ణయించే ముఖ్యమంత్రిగారు రు. 65
ప్రకటించారు. 255, 355 రికవరీ మీద చెరుకు ధరను నిర్ణయిస్తే అంతే కాకుండా
రు. 10 పర్సెంట్ టాక్సు ద్వారా రైతుకు లాభం అయ్యే విధంగా 85 శాతం
చెరుకును రైతులు గానుగ అడడానికి సరిగా తోలికే వారికి రు. 15 ఇన్ సెన్ టివ్
ఇవ్వడం జరిగింది. అదే విధంగా క్లీన్ కేస్ పత్రం చేసే రు. 20 ఇన్ సెన్ టివ్,
అదే విధంగా పార్ట్ డ్యూటీషన్ వెర్టికల్ పైస్ డ్యూటీషన్ రూపంలో పెన్సిన్ డ్వి
రూపములో దానిని మొత్తముగా రు. 45 ఇచ్చే విధముగా 85 రికవరీ మీద
రు. 40 టన్ను ట్కంటికి చెలించే విధంగా ప్రకటిస్తే అది కూడా సరిపోవడం
లేదని దానిమీద ఇష్టం వచ్చినట్లుగా విమర్శిస్తూ ఈరోజు ఎంపీవరకు న్యాయమని
ఈ సందర్భముగా మనవి చేస్తున్నాను. రైతు శాంతిశ్రద్ధల పరిస్థితి గురించి
మూట్టాడబోతున్నారకాబట్టి దానివిషయములో రేపుడయచేసి నాకుమూట్టాడేదానికి
అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈరోజు మాత్రం ఒక విషయం తమ దృష్టికి
తీసుకువచ్చి ముగిస్తాను అని మనవి చేస్తున్నాను. మత్స్య పారిశ్రామికల సంగతి
మీకు తెలుసు. గత ప్రభుత్వాలు, 1952 నుండి ఉండేటటువంటి ప్రభుత్వాలు
కూడా భూమిలేని నిరుపేదలకు, చేతివృత్తుల మీద బ్రతికే నిరుపేదలకు వారి
జీవనవసరాలు మెరుగుపరచాలనే సంకల్పముతో, ఉపాధి కల్పించాలనే
సదుద్దేశంతో సహకార సంఘాలు ఏర్పాటుచేసి వాటిద్వారా వారికి ఉపాధి
కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేసిన వారిలో మత్స్య కార్మికుల కూడా ఉన్నారు.
గత ప్రభుత్వం మత్స్య కార్మికుల సహకారు సంఘాలను రద్దు చేసే జి. ఎం. సు
తీసుకువచ్చి ఆరు లక్షల మత్స్య పారిశ్రామికులను రోడ్డున విడవేసింది. వారు చేసిన
ఫాపమేమిటోగాని పెద్దపెద్ద ప్రాజెక్టుల మీద, లోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఆక్షన్ ప్లాన్

రు. 8 లక్షలు వస్తాయి. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు ఆక్షన్ ప్లాన్ పెడితే ఇన్ని లక్షలు వస్తాయి. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు హైరాజు చేస్తే ఇన్ని లక్షలు వస్తాయి. అదే విధముగా గ్రామాలలోని చెరువులను హైరాజుచేస్తే ఎన్నో కోట్లు వస్తాయి అని దురదృష్టవశాత్తూ నారికడుపులుంటే కార్యక్రమం చేపట్టడం జరిగి ది దానిని ఇక్కడ చెన్నారెడ్డిగారు మత్స్య పారిశ్రామికాను కాపాడుతారనే మాట నేను ఈ సందర్భములో మనవి చేస్తున్నాను.

మాండలిక వ్యవస్థ గ్రామాధికారుల వ్యవస్థ, శాసన మండలి గురించి విద్యావంతులు విద్యాధర రావుగారు చాలాచక్కగా మాట్లాడారు. వారు ఎమన్నాడు అంటే—వృద్ధ రాజకీయ నాయకులకు పురరావాసం కల్పించడానికి మేమేదో శాసన మండలి పునరుద్ధరిస్తున్నాము అనే మాట అన్నారు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :— అది కూడా నాకు అనుమానం కానే ఉంది.

శ్రీ ఎన్. సంతోషరెడ్డి :— మీకు తెలుసు, ఆ రోజు శాసనమండలిని ఏ సరిస్థితులలో రద్దుచేసుకున్నారో అన్నది, శాసనమండలిని రద్దుచేసుకోవడానికి ఒకేఒక కారణం—మా ఆర్థిక శాఖామాత్యులు రోజయ్యగారే అప్పుడు శాసనమండలితో ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఉంటే వారి వాగ్దాటికి, ధాటికి తట్టుకోలేక ఛాయపడి రద్దు చేసుకున్నారు.

(ప్రజారీ బెంచీల నుంచి షేమ్. సేమ్ ఆని)

అందుకని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈరోజు అనేక కారణాల వల్ల ఈ సభకు రాలేనటువంటి వారు అందులో దొడ్డిదారిని ప్రవేశిస్తారని నేను ఆనందం లేదు. కేంద్రములో మనకు లోక్ సభ, రాజ్యసభ అని రెండు ఉన్నాయి. అదే విధంగా రాష్ట్రములో కూడా శాసనసభతో పాటు శాసనమండలి కూడా ఉంటే దానివల్ల ఈ రాష్ట్రానికి ప్రయోజనం కలుగుతుంది, కాని నష్టం కలగడనే మాట నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీకు తెలుసు—మేధావులు, సాహితీకరులు, కళాకారులు, అనేక రంగాలలో పనిచేసినవారు, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ నుంచి వచ్చే వారు, ఆ విధంగా అన్ని వర్గాలకు అవకాశం కలిగి మేధావులతో శాసనమండలి ఏర్పాటు అయితే మనము ఏమైనా అందరిపాటుగా శాసనాలు ఇక్కడ చేస్తే వాటిని చెక్ చేయడానికి శాసనమండలి అవకాశమని ఈ సందర్భముగా నొక్కి వక్కాణిస్తూ శాసనమండలి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ఈ సందర్భముగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అప్పటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి. రామారావుగారు మాండలిక వ్యవస్థ ద్వారా ప్రభుత్వం మీ ముంగిట్లో ఉంటుందనే మాట అన్నారు. గౌరవనీయులు ఎన్.టి. రామారావుగారిని గుండె మీద చేయిచేసుకొని చెప్పమనండి. ఈ మాండలిక వ్యవస్థవల్ల ఈ రోజు ఏమైనా గ్రామసీమలు అభివృద్ధి అవుతున్నాయో, లేకపోతే అక్కడ ఉండేటటువంటి పేదలకు ఏమైనా మేలు జరుగుతోందా—అక్కడ ఉండే అధికారులకు జీతాలు తప్ప అక్కడ బిల్డింగులు లేవు, బల్లిలు లేవు అనే మాట వాడే అన్నారు. దానిని రద్దు చేసామనే మాట గవర్నరుగారి ప్రసంగములో

ఎక్కడా చెప్పడం జరగలేదు. చాటిని పటిష్ఠసంతము చేయడానికి పునరాలోచించాలని చెప్పడం జరిగింది. డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండేటప్పుడు, ఆయన ఎ.తో అత్యున్నతమైన ఆశయముతో పరిపాలనా సౌలభ్యం కొరకు పంచాయితీ సమితులు, రెవెన్యూ తహసీల్దార్లు, అదే విధంగా నియోజకవర్గాలు కో-ఆర్డినేషన్ గా ఉండాలి; ఆ విధంగా ఉంటే పరిపాలనా సౌలభ్యంగా ఉంటుందనే బుద్ధి ముతో చేయడం జరిగింది. ఈ రోజు మండల వ్యవస్థ చూస్తే నా నియోజకవర్గంలో 9 మండలాలు ఉన్నాయి. ఇంకో నియోజకవర్గంలో మూడు మండలాలు ఉన్నాయి. ఒక గ్రామం కొరకు ఇంకో చోటికి వరుగైతే దుస్థితి, ఆ గ్రామప్రజల బాగోగులు చూడడానికి అనేక అసౌకర్యాలు కలుగుతున్నాయి. కాబట్టి దీనిని కనీసం నియోజకవర్గాల పరిధిలోకి కుదించి దీనిని పటిష్ఠవంతం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మాండలిక వ్యవస్థను ప్రజల ముంగిట్లోకి తెస్తాను అని వారు అన్నారో లేదో నాకు తెలియదు కాని మా ప్రభుత్వం డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారి నాయకత్వముతో మాత్రం తప్పనిసరిగా ఈ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థ ద్వారా దీనిని పటిష్ఠవంతం చేసి ప్రజల ముంగిట్లోకి తీసుకు వస్తుందనే మాట మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి:—జిల్లాకు ఒక మండలం అయితే బాగుంటుంది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:—నెల్లూరు జిల్లాలో ప్రృథి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు మా ముఖ్యమంత్రిగారు కాలినడకన వెళ్ళి వారిని పరామర్శించి వారిని అదుకున్నారనే మాట విచార్యరరావుగారు చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—డిలేట్ బాగా జరుగుతోంది. మీరు కొంచెం ప్రావళేటివ్ గా ఉండకుండా చూడండి.

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:—అప్పటి ముఖ్యమంత్రిగారు అంటే కూడా ప్రావళేటివా ?

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:—నెల్లూరు జిల్లాలో పర్యటించారు అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు సబ్బట్టు మీద చెప్పండి. ప్రావళేటివ్ గా ఉండకుండా సబ్బట్టు మీద చెప్పండి.

శ్రీ ఎస్. సంతోషరెడ్డి:—నెల్లూరు జిల్లాలో కాలినడకన పర్యటించారు అన్నప్పుడు నేను దానిమీద స్పందించకుండా ఉండలేకపోయాను. ఎందుకంటే నిజామాబాదు జిల్లా కూడా ఆంధ్ర రాష్ట్రములోనే ఉంది. మరి నిజామాబాదు జిల్లా కూడా ఫ్లడ్స్ వల్ల ఎఫెక్టు అయింది, ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించాయి. వారు అక్కడికి ఎందుకు రాలేదు ? దొంగలు పడిన ఆరు నెలల తరువాత కుక్కలు మొరిగినట్లుగా రెండు మాసాల తరువాత మా జిల్లా పర్యటనకు పాలికాష్టర్ లో పాలికెక్స్ గ్రాండ్ కి విచ్చేసి రేచాలు చేసుకొని ఊర్పాని అక్కడి

న మీ ఈ జరిపించుకొని ఒక తంజిలాగ, పార్టీ వ్యవహారం లాగ వ్యవహారం చేసిన వ్యక్తిని ఎలా అభినందించాలని నేను అడుగుతున్నాను. అదే కాకుండా ప్రతి పక్షాలకు సమావేశంలో కూడా ప్రకృతి వైచర్యాల గురించి కాని పేద ప్రజల సమస్యల గురించి చెప్పడం కానీ లేకుండా, సమస్యలు తెలుసుకోకండా “మేనక, విశ్వామిత్ర సినిమా” గురించి మాట్లాడటం జరిగింది. 12-50 గం. మ.

(బెల్)

గ్రామాధికారుల విషయంలో ముఖ్యమంత్రి చెన్నారెడ్డిగారు 1982 వ సంవత్సరానికి ముందు వతందారి స్థలంను దద్దు చేసి.....

డాక్టర్ ఆర్. రవీంద్రనాథ రెడ్డి (అలంపూర్) :—అధ్యక్షా, నీటి తీరువా విషయంలో అన్ని రాష్ట్రాల రైతులు అందరికీన పడుతున్న సమయంలో మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. ఈనాడు ఏ ప్రభుత్వం ఏచ్చినా రైతులకు స్పష్టమే అరుగుతోంది. రైతులు బాద పడుతున్నారు. వీరి పట్ల సానుభూతి వ్యక్తం చేయడం తప్ప, సరైన సమయంలో అదుకోవడం లేదు. కేంద్రప్రభుత్వం రూ. 10 వేల కోట్ల రుణాలను రద్దు చేయడానికి సంసిద్ధం చూపింది. ఈ ప్రభుత్వం నీటి తీరువాను రెట్టింపు చేయడంవల్ల రైతులు ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కరెంట్ సర్చార్జీ చేయడం వల్ల కరెంటు ఛార్జీలు రెట్టింపు కట్టవలసిన వరిస్థితి ఉంది. దీనివల్ల రైతుల నష్టపడడం అరుగుతోంది. యాక్ట్ 11 అఫ్ 75 ప్రకారంగా మాత్రమే నీటి తీరువా పన్నును వసూలు చేయాలి. గత ప్రభుత్వం రూ. 21 కోట్లు పన్ను పెంచి, ఖజానా నింపడానికి రైతుల మీద భారం పెసింది. కాబట్టి యాక్ట్ 11 మరియు 12 ప్రకారంగా రెండు మూడు రెట్లు పెంచాయి. కొద్ది ఆర్డరు ఓపెన్గా పెట్టమని, ఏ పన్నయినా వసూలు చేయవచ్చని వచ్చింది. వాస్తవంగా 1975 వ సంవత్సరం నాటి పన్ను మాత్రమే వసూలు చేయాలి. ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టి కొత్త లెజిస్లేషన్ అమలు చేసి, ల్యాప్సేస్ చేసి, కొత్తగా నీటి పన్నును ప్రవేశ పెట్టండి...

Mr. Speaker :—For the information of the Member, the speakers list will be prepared by the Chief Whip and that will be followed. I am not concerned with any other thing. So far, Congress-I Members have spoken, TDP-3; CPI-1; CPI(M)-1; Janata Dal-1; CPI(ML)-1; MIM-1; now, many names are there. I request the Hon'ble Members not to press and get themselves prepared the Budget Session with that assurance, I request Mr. N. T. Rama Rao to wind up.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షా ఇప్పుడు సమయం గం. 1-00 అయింది. వ్యవధి లేదు. రేపు వైండ్ చేయడానికి అనుమతించండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కొంత సేపు మాట్లాడండి.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—అధ్యక్షా, కంటిన్యూటీ గళగళా తీ బాగుంటుంది. రేపు పెట్టండి. స్పీకర్ కుడా చాలా నుడి కాదా మాట్లాడే వారున్నారు కనుక మేము రిక్వెస్టు చేశాము. కానననభ : వ్యవహారాల మంత్రిగారిని తోరాము. వారు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, మీరు ప్రొమిస్ చేసిన ప్రకారం పాయింట్ టై పాయింట్ క్లారిఫికేషన్ కూడా ఇవ్వాలి ఉంటుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—రిప్లయి ఎప్పుడుంటుంది?

రెవిన్యూ శాఖా మంత్రి (శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి) :—గతంలో కూడా చాలాసార్లు జరిగింది. రాత్రి గం. 12-00 వరకు ఫోన్లు లెకుండా చేశారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అదేం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—దయచేసి కూర్చోండి. నేను చెబుతాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—సి. ఎం. గారితో మాట్లాడిన తరువాత విజిటెర్ చూశాను. మాకున్న ఇన్ స్పెన్సియెన్స్ కూడా చూడాలి. ఇప్పుడు గం. 1-00 అయింది. గం. 3-00 కు అడ్జర్న్ చేద్దాము. ఈ రోజు అనుకోకుండా అదనంగా కొందరు స్పీకర్స్ మాట్లాడడం వల్ల కొంత ఇబ్బంది జరిగింది. ఈ ఇబ్బంది ఈ రోజుకి తప్పదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అయితే మధ్యాహ్నం సమావేశం పెట్టుకుందాము.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—కొందరు స్నేహితులు రేపు అన్నారు. కొందరు రేపు సి. ఎం. గారి రిప్లయి, లా అండ్ ఆర్డర్ డిస్కషన్ అంటే రెండు సమస్యలు సరిగ్గా హైలెట్ కావచ్చును. కనుక తమరు డిఫైడ్ చేయండి. సాయంత్రం కానాఅంటే, వెంటనే ఇప్పుడే అడ్జర్న్ అయి గం. 2-00 లకు పెట్టుకుందాము.

1-00 గం. మ. Mr. Speaker;—May I know the Hon'ble Chief Minister's opinion please ? will it be convenient to you Sir ?

Dr. M. Chenna Reddy;—I would have preferred to continue right now and finish it up by 3-00 p. m. but if there is other inconvenience, it is left to you.

Mr. Speaker;—All floor leaders are suggesting to continue either in the evening or to to-morrow.

Dr. M. Chenna Reddy;—Evening will be alright.

Mr. Speaker;—The House is adjourned till 3-00 p. m., to-day.

(The House then adjourned at 1-01 p. m. to meet again at 3-00 p. m.,)

(నవ తిరిగి మధ్యాహ్నము 3-02 గం. లకు సమావేశమయినది)

(సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

గవర్నరు ప్రాంగమునకు ధన్యవాదములు తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— అధ్యక్షా, మనలను గుర్తించి, గౌరవించి వారి ప్రతినిధులుగా నిలిపిన ప్రజాస్వామ్య విధానానికి విధాతలైన నా దేవుళ్ళకు, ప్రజలదరికీ నా నూతన సంవత్సర కుభాకాంక్షలు, ఆభినందనములు తెలియజేస్తున్నాను.

(ఇంటర్వెన్)

నాడు దేవుళ్ళుగా మాట్లాడడం నాకు క్రొత్త అంశం. బహుళ వినడం క్రొత్త ఏమో. సమాజమే మాకు దేవాలయం ప్రజలే మాకు దేవుళ్ళని ఎన్నోసార్లు నేను చెప్పి వున్నాను,

(ఇంటర్వెన్)

పరిస్థితులు ఏ విధంగా వున్నా, ఏ విధంగా నిర్ణయాలు జరుపబడ్డా ఆ ప్రజల యొక్క తీర్పు మాకు శిరోధార్యం. వారి సేవే మాకు పరమాధిగా నేను సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను ఈ రోజున గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారి ప్రసంగం మీద చర్చ జరుగుతున్నది గమనించి నేను మాట్లాడుతున్నాను. పార్టీ విధానాల పట్ల ద్వేష భావంతో కానీ, ఈర్ష్యతో కానీ, అసూయతో కానీ, వ్యక్తిగతంగా కానీ నేను ఏమీ మాట్లాడిదలచుకోలేదని, ముందుగానే తమరికి సవినయంగా నుంచిస్తున్నాను. గత ఏడు సంవత్సరాలుగా ఈ గడ్డను పరిపాలించిన తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ప్రజల విశ్వాసాన్ని కోల్పోయింది. మా యొక్క స్థానంలో ఈ నాడు పంజాబు, అనుభవజ్ఞులు అయిన పెద్దలతో కూడిన మరొక పార్టీ వారు ప్రాతనిధ్యం వహిస్తున్నారు. 42 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యానంతరం కూడా గత లేక, అధారం లేక, నిరాధారం లై. స్పృహయ్యులైన పేద ప్రజానీకం ఈ నూతన ప్రభుత్వం, ఈ నూతనసంవత్సరంలో ఏమి అందజేస్తుంది, ఏమి సందేశాన్ని ఇస్తుంది, వారి వారి జీవితాలకు ఏ విధమైన నిర్వచనం కలుగజేస్తుందినే భావంతో ఆరు కోట్ల తెలుగు ప్రజానీకం ఎదురు చూస్తున్నారనేది నా అభిప్రాయంగా తెలియజేస్తున్నాను. మరి ఈ సందర్భంలో ఎవరియితే ముచగడ లేక 42 సంవత్సరాల క్రితం తెచ్చిన స్వాతంత్ర్య ఫలితాలు అందజేయబడక, దగాపడ్డ తమిళుకు సమాజంలో మిగిలిపోయారో, అలాంటి వారందరు మాకు ఏమి సంక్షేమం జరుగుతుంది, ఏమి జరుగుతుంది, మా జీవితాలకు ఏ ముచగడ విధానం ఏ విధమైన కార్యక్రమాలను ఈ ప్రభుత్వం అందజేస్తున్నదో ఆలోచిస్తున్నాను. ఎదురుచూస్తూ వుంటున్నది నా అభిప్రాయంగా తెలియజేస్తున్నాను. మరి ఈ నాడు గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగం ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం వారి నోట వినిపించే ఒక పవిత్రమైన ప్రభుత్వ విధానంగా గర్వించుకోవాలని నేను సవినయంగా వినవిస్తున్నాను.

8-10 గం.
మ.

గవర్నరుగారి ప్రసంగం తమ నోటి నుంచి వినిపించే పవిత్రమైన ప్రభుత్వం విధానంగా వుండాలి. గాని ఈ ప్రసంగం చూస్తే ఇది పునరాలోచనా విధానాలతో, పేదవాడి సమాశ్రయ నిష్కర్మ కలిగించని విధంగా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వం చేసిన విధానాలను పునర్ విమర్శ చేస్తాము, వాటిలో వున్న మంచి చెట్టిలను ఒలోచించి నిర్ణయాలు చేస్తాం అని చెప్పడం భరిమ కలిగించే మాటలుగానే వున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలు ఏ సందర్భంలో, ఏ విశ్వాసంతో వారికి ఓట్లు వేసే కారణాలతో ఆసన్ను కాదని వారికి నిస్పృహ కలిగించే రీతిలో ఈ ప్రసంగం వుందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. శుభాకాంక్షల తరువాత వారు తమ మొదటి పేరాలో మొన్న జరిగిన ఎన్నికల గురించి ప్రస్తావించారు. అందులో నాకు భిన్నాభిప్రాయం లేదు. ప్రజల సమ్మతానికి ప్రజలు అభిప్రాయానికి విరుద్ధంగా తమ కండ్ల బలంతో, తమ ధన బలంతో అసూయ కులను కొల్లగొట్టి అవాంఛనీయ వర్గస్థితులు కల్పించే వద్దతిలో ఎన్నికల జరిగాయనేది సద్యలూ ఎక్కువ విషయమేకని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. తెలుగుదేశంపార్టీ అధికారంలో వున్నప్పుడు ఎన్నికల విధానంలో సుస్కరణలు రావాలని, ప్రజాస్వామ్యాన్ని నిస్పృహంగా నిలబెట్టాలని. ఎలాంటి ఇన్ ఫ్లూయెన్స్ ఎలాంటి అవరోధాలు లేకుండా ప్రజలు కామగోరుకొనే వారిని ఎన్నుకొనే అవకాశం వుండాలని మా విధానంగా అనుకున్నాము. మా ఉద్దేశ్యాలకు అనుకూలమైన చట్టాన్ని తెచ్చాము, చేశాము అని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. మొన్న జరిగిన ఎన్నికలలో ఎన్ని అక్రమాలూ, ఎన్ని అన్యాయాలూ, ఎన్ని దోర్బన్యాలూ జరిగాయో అందరికీ తెలిసిందే. అవి ఇకముందు జరగకుండా చూడటానికి ఏమి శక్తి చూపుతారో చూడటానికి నేను వేరయ్యుంటాను. ప్రజాస్వామ్యం గొంతు నొక్కి ప్రజలకు మాట్లాడే అవకాశం లేకుండా పోవే పద్ధతి లేకుండా విధానాలు రూపొందిస్తారనే విశ్వాసం లిగివున్నానని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక, గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో రెండవ పేరాలో సవ బరు రివ తేదీన కోస్తా జిల్లాలలో వచ్చిన తుఫాను గురించి మనవిచేశారు. ఎన్నికల తేదీ నిర్ణయించినప్పటికీ నేను ఒక ప్రజాప్రతినిధిగా బాధితులను ఆదుకోవాలని, నా అడబడుచులను, నా అన్నదమ్ములను ఆదుకోవాలని ఆ ప్రాంతాలకు నేను వెళ్ళటం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. నానుకుడిగా అది నా బాధ్యత అని భావించాను. ఆ బాధ్యతను నెరవేర్చానని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించిన సవరకూ అక్కడ తుఫాను ఎల్ల ఎక్కువగా ఇడ్లు పోయాయి. కాబట్టి గృహ నిర్మాణం కోసం పది వేలు మూలక్ హౌసింగ్, కావలిలో 6 వేల అర్బన్ హౌసింగ్ కార్యక్రమం చేపట్టాలని ప్రభుత్వ పరంగా ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగిందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడ వద్దగల ప్రదేశంలో జరుగుతుందే మోనని, ఎక్కడ బాధితులకు అందాలో అని ఎక్కడ గృహపుత్రులు వున్నారో, ఎక్కడ నోరు లేని మూగ శిశువుల ఇంట్లు పోయాయో అక్కడే గృహ నిర్మాణం జరగాలని కూడా ఆదేశించడం జరిగిందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. అదే విధంగా ప్రకాశం జిల్లాకు వెళ్ళ అదను దొరకనప్పుడు కావలి పట్టణం నందే ప్రకాశం జిల్లాకు రివేల రూరల్ హౌసింగ్, 2500 అర్బన్ హౌసింగ్ కార్యక్రమం

వెంటనే చేపట్టాలని ఆదేశం. ఇప్పుడు జరిగిందే సూచించేవిస్తున్నాయి, పోలీస్ గాటం సభకు విషయంలో గా, రాక దేశ, సాంస్కృతిక కలిగిందే విషయం ని వాంఛించుకున్నాం. వాం, - - - - - ప్రభుత్వం విజ్ఞాపన బాధ్యతల పూర్వాలి విషయం ఆదేశం ఇప్పుడు జరిగింది కలా వారు అమలు చేయడం కూడా జరిగింది. అలాగే సన్నకా, చిన్నకాదు రైతులలో నష్టపడిన వారి సహాయ సహకారాలు అందించడం జరిగిందని ఆకామృత్యునాథ్ కడ సోదరిసోదరుల టుంకాల వారికి ఎక్స్ గ్రేషియా కూడా వెంటనే అందించడం జరిగిందని సనవిచ్చేస్తున్నాను ఇంట్లు కోర్కొనన వారికి రిలీఫ్ వాంప్సే పర్వాటు చేసి వారికి బియ్యం అందించేందుకు, అన్న సాంస్కృతిక లుగచేయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను జరిగిన నష్టం వివరాలు ఎప్పటికప్పుడు కేంద్రప్రభుత్వానికి మొమ్మాడము, ద్వారా తెలిపడం జరిగింది. కొంత డబ్బు ఆకామృత్యునాథ్ కు మంజూరు చేయడం కూడా జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఇప్పుడు చేశాగలిగే వ్యవధి వల్ల నేను చేసే సేవను ఇప్పుడు చెప్పకోవలసి వస్తుందని, ప్రజా సుఖము కట్ట తెలుగుదేశం ఎప్పుడూ నిర్లక్ష్య భావం చూపలేదని సహాయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

Sri A. Subhas Chandra Bose (Bhimavaram) :— Sir, on a point of clarification.

Mr. Speaker :— Mr. Bose, please note down the points. At the end of the speech, I will give you opportunity.

Sri A. Subhas Chandra Bose :— I should get my time.

Mr. Speaker :— Once again I earnestly appeal to all of you. Let us here very attentively the speeches of the Leader of the House and the Leader of the Opposition. Please maintain silence. If you want any clarification please note down. Before we conclude, I will ask them to clarify.

శ్రీ ఎస్. టి. గామా :— అగ్రహార, అలనాడు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ పరిపాలనలో క్లిఫ్ ఫెన్ విషయంలో అనిశ్చిత రిస్కీని తీసుకోవడం చేయబడింది. నియమబద్ధమైన పద్ధతిలో సర్వీసులు నడపబడాలనే ఉద్దేశ్యంతో తప్ప ఇతరత్రా జోకల్లం కల్గించడం, వారిని బాధ పెట్టటం మా ఉద్దేశ్యం కాదని సవిషయంగా మనవిచేస్తున్నాను. అప్పుడు వున్న వ్యవస్థలు Anti-Corruption Bureau is there already; C. B., C.I.D. is there already; I.A.S. Officers are already there. It is Indian Administrative Service; it is not State service.

(LAUGHTER)

అందువల్ల మా జోకల్లం ఏమీ లేకని మేము చేసిందలా అర్హతను కలిపాము. తాజేదార్లుగా తొత్తులుగా వుండే విధానం పోవాలి, ప్రజా సుఖము కోసం పాటు పడేలాగాని గాంధీంచాలనే ఆసక్తితో అలా పటిష్టం చేశాము తప్ప మొత్తంగా మేము కలుగచేసుకోలేదు అన్ని గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంట్లు.

8-20 గం. నా డిపార్టుమెంటు కాదు. తమకు మనవి చెప్తున్నాను. అది ప్రత్యేకమైన ఒక వ్యక్తికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటు కాదు. గవర్నరుమెంటు కాదు, ఆ కాదులు పట్టణంగా వని చేసేటట్లు చేయ గలిగొము, గాని అందులో ఏ కూతనూ జ్యోతిషము కల్పించుకోలేదు. ఎవరైనా బాధ పడి పుండ వానికి నా బాధను, సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాను. సిద్ధాంతం మాత్రము తెలియజేస్తున్నాను. పటిష్ఠమైనటువంటి పరిపాలనా విధానము, స్వచ్ఛమైన పరిపాలన ప్రజలకు అందించాలనే ధ్యేయముతో అది నాందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక ప్రమోషన్లు విషయములో వారి సీనియారిటీనిబట్టి, అగ్తవసు బట్టి, యోగ్యతనుబట్టి, ఖాళీలను బట్టి డిపార్టుమెంటల్ ప్రమోషను కమిటీలు నిర్వహించాయి. కేవలము నేను దానిలో జ్యోక్యము చేసుకొని ఎవరిని యిబ్బంది పెట్టలేదని మాత్రము యీ సభకు తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

పోలే ఆనాడు ఎంతో రాజకీయ విజ్ఞానమూర్తులైనటువంటి విజ్ఞులు ఆలోక్ మెహతా గారిలాంటి మహాన్నత భావి ప్రగతిశీలురు, వారి పూహలు, కన్నటువంటి కలలు, సిద్ధాంత పరమైనటువంటి మాండలిక రాజ్యాంగ విధానము విశేషాంధిక-రాజవముతో ఆమలు పరిచాము. ప్రత్యేకంగా స్వార్థముతో ఆ వ్యవస్థ ప్రజలకు నిరపయోగమని మేము చేయలేదని మ.వి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వము పేద ప్రజల వద్దకు వెళ్ళాలి ఏ పనికావాలన్నా-ఉగ్రయము గౌరవ సభ్యులు మనవి చేశారు హోటర్లు, హాస్టళ్ళు అన్ని నిండిపోయాయి అని. మరి యీ దురదృష్టం యీ జాతికి ఏ దుకు పట్టింది అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వము అనేది ప్రజలకొరకు ఏర్పాటు అయినటువంటిది-ప్రజా ప్రభుత్వము-ప్రభుత్వము ప్రజల వద్దకు వెళ్ళాలి, పేద వారి గుడికె నల పులు తట్టాలి, వారి సమస్యలు పరిష్కరించాలి.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ డి. శివరామ రాజు : - మేము చేయగలము అట్లా.....

Mr. Speaker :— Let us hear coolly and calmly. If anything is there, you note down. Subsequently, I will give you a chance. No interruption in between. There are seniors in front of you. Kindly learn from them.

రెవిన్యూ కాళా మంత్రి (శ్రీ డి. కె. 'మరసింహ రెడ్డి) :— అధ్యక్షా! ముఖ్యమంత్రిగారు యిప్పుడు మాట్లాడుతున్నారు (నవ్వులు) ఐ యామ్ సారీ. వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఇటునుండి మాట్లాడినప్పుడు ఏ హావభావ ప్రకటనలు చేశారో అవి మరిచిపోయి ఆ స్థానంలోకి పోయి కూర్చున్న తరువాత కాస్త మారుతారు అనుకుంటే, యిప్పుడు కూడ అనే హావభావాలతో మాట్లాడుతున్నారు, యింకా ఎంత కాలము మమ్ములను భరించమంటారు? కాస్త వారిని ప్రశ్నించ నాయకుల ధోరణిలో మాట్లాడుమనండి. మేము కనస్టర్బుల్ సజ్జపన్ను స్వీకరించ దానికి సిద్ధంగా వున్నాము. వారి విప్ గారు పెద్ద హౌస్ నుండి వచ్చారు. వారు కాస్త పెద్దశనముతో ప్రవర్తిస్తే బాగుంటుంది. దయచేసి తమరు చెప్పండి.

మిష్టగు స్పీకరు :— మీరు ఎవరు యింటరప్టు చేయవద్దు, దయచేసి అంగురు కూర్చోండి. చీఫ్ విప్ గారు దయచేసి చెప్పండి కొరవ సభ్యులకు— యింటరప్టు చేయవద్దని—The leader of the opposition is so capable.

(Interruption)

I seek the help of the Chief Whip, Please ask your members to resume their seats. I will take serious notice if anybody comments on anybody. Don't think that the Chair is helpless

శ్రీ యన్.టి.రామారావు:—అధికార, టువంటి అదర్బ ప్రజాస్వామ్యము నియమ నిబంధము అయినటువంటి రాజ్యాంగాన్ని పేదచారి గుడికె ముంగిటకు తీసుకు వెళ్ళాలి. ఆ దిక్కు లేని దీన ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరించాలన్న భావముతో అధికార వికేంద్రీకరణ పరంగా దానిని నిర్మించడం జరిగింది సవినయముగా మనవి చేస్తున్నాను. అప్పటికి 880 సమితులుగా పున్నటువంటి మన రాష్ట్రాన్ని అప్పటిలో 1104 మండలాలుగా విభజించడం జరిగింది అది ముఖ్యంగా ఎయూనిట్ ఆఫ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ — సర్వ సౌకర్యాలు ప్రజలకు కావలసినటువంటి వనరులు, వనతులు ఒకే చోట వారికి లభించాలి. ఒకే చోట లభిస్తే ఎక్కే కడప, పగే కడప, వెళ్ళే పూరు, వచ్చే పూరు గాకుండా, అన్నింటిని ఎంతో అర్థవంతంగా సౌకర్యాలు పొందేలాగా ఫలితాలు లభి వ చేసుకునే అవకాశం పేద ప్రజావాసికి కలుగుతుందనే సువిధానంగా దానిని ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందని సవినయముగా మనవి చేస్తున్నాను. —ముఖ్యంగా రెవిన్యూ పంచాయతి కాఖిల సంక్షేమం, వైద్యం, మార్కెటింగ్, రక్షణ, పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్, న్యాయ నిర్వహణ—న్యాయ పంచాయతి విల్లును కూడ ఎన్నికలకు ముందే మేము సర్దారణ చేయడం జరిగింది. అటువంటి విధానాలు అన్నియీ ప్రభుత్వ విజ్ఞతకు వదిలి వేస్తున్నాము అనులు చేస్తే పేదవారికి చారి ముంగిట న్యాయం కల్పించే అవకాశం లభిస్తుంది వారు యీ న్యాయానికి, ధర్మానికి ఖర్చులకు తోను కావలసిన అవసరం లేదనే పద్ధతిలో అటువంటివి అన్ని ఒక చోట ప్రోగు చేయడం జరిగిందని సవినయముగా మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పద్ధతిని మనమే కాదు, దేశవ్యాప్తంగా ఉండర్ ఆమోదించడం జరిగింది. ఒక వేళ అవసరమనుకుంటే ఎప్పుడయినా ఒక్కొక్క జిల్లాకు రెండు మూడు రెవిన్యూ డివిజన్లను ఆ కార్యక్రమాలను పర్యవేక్షించడం కొరకు ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు తప్ప ప్రత్యేకంగా తహసిల్దార్ వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేసుకోవలసిన అవసరం ఏమాత్రం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి దానికి అక్కడ బెంచి లేదు, యిక్కడ బంట్రోతు విక్ల లేదు అంటున్నారు. బిల్లులు, బంట్రోతు విక్లులు కాదు ఆధారము ప్రజాస్వామ్యానికి—ప్రజలకు సరయినటువంటి వినయం, ప్రజలతో కూడిన భాగస్వామ్యం ప్రజాస్వామ్య అదర్బం గాని ప్రత్యేకంగా అధికారుల పెత్తనం కొరకు మండలాలు స్థాపించడం కాదని, అటువంటి హక్కులు, అధికారాలు, ప్రజాస్వామ్య న్యాయం. ప్రజలకు యివ్వబడాలని, వారి పరిపాలనను వారే చేసుకునే విశ్వాసం వారికి కల్పించాలనేదే దీని అంతర్యం గాని అధికారులను పెంచడం

లేకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భజానాను ఖాళీ చేయడం దీని ఆదర్శం కాదని తమకు మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధానము కొరకు అందరి ఆమోదం తీసుకోవడము జరిగింది. అందరి విజ్ఞులను సంప్రదించడం జరిగింది. ఇది ఆదర్శమని యానాడు అందరు భావించడం జరుగుతోంది. కాబట్టి దీనిని పూర్తిగా పునఃపరిశీలిస్తామనే దాని కంటే ఏమైనా తప్పులు జరిగి వుంటే సరి చేయండి, మీకు అధికారం వుంది. ప్రజలు అధికారం యిచ్చారు. కాబట్టి దానిని పటిష్టంగా నిర్వహించండి కాని దానిని వుంచడమా పూడగొట్టడమా అనే లోపన ఏర్పడింది. ప్రజాస్వామ్యాన్ని సుద్రవకండి, ప్రజలకు అవకాశాలు యివ్వండి, సరి బాధ ఎక్కడి కక్కడి తీర్చండి, మన దగ్గరక వచ్చే దురదృష్టము వారికి కల్పిం చకండి అని నేన నివయముగా మనవి చేస్తున్నాను.

8-80 గం. లవ్వుటి* వుండే 300 సమితులలో కార్యాలయాలు ఉన్నాయి. ముమారుగా మ. 400 మండల కార్యాలయాలు నిర్మించడం జరిగింది. ఏమీ లేవని అనుకోవడం పొరపాటు అంచలవారిగా సర్దిస్తాము కాని ఎదైనా అనుకున్నప్పుడు అనుకున్న ఊరిలోనే స్పష్టించుకోలేము, కల్పించుకోలేము. కాబట్టి ఇటువంటి సువిధానం మీకు ఆమోదయోగ్యమైతే నియంతృత్వాలలో మిగిలిన 400 మండల కార్యాలయాలు నిర్మించండి, ప్రతిష్టవంతంగా నిర్వహించబడేట్లు చేయడని మీ విజ్ఞతకు వదలికెడుతున్నాను. కాని మీరు మాత్రం ప్రజలకు ఏదో నిర్ణయమైనట్లు వంటి నిర్ణయం తెలియజేయాలని హృదయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. ప్రజలను మధ్యపెట్టడం కాని వారిని తెలిపి తెలియని నాతావరణంలో, కన్ ఫ్యూజన్ లో వుంచడం కాని మంచిది కాదనిమ నవిచేస్తున్నాను. ఆదేవిధంగా పశుల్ టూర్ వ్యవస్థలు, మీకు తెలియదని కాదు. తెలంగాణా వారసులైనట్లు వంటి మీరందరు, ఆ ప్రజలందరూ ఏవిధంగా పండుగలు జరుపుకున్నారో, ఏవిధంగా ఆనాడు పర్వదినంగా భావించి వారు సంతోషం వ్యక్తం చేశారో మీకు తెలుసు. ఏవిధంగా క్రిటివ్ నిరంకుశ నియంతృత్వ వలన పరిపాలనా విధానంలో ఏవిధంగా ప్రజలు బాధ పడ్డారు, వాటి అవశేషాలుగా మిగిలి పోయినట్లువంటి ఈ నియంతృత్వ వ్యవస్థలను కూడాగొడితే కాని ప్రజాస్వామ్యానికి అర్థం లేదన్న భావనతో ఎంతోకాలంనుంచి ఎదురుమాస్తున్న ప్రజల ఆకలకు అనుగుణంగా ఈ విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగిందని నేను మీకు సవివరంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి దానికి ప్రోత్సాహమైనట్లువంటి వ్యవస్థను పటిష్టవంతంగా నిర్వహించ చేసుకొనడానికే అవకాశం మాత్రం మాకు లభింపలేదు, అవరోధాలు కలిగాయి, వివరాలు తమకు తెలుసు. ఆ అవరోధాలు తొలగించండి. పటిష్టవంతంగా గామీణ పాలనా విధానం నిర్వహించబడేట్లు ప్రజల శ్రేయస్సుకు మీరు చేయండి కాని తిరిగి కాలదోషం పెట్టిన వ్యవస్థల విషయం పునరాలోచన చేస్తామనడం చక్కటి విధానం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ సంస్థల సంగతి

ప్రస్తావించారు. అందులో ముఖ్యమైనది కర్తక పరిషత్. ఎవరికో ఒకరికి కట్టబెట్టాలన్న భావనతో అలోచించామన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :—అధ్యక్షా, పాయింటు ఆఫ్ సబ్మిషను

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker :—Please do not interrupt. Points may be noted down.

శ్రీ ఎన్. చంద్రబాబునాయుడు :—ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడేటప్పుడు మేము కూడా చేయాలంటే ఇదేవిధంగా చేయగలము. ఇది అవసరం కనుక చెబుతున్నాను. ఈ విధంగా ఇంటర్ప్రెట్ చేయవద్దని గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా, నిన్న చాలాసేపు ఒక చర్చ జరిగింది. బెదిరించకూడదని, బెదిరించే అర్థం వచ్చే మాట చాడకూడదని ఇప్పుడు గౌరవసభ్యులు శ్రీ చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడిన మాట ఏమిటో తమరు రూలింగు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—I do not require suggestions. Please maintain silence. It will be a great help to continue debate. చీఫ్ మినిష్టరు గారూ (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారి వంశ చూస్తూ)

(చప్పట్లు)

I am extremely sorry.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా, చాలాకాలం అలవాటు అయిన తరువాత అప్పుడప్పుడు అటువంటివి జరుగుతూ ఉంటాయి, దానికి పెద్ద ఆశ్చర్యం ఏమీ లేదు.

Mr. Speaker :—I will not allow this to go on record.

శ్రీ కె. రోశయ్య :—అధ్యక్షా, వా స్టేట్ మెంటు ఇంకొకటి కూడా వినాలి. మా స్నేహితుల సంతోషం చూస్తే నాకు కూడా చాలా ఆనందంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిత్వం పోయిన తరువాత మీరు, శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి గారు—ముఖ్యమంత్రి అనగానే ఇక అదే పదివేలు అని తెలుగుదేశం పార్టీవారు సంతోషిస్తున్నారు.

(నవ్వులు)

శ్రీ సిపెచ్. విద్యాసాగరరావు :—అధ్యక్షా, శ్రీ రోశయ్యగారు చెప్పినట్లు శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డిగారు లేచి ముఖ్యమంత్రిగారూ అని సంతోషించారు. మీరు కూడా అన్నారు. పెద్దలు అంటూ ఉంటారు. యధావం

తదృవతి అంటారు. అందుచేతనే త్వరలో మళ్ళీ ఎలక్షన్లు వచ్చి శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా వస్తారేమో!

(శ్రీ డి.కె. సమరసింహారెడ్డి:—యద్భావం తదృవతి అన్నారే, ఏడు సంవత్సరాలు శని మంత్రం జపిస్తూపోతే మరసటి రోజు బొద్దుట కూడ అదే గుర్తుకు వస్తుంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:—అధ్యక్షా, మానవత్వంతో మానవుడిగా నా విధానాలు వ్యక్తం చేస్తున్నానని సహాయంతో గ్రహించాలని అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. గాగ్గిమిదాళి వృద్ధి జరగాలని, రైతే రాజకీయాలని పూర్ణబాహుజీ కలలు కన్నటువంటి విధానంగా మీ కందరికీ తెలుసు. అహర్నిశం రెక్కలు ఎక్కులు చేసుకొని దేశానికి ఇంతకూడు పెట్టే అన్నదాతను గౌరవంతో బ్రతికే విధానం ఈ దేశంలో కల్పించ నవ్వదు. 42 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యం లో అతని జీవితానికి సరైన నిష్కృతి లభించనవ్వదు తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకుడిగా రైతుబిడ్డగా రైతును గౌరవించడం నా ధ్యేయం అనుకున్నాను, కనుక ఎవరైతే మాటికి 70 మంది వ్యవసాయ వృత్తులతో ఈ సమాజాన్ని పోషిస్తున్నారో, ఎవరైతే తినడానికి ఇంత కూడు పెడుతున్నారో అటువంటి అన్నదాతలకు సరైన గౌరవం లభింపజేయాలన్నదే దీని ధ్యేయం కాని మరొకటి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి తను పండి చేపంటకు తానే ధర నిర్ణయించుకునే విధంగా ఉండాలనేది ధ్యేయం. సామాన్యమైన పారిశ్రామిక వేతన విన్ను మొదలు పిన్నీసు వరకు ఏమి చేపనప్పటికీ తను నిర్మించిన వస్తువుకు తానే ధర నిర్ణయించు కొంటున్నాడే అటువంటి పరిస్థితి, అటువంటి స్వేచ్ఛ, అటువంటి గౌరవం ఆ కష్టశీలికి, శ్రమశీలికి ఎందుకు కలిగించబడకూడదనే భావంతో దీని నిర్మాణం జరిగిందనీ, వారికి ఆ ప్రత్యేక గౌరవం సంశరింప చేయడమే దీని అంతర్యమని మీకు నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ఆహారధాన్యాలు పండించే పద్ధతి, ప్రక్రియ విధానం, వ్రయోగ విధానం, మార్కెటింగు సౌకర్యం అన్నింటినీ ఆయనే స్వీకరించాలి. తను పండించిన వంటలకు తానే కర్కగా తానే స్పష్టించి తన గిట్టుకాటు ధర నిర్ణయించుకోవాలనే భావంతో ఆ రైతు జన సంతేమానికే ఈ సంపూర్ణత అని నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. కానీ ఏ విధంగా ఈ వ్యవస్థకు అడ్డంకులు తేబడాయో మీకు తెలుసు. అనాడు మా మనుషులను చేసుకోదలిస్తే ఎప్పుడో చేసుకొని ఉండవచ్చు కానీ ఆ దుర్విధానానికి మేము పాల్పడదలచ లేదు. సరై నటువంటి ఎన్నికలు జరిపించి నిజమైవటువంటి ప్రజాస్వామ్యాన్ని మస్థిరం చేయాలని.....

(ఇంటర్వ్యూ)

2-40 గం.
మ.

అధ్యక్షా, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి యిన్ని సంవత్సరములు అయినా కూడా రైతులు తమ పంటలను యితర దేశాలకు ఎగుమతి చేసుకునే సౌకర్యం గాని మార్కెటింగు చేసుకునే సౌకర్యం గాని కల్పించబడ లేదనేది మనకు తెలిసిన

విషయమే. దీనికి గాను ప్రత్యేకంగా వారికి యీ పర్మిట్టు యిచ్చినా యే ఎగమతి సౌకర్యం కల్పించినా నుధ్య దళారీలు ఉండకూడదు అనే పరమార్థం తోనే యీ నిర్ణయం జరిగింది కాని మరొక విధంగా కాదని విషయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా రైతుకు కావలసిన సాంకేతిక పోషణనం—యే సెంటు వేసుకోవాలి, యే విధంగా పోషించుకోవాలి, యే విధంగా నిర్వహించాలి; యే విధంగా వ్యవసాయానికి అనుబంధ పరిశ్రమలు యివ్వాలి, అవి అన్నీ వారికి యివ్వాలి. ఆ వ్యవసాయ అనుబంధ పరిశ్రమలు యే వ్యాపారస్తులకో, కులకర్తలకో కట్టబెట్టడం కాదు. ఆలాభాలన్నీ పైకే అనుభవించాలి. రైతుకే కట్టబెట్టాలి. వారి సంక్షేమం వారే నిర్వహించుకోవాలి అనే విధానం దీని పద్ధతి. అందువల్లనే యీనాడు చిత్తూరు జిల్లాలో చక్కర కోఆపరేటివ్ ఫ్యాక్టరీలో ప్రత్యేకంగా 100 వడకల అనువర్తి ఒకటి, ప్రత్యేకంగా సెల్ఫోన్ ట్రైనినింగు సెంటర్ ఒకటి, యీ విధమైన అదర్శవంతమైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు వారికి వారు నిర్వహించుకోగల్గునున్నారంటే యీ విధమైన అదర్శమార్గం మీరు గమనించాలని నవీనంగా నమనిచేస్తున్నాను. ఇది రైతులపాలిటి సెన్సిటివిటీ ఉండాలి. రైతుకు స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యం యివ్వాలి. రైతును ఏక మనిషిగా సమాజంలో నిలబెట్టాలి. రైతు తమ విడ్డూలను చదివించుకునే అవకాశం కల్పించాలనేదే దాని పరమార్థం అని మీకు సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే మేము నిర్మించిన వ్యవస్థలలో వైద్య విధాన పరిషత్తు ఒకటి. దీని అంతర్యం అవగాహన చేసుకోవడం మంచిది. వైద్య విధానపరిషత్తు అంటే ప్రభుత్వం ప్రతిభకు ఆరోగ్యం కల్పించాలి కాబట్టి ప్రైవేటుమీ హెల్తు సెంటర్స్, హెల్తుకేర్ యివి ప్రభుత్వంచే నిర్వహించబడాలనేదే ఒక పరమార్థం. జిల్లాలో అనువక్తులు కాని లేక పాత తాలూకా అనువక్తులు నిర్వహించడానికి సరియైన నిర్ణయాలు తీసుకుని నిర్వహించబడటం ఒక వ్యవస్థను రూపొందించడం మంచిదే కావంతో యీ వైద్య విధాన పరిషత్తును నిర్మించడం జరిగిందని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. పటిష్టపతనమైన ఆరోగ్య విధానంతో ప్రైవేటుమీ హెల్తు సెంటర్స్, చిరంజీవుల హెల్తు కార్డు, అందరికీ తెలిసిన విషయమే వారికి ప్రత్యేకమైన పర్యవేక్షణలో జాల భావి పౌరుల ఆరోగ్యం కాపాడడంకోసం యీ విధమైన వికేంద్రీకరణం చేయడం జరిగింది. కాని మరొక ఉద్దేశ్యంతో కాదని దీని అంతర్యం గ్రహించాలి కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా ఏక గవాక్ష విధానం ఎక్కే గడవ, దిగే గడవకారైతు, చిన్నతరహా రుణాలు, మధ్యతరహా, దీర్ఘకాలిక రుణాలు వ్యవసాయ పరిశ్రమలకు సంబంధించి ఉత్పత్తులు సంతరింపులు కాని ఒకే చోట అన్నీ లభింప చేసుకునే విధానాన్ని అందించడమే దీని యొక్క పరమార్థం. దీనిని ఎంతో కష్టంగా ప్రభుత్వాధికారులతో వివరంగా చర్చించి మన రాష్ట్రానికి తీసుకుని రావడం జరిగింది. ఈ విషయంలో అనుమానాలు వ్యక్తం చేసిన తర్వాత ప్రధానిలాంటి విజ్ఞులు, యిది యెంతో మంచిదని అన్నప్పుడు దీనిని అవరించవచ్చునని సూచించడంలో ఉన్న పరమార్థాన్ని గౌరవనీయులు, విజ్ఞులు, విజ్ఞునానమూర్తులు ప్రతిభాశీలురు అదరూ గమనించాలని నేను సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి యీ ఏకగవాక్ష విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టడం రైతుల సంక్షేమం కొరకే. అదేవిధంగా పాస్ బుక్కులు రైతులకు యివ్వడం. రైతు

తన బిడ్డను చదివించుకోవాలంటే, తన కూతురుకు పెళ్ళి చేయాలంటే తనకు ఉన్న యిల్లు లేక పొలము కాకట్టు పెట్టుకుని డబ్బు చెప్పుకునే వ్యవస్థ ఉంది. వారిని కాకట్టు విధానం సరిస్థితుల నుంచి తప్పించాలని, డబ్బు కలవాడు దేని విధంగా చాస్ బుక్కులు బ్యాంకులలో చూపించి డబ్బు చెప్పుకునే వ్యవస్థ పాలు చేసుకుంటున్నారో అదేవిధంగా రైతుకు గౌరవప్రదమైన ప్రణివృత్తిని కల్పించాలని, అదగృహంతమైన, గౌరవప్రదమైన జీవనం యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఆ పద్ధతి చేయడం జరిగిందని సజననంగా మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి దీనిలో రూ. సొకర్యం చెప్పుకునే అర్హత విధానం ఉండాలని వాసి అవసరం అయినప్పుడు కేవలం కాకట్టుతో కాకుండా తుదం తెచ్చుకునే అవకాశం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో దీని నిర్మాణం జరిగింది. ప్రెగా పాస్ బుక్కులు డిశంబరు 31వ తేదీ లోగా మా గత ప్రభుత్వం రైతులందరికీ అందజేసామని దీనికి స్టేట్మెంటు వర్న్ సీసుకుని రావడం జరిగింది. కాబట్టి దీనిని మీరు యే విధంగా నిర్వహించినారో ఒక మాట గూడా గవర్నరుగారి ప్రసంగంతో ఉదహరించ లేదు. మా గత ప్రభుత్వం రైతుల సంక్షేమం కోసం దీనిని నిర్మించింది కాబట్టి దీనిని గౌరవించాలని, గౌరవిస్తామని మీరు నిర్ధారణ చేసి చెప్పాలని నేను సవినయంగా సుచిచేస్తున్నాను. తర్వాత విద్యకు సంబంధించి సరియైనటాహుటి విధానం నిర్వహించగల పోవడం కోవనీయం.

ముఖ్యంగా యెన్నో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు విద్యా విధానంలో కేవలం జరిగింది. ఎన్నో పార్సు గౌరవనీయమైన సహితం చెప్పడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. విద్య అనేది విజ్ఞాన ప్రదాయని. కాని కేవలం జానిన ఉద్యోగ ప్రవృత్తిని ప్రోత్సహించే వ్యవస్థ కాదని మా అభిప్రాయంగా చెప్పినాను. కేవలం ఆ సాధు ఉన్న బ్రిటీష్ నిరంకుశ, నియంతృత్వ వ్యవస్థ పోయింది కాని ఆ విధానాన్ని మనము పూర్తిగా మార్చుకోలేదు. విద్య అంటే విజ్ఞానాత్మకమేనని మనము చెప్ప లేదు. విద్యను గడించిన వారు వారి స్వేచ్ఛకు, స్వాతంత్ర్యం తమ కాళ్ళమీద తాము నిలబడి అదగృహంతమైన మార్పులుగా చేసుకోలేక పోతున్నారనే బాధతో యీ విప్లవాత్మకమైన మార్పులు సీసుకుని రావడం జరిగింది. విద్యను అమ్ముకోవడం అంటూ అయిపోయింది. కేపిటేషన్ అర్హత అవసరం లేకుండా డబ్బు యిస్తేనే సీటు యిచ్చే వద్దతి ఉంది. డబ్బు ఉన్నవారు తమ బిడ్డలు విద్యాధికారుల కావాలని, పేదవారి బిడ్డలు అర్హత ఉన్నా కాని వారు మట్టి పిసకోకావాలి అన్నటువంటి యీ దాస్య ప్రవృత్తిని తీసివేయాలనే భావంతో యీ నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. కాబట్టి డబ్బు యిచ్చి సీటు సంపాదించే విధానం పోగొట్టడం జరిగింది. అందువల్ల గామన్ ఎన్ ట్రైన్స్ పరీక్షా విధానం పెట్టడం జరిగింది. అందులో అర్హుల లిస్టు కయారు చేయడం జరిగింది. వారి అర్హతలను చూసి అవకాశాలను కల్పించడమే కాని, వారు వారి బిడ్డ, మీరు మీ బిడ్డ అనే భేదభావంతో యీ నిర్ణయాలు చేయలేదు. అదేవిధంగా విద్య అంటే కేవలం పాఠాలు పుస్తకాలలో చదవడమే కాదు. వారు విజ్ఞానాత్మకమైన వృత్తి విద్యను అభ్యసించే చేయడం మనకు ఆచారం కావాలి. ఈనాడు ప్రవృత్తి ప్రయోగాలతో యితర దేశాలన్నీ రోదసిలో ప్రయోగాలు జరుపుకుంటూ ఉంటే యితర మనము బి.ఏ., ఎం.ఏ., చదివి పట్టభద్రులై ఆందరూ ఉద్యోగాలు

కానాలని అమెటిం చే విధానంలో ఉండడం మన దేశానికి అభ్యుదయకరం కాదన్నది మా పరిపూర్ణ విశ్వాసం వారికి వృత్తి విద్యను అభ్యసించేయాలి. పైతే తే తారి తీవ్రానికి సుగమంగా ఉంటుందో అటువంటి విద్యను వారు అభ్యసించే వద్దతిలో తీవ్ర తరగతిలో యీ వృత్తి విద్యను ప్రోత్సహించేటట్టుగా జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను.

అదే విధముగా అడియో విజయల్ ఎడ్యుకేషను. దృశ్య శ్రవ్య విద్యా విధానము, పిల్లలకు వివేకవంతముగా ఉండాలి. మాస్టరు తేతము వుచ్చుకుని చదువు చెప్పే రోజులు పోవాలి. ఒదర్శనంతమైన ప్రతిభా శాస్త్ర సమన్వితమైన విజ్ఞానవాయకమైన విద్యా విధానము పిల్లల భవిష్యత్తుకు అవసరం. పిల్లల మనో ప్రవృత్తి గుర్తించి దృశ్య శ్రవ్య విద్యా విధానము ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. అదే విధముగా "ఎర్నింగ్ వైల్ తెర్నింగ్. సంపాదించుకుని చదువుకోవాలి. మా నాన్న కోటిశ్శరుడు—లేక నేను ఒకరివలన చదువుకుంటున్నాననే జానిన విద్యా విధానం చిరంజీవుల మనస్సులో రాకూడదు. అటువంటి మానవ ప్రవృత్తి గుర్తించి—స్వతంత్ర భారతదేశానికి—దీని గుర్తించి ఎంతో కష్టపడి శ్రమకోర్చి ఎంతమందో విజ్ఞులైన వారి భావనలు సమకూర్చుకుని ఈ విద్యా విధానాన్ని సమకూర్చడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. యిందులో రెండు పిట్టలు. ఒకటి దేశాభ్యుదయం గుర్తించి నెషనల్ డెవలప్ మెంట్ స్కీమ్. రెండవది చదువుకోవడం. ఇందులో వా సంపాదనతో నేను చదువుకుంటున్నాననే గుర్తించు ధ్యేయంగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పరిపాలనలోనికి వచ్చిన తరువాత ఎగ్జామినేషన్లు ఇన్ టైమ్, ఎకడమిక్ ఇయర్ ఇన్ టైమ్ అనే వద్దతి పాటించాము. ఈ వద్దతిలో ఏమాత్రము కాలము వృధా కాకుండా, కాలహరణం చేయకుండా ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరము నిర్దిత కాలములో పరీక్షలు నిర్వహించి ఎకడమిక్ ఇయరు పూడిగించబడకుండా నిర్వహించడం అనేది ఈనాడు సాధించిన విద్యలో మార్పు విధానమని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యకు దూరంగా రాజకీయాలు ఉండే అతితమైన వాతావరణం కల్పించాలనేది మా ఉద్దేశ్యము. విద్య వేరు, రాజకీయాలు వేరు. విద్య సభ్యసించి తరువాత వారి విజ్ఞతతో దేశ సేవ చేయవచ్చు. రాజకీయ ప్రభావం విద్య మీద పడకూడదు. వైషమ్యాలు, ఈర్ష్యా ద్వేషాలు, పార్టీ వైషమ్యాలు గాని చిరుమనస్సుల్లో రాకూడదనే భావనతో రాజకీయాలకు అతితంగా ఉంచాలనే ఉద్దేశ్యంతో స్కూలు సర్వీసు కమీషను, కాలేజ్ సర్వీసు కమీషను — పీటితో పాటుగా విశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రకాంత వాతావరణం పరిరక్షించడానికి సిండికేట్ సభ్యులుగా అర్హులైన వారిని సిండికేట్ సభ్యులుగా నామినేట్ చేయడం జరిగింది. మీరు ఉదహరణగా వీదయినా తీసుకోండి — మేము ఏ మాత్రము యిందులో జోకర్లము చేసుకోలేదు. యిందులో నిష్టాతులైన వారిని ఉంచామని తమ ద్వారా ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా విశ్వ విద్యాలయాల కులపతుల విషయంలో — కులపతిగా ఉండడానికి మంత్రులు అర్హులని మీరు నుడవడం జరిగింది. అదే విధానం మీది అయితే ప్రజాభివృద్ధికి అంతర్యము ఏమిటి? పరమార్థం ఏమిటి? ప్రజలచేత

ఎన్నగోబడి, జాతి సంస్కృతికి విధాన వారసుడుగా నిర్ణయించబడిన ముఖ్యమంత్రి శంకే ఎవరి చేతనో—నామినేట్ చేయబడిన గవర్నరు ముఖ్యులు అనుకుంటే అది మీ యొక్క విజ్ఞతకే వదలి వేస్తున్నాను. దాని మీద వ్యాఖ్యానించదలచుకోలేదు. ఆత్మ గౌరవానికి, జాతి గౌరవానికి, చైతన్యానికి, విజ్ఞానానికి యిది నిదర్శనమని సవివరంగా మనవి చేస్తున్నాను. అది జాతి కోసము చేశామే తప్ప ఒక వ్యక్తి కోసము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ఎంతోమంది....

(ఇంటరప్షన్స్)

(చాలామంది గౌరవస్థులు మాట్లాడడానికి లేచారు).

Mr. Speaker :—Please resume your seat. No interruptions please. All of you, please sit down. When Leader of the opposition is on his legs, let him continue his speech.

(శ్రీ) యన్. సంతోష్ రెడ్డి :—వారు కాన్స్టిట్యూషను గురించి చెబుతున్నారు...

(ఇంటరప్షన్స్)

(ఈ సందర్భములో శ్రీ కె. నూకరాజుగారు టెలిజీ రికార్డింగ్ వైపు నభ్యులనిద్దేశించి కేతులూపగా - టెలిజీ రికార్డింగ్ వైపు నుంచి గౌరవ సభ్యులు వారు బెదరిస్తున్నారని స్పీకరుగారికి తెలియజేసిరి)

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఈ విధముగా ఇంటరప్ట్ అయితే మరో అయిదు నిమిషాలు సమయం పోతున్నది. దయచేసి నాతో కోఆపరేట్ చేయండి. It is very difficult for me, if you do not co-operate please. Please resume your seat. I am not allowing any interruptions please.

(శ్రీ) యన్.టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, తమరి అనుమతితో పూర్తిగా గవర్నరు గారి ప్రసంగము గురించి మాట్లాడుతున్నాను. విప్లవంగా నేను ఎవరి మీద మాట్లాడడం లేదు. ఏమాత్రము డివియెట్ కావడం లేదు. కళలు గురించి మనవి చేస్తాను. ఎకాడమీలు కళా సవంతికి సంస్కార, సముచిత వికాస విధాన ఆచారాలకు ఆటపట్టులుగా ఉన్నాయి. ఈ ఆటపట్టులన్నింటినీ ఒకటిగా చేసి తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం లోకి తెలుగుతనాన్ని కట్టించడానికి ఉద్దేశించబడి విలీనం చేయడం జరిగింది. ఈ విధంగా ఎవరినో ఒకరినో మరొకరినో ఎకాడమీ అధ్యక్ష పదవికి తీసుకుని రావాలనే మా ఆశయమైతే ఈ విధంగా మేము చేసి ఉండేవారము కామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా తెలుగు విశ్వ విద్యాలయంలో తెలుగు సంస్కృతి చరిత్రను విశేషాలను ఆచారాలను ఉదాత్తమైన విజ్ఞులద్వారా ఉత్తంగా వర్తించే సద్ధతిగా చేశామని సవివరంగా మనవి చేస్తున్నాను.

వరి శమల విషయంలో— 40884 చిన్న తరవా పరిశ్రమలు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వహయాములో ప్రారంభించబడినవి. 2288 తారీ మధ్య తరవా పరిశ్రమలు

తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో ప్రారంభించబడినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. కాని యిందులో కొన్ని విషయాలలో దురదృష్టవశాత్తు చెబ్బి తిన్నాము. కొన్ని ఖరీదరి ప్రక్రియలు ఉమ్మడి జాబితాలో ఉండడం వలన—చాటికి కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వకూడదనే పద్ధతిలో పోషకం వలన కొంత గుటువడిందని నేను అంగీకరిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఎరంగలులో ప్రెఫెరెంట్ ఫ్యాక్టరీకి అనుమతి ఇవ్వలేదు. విశాఖ లాలో శాక్సెట్ ఖనిజా ఉన్నాయి కనీసము మన రాష్ట్రములో అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీ అనుమతించినట్లు యితే మనకు ఎగుమతుల దిగుమతులకు ఎక్కువ అవకాశాలుండి, ఆ విధంగా పారిశ్రామికాభివృద్ధి జరిగి ఉండేదేమో కాని అట్లాంటి అప్రెషానికి నోచుకోలేదు. నేను ఎన్నో యిబ్బందులకు గురి అయ్యానో, నేను అని అన్నీ బాధతో చరించిన వాడిని కనుక, నేను బాధతో ఈ సంగతి వ్యక్తము చేస్తున్నాను. అంతెందుకు కలసు ట్యూబు ఫ్యాక్టరీ విషయంలో ఫిలిఫైన్సు, నెదర్లాండు వారిలో మాట్లాడి ఒక అంగీకారం కుదుర్చుకోవడం జరిగింది. అంగీకారం కోసము అప్లికేషన్ పెట్టాము. మా వెనుక వచ్చిన వారికి అంగీకారం యిచ్చారు. మేము ఏమి పాపము చేసుకున్నాము? ముమ్మడి ఎందుకు ఈ విధంగా బాధపెట్టారు.

(ఇంటర్వెన్షన్)

శ్రీ ఆర్. దామోదర్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా...

Mr. Speaker :—Mr. Damodra Reddy, please resume your seat. I am not allowing anybody to interrupt like this. Please co-operate with the Chair.

శ్రీ యన్.టి. రామారావు :— నేను యంతకు చెప్పేది ఏమిటంటే క్రొత్తగా పాలక పక్షము నాయకులు వచ్చారు.. మేము సాధించలేక పోయింది వారిని సాధించమనండి. రాష్ట్ర అభివృద్ధికి పాటుపడండి. గౌరవనీయులైన సభా నాయకులు డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి గారికి మనవి చేస్తున్నాను. మేము అంతమాత్రం చేత దిగులుపడి కూర్చోలేదు: ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ కార్పోరేషన్ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పూనుకున్నదే. విశాఖపట్టణం స్ట్రీట్ లైట్ టోన్ గా చేశాము. విచ్చలవిడిగా ఎగుమతుల దిగుమతుల ద్వారా అభివృద్ధి చేయడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినది. ఏమీ అవరోధాలు లేకుండా వస్తుందనుకుంటున్నాను.—ఇండస్ట్రిస్ విషయంలో పారిశ్రామిక అభివృద్ధి గురించి ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎంతో కృషి చేసిందని మనం చేస్తున్నాను. నేషనల్ ఫ్రంట్ ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత గాని ఆ మతి లభించలేదని నేను విన్నాను. ఈ ప్రభుత్వము ఏ విధమైన దురదృష్టానికి నోచుకున్నదో నేను తమ ద్వారా సభకు తెలియచేస్తున్నాను. నల్లగొండ జిల్లాలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము సిమెంటు ఫ్యాక్టరీలకు అనుమతి ఇచ్చింది. నేను లెక్కలు చెప్పబోవడం లేదు గాని—పారిశ్రామికాభివృద్ధి కొరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పాటు పడిందని మనవి చేస్తున్నాను.

4-00 గం.
సా.

ఇకపోతే యాంటీపొల్యూషన్ కూడా రక్షిస్తున్నది. దాన్ని అమలు చేస్తాము, అమలు చేసినప్పుడు, మీరు కూడా అమలు చేసేటట్లు అనుమతి లస్తామని గౌరవ ప్రధానమంత్రిగారే నాకు స్వయంగా చెప్పారు. పొల్యూషన్ వుండకూడదు చాలా సంతోషమే. ఆ విధంగానే ఈనాడు పొల్యూషన్ ను అతి పటిష్ఠంగా కంట్రోల్ చేయడంలోగాని, కాలుష్యాన్ని నివారించడంలోగాని, ఈ నాడు పూర్తిగా అమలు చేసిన ఘనత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానిరన్న మాట మీద్యారా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇన్సెంటివ్స్ విషయంలో ఏ విధమైన భావనతో ప్రవేశపెట్టబడ్డాయో మీకు తెలుసు. వెనుకబడిన శ్రీకాకుళం, అదిలాబాదు, అనంతపురం జిల్లాలో 20 శాతం కాపీటల్ కాస్ట్ రూ. 20 లక్షలు మించకుండా, వారికి సబ్సిడీ ఇచ్చే వద్దతి, అదేవిధంగా మిగతా జిల్లాలలో 15 శాతం మించకుండా రూ. 15 లక్షల వరకు సబ్సిడీ ఇచ్చే వద్దతి 10 సంవత్సరాల వరకు సేల్స్ ట్యాక్స్ వారికి హామీదే విధిగా సమకూర్చడం, వాయిదాల మీద దాన్ని తీసుకోవడానికి కూడా ఆవకాశం కల్పించబడిందని, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు, శ్రీకాకుళం, అదిలాబాదు, అనంతపురం జిల్లాలో ప్రారంభించబడే వారికి సౌకర్యము కల్పించబడింది. ఇతర జిల్లాలలోని వారికి 5 నుండి 75 శాతం వరకు కూడా ఈ విధమైన సేల్స్ ట్యాక్స్ 10 సంవత్సరముల వరకు వారికి కల్పించబడిందని మీకు నేను సవివరంగా మనవి చేస్తున్నాను.

జిల్లా ఇండస్ట్రీయల్ ఎగ్జిబిషన్ - ప్రతి జిల్లాలో కూడా ఆయా జిల్లాలో వున్న వనరులు ఏమిటి? వాటిని ఎగ్జిబిషన్ రూపేణా నిర్వహించుటకు, అధికారులు అందరూ వెళ్ళి, ఔక్నాక్వోట్స్ యువకులను చదువుకొన్న వారిని రావించి, వారికి తెలియజేసి, నచ్చజెప్పి, పరిశ్రమలు పెట్టుకొనే విధంగా ప్రోత్సహించి ముందుకు వచ్చేవారికి 30 రోజులలో అన్ని లైసెన్సులు వారికి అందించే ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇవన్నీ ఏక గవాక్ష విధానముల రెవెన్యూ క్లియరెన్స్ ఒకచోట, మునిసిపల్ క్లియరెన్స్ యింకొకచోట ఈ విధంగా కాకుండా, అన్ని ఒకేచోట వారికి అనుమతి లభ్యమయ్యే విధానంగా వారికి సంతకము కార్యక్రమం కల్పించబడింది.

చిన్న తరహా పరిశ్రమలు అన్ని జిల్లాలో కూడా 5 సంవత్సరముల వరకు సేల్స్ హామీదే ఇవ్వడం జరిగింది. 30 లక్షల వరకు పరిమితిని నిర్ణయించడం జరిగిందని సవివరంగా మనవి చేస్తున్నాను. పరిశ్రమల టువున్ షిప్ ను ఏర్పాటు చేశాము. అది మన గౌరవం. ఈనాడు ఇంగ్లండులో కొన్ని కొన్ని ప్రాంతాలలో పారిశ్రామిక వాడలుగా నిర్ణయించబడ్డప్పుడు మనమే అనందిస్తున్నాము. అటువంటప్పుడు మనకు గౌరవముందాలి. పరిశ్రమలు ఒకచోట వుండాలి. ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అందరికీ సక్రమంగా, సమంగా సువిధానంగా ఇవ్వాలనే ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించబడింది.

ఇండస్ట్రీయల్ గ్రోత్ సెంటర్స్- మూడు ప్రాంతాలలో కూడా మన రాయసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో అక్కడ గ్రోత్ సెంటర్స్ నిర్ణయించడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

గౌరవనీయ గవర్నరుగారి ప్రసంగములో లేఖను మరచారు. ఈనాడు డబ్బే ప్రధానం కాదు. శరీరము, శ్రమ పెట్టుబడిగా వున్నట్లువంటి ఈ ఆధునిక పారిశ్రామిక విధానములో ఏ విధంగా లేఖను గౌరవించాలి? వర్కర్స్ సంఘానికి ఏ విధంగా పాటుపడాలి అన్నది విస్తరించబడడం కోసమయ్యే విషయం అని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము ఈ లేఖరు నిల్లుకు సంబంధించినంతవరకు ఒక చట్టపరమైన విధానాన్ని ప్రతిపాదించడం జరిగింది కార్మికులకు మానేజిమెంటులో భాగస్వామ్యం వుండాలి. ఏ పెట్టుబడిదారుని! కూడా తన పరిశ్రమను కార్మికుల అనుమతి లేకుండా మూత వేయడం గాని, మూసివేయడం గాని, లాకౌట్ ప్రకటించడం గాని, చేయకూడదని ఇందులో పొందుపరచడం జరిగిందని గౌరవ విజ్ఞానా మూర్తులకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మంచిని తీసుకొని శ్రమ తీవులను పోషించండి. వారి యొక్క శావి అభ్యుదయాన్ని ఆశించండి. పెద్ద పెద్ద పరిశ్రమలు, ఎక్కడికక్కడ పారిశ్రామిక వాడలు నిర్మించబడాలి. అ కార్మికు లందరూ చక్కగా దగ్గరతో వుండేట్లు, వారి బిడ్డలు చదువుకునేట్లు, వాటికి చక్కని సామాన్య జీవిత విధానానికి అనువైన వస్తువులు అన్ని గిట్టుబాటు ధరలో అందించేట్లు చర్యలు తీసుకోవలెనని ప్రభుత్వ విధానంగా, మేము నిర్వహించిన పద్ధతిగా మీకు నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. నేను రాజకీయంలోకి వచ్చి 7 సంవత్సరములు మాత్రమే ఆయింది. కానీ మీరు ముందు నుంచి వున్నారు. దిప్ ఇన్వెస్టుమెంట్ పాలసీ- మీకు తెలియనిది కాదు. Government policy is only to promote but not to under-take.

ప్రభుత్వము వ్యాపార వ్యవస్థ కాదు. ఎవరయినా వున్నావామూతో ముందుకు వస్తే, వారి ఉత్సాహాన్ని గుర్తించి, వాటికి రోహదము చేయాలి. అందరందరి ఉత్సాహి, ప్రగతికి దారి తీయాలనేదే ఆదర్శం కాని, పరిశ్రమలు కాని మరొకటి కాని, వ్యాపారాధ్యక్షంగా నిర్వహించబడాలన్నది తెలుగుదేశం సిద్ధాంతము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. పరిశ్రమలకు పెట్టుబడిని అందివ్వడం, బాలురిలో కంపెనీగా దాని ప్రగతికి పాటుపడడం, అది చక్కగా లాభాలు సంపాదించుకోవేటప్పుడు మనము పెట్టిన పెట్టుబడిని తీసుకొని మరొకచోటు అందివ్వడం, వారి పరిశ్రమను అందివ్వడం ఇది మా ధ్యేయము కాని, ప్రత్యేకంగా మరొకటి కాదు. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి భారము జగ్గవుంది. ఎన్నో పరిశ్రమలు ముందుకు పోయి లాభాలు గడిస్తున్నాయి. వాటికి మన సహకారము అక్కరలేదు. అటువంటివన్నీ మనము పెట్టిన పెట్టుబడిని తిరిగి తీసుకొని కొత్త పరిశ్రమలకు పెట్టడంవల్ల, పారిశ్రామిక విధానము పెట్టుకుంటుందనే భావంతో ఈ విధానం అమలుపరచడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేసే విధానము — 1982-88 లో విద్యుచ్ఛక్తి 148 యూనిట్స్ వుండేది. ఈ రోజు 218 యూనిట్స్ కు పెంచబడింది. మనము అనుకున్నంత కాకపోయినా — సేనే చెబుతున్నాను థర్మల్ పవర్ రెండింటిని, ప్రైడల్ పవర్ ఒకింత వుండాలి. దురదృష్టవశాత్తు, మనకున్న సౌకర్యాల మీద చూచుకొని అనాడున్న ప్రభుత్వము జరిగిన ఉత్పాదన శక్తిని పెంపొందించారు. దీనివల్ల రెండింతలుగా ప్రైడల్ ఎలక్ట్రిక్ పవర్ వుంది. దీన్ని పెంచడానికి ఎన్నో విధానాలు, కార్యక్రమాలు—ముద్రమారు థర్మల్ పవర్ స్టేషన్, అదేవిధంగా విజ్ఞేశ్వర్ దగ్గర లభించనున్న గ్యాస్ ను వినియోగించుకొని విద్యుచ్ఛక్తిని తయారు చేసుకోవడం, అదేవిధంగా విజయవాడ మూడవ స్టేజి పూర్తి చేయడం జరిగింది. నాలుగవ స్టేజి వెంటనే పూర్తి చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం, అదేవిధంగా విశాఖపట్టణంలో 1000 మెగావాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదన కేంద్రాన్ని ఏర్పరచుకోవాలని అనుకోవడం ఇవన్నీ ప్రభుత్వ యోచన లేనవి మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఈ క్లౌస్ అన్నీ అందిస్తున్నాను. మీరు విటిని నిర్వహించండి. దేశాన్ని అభ్యుదయ పథంలోకి నడపండి అవిధంగా ప్రజలకు హామీ ఇవ్వండి. పరిశ్రమల గురించి పాటుపడతామని చెప్పండి. కాబట్టి, ఇది మన ధర్మం, మన ధ్యేయంగా మీ అందరికీ సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇది దేశాభ్యుదయానికి ప్రగతికి పారిశ్రామిక ఉత్పత్తికి ఉపయోగపడుతుందని అందుకు కృషి చేయాలని ప్రతియొక్కరికీ సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పైగా మనకు కోల్ లింకేజీ. మనకు సింగరేడి కాలరీ దేవుడిచ్చిన నిధి. నల్ల బంగారం కాబట్టి దీనిని కూడ ఉపయోగించుకోవాలి. ఈ కోల్ లింకేజీ విషయంలో ఎన్నో సార్లు ప్రయత్నించాము. సాతేగారి దగ్గరికి కూడా నేను ఎన్నోసార్లు వెళ్ళాను; ప్రత్యేకంగా, మాకు లింకేజీ ఇవ్వండి అని. ఇస్తాను, ఇస్తాను అని అన్నట్లు వాగ్దానాలు మాత్రం మా రికార్డులో ఉన్నాయి. కాబట్టి వాగ్దానాలను అనుసరించి మీరు నెరవేర్చండి అని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధంగా పబ్లిక్ అండర్ టేకింగు, పబ్లిక్ అండర్ టేకింగు, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు 50 అప్పటికి పూర్తి ప్రభుత్వం వచ్చేనాటికి అవి ఏ విధంగా ఉన్నాయి? ఈనాడు ఏ విధంగా లాభాలు గడిస్తున్నాయి? ఈ సంవత్సరం కిరి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు ముఖ్యంగా 45% కోటు లాభాలు గడించాయి, నిరం లాభాలు అంటే మరి ఏ విధమైనటువంటి ఉదాహరణ చైతన్యంతో పని చేస్తున్నవో మరి ఏ విధమైనటువంటి కృషి తీసుకోబడిందో గౌరవనీయులు గమనించాలని వినియోగం తమ ద్వారా మనవి చెబుతున్నాను. మరి చాటిని అధికారులతో పరిమిషం చేయకుండా వెళ్ళిపోతామని ఆక్కడ మేనేజింగు డైరెక్టర్లుగా గాని చైర్మన్లుగా గాని నిర్ణయించడం జరిగింది. అదే విధానంగా ఈనాడు ఎ.వి.ఎస్.ఆర్.టి.సి; అల్టిమస్ ఎస్.ఎస్.సి., ఎ.వి.ఎస్.ఇ.టి. ఇత్యాది వ్యవస్థలు అన్నికూడా ఎంతో జాగ్రత్తగా, వ్యవహరిస్తున్నాయి. మా యొక్క పరిపాలన కాలంలో గత సరిపాలన కాలంలో అంటే మేము ఏ విధమైనటువంటి శక్తి యుక్తులతో చాటిని పట్టిపోమో కూడా దయచేసి గ్రహించండి కనీసం అని కూడా మీరు మనవి చేస్తున్నాను. మరి చాటిని తిరిగిపట్టాలంటే చేయకుండా సక్రమంగా సువిధానంగా

4-10 గం.
సా.

సంఘటనలు చూడమ : డా. ను మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా మేము ఈ పబ్లిక్ అండ్ లెకింగ్స్ పరిశీలించుటకు ఒక తేద్యకమైటువంటి వ్యవస్థను నియమించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని సరిగా సకాలములో ఏ వ్యవస్థనో ఆ వ్యవస్థను పూర్తిగా పర్యవేక్షించడం, సరిగ్గా లింఛడం ఏ విధంగా నడుపుకోవడం గ్రహించడం మరి కామన్ అడిట్ సెల్, కామన్ లీగల్ సెల్ వీటి అన్నిటినీ కూడ ఏర్పరచడం జరిగిందని మీకు నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఇన్ని చర్యలు తీసుకోవడంలో, ఏ మాత్రం కూడ జోక్యము కలిగించుకోకుండా ప్రభుత్వరంగ వ్యవస్థను పూర్తిగా ప్రజాసామ్య రీతిలో ప్రజా సువిధ ని పాపపడేటటు సృష్టి చేయడం మా అదగ్గం అని మీకు నేను సవినయంగా సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రోశయ్య :— నేను గౌరవనీయులు అనునటువంటి ప్రతిపక్ష నాయకులు వారు నటించిన నిమిషాలు చాలామాత్రాను. కృష్ణుడుగా బ్రహ్మాండంగా నటించారు అదే కాలంలో రిజా రాముడుగా వేస్తే రెండు పాత్రలకు సంబంధం లేకపోయినా బ్రహ్మాండముగా ఉంది. కాని....

(ఇంటర్వ్యూ)

నేను కాంప్లిమెంటు వే చేస్తున్నాను. కాంప్లిమెంటు వద్దంటే నేను విత్ డా చేసుకుంటాను. నా కాంప్లిమెంటు కూడ వద్దంటే నేను నిస్సహాయుడను. కాని ఒక్కమాట చెబుతున్నాను. ఏడు సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా వచ్చి బాధ్యతలు నిర్వహించిన తరువాత ఇప్పుడు ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఈ పాత్ర నిర్వహిస్తూ ఉండి ఇంకా ముఖ్యమంత్రి అనుకుని ప్రసంగం చేస్తూ ఉన్నట్లుగా ఉంది. ప్రతిపక్ష నాయకులుగా ఉపన్యాసము చేస్తే విని అనందిస్తాము అనుకుంటున్నాను.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, ఇది మంత్రిగారికి తగిన వద్దతి కాదండి. ఇది తగిన మర్యాద కాదండీ.

శ్రీ ఎం. రఘునాథాచారి : బాధ త కలిగిన మంత్రి ఇక్కడ స్పీచ్ నడుస్తుంటే మధ్యలో ఆబ్స్ట్రక్టు చేయడం బాధకరం? రిజిస్ట్రేచర్ ఫ్రైన్స్ ముక్తి ఇలా చేయడం బాధకరము.

(ఇంటర్వ్యూ)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— రామారావుగారు మాట్లాడటానికి మానేస్తే, రోశయ్యగారు మాట్లాడే కిరున్నా సే వారికి దూషించడం గాదు, వీరు దూషించలేదని బాధ చూపున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది.

శ్రీ పి. టి. రామారావు :— అధ్యక్షా, ఇక్కడ అధిక విధానంలో గౌరవ మా ప్రభుత్వం పాటించిన కొన్ని విధాన విధానం పెంపొందించిన విధాన కూడ తెల్పడం నా ధర్మం. 1950లో కేవలం రూ 550 కోట్లుగా ఉండే బడ్జెట్ 1951లో 600 కోట్లకు పెరిగింది. 1952లో కేవలం రూ 550 కోట్లుగా ఉండే బడ్జెట్ 1953లో 650 కోట్లకు పెరిగింది. 1954లో కేవలం రూ 550 కోట్లుగా ఉండే బడ్జెట్ 1955లో 750 కోట్లకు పెరిగింది.

కెంబ్రీ దించబడింది అభివృద్ధి చేయబడింది అంటే ఏ విధమైన వట్టివనంతమైన
'రవహణ విధాన' చేపట్టబడి దో దయచేసి గ్రహించాలని మనవి చేస్తున్నాను.
ఎ. ఈ రూ 285 కోట్లను చినుగురు రూ 800 కోట్లవరకు పెంచడం అదే
మనము ట్రాస్ట్ రూ 400 కోట్లనుం రూ. 1850 కోట్ల వరకు పెంచడం
మరి పారి అదన గా పన్ను యకు దానే ఉన్నటువంటి లూప్ హోల్స్ అన్నీ
పక్కా చేసి వారి ఏ విధమైన టవంటి ఆక్రమం అ నీటికి పాలువడకుండా చేసి ఏ
మిథిగా క్రవతికడ పద్ధతిలో ఆర్థి ప్రగతిని సాధించగలిగామో రాష్ట్రానికి
గ్రహించాలి అన్నది మా మనవిగా మీకు మనవి చేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గౌరవ
నీయులు సార్వే గా వచ్చినవడు 5 రికి వేను చెప్పాను ఈనాడు ప్రభుత్వ
వ్యయం 80 శాతం నుంచి 70 శాతం వరకు పెరగడం దురదృష్టం. మనం వరి
అయిన క్రమశిక్షణతో కేంద్రం కూడా ఒక విధ్యయానికి వచ్చి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు
అన్నిటిని కాని చి తగు విధముగా అది 27 శాతం మార్గిమమ్ 88 శాతమోకనుక
కానిని మనం విధించి-ట్లయితే కాగుంటుందని నేను సూచించినప్పుడు వారు
దానికి ఉత్సాహంగా గౌరవ ప్రధానంగా గౌరవప్రదంగా ఇటువంటి అలోచన
నేను తొలిసారిగా విన్నాను అంతరికి కూడ చెబుతాను ఈ విధంగా పాటించడం
ప్రజాశ్రేయస్సుకి ధ్యేయంగా, ప్రజల దగ్గర నుంచి మనం పన్నుల
రూపేదా తీసుకుంటున్నటువంటి డబ్బును కుప్ప కాతం వారి
వంకేమానికే వినియోగించడం మ కు అదర్భుగా ఉండడం ఎంతైనా మంచిదని
అభినందించడం జరిగింది. కాబట్టి ఈ విధానకూడా దయచేసి పెద్దలు అనుభవజ్ఞులు,
విజ్ఞులు ఆలోచించవల సదిగా మీకు నేను సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.
అతరువాత ఇక ప్రాంతీయ సంగతి, మరి ఇది ఎంతో శోచనీయమైన విషయం.
అచావత్ విధ్యయం దానికి 2000 ఎ.డి. వరకే కక్తి ఉంది ఇప్పుడు మనం
1980వ సంవత్సరములో ఉన్నాము. ఇక వది సవత్సరాలు కూడ లేదు. మరి
ఈ వాదోపవాదాలతో కాలక్షేపం చేసే దానికంటే మన రాష్ట్ర ప్రగతి కోసం
దయచేసి మీరందరు కూడ విజ్ఞతతో దీని విషయ ఆలోచించాలని మనవి చేస్తు
న్నాను మీకు తెలుసు. స్పెషా డిప్ యూటెడ్ వాటర్. డింట్ 2060
టి. ఎం. సి. వార్ 405 అని అందులో 780 టి. ఎం. సి.
కర్నాటక అని, 500 మహాత్మాజ్యోతి అని అందులో 800 టి.ఎం.సి. మన
ఆంధ్రప్రదేశ్ అని నిర్ణయించడం జరిగి దని అన్న సంగతి పెద్దలకు తెలుసు.
నవ్వవలెదీ ఏదైనా ఉంటే అది ఉ డేటువంటి రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్. తొలి
రాష్ట్ర అయినటువంటి మరి కర్నాటక గాని, మహాత్మాజ్యోగాని వారి వంతు,
తొలి వాటా వాడ తీసుకుంటారు. ఎప్పుడైనా 75 వర్సంటు డిపెండబిలిటి
మీద కనుక తక్కువ వర్షపాతం వదినట్లయితే తక్కువ వచ్చేది ఆంధ్రప్రదేశ్ కే
అఖరు రాష్ట్రంగాను. కాబట్టి మిగిలి ఉన్న వాటిని సముద్రములోనికి వృధాగా
పోయేయకుండా వాటికి ఉపయోగించు కునేటటువంటి అవకాశం, వాటికి అధికారం
అవ్వము అని చెప్పి అక్కడ క్లియరుగా చెప్పడం జరిగిందని మనవి
చేస్తున్నాను. అందుమీదనే 88 ఎక్సూర్డ్ వాటర్. ఎక్సూర్డ్ వాటర్
ఎక్సూర్డ్ ఫుల్పుటాము. 880 టి.ఎం.సి. నిల్పు. మా ప్రభుత్వం కాదు.

ప్రభుత్వం హయాములోనే అది అన్ని ప్రాజెక్టులకు పంచబడింది. సుహృద్భావం ఉంది. అన్నీ ఉన్నాయి. కానీ—X X X నీళ్లు వృధాగా పోతున్నాయి సముద్రములో.

(ఇంటరప్షన్)

అధ్యక్షా, యింకా విడమర్చి చెబుతాను, X X X

4-20 గం.

సాయంత్రం.

Mr. Speaker:—Description of relationship will not go on record.

శ్రీ. ఎన్.టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, దీనిని అధారంగా చేసుకొని విజయవాడ వద్ద ఉన్న 323 టి.ఎ.సి. నీరు వృధాగా పోతున్నదని అక్కడ మీటరుబట్టి తెలుతున్నది. అది రికార్డు అయి ఉంది. It is on record. దీనిని తెలుసుకొని ఉన్న నీటిని దప్పికలో గొంతుక ఎండిపోతున్న సోదగులకు తెలంగాణా, తాయలసీమ సోదగులకు నీరు యివ్వాలని వారికి నీటి వనరులు ఏ కాలంలో అయినా అనుభవించే విధంగా వారి సేవకోసము నియమితమైన పద్ధతి అవలంబించడం జరిగిందని మనోచేస్తున్నాను దాని పరిణామే యీ శ్రీశైలము ఎడమ కాలువ, భీమా ప్రాజెక్టు, తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టు మొదలైనవిగా ఏర్పడడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజా సేవకడిగా చాటిని అమలచేయడానికి కృషి చేయడం జరిగింది. కాబట్టి గవర్నరుగారు యిచ్చిన ప్రసంగంలో కేవలం శ్రీశైలం ఎడమకాల్య విషయమే చెప్పారు కానీ మిగతా విషయాలు అనగా శ్రీశైలము కడి కాలువ, గాలేరు, జూరాల, హంద్రె నగరి భీమా, పులిచింతల, సుంకేసుల చిత్రావతి కాలెన్సింగు రిజర్వాయరు, వంశధార ప్రాజెక్టు యిత్యాది ప్రాజెక్టుల సంగతి ఏమీ అయినవి. అవి ప్రోజెక్టులు కావా? అవి ప్రారంభించ బడలేరా? ఇవన్నీ ఏమిచేయబోతున్నారనేది దయచేసి తమ అభిప్రాయాలు ఏమిటో ప్రజలకు తెలిసేలా ప్రకటించండి. అసలు ఆ ప్రాజెక్టును ప్రారంభించ లేరా? ఇప్పుడు ఆ ప్రాజెక్టులన్నీ కూడా వెంటనే పూర్తిచేసి అక్కడ ప్రజలకు కావలసిన నీరు అందించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ నీటికోసం అలమటించే ప్రజలకు ఒక గుక్కెడు నీరు యీ ప్రభుత్వం అందించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా యిప్పుడు కె. సి. కెనాల్ కు ప్రత్యేకంగా ఈ కృష్ణా జలాలను అందించాలి. ఎందుకంటే అనంతపురం జిల్లా ఎడారిగా మారిపోతున్నది. కాబట్టి అనంతపురం జిల్లాకు తుంగభద్రా నీరు అందించాలని అనుకున్నాము. అక్కడ ధర్మవరం కెనాల్ మొదలైనవి కూడా కట్టడాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి దయచేసి ప్రజలకు చెప్పండి. మీరు వారికి ఏమీ సేవ చేయగలరో చెప్పండి. ఇక యువకుల విషయంలో అనుకున్నంతగా మేము చేయలేపోయాము. ఆ లోటు భర్తీ చేసి ఈనాడు ప్రత్యేకంగా వ్యవసాయానికి, విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి ప్రాధాన్యత యిచ్చి ఎన్నో సంశ్లేష కార్యక్రమాలు యువకుల కోసము చేయడం జరిగింది. ఈనాడు మేము అక్కడ (ప్రతివకంలో) కూర్చున్నాము. మీరు అక్కడకు చేరుకున్నారు. అందుకు సంతోషం. అందుకు మాకు ఏమీ బాధలేదు. కానీ మీరు యిచ్చిన హామీలను మేము ఇచ్చిన హామీలను మీ ప్రభుత్వం నెరవేర్చాలి. ఆ విధంగా యువకులకు

X X X Expunged as ordered by the Chair.

ప్రోత్సాహం కలిగించి వాని భవిష్యత్తులో మంచి భారత పౌరులుగా తీర్చిదిద్దండి. ఇప్పుడు యువకుల విషయంలో యీ నిరుద్యోగ సమస్య పెను రాక్షసిలాగా తయారు అయింది. అందుకే సురి మా ప్రభుత్వ హయాములో హిమాయత్ నగర్ లో యువ శక్తి ప్రాంగణం నిర్మాణం ఒక కోటి రూపాయల వ్యయంతో నెలకొల్పబడింది. అక్కడ అన్ని శిక్షణా కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసి అన్ని విద్యులలో శిక్షణ కల్పించి గ్రామాలలో ఉన్న యువశక్తిని అక్కడిక్కడే ప్రోత్సహించి ప్రేరేపించే విధంగా అయా పనులు ఆ యువశక్తి చేసుకునే విధంగా అంటే విద్యుచ్ఛక్తి విషయం తీసుకుంటే త్రెనులు వారే వేసుకోవడం, ఎక్స్ క్లక్ ఫ్యూజుల వేసుకోవడం వంటి పనులు వారే చేసుకోవడం కోసం పిలుకల్పించబడింది. ఆ విధంగా గ్రామాలలోని యువశక్తిని ఉపయోగించుకోవాలి. మేము ప్రభుత్వములో ఉన్నప్పుడే ఎ. పి. ఎస్. ఇ. డి., ఎస్. ఎఫ్. సి. మొదలైన ప్రభుత్వరంగ సంస్థల సహాయాన్ని ఈ యువకులకు శిక్షణ కల్పించడం కోసం కోరడం జరిగింది. అందుకు వరల్డు బ్యాంకు వారు దీనికి హామీ చేయడానికి గాను హామీ యివ్వడం కూడా జరిగింది. వరల్డు బ్యాంకు వారు కూడా యీ సెరి కల్చర్ కు సహకరించిన ప్రాజెక్టులను 125 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో ఏర్పాటుచేయడానికి అంగీకరించారు. ఇప్పుడు రూరల్ యూత్ కొరకు వాణిజ్య పంటలకు, సెరి కల్చర్ ప్రాజెక్టులను గాను లోన్లు యివ్వడం వల్ల ఒక్కొక్కరికి 20 నుంచి 40 వేల రూపాయల వరకూ వారే ఒక్కొక్కరూ సంపాదించుకోగలిగారు. వీటిని ముఖ్యంగా చిత్తూరు, శ్రీకాకుళం, అనంతపురం, విజయనగరం, కాభోట్లం, ఆదిలాబాదు, కరీంనగర్ లను నాలుగు కేంద్రాలుగా విభజించి 400 కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు ఏర్పాటుచేసి ఒక్కొక్క కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీకి 100 ఎకరాల స్థలం ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. దానిలో పూర్తిగా రీసెర్చి ప్లేషన్స్, వీవింగు సెంటర్లు, కటూన్ మార్కెట్లు మొదలైనవి ఏర్పాటు చేయడానికి నిర్ణయించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆ విధంగా జరిగినదానిని చెబుతున్నాను. దాని చేరు మీరు వాటిని కంప్యూటర్లూ మా నిర్ణయాలను అమలు చేస్తామని చెప్పండి. ఆ విధంగా జలకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు చేస్తామని యిక్కడ హామీ యివ్వవలసిందిగా ఈ సభకు మీగ్వారా మనవి చేస్తున్నాను. ఇక యువకులు ఆ విధంగా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తే సంతోషిస్తారు. అదే విధంగా మంచినిటి సాకార్యం విషయంలో 1983 వాటికి 5,000 ఉంటే మరి మా ప్రభుత్వ నిర్వహణలో వాటిని సుమారు 25,000 కు పెంచడం జరిగింది. మరి ఎన్నో లక్షల లోక్ వెల్ఫేర్ విద్యుచ్ఛక్తి కనక్షన్స్ అందించడం జరిగింది. ఈ విధంగా గ్రామాలలో పౌరులకు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు నిర్వహించాము. ఆ విషయం యిక్కడ అందరికీ తెలిసినదే. కాబట్టి వాటి విషయంలో నేను చెప్పాలనిన అవసరం లేదు. ఇక జంట వగరాలకు మీరు ఆ దిక్కుదానికి గాను సె. గూర్ ప్రాజెక్టు నుంచి వచ్చే జూన్ వాటికి నీరు అందివ్వడానికి సంకల్పించి పని మొరలు పెట్టడం జరిగింది. ఆ పనికి వెంటనే యీ ప్రభుత్వం పూర్తిచేయాలి అక్కడ ఉన్న నీరు నిల్వ 2000 ఎ. డి. వరకు జుటనగరాలకు సరఫరాతుంది. ఆ విధంగా అధికారులచేత అందనూ చేయబడింది. ఆ కరువాత కాళ్ళత మంచి నీటి

పరిష్కారానికి అందుకని రాజకు కృష్ణానదిలోని నీటిని అక్కంపల్లి రిజర్వాయరు ద్వారా మూడు దశలలో తీసుకురావడానికి నిర్ణయించబడింది. దానికిగాను 800 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది ఈ విధంగా నీరు తీసుకువచ్చేటపుడు ఎక్కడా ఎవరి స్థలాలు కానీ ఎక్స్‌ప్రెస్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. రోడ్డు ప్రక్కనే మూడు గొట్టాలు ద్వారా మూడు దశలలో నీటిని జంటనగరాలకు ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా తెస్తే దీనికి కాళ్ళూ పరిష్కారం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాం. కాబట్టి యీ మంచి నీటి పథకాన్ని వెంటనే చేపట్టడానికి పూనుకోవడానికి గను అనాటి మా ప్రభుత్వం శంకుస్థాపన కూడా చేయడం జరిగింది కాబట్టి ప్రజలకు - వ్యవసాయానికి చేపట్టి వెంటనే దానిని పూర్తి చేస్తామని హామీ యివ్వండి. మీకు ప్రజలు అధికారం యిచ్చారు. కాబట్టి మీరు త్రాగే నీరు ఆ దిస్తామని చెప్పడం ప్రజలకు ఆ విధంగా ప్రకటన చేయడం మీ బాధ్యత. ప్రపక్ష సభ్యులుగా మేము చెప్పడం మా బాధ్యత. ఇప్పుడు మీకు ప్రజలు అధికారం యిచ్చారు కాబట్టి ఆ పనిని మీరు పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ఉంది. అదే విధంగా గృహ వతి విషయంలో సామాన్య మానవుడు త్రుకు తెరువు లేక కన్నీరు పెట్టుకుంటూ ఉబ్బడిపులుగా అదృష్టహీనులుగా దగాపడ్డ తమ్ముళ్ళుగా ఉన్నవారికి యీ నాటి అయినా నిష్కృతి కలిగించడం మీ బాధ్యత. ప్రతి సామాన్యమానవునికి అవసరమైన తిండి బట్ట నీడ యివ్వడం గత ప్రభుత్వం ఆదర్శంగా పెట్టుకున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు ప్రతి పూజకలక, 45 వేలు యిళ్ళ కట్టి 7 సంవత్సరాలలో రిలక్షల యిళ్ళ నిర్మాణం చేయడం జరిగింది. ప్రజానీకానికి ఆ విధంగా మేము సంతేమ కార్యక్రమాలు చేసి చూపించాము. కాని యీవాడు ఆ గృహ నిర్మాణ పథకాలను ఎందుకు ఆపారు? ఎందుకు పేద ప్రజల మనస్సులలో అనుమానాలు సృష్టించారు? కాబట్టి ప్రజలవల్ల మనకు ఉన్న విశ్వాసము చూపడానికిగాను ప్రజల ప్రతినిధులముగా మనము విశ్వాసము కలిగేట్లు ప్రవరించాలి. గౌరవనీయులైన మంత్రి రోషయ్యగారు ఒకటి ఆడిగారు 1981 అని ఉందని చెప్పారు. దీనికి చరిత్ర ఒకటి ఉంది. దీని చరిత్ర నేను చెబుతాను. ఎందుకంటే ముందు 25 ఇళ్ళ గ్రామాలలో నిర్మించాలని రూలు ఉంది. దానిని 20 ఇళ్ళ గా చేశాము. తరువాత దానిని 15 ఇళ్ళగా తగ్గించాము. ఎందుకంటే ప్రభుత్వం మీద యీ పేద ప్రజలకు ఎక్స్‌ప్రెస్ చేసినందుకు యివ్వవలసిన భారం 28 కోట్ల రూపాయల వరకూ పెరిగి పోయి వారికి బాకీ పడ్డాము. ఆ రుణం ప్రజలకు పేద రైతులకు తీర్చాలి. ఆ పేద ప్రజల నోళ్ళు కొట్టి యిళ్ళ నిర్మించుకోలేము. ముందు వారికి రెండు నెలల్లో వారి పట్ల నుంచి తీసుకున్న డబ్బును చెల్లిస్తామని నిర్ణయించడం జరిగింది. ఆ విధానంగా మా అప్పటి ప్రభుత్వ నిర్ణయం. ఎక్కడయినా యిళ్ళ స్థలాలు చూపించి అక్కడ ఇళ్ళు కట్టమని కోరినపుడు వారికి ఆ స్థలంలో యిళ్ళు నిర్మించాలని ప్రభుత్వరంగా అప్పుడు ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది.

4-30 గం.
సా.

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయము)

ఈనాడు ఒక్క ఇల్లు నిర్మించివా, రెండు ఇళ్ళు నిర్మించివా, 25, 50 ఇళ్ళు

నిర్మించినా ఇది ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అనుసరించే జరిగింది, ఇది తప్పుడు పద్ధతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు రాజకీయ విద్వేషంతో సామాన్య ప్రజావీకాన్ని ఇబ్బంది పెట్టకండా వారికి ఇళ్ళు ఇవ్వండి, అశ్రమాలు కల్పించండి అని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయము)

దీనివల్ల సెల్ఫ్-ఎంప్లాయ్ మెంట్ జనరేషన్ అవుతుందని మా విశ్వాసం. ఇటుకలు తయారుచేసేవారు, ఇళ్ళు కట్టేవారు, వడ్డింగులు, మేస్త్రీలు మొదలైనవారు దీనిని జీవనాధారం చేసుకొని బ్రతుకుతారు అని దీని అంతర్భావం. ఈనాడు ప్రభుత్వం వారు సెల్ఫ్-ఎంప్లాయ్ మెంట్ కల్పిస్తామంటున్నాడు. ఎవరికి కల్పిస్తారు? కాంట్రాక్టర్లకా? దయచేసి చెప్పండి, ప్రజలు తెలుసుకోవాలి. గృహ నిర్మాణం ఎవరిద్వారా సాగిస్తారు, ఎలా సాగిస్తారు? ఈ విషయం తెలియజేయాలని సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. అంతేకాదు, అర్బన్ హౌజింగు విషయానికి వస్తే గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 5 లక్షల ఇళ్ళు నిర్మించిన సంగతి కూడా గుర్తుచేస్తున్నాను. దానికి అడ్డంకులు కూడా విధ్వంసించబడ్డాయి. ఎక్కడైతే పట్టణ ప్యాంకాలలో పేదవారు పున్నారో వారిని అక్కడినుంచి కదిలించకుండా అక్కడే పట్టాలు ఇవ్వమని మా ప్రభుత్వం ఆదేశించడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. 50, 60 గజాలకు మించకండా పుండాలి. భూములు అన్యాయానికి కాకుండా పుండాలన్న భావంతో ఇలాంటి నిబంధనలు పెట్టడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ స్థలాలు మంజూరుచేయలేదని కొందరు గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. ఇటీవ్ ఆన్ రికార్డ్-ఎవిథింగ్ ఐ యామ్ గివింగ్ ఇన్ డిటెయిల్. పేదవారికి 14 లక్షల ఇక్క స్థలాలు పంచబడ్డాయని మనవిచేస్తున్నాను.

(అంతరాయము)

గౌరవ సభ్యులు:—ఎక్కడ?

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు:—ఇక రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం అంతర్వ్యం తమకు తెలుసు. అక్కడి పార్టీ పెద్దలు కొందరు కామే ఆ పథకాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారని. ఒకసారి రూ. 1 85 పైసలకు ఇచ్చామన్నారు, మరొకసారి రూ. 1 90 పైసలకు ఇచ్చామన్నారు. దానిని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కేవలం వ్యాపారాత్మకంగా వాడుకొంటున్నదని విమర్శించారు. ఈనాడు మీరు అధికారానికి వచ్చారు. అధికారంలోకి రాగానే ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంచుమించుగా ఈ పథకాన్ని తొలగించడానికి ఆలోచిస్తున్నారని. అయితే తరువాత ప్రజల అభిప్రాయం తెలుసుకొని ఈ విషయంగురించి పునరాలోచిస్తుమని ప్రతిజ్ఞచేసికో చెప్పారు. ధర పెంచవచ్చు లేక పెంచకపోవచ్చు అన్నారు. చివరకు తేలింది ఏమిటంటే నవ్విడి ధరకు బియ్యం ఇస్తామని ఈ ప్రసంగంలో చెప్పారు. మీరు రూ. 1.80 పైసలకు ఇస్తారా, లేక పేదవారిమీద దయదలచి

రూ. 1.40 పైసలకే ఇస్తారా? ఏదో ఒకటి చెప్పండి. చెప్పడానికి తిడియం ఎందుకు?

(అంతరాయము)

అంకితమైన భావనంతో పేద ప్రజలకు ఇస్తామని ధైర్యంగా చెప్పండి, ముందుకు రండి అని నవనయంగా మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక చీరెలు, ధోవతుల విషయం అందరికీ తెలుసు. ఇందులో రెండు లాభాలు వున్నాయి. ఒకటేమో మన దేశానికి. మనకు భ్యాతి తెచ్చిన చేనేత పారిశ్రామికీకులకు పని కల్పించడం. రెండవది సబ్సిడీమీద సగం ధరకే చీరెలు, ధోవతులు అందంచడం. దీనిని మీరు కంటిన్యూ చేస్తామన్నారు. 50 పర్సెంట్ సబ్సిడీ ఇస్తారా? ఏ విధంగా చేస్తారో దయచేసి నిర్దిష్టంగా తెలియజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు చేనేత కార్మికుల దురవస్థకు కారణం గత కేంద్ర ప్రభుత్వమే అని మీకు వివరిస్తున్నాను. మీకు తెలుసో లేదో నాకు తెలియదు కాని నాకు తెలిసింది చెబుతున్నాను. మర ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రయూరిటీ పరియోగా నిర్ణయించబడింది. లో ప్రయూరిటీ పరియోగా నిర్ణయించబడినప్పుడు మన వద్ద స్పిన్నింగ్ మిల్స్ రావడానికి వీలులేదు కాబట్టి మీకు ఇవ్వడానికి అర్హతలేదు అన్నారు. మనం ఇతర రాష్ట్రాలకు ప్రత్తి ఎగుమతి చేసి అక్కడినుంచి నూలు తెచ్చుకోవడం జరుగుతోంది కాబట్టి అలా కాకుండా చేనేత కార్మికుల పోషణకు మాకు ఎక్కువ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ ఇవ్వాలని కోరడం జరిగింది. ఈ విధానం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం జరిగింది. అదేమిటంటే చేనేత పారిశ్రామికీకులకు, చేనేత పరిశ్రమలకు రక్షణ కల్పించాలంటే లుంగీలు, తువాళ్ళ వంటి కొన్ని రకాల వస్త్రాల తయారీని చేనేత పరిశ్రమలకు రిజర్వ్ చేయాలి. ఎందుకంటే మరొక ప్రక్క యంత్రాలద్వారా గుడ్డ తయారవుతోంటే వారు అపోటికి తట్టుకోలేరు, కాబట్టి కొన్ని రకాలను వారికి రిజర్వ్ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆ విధానం ఇంతవరకూ అవలంబించబడలేదు. కొంతమంది అకలి చావులకు గురయ్యారు అన్నారు, వారికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ అకలి చావులను అపండి, చేనేత కార్మికులను పరిరక్షించే, చేనేత పరిశ్రమలను ఉద్ధరించండి—మీ విధానం నిర్దిష్టంగా చెప్పండి అని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇకపోతే మహిళాభ్యుదయానికి వస్తే వారు సమతాగినులు, సహ భాగినులు, సమాన భాగినులు, కాబట్టి వారి విషయంలో మనకు ద్వేషం లేదు. మీరు ఆడపడచులకు చేయగలిగిన మేలు చేయండి పుణ్యం కట్టుకోండి అని మనవి చేస్తున్నాను. కానీ ఈ మధ్యన జరిగిన దురదృష్టకరమైన హింసాత్మక మైనట్లై దౌర్జన్యకరమైన అమానుష కృత్యాలకు మీరు ఏం సమాధానం చెబుతారు.

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి అంతరాయము)

ఈనాడు మొగుళ్ళముందే మహిళలు మానభంగం చేయబడుతున్నారు. మనం వారికి ఇచ్చే సంజాయిషీ ఏమిటి?

(అధికార పక్ష సభ్యులనుంచి తీవ్ర అంతరాయము).

ఇకపోతే దీనిలో రైతుల సమస్యలు పరిష్కరించలేదు. గాఢ్ లో 70 శాతం వైన వ్యవసాయం వుంది. గత వ్యభిక్షం రైతులు తీసుకొన్న యుడాల వడ్డీపై ముదరా ఉచ్చింది. మీరు ఏమి ఇసార్లో ఏమి ఇన్వార్లో నిర్దిష్టంగా చెప్పండి ఈ విషయం నిర్దిష్టంగా తేల్చి చెప్పవలసిన బాధ్యత మీపై వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

4-40 గం. అదేవిధంగా 50 రూపాయల ఒక హెచ్.పి. యూనిట్ ను రైతులకు అందజేస్తారా, లేదా నిర్దిష్టంగా చెప్పవలసిన బాధ్యత మీకు ఉన్నాని నేను సవనయంగా మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజల్లో అనుభూతి కలుగవచ్చు. దయచేసి చెప్పండి ఇసార్ లో లేదా? మీ ఇష్టం. అట్లాగే, గ్రామీణులంతి వధకం 50 శాతం ప్రజలు ముందుకు వచ్చి వారి కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకుని శ్రమ తీసి ఉపయోగిస్తే, గతంలో 50 శాతం నిధులు ప్రభుత్వం అందించిన ఆ కార్యక్రమం నిర్వహించడం ఎలావుందా? ఎత్తిపోతల పథకాలు, మోర్ ఇడిగేషన్, వాడెక్కులు, బోర్ వెల్స్ ఇవన్నీ కూడా నిర్వహించబడ్డాయి ఇవి మీకు అంగీకారం కాదా? దీని విషయంలో ఏమి ప్రశ్నానించలేదు. అన్ని రాష్ట్రాలు ఆమోదించాయి. వారు ఎంతో గొప్పగా గౌరవించారు. దీని విషయంలో మీరు నిర్దిష్టంగా చెప్పాల సవనయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, నాకు మంచి అవకాశం చ్చిన దుకు నా అభివృద్ధి వ్యక్తం చేస్తూ నిర్దిష్ట కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలను ప్రజలకు చెప్పాలని. పాఠశాలకు సభ్యులకు ఘోషంగా యీనాడు యీ సభానాయకులైన గౌరవనీయులైన సభ్యులమరిక గాదు చెన్నారెడ్డిగారికి నేను సవనయంగా వినతి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. ఇది తెలుగు దేశం.

(ఇంటరప్షన్)

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy (Minister for Roads and Buildings) :—Sir, I want one clarification. Under Rule 282 of the Rules of Procedure....

Mr. Speaker :—Is it your privilege or my privilege to give you time to speak. I have asked Sri Subhash Chandra Bose to speak. Generally clarifications are sought from the Leader of the House. Now you are seeking clarification from the Leader of the Opposition. I am not aware of the Rule position. You are a senior Member.

Sri A. Subash Chandra Bose :—Mr. Speaker, Sir, I want one clarification. He is misguiding the House. From the year 1983 to 1989 what was the amount the Central Government to meet the expenditure on floods, has given to the State Government? He has not given that information to the House when Sri N. T. Rama Rao was speaking on Law and Order situation in the State. What is the amount the State Government spent on floods?

Mr. Speaker :—Let Mr. N. T. Rama Rao give his reply?

Sri A. Subash Chandra Bose :—I am not in confrontation with you. I would like to know from the Leader of the Opposition, when he was the Chief Minister of Andhra Pradesh, what was the amount the Central Government has given to the State Government to meet the flood expenditure? How much the State Government has spent on Godavari Delta and in Khammam for floods? While speaking on elections in Andhra Pradesh, Sri N. T. Rama Rao had stated that there were so many murders. It was unprecedented and never it had not happened in any part of our country, not even in Punjab. I want to know from him, how many murders were conducted with the connivance of Government itself. So many bombs were used and there were many murders were conducted. How many cases were registered when he was the Chief Minister?

Free Trade Zone —When Mr Bhattam Srinama Murthy was the Member of the Board, free trade zone was not sanctioned by the Govt of Andhra Pradesh but it was the National Shipping Board's recommendation to the Government of India and it was not in the purview of the State Government

Mr. Speaker :—Do you want to say anything Rama Rao Garu?

Sri K. Vidyadhara Rao :—Sir, do you want clarification from the Leader of the Opposition?

Mr. Speaker :—Please follow my language.

Sri A. Subash Chandra Bose :—I want clarification from Mr. N. T. Rama Rao only.

Mr. Speaker : I am not aware of the rule position. As it is, as a special case, I have permitted him to ask the clarification. If Mr. N. T. Rama Rao is prepared to clarify it, well. There is no compulsion.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇంటర్ స్టేట్ డిస్ పూజ్ బ్ గురించి మాట్లాడారు. కాల్క్యూలే చేయాలని అడుగుతున్నాను. మూడు రాష్ట్రాల మధ్య ప్రమాదం జరుగుతుంది. 282 గులు చూడండి దయచేసి. నాకు అవకాశం ఇవ్వండి? 30 టిఎం.ఎల్ సర్ప్లస్ వాటర్ డికర్ చేశారు. మూడు రాష్ట్రాలు దాన్ని క్లెయిమ్ చేస్తారు. కృష్ణా వాటర్ సర్ప్లస్ వాటర్ .. It has gone on record.

Mr. Speaker :—I have not permitted you. Nothing will go on record unless I give you permission.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—About Krishna surplus water....

Mr. Speaker:—I am not going to decide your dispute between N. T. Rama Rao and yourself.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—Sir, let me explain the position....

Mr. Speaker :— Unless I permit, you should not talk. Don't create a situation where things will become unpleasant.

Sri Nallapureddi Srinivasul Reddy:—I have obeyed the Chair.

Mr. Speaker :— No. You have not obeyed. You are a senior Member. Don't compel me to prevent you from talking. Every time, you are quoting the rule position. Here is the most competent and experienced Chief Minister. Let us hear him.

శ్రీ ఎన్ టి. రామారావు:—అధ్యక్షా, అధికారం వారి వక్షం చేతిలో ఉన్నది. కాబట్టి యధార్థాలు వారే తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. రెండవది— ఏదో కాంట్రబులు, ఆయనా ఎన్నికల సందర్భంలో, ఎన్నికల తరువాత కూడా ఉపయోగించారన్నారు. వారి నాయకులకు అభ్యంతరంలేకపోతే జాడిషియల్ ఎంక్వయిరీ వేయాలని కోరుకున్నాను.

(Interruptions)

Mr. Speaker:— When the Leader of the Opposition is on his legs, there should be no interruptions. Please co-operate with me. The Leader of the House is noting down every point. You can ask any question. He will answer to the satisfaction of every Member.

4-50 గం.

పా.

ముఖ్యమంత్రి (డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి):— అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారి అడ్మిన్ వైస్ జరిగిన చర్చలో గత మూడు రోజులుగా యిరవై మంది సభ్యుల కన్నా ఎక్కువగా మాట్లాడిన విషయం మీ బౌదాధ్యక్షుని చూపుతున్నది. ఒక గంటకు జరుగు ప్రతిపక్ష నాయకునికి రెండు గంటల సమయం యిచ్చి మీ బౌదాధ్యక్షం ఆయిపోతుండేమో అనే భయంతో నేను ఉపన్యాసం మొదలు పెడుతున్నాను.

(గంటన్నర సమయమే యిచ్చారంటూ తెలుగుదేశం వక్షం నుండి కేకలు)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నో ఇంటరప్షన్స్.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:— అధ్యక్షా, నా గడియారం చూపించింది చెప్పాను. మీరు గంటన్నర అని అంటే ఒప్పుకుంటాను. అధ్యక్షా, గత సవంబరులో జరిగిన ఎన్నికల తరువాత మొదటిసారిగా మన హౌస్ సమావేశం జరుగుతూ వుంది. గౌరవనీయులైన సభ్యులందరికీ అభినందనలు తెలుపుతూ, ఈ హౌస్ లో జరిగే ధర్మక్రమాల్లో పాల్గొనేందుకు కాంగ్రెస్ వక్షాన, తరువాత కావసఖా నాయకునిగా వారందరికీ హృదయపూర్వకంగా స్వాగతం యిస్తున్నాను. ఇది మాతన సలవత్సరం. మాతన సంవత్సర కుఖాకాంక్షలు కూడా

అందరికీ అందజేస్తూ వున్నాను. పొంగల్ అభినందనలు కూడా అందుజేస్తున్నాను. ఇటువంటి మంచి సందర్భంలో మానం ఈ సమావేశాన్ని మొదలుపెట్ట వచ్చేందుకు సంవత్సరాల వరకు సత్సాంప్రదాయాలు నిర్మాణం చేసుకుంటామనే ఆశతో, నేను హాన్ పట్ల గౌరవనీయులైన సభ్యులందరి పట్ల కాంగ్రెస్ పార్టీ వక్షం నుండే కాని, ప్రతి పక్షాలలో వుండే మిత్రులతో కాని అదే ఆశిస్తూ వున్నాను. ఉపన్యాసాల విషయంలో మీరు అనుకున్న దాని కన్నా ఎక్కువ విషయం యివ్వడం తప్పనిసరి అయితే సాయంత్రం కూడా ఈ సభ జరుగుతూ వుంది, గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకులు యిమీడియేట్ గా పాస్ట్ నుండి బయటపడడం కష్టంగా కనబడింది. వారికిగాక అధ్యక్షులుగా మీకు కూడా అప్పుడప్పుడు ఆ బాధలో పడుతూ వుండడం చూశాను. అది చాలా సహజమైన విషయంగా నేను భావిస్తూ వున్నాను. నిజానికి ఈ హాన్ లో వుండే గౌరవనీయులైన సభ్యులు చాలామంది యిదివరకు హాన్ లో వుండి వని చేసిన అనుభవంతో, ముఖ్యమంత్రిగా శ్రీరామారావు గారి ఉపన్యాసం విన్న అలవాటుతో, వారు యిప్పుడు మాట్లాడుతున్నా ఆ విధంగా అనిపించడం తప్పేమీ కాదు. నిజానికి ఈనాడు వారు చెప్పినటువంటి మాటలు విమర్శించే వుద్దేశంతో నేను చెప్పడం లేదు. ప్రతిపక్ష నాయకునిగా, పాపం అధికారంలో వున్న ఏడు సంవత్సరాల ప్రభుత్వపు వ్యవహారాలను డిఫెండ్ చేయడానికి అవస్థపడ్డారని నాకు అనిపిస్తూ వుంది. గవర్నర్ గారి ఆడ్రస్ లో వున్న ముఖ్యమైన సంగతుల విషయంలో, ముఖ్యమైన సమస్యల విషయంలో మేము చెప్పినా కూడా, మేము నిర్ణయం చేసుకోలేనటువంటి అయోమయ స్థితిలో వుండి, అనిశ్చితమైన అభిప్రాయాలతో వుండి అవస్థ పడుతూ వున్నామని చెప్పడం, అది మా దురదృష్టం. నిజానికి మేము చేసింది ప్రజాస్వామికమైన విషయం. మేము వచ్చి నెల రోజులు కూడా కాలేదు. వెంటనే కూర్చోని తీర్మానాలు చేసి ప్రకటనలు చేసే అలవాట్లు ప్రజాస్వామికంలో వనికి రావు. బాగా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి. కేవలం తామే కాదు, స్వపక్ష సభ్యులతోనే కాదు. ప్రతిపక్ష సభ్యులతో కూడా చర్చించి పబ్లిక్ ఓపినియన్ క్రియేట్ చేసే వర్ధితి కూడా ప్రజాస్వామికంలో చాలా ముఖ్యమైన విషయంగా భావిస్తూ వున్నాను. అందుకని మేము చెప్పిన విషయాలను విమర్శ చేసే ధోరణిలో కాకుండా ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మండలాల విషయంలో మేము ఏదో రద్దు చేసినట్లు, వారు ఏదో చెప్పినట్లు, మీము ఏదో తీసివేసినట్లు చెప్పకోవడం భావ్యం కాదు. మండలాల పెట్టింది లేదు, మేము తీసివేసింది లేదు. మండలాలను గురించి ఆలోచన చేసేటప్పుడు, అనుభవంతో ప్రభుత్వ వ్యవహారాల విషయంలో వుండే సాంకేతిక బాధకాలను గురించి ఆలోచన చేయడం కనీస ధర్మంగా మేము భావిస్తూ వున్నాము. బాధ్యత లేకుండా ఒక నిర్ణయం తీసుకోదలచుకోలేదు. అందులో గౌరవనీయులైన సభ్యులందరిని ప్రతిష్ఠాల వారిని, మిత్ర పక్షాల వారిని, స్వపక్షాల వారిని సంప్రదించి, వారి అభిప్రాయాలను ఈ పేడిక పైన తీసుకొని వాటిని జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేస్తామని చెప్పే ఆలోచనతో మేము ఏమీ నిర్ణయం తీసుకోకుండా వున్నాము. నిర్ణయం తీసుకోవడానికి తగిన సమయం లేదనే మాట

కూడా గుర్తు వుంచుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, ఈ సమావేశాన్ని గౌరవనీయులైన సభ్యులకు ప్రమాణ స్వీకారం త్వరలో చేయించాలనే వుద్దేశంతో ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందే తప్ప, పెద్ద సమావేశాన్ని జరిపి, కయ్యారయి వ్యవహారాన్ని చేయడం అనేది కాదని మీకూ తెలుసు. అయినా, ఈ సమస్యలు వున్నాయి. ప్రమాణ స్వీకారం చేసే సమయంలో దీనిపైన తమ అభిప్రాయాలు చెప్పాలని, చెప్పడానికి అవకాశం కల్పించడానికి చేయడానికి యిది జరిగిందని తిరిగి మనవి చేస్తున్నాను. అంతే తప్ప ఎవరినైనా నిమగ్నంచాలని కానీ మరొకటి కానీ లేదు. మేము మండలాలు చూస్తూ వున్నాము. ఇది ప్రజల దగ్గరగా వారి వాళ్లకు ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని తీసుకుపోవడానికి ప్రభుత్వం చేసిన యత్నం. వెనుక వున్నటువంటి తాలూకా కేంద్రాల విషయంలో కూడా, వాటి సంఖ్య పెంచేందుకు ప్రయత్నం నేను ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు చేశాము. ఏది చేసినా తూచి, లెక్క పెట్టి, జోకి, మేము లెక్కలు సరి చూచుకొని, ప్రభుత్వం డబ్బును ఏ విధంగా కాపాడగలుగుతాము అనే మాటతో, చేసేపని సంపూర్ణంగా, సమగ్రంగా వుండాలని, ఉపయోగంగా వుండాలనే ఆలోచనతో మేము కూడా సంఖ్య పెంచాము. కానీ ఒకే సారి ఎంత పెద్ద జంప్ మేము చేయలేదు. నిజమే, కొన్ని లాభాలు వున్నా, కొన్ని యిబ్బందులు కూడా వున్నాయి. మేము యిప్పుడు దీన్ని పూర్తి చేయాలనే మాట వస్తే— నేను లెక్కలోకి పోదలచుకోలేదు. వివరాలలోకి పోయి అధిక సమయం తీసుకోదలచుకోలేదు—కనీసం రూ. 50 కోట్ల నుండి రూ. 80 వరకు కావాలని వుంటుంది. ఈ విధంగా చేయగలిగిన వాడే మండల వ్యవస్థ సంపూర్ణంగా, సమగ్రంగా, ఉపయోగకరంగా వుంటుందేది మా అభిప్రాయం. ఇప్పుడు ఎప్పుడు చేయగలుగుతాము? ఈవాడు రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని గురించి వేరుగా చెప్పవలసరం లేదు. ఫ్రెనాన్స్ మినిస్టర్ గారు యిచ్చిన నోటీసు ప్రకారం రేపు వెల్ ఫేషర్ దీనిపై పెట్టినప్పుడు వివరాలు పూర్తిగా తెలుస్తాయి. ఆ విధంగా ఆర్థిక సంక్షోభం వున్నప్పటికీ, ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ చేసే పద్ధతి చాలా అవసరం. ఆ పద్ధతి చేయకపోతే, అంతా వొదిలిపోయి అవ్వలే వున్నాయి. చివరకు బీఎ, యింపాండ్ చేసే ఖర్చు ఈ ప్రభుత్వానికి వట్టింది. కాంట్రాక్టర్స్ వాకిలు వున్నాయి. అదే విధంగా వారు తీసుకున్న భూముల విషయంలో కూడా, ల్యాండ్ ఎక్స్ ప్లొరేషన్ క్రింద తీసుకున్న భూములకు కట్టవలసిన డబ్బు వాకి వుంది. లెక్కలు తీస్తే, కావలసినంత వాకిలు వున్నా ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థను వొదిలిపెట్టి పారిపోయేందుకు రాలేదు. ప్రజలు పంపించారు, కఠినమైన కష్టమైన పని, ఆ పనిని అందరి సహాయంతో చేద్దామనే ఆశయంతో వున్నాము అందువల్ల ప్రయారిటీస్ ఫిక్స్ చేసేటప్పుడు జాగ్రత్తగా చేయాలి. రాజీయ నైపుణ్యంతో చేయాలి. ఆర్థిక విషయాల్లో సలహాలు పొంది సరి అయిన పద్ధతిలో చేయడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తూ వున్నాము, దేనికి ప్రయారిటీ యివ్వాలి. దేనికి ఎంత డబ్బు పెట్టాలి అనే మాట వుంది. ఉదాహరణకు రెడు రూపాయలకు కిలో తియ్యలం యివ్వాలనే విధానాన్ని కూడా మేము సరిగా సాగించాలని మేము సంకల్పించుకొని ముందుకు వచ్చాము. ఇది స్పష్టంగా మేము చెప్పలేదని

తెలివే ప్రతిపాదనపై చర్చ:

అంటున్నారు, అది ఏమిటో నాకు అర్థం కాలేదు. ఇదివరకు ప్రభుత్వం ఏ పద్ధతిలో నడిపించిందో, అదే విధంగా నడిపించి, కట్టుదిట్టం చేయాలి. లీకేజెస్ ఏవయినా వుంటే అసాలి. శరి అయిన వ్యవస్థ జరగకపోతే జరపడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. మేము క్యాబినెట్ కమిటీ కూడా పెట్టి వివరాలన్నీ చూసుకొని, జాగ్రత్త పడి, వృధా ఖర్చు కాకుండా సరి అయిన పద్ధతిలో రెండు రూపాయలకు కిలో చొప్పున సాగిస్తూనే పోవాలనేది మా ఆశయం. దీనిని స్పష్టముగా లేదని చెప్పడానికి ఏమీ అస్కారం ఉందో నాకు మాత్రం అర్థం కాలేదు. అంతే కాదు మేము సాగిస్తూ ఉన్నప్పుడు ఇంత పెద్ద బాధ్యత తీసుకుంటూ ఉన్నాము. అంటే ఈ నాడు ప్రజలకు అన్యాయం ఉంది. పేద ప్రజలకు ఈ విధంగా చేసేటటువంటిది ఏడు సంవత్సరాలు అలవాటుపడినవారు ఈ నాడు ఒకేసారిగా మారుస్తాము అనేమాట సాధ్యం కాదు, ఆచరణయోగ్యం కూడా కాదు. అందుకనే వారికి సహాయం చేయాలనే సంకల్పముతో, అలోచనతో దీనిని సాగిస్తూ ఉన్నాము. అది చేస్తాము. ఇంత పెద్ద బాధ్యత తీసుకున్నప్పుడు ఒక వ్యవస్థ లేదు అని చెప్పి కూర్చుంటే లాభం లేదని మేము ఉద్యోగాలు పెంచలేని సందర్భములో నిరుద్యోగులుగా ఉన్న చదువుకున్న యువకులు వేలేకాదు లక్షల కొద్దీ పెరుగుతూ ఉన్నారు. అప్పుడు 15 లక్షల మంది నిరుద్యోగులు ఉంటే ఇప్పుడు 30 లక్షల దాకా పెరిగిపోయినప్పుడు ఈ వారసత్వం వారి నుంచి మాకు దొరికినందువల్ల మేము గర్వపడాలో లేదో కాని ఊటి మాత్రం గర్వంగా ఉంది. ఈ కష్ట సమయములో—ఎప్పుడూ నాకు ఒక నమ్మకం—కష్టాలలో ధైర్యముగా నిలబడగలిగినప్పుడు మనము నిజముగా ప్రజల సేవాకామీ పొందగలుగుతాము. ఆ విధంగా పొందడానికి మేము ప్రయత్నం చేశాము. దానికి భయపడి పారిపోదలచుకోలేదు. అందుకని ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలపైన ఆధారపడితే లాభంలేదు. ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు. దీనికి స్వయంగా సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎవరి కాళ్ళపై వారు నిలబడగలిగి ఆత్మవిశ్వాసముతో, ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడుకొనే వ్యవహారం చేసే మనుష్యులను సమాజములో మనము జియారు చేయాలనే సంకల్పముతో మేము ఇదివరకు కూడా ఎంతో అనుభవముతో చేశాము. ఈ ప్రభుత్వం కూడా నడిపింది. సెల్వీస్ సంస్థ ద్వారా స్వయం ఉపాధి కల్పించే పద్ధతిని మేము నిర్వహించాము. దాని లెక్కలు మీకు చెప్పాలంటే రెండు సంవత్సరాలు నడిపినప్పుడు దానిపైన రూ. 31 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. దాని తరువాత రెండు సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు, దాని తరువాత 7 సంవత్సరాలు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాలు—మొత్తం 9 సంవత్సరాలలో కేవలం రెండు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే పని జరిగింది. అది మంచిదా, చెడ్డదా, మునిగిందా తేలిందా అనే దానిలో బేదాభిప్రాయాలు ఉండవచ్చు కాని నిజానికి ఏదో ఒక పథకం చేయాలి, పథకాన్ని కాగుచేసుకొనే దానికి మార్గాలు తీయాలి. మేము ఈనాడు ఒక ప్రక్క తియ్యం చేస్తూ ఉంటూ, ఇచ్చేవారం మేము తీసుకునేవారు ఉండేటటువంటి సమాజం మా సంకల్పములో లేదు. మేము అటువంటి సమాజాన్ని ఎప్పుడూ పెట్టుకోదలచుకోలేదు. వారందరితో

5-00 గం.
సా.

కూడా ఆసామానత పోవాలి. వారందరు మేము ఇచ్చుకొనేదే కాకుండా స్వయంగా వారి కాళ్లపై వారు నిలబడగలిగే పరిస్థితి ఉండాలి. అంతవరకు సాగిస్తున్నామనే మాట కాని దానితో పాటు వారిని నిర్ధం చేద్దామనే ప్రయత్నం కూడా ఉంది. అందుకనే ఇటువంటి ఆర్థిక సంక్షోభాలు జరిగినప్పుడు ఒకటే సారి రూ. 25 కోట్లు, 9 సంవత్సరాలలో పెట్టిన డబ్బులు. 5 కోట్లు అయితే మేము ఈనాడు ఒకే సంవత్సరములో రూ. 25 కోట్లు పెట్టడానికి సాంక్షన్ చేసి బడ్జెట్ లో ప్రొవైడ్ చేస్తామని నేను సగర్వముగా మనవి చేస్తున్నాను. మాకు డబ్బు కష్టముగా ఉంటే ఏమి చేస్తున్నామని అంటే, This is a question of priorities. This is the economic wisdom. This is a political challenge and this is our courage and conviction. If we have really any experience, we shall face, we shall face the society and face the people in this Country and show we have done something new. Certainly, we have a right to do and we have to make it. We will try to see and make it successful. ఆ విధంగా చేయడానికి మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము ఈ పెట్టిన్ సంస్థద్వారా మేము చేసేది ఆలోచించాలి - ఎవరిని విమర్శించడానికి కాదు. మీకు కూడా తెలుసు. బాధ్యతలోకి వచ్చిన తరువాత అనేక ఇబ్బందులు వస్తాయి. ఛాలెంజ్ లు వస్తాయి, అన్నిటికీ జవాబు చెప్పకోవలసిన అవసరం వస్తుంది.

ఎలక్షనప్పుడు 25, 26 మంది చనిపోతే, దేశమంతటాలో చనిపోయిన వారిలో సగానికన్నా ఎక్కువ ఇక్కడే చనిపోతే, రిపోలింగ్ జరిగితే, మొత్తం దేశములో జరిగిన రిపోలింగ్ లో 80 పాళ్లు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో జరిగినప్పుడు కూడా మేము కాంతిగా జరిగిందని చెప్పాము, ఏవయితే ఎక్కడెక్కడ జరిగాయో వాటిని సరిచేస్తాము అంటున్నాము. మాకు నెలరోజులలోనే హింసాకాండ అని చెప్పడం - నేను అంత భావోద్వేగంగా చెప్పలేకుండా ఉన్నాను. నెల రోజులలో హింసాకాండ అయితే ఐదు సంవత్సరాలు వారు లెక్కలు వేసి ఎంత అవస్థ పడతారో అని మాకు భయంగా ఉంది. నిజానికి రేపు సమయం వస్తుంది ఈ విషయాల పైన మాట్లాడే దానికి రేపు సమయం కేటాయించారు కాబట్టి నేను ఆందులోకి పోదలనుకోలేదు. కాని, దయచేసి మీరు సరయిన బ్యాక్ గ్రౌండ్, సరయిన పద్ధతిలో విషయాలు అర్థం చేసుకోవాలనే కోరికతో నేను ఈ మాట మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా జరిపి మనము ఆలోచన చేస్తే దీనిని మనము ఎదుర్కొనే దానికి పద్ధతి చూసుకోవలసిన అవసరం చాలా ఉంది.

సైక్లోన్ లో ఈ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదనే మాట మేము ఎప్పుడూ అనలేదు. సైక్లోన్ లో ఈ ప్రభుత్వం - పాపం రామారావుగారు ఎన్నిసార్లు ఎక్కడెక్కడికి ప్లేన్ లో, హెలికాప్టరులో పోయినారో గవర్నమెంట్ లో రికార్డు ఉంది. ఎన్ని నిమిషాలు ఎక్కడెక్కడ ఆగారో అంతా కూడా రికార్డులో ఉంది, కాబట్టి మౌనం అది బాధలేదు. వారు కూడా పనిచేశారు. వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. లేవడోలే లేవలం రాజకీయాలలో అనుభవం లేకుండా, సంబంధంలేకుండా

ఏడు సంవత్సరాలు అవిచ్ఛిన్నంగా పరిపాలన చేసిన మహనీయుడు రామారావుగారు. వారిని హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రజలు ఏ విధంగా వారిని అదరించాలో, గౌరవించాలో వారికి అండగా నిలబడ్డాలో - ఆ విధంగా వారు చేసిన సేవ

(ఇంటర్వ్యూ)

Mr. Speaker:—No interruptions, please.

(Interruption)

I request all of you. Please, please. Nothing will be appreciated if you shout like that. Let us hear the Chief Minister. Fortunately or unfortunately, if you won't misunderstand me, here is a lucky State where we are having a Chief Minister who knows the history of Hyderabad, history of Andhra Pradesh and history of Madras. Let us hear from him about the problems which the Hon. Leader of the Opposition has raised, colly and calmly and it will educate everybody.

Dr. M. Channa Reddy:—I said, it is undiluted and unpolluted congratulations to the then Chief Minister. So, I say no reason why anybody should be really upset over it. After all, is it not a worly record? I have not seen anywhere in democracy where a new man has come into politics and like a sun he rose in the skies and stayed there for seven years. Certainly myself and members on this side will all join me in congratulating the gentleman. Let that be taken in sportsman's spirit and we think in that spirit. I really said something good about him. That is why people have chosen him continuously twice and even after that Bhaskar Rao's episode also he was again elected. All these things are there and therefore there is nothing wrong. I really congratulate him and I only wish and I would very much desire if Sri Rama Rao had taken it in the right political direction and in the right economic shape. Unfortunately all his enthusiasm and all his counsellors have not been able to help him in the right direction for the economic direction or even political direction. That apart, that is not my job and I come back to my point. పైక్లోన్ జరిగినప్పుడు వారు కష్టపడ్డారు, లేదని ఎవరూ అనలేదు. మేము ఏమీ చేయలేదని కూడా చెప్పలేదు. మేము వారు చేసిన దానిలో కొంత ఏదో చేశాము. అంతే తప్ప మేము చేసింది లేదు. మేము నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలకు వెళ్ళి అక్కడ చూశాము. అక్కడ వ్యవసాయ పంట నష్టం ఉంటే వారు ఎందుకో ఏమో ఇవ్వలేదు. 1982 లో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఒక లెక్కలు పెట్టారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క పెద్దయ్యలు ప్రకారం హైదరాబాదుకు రూ. 200 ఉంటే అది వ్యాయం కాదని చెప్పి ఎక్కువయినా సరే మేము భరించయినా సరే రూ. 625 చొప్పున వారికి ఇచ్చాము. అట్లా హార్డికల్చర్ కి కూడా ఇచ్చాము.

అంతే కాదు, మేము ఇంకా ఏమీ చేకాము అంటే ఈ కష్టపరిస్థితులలో హార్టికల్చర్ కి ఇచ్చినప్పుడు—అప్పుడు 1982 లెక్కలతో ఇప్పుడు సరిపోదు అంటే అక్కడ గవర్నమెంట్ ఆఫీసర్ అన్నాడు—అయ్యో, మీరు దీనిని ఎక్కువ చేసారా అని. చూడు మిస్టర్ సీ. డి. ఏ. ఎంత చెరిగింది అని నేను అడిగాను. 10 శాతం ఎడివనల్ గా—మాకు ఇబ్బందులు ఉన్నా—అదు నే దానికి రామారావుగారు 5-10 గం. ఇదివరకు చెప్పకొనేటటువంటి మాట చాలా యథార్థమైనది. నిజంగా సా. సమంజసమైంది. అదే మమ్మల్ని కూడా ప్రభావితం చేస్తోంది. వారు చెబుతారు రేపు అని కూడా జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. కనుక వారికి 10 శాతం పెంచి సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేశాము. కష్టకాలంలో ఇది రీలీఫ్ మాత్రమే కానీ రిహబిలిటేషన్ కు పనికి వస్తుందనో లేకపోతే సరిగ్గా నష్టమయినా ఖర్చుతా ఇస్తున్నామనో కాదు—మేము ఏం చేసిన సహాయం చేయడానికే. “ఇటిక్ ఓన్లీ ట్రైచిప్స్”. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చినా—అది సరిపోతుందని భ్రమ పడడం లేదు. అనుకోవడం లేదు. గ్రామాలలో కష్టాలు పడే రైతులు, ప్రజలు, ఈ కష్టాలను ధైర్యంగా ఎదుర్కుంటున్నారు. సంవత్సరం, సంవత్సరం తరువాత—ముఖ్యంగా నెల్లూరు, ప్రకాశం, డెల్టా ప్రాంతాలలో, కృష్ణా గోదావరి జిల్లాలలో ఒక వైపున లాభంగా ఉండి, వ్యవసాయం కాగా చేస్తున్నారు, అన్ని సదుపాయాలు ఉన్నాయి అనుకున్నా, డ్రైయినేసి సమస్యతో అవస్థ ఉంది. ఎంత నష్టపడు తున్నారో తెలియదు. ఐడియల్ ఇండస్ట్రీగా లెక్కపెడితే, ఐడియల్ గా డ్రైయినేజిని కాగు చేయాలంటే డెల్టా కల్టివేషన్ కాగు పడాలంటే, పరి చేసే వారికి పూర్తిగా లాభం ఉండాలంటే, వేల రూపాయలు ఖర్చు చేసినా పూర్తి కాదనే ఆలోచన ఉంది. అంతా అయితే చేయలే పోవచ్చు మేమే కాదు, పాత ప్రభుత్వం కూడా చేయలే పోవచ్చు. డ్రైయినేజి సెన్ తీసుకున్నాము. అదంతా ఇచ్చి, ఇంకా ఇద్దాము అనుకున్నాము. కానీ అందులోదంతా ప్రభుత్వం స్వాహా చేసింది. ఎట్లా చేయాలి? ఆఫీసర్స్ లో ఒకసారి అంటే, మార్పు గోదావరి జిల్లా చాలా ఎక్కువగా డ్రైయినేజిలోపంతో బాధపడుతోంది అంటే ఆ జిల్లా ఆఫీసరును ఒకరిని అడిగితే రు. 40 కోట్లు కావాలి. అది కూడా మొత్తం డబ్బు అంతా ఒకే సారి ఇవ్వాలి. రు. 1 కోటి లేదా రు. 2 కోట్లు అని విట్టేగా ఇస్తే లాభం లేదు. రు. 1 కోటితో కాగుచేస్తే తరువాత సంవత్సరంలో మళ్లీ నష్టం వస్తుంది. వరదలలో కొట్టుకుపోవడం జరుగుతుంది, అని అన్నారు. కాబట్టి ఎట్లా ఈ సమస్యను పరిష్కరించగలము? ఏం చేయాలి అనే ఆలోచన ఉంది. ఈ కష్టాలు ఉన్నాయి. ఆ నాడు ఆ ప్రభుత్వం ఉంది. ఈ నాడు మేము ఉన్నాము. ఎవ్వరికీ మేమే ఉంటామనే ఆలోచన మాకు లేదు. People are going to watch us every comma and full stop of our performance అసెంబ్లీలో ప్రతివ్యవస్థలు, ప్రజలు కూడా వాచ్ చేస్తున్నారు, ప్రతి నిమిషమూ. We also want to tell to our masters outside the House and also in

the House. I took this, in that way. ఏదో బలహీన పరచి. అవహాస్యం చేసి నివ్వి, నవ్వించాలని కాదు. ఎంత జాగ్రత్తగా అందరి విశ్వాసాన్ని పొందగలము, ఎంత జాగ్రత్తగా అందరి సహకారాన్ని పొందగలము అనే ప్రయత్నం ఉంది. కానీ మా కష్టాలివి. కనుకనే ఫైనాన్సియల్ పాజిషన్ ను చెబుతాము. అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంగతి చెప్పాలంటే, మళ్ళీ ఏదో విమర్శ చేస్తున్నారని అంటారేమోనని భయం. అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో స్టాఫ్ సంఖ్య విపరీతంగా ఉంది. తగ్గించే వీలుంది. ఎంత తగ్గిస్తే మంచిది? స్టాఫ్ పెరిగిన కొద్దీ ఎఫిషియన్సీ లేకుండా పోతుంది. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే— అయిదారు పోస్టుల గురించి చెబుతాను. ఈ కమీషనర్ అనీ, ఆ కమీషనర్ అనీ ఉన్నారు. ఒక కమీషనర్ రు. 14 లక్షల బడ్జెటుతో ఉన్నారు. ఆయన జీతమెంతో తెలియదు. అదేవిధంగా ఫోర్ షోర్, క్యాక్ ఫార్ వేసి, అఫ్టర్ ని నింపారు మీ అనుమతి లభిస్తుందని, మీరు అర్థం చేసుకుంటారనే విశ్వాసంతో కమిటీలు ఏర్పాటు చేశాము. నాలో ఇదివరకు ఉండే ఐఫీసర్ రామమూర్తి గారితో, చీఫ్ సెక్రటరీతో, ల్యాండ్ రెవెన్యూ కమీషనర్ ని పెట్టి విచారణ చేయమని చెప్పాము. ఈ స్టాఫ్ అంతా అవసరమా? ఏమయినా తగ్గించే వీలుందా? తగ్గిస్తే ఎఫిషియన్సీ పెరిగే అవకాశముందా? అనేది పరిశీలించమని చెప్పాము అవుటాఫ్ టర్న్ ప్రమోషన్స్ ఉన్నాయి. హోర్ట్ బర్నింగ్స్ ఉన్నాయి. నేను మొట్టమొదట చార్జి తీసుకోగానే సెక్రటరీ టో రియల్ కు వస్తే నివరితమైన, అన్ప్రిసిడెంట్ గా మొత్తం మెదానం అంతా పౌలతో నింపి ఎన్. జి. వో. లు స్వాగతం చెప్పారు ఇది చెన్నారెడ్డికి కాదని నాకు తెలుసు. నేను సామాన్యమైన వ్యక్తిని. నేను అన్ని విధాలా పెరిగిన వాడిని కాదు. ఒక మార్పు వచ్చింది. ఏదో చేస్తారని ప్రజలు మా వైపు వచ్చారు అని మాకు తెలుసు. ప్రజలు ఒదరించారు. పూర్వం దాని ఒక్కొక్క రెక్క మా మీద బరువు పెంచుతోందని మాకు తెలుసు. కేవలం పూర్వం దానితో పోలిస్తే, ఎంతో కాలం గడపలేము. అట్లా గడపడలమకో లేదు. అట్లా చేస్తే, ఇక్కడ ఉండము. నిజంగా అటువంటి పరిస్థితే వస్తే వడలిపెట్టి పోతాము. ప్రజల విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకునే విధంగా సాగనివ్వము. వారన్నారు. మూడు మంచి డిమాండ్స్ ఉన్నాయని, అఫీసర్స్ ప్రమోషన్స్ ఎట్లా ఉండాలి? సీనియారిటీ ప్రకారమా, మెరిట్ ను ఒట్లా అనేది ఉంది. నేను రాజకీయాలలో ఒకమాలు నేర్చుకునే కాలంలోనే పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఉండేవారు. 1950వ సంవత్సరంలో ను పార్లమెంటు మెంబరుని అయ్యాను. అప్పటినుంచి చూస్తున్నాను. ఆయన ఫారిన్ నుంచి మెకంజీ అనే వ్యక్తిని తెచ్చి, అడ్మినిస్ట్రేషన్ లో ఏఫిషియన్సీ ఉండాలా, సీనియారిటీ ఉండాలా తెల్పుదాం అన్నప్పుడు మెరిట్ కు నికగ్నిషన్ ఉండాలని, సీనియారిటీ కూడా ఉండాలని ఎక్స్ ప్రెసారు. 1952లో రాష్ట్రంలో నేను మంత్రిగా ఉన్నాను. అప్పటి ప్రధానమంత్రి స్వాందర్భ వేరు. ఆయన అందరికీ ఉత్తరాలు వ్రాసేవారు. ఏ సమస్య ఉన్నా తెలియచేసేవారు. ఇప్పుడు గవర్నరు అడర్స్ వ్రాస్తే తిడుతున్నారు. ఏం చేయాలి? రాష్ట్ర మంత్రుల సలహాలు తీసుకునే ఆచారం జవహర్ లాల్ నెహ్రూ పాటించేవారు. మేము ఒక మాట

అడిగితే చిన్నతనం కానేకాదు. విమర్శ చేస్తే దురుద్దేశంతో కాదు. అనాలిసిస్ మాత్రమే కానీ క్రిటిసిజం కాదు. ఇది తెలుసుకోవాలి. 39 సంవత్సరాలయింది. ఆ విధంగా అయిన ఎన్నో సార్లు ఉత్తరాలు వ్రాసారు. మెరిట్ ఉండాలా ఏమిటి అనేది తేలేదు. మెరిట్ కాదు అంటే తప్పు. కానీ కేవలం మెరిట్ పెట్టి, సీనియారిటీ పెడితే మనం ఎంత మహానుభావులమో తెలిసినదే. సబ్జెక్ట్ గా ఎంత యాక్టు చేస్తామో తెలుసు. సబ్జెక్ట్ గా ఎంత ఇంపల్సెస్ గా, పని చేస్తామో తెలుసు. నేను సబ్జెక్ట్ గా కాను అని చేబితే లాభం లేదు, Not that I shall be good, I shall also appear to be good and I shall also be convinced to be good. ఆ విధంగా కావాలంటే, నేను ఎవరికో ప్రోమోషన్ ఇస్తే 'ఇందుకే' ఇచ్చారంటారు. కనుక అవుటాఫ్ టర్న్ మంచిది కాదన్నారు. I shall certainly see that the promotions are made by seniority. However, merit also will be considered in exceptional cases. then there should not be subjective assessment but objective assessment. రామారావుగారిని అంటే లాభమేమిటి? నన్ను అనండి. అందరినీ అనండి. ఇంపల్సెస్ మనం అర్థం చేసుకోకపోవచ్చు. తరువాత చూసే వారికి అర్థం అవుతుంది. అయిన చెబితే క్రిటిసిజం అంటాము. Democracy should be above criticism. In every action and even in personal affairs also we should be able to set up democracy. అందుకే చాలా కష్టం. ఈ విధంగా అవుటాఫ్ టర్న్ లో ప్రమోషన్స్ ఉన్నాయని నా వద్దకు రిప్రజెంటేషన్ వచ్చాయి.

I do not like to take a decision. I want men with rich experience and men who are dedicated to duty. అటువంటప్పుడు ఆ విధంగా ఇచ్చాము. ఈ ఎక్స్ పరెన్స్ లో ఎన్నో కష్టాలు పడవలసివస్తోంది. డబ్బుకి ఒక ప్రక్క, అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఒక వైపువుంది. మెరైట్ మెయిన్ టెయిన్ చెయ్యకపోతే కష్టం. ప్రతివారిని ఎ. సి. బి. తో పెడరించి, అటు కట్టిస్తామని అంటే సాగదు.

A. C. B. is a matter of index of our failures. Where we are otherwise helpless, the only we are doing this. పిల్లలకు ఎడ్యుకేషన్ ఇచ్చే విషయం చూస్తే మీ మనుమలను మీరు చెబ్బలు కొట్టరు. పిల్లలను కొడితే స్కూలుకు వెళ్ళరు. నన్ను చూ చెప్పాలి ఆ విధంగా ఉంటే టూలరెంట్ గా వయారవుతారు. వృద్ధిలోకి వస్తారనే మాట ఉంది గవర్నమెంట్ ఆఫీసర్లు కూడా అంతే. We have to win the confidence and keep them on right tract While the staff is permanent, we are only temporary. Sri N. T. Rama Rao has come and gone. Dr. Channa Reddy may come and go but the administration remains. We have adopted the British practice of administration. We have to maintain the integrity and we have to maintain the stability and then only, Democracy

will be able to give us results. అందుకే మేము ఆ విధంగా చేస్తున్నామని మంచి చేస్తున్నాను.

విలేజ్ అండ్ స్టేషన్ ఉంది. గౌరవ స్రీనివాస నాయకులకు బహుశా గుర్తు ఉంటే ఈ దశవర్షం. లేకపోతే గుర్తు చేస్తాను. ఆ నాడు ఫస్ట్ యానివర్సరీ సందర్భంలో జాబ్బీ అనే వ్యక్తి వారిపై చాడి చేసినప్పుడు, చేతికి చెబ్బి తగలగా నేను పరామర్శకు వెళ్లాను. ఆనాడు సాయంత్రం “బిగ్ రిఫార్మ్స్” అని వారు ప్రకటించారు. ఆ సందర్భంగా “డాక్టరు గారూ, మీరు పెద్దలు, అ. భవజ్ఞులు” అని విలేజ్ అఫీసర్స్ తీచేనే విషయంపై సూడన అడిగారు. వారు నన్ను ఎప్పుడు సంభోదించినా అటాగే అంటారు. వారికి నా మీద చాలా అభిమానం. నేను కూడా రెసిపోజ్ కేట్ చేస్తాను. I paid all my respects to him. I gave him all guidance. After all, he is one of the persons who is otherwise an actor. We are all proud of him for his good performance in that field. He has done wonderful things. ఆ సందర్భంగా అడిగినప్పుడు జానారెడ్డిగారు, రామచంద్రారావు గారు మంత్రులుగా ఉన్నారు. వాగ్దానూరు. జానారెడ్డిగారు అన్నారు. “మేము తీసివేశాము. మీరు ఆ రోజులలో, పాత ప్రాదరాజాదులో ఆ విధంగా అయిన హెరిడిటరీ సిస్టం ఏదో వాని పరియత్నం చేశారు. ఇప్పుడు మేము తీసివేస్తాము” అన్నారు. ఇప్పుడు జానారెడ్డిగారు మా చెప్పు ఉన్నారు. అంతే ఏమిటి? విషయం సరేమనే చెప్తున్నాను. అంతే కానీ దురదృష్టం కాదు. ఆయన తీసివేశాం అంటే “మహానుజావా నీవు తీసేసుడం కాదు. మేము ఎక్కడో పాత కాలంగా ఉన్న కాంగ్రెస్ వారం తీసివేశాము” అని అన్నాను. మంచిది అంటారు. My belief is that whatever change we bring, that change should be better than the existing one. నా వద్ద అప్పుడు ఒక అఫీసర్ ఉండే వారు. పేరు చెప్పను. అందరికీ తెలిసిన వ్యక్తి. ఆయన మహా సమర్థుడు. కానీ పరమ మూర్ఖుడు. నాకు అందుకే కోపం. కానీ సమర్థుడు. I tolerated him all the period when he was the Chief Minister. I did not like to disturb him. If I want to get another man, he should be better than this man. That is why, I have tolerated him. That is what is necessary in democracy. నేను వెళ్ళిన తరువాత ఆయనకు రెండు సంవత్సరాలు, అయిదు సంవత్సరాలు కాగానే ఎక్స్ టెన్నెన్స్ ఇస్తూ పోయారు. నేను ఏమి ఇచ్చానంటే 5-20 గం. సా. Untill further orders అని.

సాయంత్రము, మధ్యాహ్నం ఉదయం ఎప్పుడు అఫీసుకు వచ్చినా ఎక్కడ హామ్మంటారో అని నోటీస్ అందుతుండేమో అని భయపడుతూ వచ్చే వారు. He said Dr. Reddy has made me a casual labour. నేను ఆ విధంగా వడిపించాను, కాబట్టి మేముగా కావాలి. విలేజ్ సిస్టమ్లో అఫీసర్లను తీసి వేశారు. వారు మంచి వారూ, చెడ్డవారూ అనే విషయం వాకు అనవసరం.

I am not an Advocate at all. I am only a Medical man that too who has not practised it. Therefore, I confess that I have my imitations. But still I say వాళ్ళను తీసి వేసే నవ్వుడు గత ప్రభుత్వం వాడు అంటున్నా మ చి చేస్తే బాగు చేది. ఇప్పుడు విలేజ్ వ్యవస్థ పాడయిపోయింది. అన్యాయం వున్నది ఇప్పుడు ఏదో ఏర్పాటు అయింది. కానీ ఆ రోజులలో కేరళలో వుండే క్లర్కుల క్రింద 10 గాగ్గిమాలు వుండేవి. వాళ్ళు అక్కడ రూ. 5/- లు లంచం తీసుకొనే వారో, లేదో కానీ ప్రజలు మాత్రం గాగ్గిమానికి రావాలి అంటే బస్సు కిరాయిలు పెట్టాలి. అద్యక్షా, తమరికి రూ. 10/- ఎక్స్ పీరియన్స్ ఎక్కువగా వున్నది ఆ విధంగా బస్సు కిరాయిలు యివ్వాలి. వాడికి 5 రూపాయలు ఇస్తే, వీడికి వంద రూపాయలు ఇస్తే లింగం సరిపోదు. ఈ విధంగా చాలా ఇబ్బందలు వున్నాయి. దీనిని మార్చడానికి పాపం రామారావు గారు ప్రయత్నం చేశారు. ఇప్పుడు కూడా వాడు అన్నారు. He said very correctly. I congratulate him.

మేము ఏదో పాత విలేజ్ ఆఫీసర్ల కొరకు ఆపామాషీ పడడంలేదు. వాళ్ళను పాత పెరిడిటరీగా తేవాలని మాకు ఆసలు లేదు. కానీ విలేజ్ లో ఒక నాథుడు అనే వాడు వుండాలి. కాథ్యత తీసుకొనే వాడు వుండాలి. రికార్డులు పెట్టేవాడు వుండాలి. ఇప్పుడు వుండే మనిషి 'పూ' అంటే గాలిలో పోతాడు. "10, 12 - - - - -" అంటే ఒక ముప్పా. వీరు ట్రాన్స్ ఫర్ అవుతాడట. వీడు తిరుగుతాడట. అయితే వంటేట." ఎంత మంది వున్నారంటే నాలుగు వేల ఎక్సిమిటి వ దాని చుట్టూ వున్నారు. సుమారు ముప్పదివేల మంది వుండేదంటే గాలులు వేల ఎనిమిది మంది అని అంటే శీతం తా బ్రవర్సిండ మైన మునుషులేనా, వీరంతా : ని చేసుకొంటూ పోతారా, అనేది నాకికే తెలుసు. ఇంతకు ముందు వానికి, గ్రామ కేసులలో అనుభవం వుంది. వారు ఎంత ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇస్తారంటే తవ్వకాల్లో, కలెక్టరు వీందరికి గ్రామాధికారులు ఇచ్చే ఇన్ ఫర్మేషన్ తప్ప, ఈ అయ్యగార్ల జేబులలో ఏమీ ఉండవు. ఇప్పుడు ఏమీ లేదు. భూమి ఎక్కడ వుందో, ములు ఎక్కడ వుందో వానికి తెలియదు తెక్కలు లేవు. రిఫార్మస్ లేవు. అది అంతకాటికి దారి తీస్తుందనే భయంతో అన్నాము గానీ, లేకపోతే విలేజ్ ఆఫీసర్లు కావాలని లేదు. ఏమి వ్యవస్థ తేవాలి?

It is not an easy job. అది ఏజ్ టర్న్ గా వచ్చిన ప్రెడిషియన్. ఆ ప్రెడిషియన్ లో పెరిగారు. వాళ్ళు చాలా మంచి నేన చేసినా, అందులో లంచాలు కూడా తీసుకొన్న వాళ్ళు లేకపోలేదు "మనం అంతా మంచి వాళ్ళమా?" Everywhere there are black sheeps, అందుకని I am not condemning them nor we should condemn them. ఇప్పుడున్న వానికి అల వెస్టులు ఎక్కడ, జీతాలు ఎక్కడ. అప్పుడు ఆ విలేజ్ ఆఫీసర్లకు ఇచ్చే జీతం ఎక్కడ? అకథ ఏమిటి? మనకు వచ్చే ఫలితం ఏమిటో అది మానుకొంటే మూతం చాలా భయంకరంగా వుంటుంది పైకోర్టుకు, సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్ళారు.

సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్ళితే పనులుండంటే Those who have not reached 58 years of age can also be employed. ముప్పది వేల మంది లేకపోతే ఈ నాలుగు వేల ఎనిమిది వందల మందా? ఎవరనేది సమస్య ఉన్నది సుప్రీం కోర్టు ముందు తేలగండా వున్నది. ఎంత చిక్కులతో వున్నాలో హాకే అర్థంచేసుకోవాలి. That is the system we are facing. రామారావుగారు రాష్ట్రాన్ని పాలించి ఇప్పటికి 80 సంవత్సరాలలో, రిక్టీ సంవత్సరాలలో అయింది. మేము గాడా వెంటనే వచ్చి వెంటనే చేస్తున్నామని కాదు. మేము మెన్షన్ చేసినాము. మెన్షన్ చేసినారు కానీ ఏమీ చేయలేదు అంటే-అయి, ఆరున్నర సంవత్సరాలలో మహానుభావా, వారు ఏమీ చేయకుండా వుండి ఇప్పుడు "మేము ఏమీ చేయలేదని" మమ్ములను తడితే ఏలా? ఆ నాడు మండల్స్ గురించి మీరు కన్సిడ్ చేశారు. మేము అంతకన్నా ఎక్కువగా we have thought. 80 యూనిట్స్ పెట్టి నడిపించడం మంచిదా? కాదా? బెజవాడ గోపాల్ రెడ్డిగారన్న చక్కటి మాట ప్రతికలలో వచ్చింది. అదేమిటంటే "అయ్యా ఈ పేర్లు మాకు తెలియకుండా వున్నది ఆ తాలూకా సింబల్స్ అమీనా పెట్టాలి. 45 మండలాలు పెట్టకుండా కనీం సింబల్స్ అమీనా వుంచండి" అన్నారు. లేకపోతే ఇంకో ప్రపోజల్ వుంది. మొత్తం ఒకసారి మేము ఆలోచన చేశాము ఇప్పుడు కొందరు చెబుతున్న దేమంటే మండల్ కమిటీ రెవెన్యూ కొరక, మండల్ కమిటీ పంచాయతీ సమితి కొరకు, పంచాయతీ రాజ్ కొరకు ఒక యూనిట్ గా ఏర్పాటు చేయండి. అదే పద్ధతిని అసెంబ్లీకి కూడా చేయండి. అసెంబ్లీ చేసిన నాడు డి లిమిటేషన్ కమిషన్ వారు చేస్తారు. డి లిమిటేషన్ కమిషన్ వారి పుణ్యమో, పాపమో నాకు తెలియదు కానీ ఇప్పటికి 20, 30 సంవత్సరాలు అయింది మరల డి లిమిటేషన్ చేయలేదు. ఎన్నడయిన చేసే దానిని బట్టి ఈ తగాదాలను మార్చుకొందాము. Dont open Pandora box. కాంగ్రెసు, తెలుగుదేశానికి కాదు ఫైట్. కాంగ్రెస్ కాంగ్రెసే ఫైట్ చేస్తుంది. ఈ పూరు ఇక్కడ కావాలి అని ఆ విధంగా నేచురల్ ఫైట్ అంటే తప్పు కాదు. వాళ్ళ దృష్టిలో కన్వీనియెన్స్ చూసుకొంటారు. అలాంటప్పుడు పెండోరా బాక్స్ గాకుండా సుప్రీం కోర్టు జడ్జి అక్కడ వుంటారు. వాళ్ళు ఒకసారి చూసుకోంటారు. మాటి, మాటికి మనం చేసే కచ్చిడ రేషన్స్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయరు. అలా చేసుకోవచ్చని కొందరు అన్నారు. అయితే మేము ఏమీ చేయదలచుకోలేదు. If we do anything in hurry, we have to repent later. అనే సామెత మంచిది కాదు. అందుకని వారి సలహా కూడా అడిగాము. కాబట్టి వారి ప్రతిపక్ష వాయకులందరితో, ఈ ప్రక్క వున్న సభ్యులందరితో నేను ఒక్కటే సవినయంగా మనవిచేస్తున్నాను రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా ఈ బాధ్యత తీసు కొన్నప్పుడు అందరి సలహాలను తీసుకొని అన్నీ జోడించి ఎలా ఒక చక్కటి పద్ధతిన చేస్తే ఈ నాడు పేరు వస్తుందనేది-చూడాలి. నాకు కానీ, మా మినిస్టర్ కి కానీ పేరు అవసరం లేదు. ఈ తొమ్మిదవ కాసన సభలో వారు చేసేవారనే పేరు వస్తే నేను సంతోషపడతాను. అందులో రామారావుగారి పేరును నేను ముందు ప్రవాయమంటే కూడా ప్రవాయడానికి తయారుగా వున్నాను మనం మంచి

చేమకొండాము. దయచేసి ఈ సమస్యను ఆ రకంగా చూడాలని ప్రత్యేకంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

5-80 గం.
సాయంత్రం.

పంచాయతీ రాజ్ తో మేము చాలా సంబంధం వున్నది. అధ్యక్షా, తమరికీ తెలుసు, పంచాయతీ రాజ్ సంస్థ కానప్పుడు కూడా మేము మామూలుగా నష్టాలు కమిటీలు పెట్టి వాటి ద్వారా పంపు సెట్లు తహ్శీలు. ఎరువులు ఇప్పించాము. ఈ పని వెనుకటి ప్రాచీనాచార్యులలో మనం అంతా చేసే వాళ్ళము. దానిని మెల్ల, మెల్లగా ఇప్పుడు పంచాయతీ రాజ్ స్వంగా చేశారు. నిజమే. గౌరవనీయులు అయిన రాజారావుగారు ఆశోక్ మెహతా రిపోర్టు చాలా కష్టపడి చేయించారు. ఆయన ఆ సమయంలో చాలాసేపు నాతో డిస్ కస్ చేశారు నేను ఆనాడు పంచాయతీ మంత్రిగా వున్నప్పుడు మార్పులు చేశాను. ఆ మార్పులలో హరిజనులకు ప్రపార నేట్ గా పంచాయతీలో సీట్లు పెట్టాము. ఈ నాడు అన్ని స్టేట్ లో, డిజిటల్ నేట్ లో. మన స్టేట్ లో హరిజనులకు పాపులేషన్ థేసిస్ మీద, గిరిజనులకు పాపులేషన్ థేసిస్ మీద యిచ్చాలన్నాము. ఇంకొక అడుగు ముందుకు వెళ్ళాము. అది కాన్ స్టిట్యూషన్ లో ముంచిదా, కాదా, అని ఎవ్వరయినా అనవచ్చు. మేము మొండికి వేసి చేసినాము. హరిజనులకు, గిరిజనులకు కేవలం పంచాయతీలో సీట్లు ఇస్తే కాదు. పంచాయతీ అధ్యక్ష పదవులలో కూడా సీట్లు రిజర్వు కావాలని ఆ నాడు ప్రభుత్వం చేసింది. Give them some duty and let them do it. We should do like that. That is democracy. Let us presume that they are all competent people and nobody can do it. వాళ్ళకు అనుభవం వున్నదా అంటే "మనకు కూడా ఎక్కడా అనుభవం వచ్చింది". వారు స్పీకర్ గా ఎప్పుడయినా అయినారా, వారి నాయనగారు ఎప్పుడు అయినా స్పీకర్ గా పని చేసినారా అంటే అవునండీ అధ్యక్షా, మిమ్మలను పెట్టుకొన్నాము. మేము సంతోష పడుతున్నాము. అప్పుడప్పుడు వారి బాదా ర్యాన్ని చూస్తే భయమవుతుంది తప్ప we should do it. That is democracy. అది లేకపోతే బ్రిటిష్ వాళ్లు చేసినట్లుగా వుంటుంది. కాంగ్రెస్ వాళ్ళకు రాజ్యం ఇస్తూ వుంటిమి కానీ వీళ్ళకు అనుభవం లేదన్నారు. ఆ విధంగా ఇంగ్లీషు వాళ్ళకు మన జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ప్రభుత్వం నడిపించే తీరును నేర్పినారు. అసలు వలేల్స్ నడిపించారు ప్రభుత్వ పద్ధతిని. కాబట్టి ఇందులో కూడా జమ్మే వున్నారు. ఇందులో నుంచే మంచి మార్గాలు వాపాయి. అందుకే హరిజనులకు, గిరిజనులకు పాపులేషన్ థేసిస్ మీద చివరకు అధ్యక్ష పదవులను కూడా రిజర్వు చేశాము. మేము చేసిన తరువాత మధ్యప్రదేశ్ లో ఒకటి చేశారు. నేనయితే అది చేయడం చాలా వుంచినానుకొంటాను. ఏమీ వున్నా Panchayat Raj is not a contractor's body. ఇవాళ మనం ప్రాజెక్టులు చేస్తూ వున్నాము. Our main scope is to change the people with us and do what they want and behave in that manner. That is democracy. చేసు మంచి ఒక చక్కటి తెలుగు గంగను పెట్టిస్తే నాకు వోటు వస్తాయని అనుకోవడం ధోరణి. ఎంత నిమెంటు రోడ్లు వేయిస్తే అంత లోతుగా

* ఓడిపోయిన ఘనాలు గోరీలు కట్టినారు. వాడు సిమెంటు వేయించితే వీడు చిందులు వేసినాడు.

The real thing is పని చేయడం సమస్య కాదు. So also Zilla Parishads. Pandit Jawaharlal Nehru was jealous even for this. ఆ రోజులలో మాకు ఏమీ చెబుతున్నారంటే do not allow these Assembly Members also in this Panchayati Raj. అసెంబ్లీ వాళ్లే అధ్యక్షులుగా వుండేవారు. అప్పుడు మామూలాలు హాయిగా వుండేది. పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి. 20, 30 మంది అధ్యక్షులు వుండే వారు. మేము ఏమీ చెప్పినా పాస్ చేసే వాళ్లు. ఇప్పుడు ఏమయిందంటే వీళ్లే బయటకు వచ్చారు. వాళ్లకు, “ఎందుకురా మనకు ఇదంతా” అనే తత్వం వస్తుంది. అందుకని నేను వారితో ఫైట్ చేసింది ఏమిటయ్యా అంటే మీరు అందరినీ తీసి వేయవద్దు. Our Assembly Members are very important. They should be there in the process. Do not allow them to be office bearess of Zilla Parishads. ఆ విధంగా వాళ్లను పెట్టుకోవడానికి అవకాశం అయింది. అందరినీ పెట్టడం వల్ల This is second line of leadership. Even Pandit Jawaharlal Nehru was the Chairman of Allahbad Municipality. Sardar Vallab Bhai Patel was Chairman of Ahmedabad Municipality. ఈ జిల్లా పరిషత్ వాళ్లు చేసే నిర్ణయాల్లో లెక్కలేకుండా పోయింది. మేము ఎన్నోసార్లు చెప్పాము. పాపం పంచాయతీ సమితి వాళ్లు ఒక రోడ్డు వేస్తారు. మంత్రిగారు స్పీడ్ గా వెళ్లి ఇది ఇలా కాదు అలాంటారు. Panchayat Samithi President is all in all, and not even a Minister the C. M. should be allowed there. I use to attend all the Panchayat Samithi meetings in my constituency. I would go and sit there. But if I had wanted to play a role I could have like any other person. ఆ ప్రిన్సిపుల్ తో పున్నప్పడు ఇప్పుడు మంత్రిగారు వచ్చి వారిని లెక్కపెడతారా. ఏమీ చేస్తారంటే డిప్టీ క్లర్క్ ప్లానింగ్ బోర్డులని వున్నాయి. రామారావుగారు కూడా చాలా ప్రయత్నంచేశారు. I appreciate the position of Mr. Rama Rao. అది చేసినారు, ఇది చేసినారు, తాళం లేదని మేము అంటూ వున్నాము. full opportunity must be there మంత్రిగారు వచ్చి ఆయన పెత్తనం చేస్తే మాత్రం మేము టాలరేబుల్ చేయము. ముఖ్యమంత్రి అయినా కూడా I do not allow the Ministers to boss over Panchayat Samithis or mandal committees అంటే కాదు చివరకు దుకాణాలు కూడా వాళ్లకు ఇచ్చి వేసినారు. ఎవరు సలహా ఇచ్చినారో తెలియదు కానీ చివరకు అప్పీళ్లు మాత్రం ముఖ్యమంత్రిగారికి ఇవ్వాలి. ఓయబ్బో ముఖ్యమంత్రిగారికా, అప్పీలు చేయాలంటే 20, 30 వేల గ్రామాలు వస్తాయి. అయ్యా, ఇది నిజం కాకపోవచ్చు కానీ కొందరు చెబుతున్నారు. బిడ్డా, నీవు తెలుగుదేశానికి పోటు వేయకపోతే నీకు రేషన్ దుకాణం రాదని చెప్పే మహామథావులు ఇప్పుడు తయారు అయ్యారు, మేము ఏమీ చేయాలి. should we remove them. I asked వారు పచ్చ రాజ్యం వద్దరో అంటే తెల్ల బట్టల

రాజ్యంకూడా వద్దని చెప్పే వాళ్ళలో నేను ఒకడిని. I do not want this otherwise we will be disgraced. The Congress will be disgraced. The people do not like all this మిమ్మలను అసెంబ్లీకి తీసుకొంటున్నారు. అసెంబ్లీలో వుండు. ముఖ్యమంత్రిని చేసినా ముఖ్యమంత్రిని వుండు. నేను ముఖ్యమంత్రిగా వున్నాను కాబట్టి అక్కడకు వెళ్లి ట్రాఫియర్ కావడం. అక్కడకు వెళ్లి ఇంజనీర్ ఫియర్ కావడం అయితే మాత్రం ఈ పిచ్చులు ఉడకవు. ఉపకుతే పిచ్చులు ఉడకనివ్వరు అందుకని మేము ఈ నాడు పెద్ద చిక్కులో వున్నాము. What should do with this. అంశక నే రాజీవ్ గాంధీగారు మాటిమాటికి అన్నారు. This Panchayati Raj system helps in building of leadership రానిది చెబుకొట్టవద్దన్నారు. ఇంక ఏదో ఎవరి మీద విమర్శ కాదు. నేను కూడా పిచ్చు అంటాను. ఒకసారి పూర్వ చేయడానికి కెడితే మంత్రిని పెట్టవచ్చు. ఎందుకంటే పెద్ద, పెద్ద డిపార్టుమెంటుల వారు వస్తారు మాట్లాడుతారు. నేను అయితే ఆ రోజులలో పంచాయతీ రాజ్ మంత్రిగా వున్నప్పుడు ఈ మండల్ కమిటీలకు ఆ రోజు ఏ ఆఫీసరును అయితే వేస్తామో అతడు వెళ్లకపోతే అతని మీద యాక్షన్ తీసుకొనే వాళ్ళము. They must obey panchayat samiths and they must recognize the supremacy of Panchayath Samithis in that area ఆ నాడే వాళ్ళకు పని చేయడానికి వీలు వుండేది. ఇప్పుడు మేము ఏమి చేస్తాము. ఎప్పుడయినా రివ్యూ చేస్తే చేయవచ్చు కానీ రొటీన్ వర్క్ సాంక్షన్ అనినా ఇప్పుడు వుండే వద్దతి ప్రకారం If I am wrong I may be corrected. వారు కూర్చుంటారు. టి. ఒక చేసి వస్తారు. ఇంకా ఏమి అయినా తక్కువ పడితే దుకాణాలు ఇచ్చి పేస్తారు అయినా. In this one month I have not allowed this "dukanam" business మేము వెంటనే ఫస్ట్ మూటింగ్ లోనే డిస్మైడ్ చేసినాము. I want the officers to play their part and feel and take full responsibility. అధికారం ఇస్తాము. అధికారాలు ఇచ్చుకొంటూ కాధ్యక్ష పెడకాము లేకపోతే జీతాలు వాళ్ళకు, పెన్షన్స్ వాళ్ళకు. చచ్చేది. మేమా? ఇది ఎక్కడి రాంగ్ వద్దతో మాకు అర్థం గాకుండా వున్నది. Let them also go through this Bill. They are also responsible to the people of course through us. If we behave properly they take inspiration from us, as we take inspiration from them ఈ కాంటినేషన్ తో మేము పోయాము. దుకాణాలు పెట్టే వద్దతి కూడా మార్చినాము

5-40 గం. ఇకపోతే సింగిల్ విండో సిస్టమ్ విషయం వుంది. రామారావుగారు ఎంత కష్టపడ్డారో నాకు తెలుసు. సింగిల్ విండో ఏమిటో నాకు ఇప్పటికీ అర్థం కాలేదు. అంటే అది చెద్దదని కాదు. There is scope to improve. I want the gem file system. అన్నిచోట్లకు తిరగాలంటే. బ్యాంకు దగ్గరకు పోవాలంటే, అధికారుల వద్దకు పోవాలంటే అది కష్టమే. నేను పెట్టిన కమిటీలో ఇంకో పని కూడా చేశాను.

There will be two or three Assistant Secretaries. They would write : "The Dy. Secretary may kindly consider". The Dy. Secretary writes, "The Joint Secretary may like to consider." Then in the same process it would go to the Secretary, who would endorse. "The Minister would like to decide." The Minister in turn writes, "Honourable Chief Minister may decide."

ఈ గోల్ మాల్ అంతా ఎందుకు ?

Even in other democratic countries not more than two writings, two notes would be there on the file.

Last time speeding up was taken up but unfortunately it could not be continued.

But the system is worth trying. I have asked officers to give their mind and suggest how we improve it.

నన్ను కూడా అంటారేమోనని నా భయం.

We have to go in details - we have to examine.

ఈ యూనివర్సిటీస్ విషయం చూస్తే గవర్నర్ ఎలెక్టెడ్ వారు కాబట్టి, చీఫ్ మినిస్టర్ ఎలెక్టెడ్ కాబట్టి ఆయన ఛాన్సలర్ గా వుండాలనే ఆర్గ్యుమెంట్ తీసుకువచ్చారు. ఛాన్సలర్ ఎలెక్టెడ్ వర్సస్ అలాగే కావచ్చుకాని వైస్ ఛాన్సలర్ ఎలెక్టెడ్ వద్ద సిండికేట్ కు ఎలెక్టెడ్ వద్ద అంతా నామినేషన్ వాడి అంటే

They can do anything-day in and day out-all types of dirty appointments. I am ashamed to tell all this. పంచాయితీరాట్ ఎట్లా ఫీగా వుండాలని అనుకుంటున్నామో అలాగే యూనివర్సిటీలు కూడా

I want the University to be free; I want my young men and women and grow freely and the Vice-chancellor to give them the right leadership but certainly not the 'slavish' or 'chaploosi' type of leadership. దండాలు పెట్టే లీడర్ షిప్ కాదు, సంతకాలు పెట్టే లీడర్ షిప్ కాదు, సరైన లీడర్ షిప్ కావాలి. పాదాభివందనం ఆసలే వద్దు. పాదాభివందనం వద్దే వద్దు, గౌరవంగా బోధించాలి. దేశం వాడి కాదు. నీడీ కాదు. తరగతాలుగా వచ్చే విల్లంబీ, అదగనీ అని చెప్పకోవాలి. రెండు విశ్వవిద్యాలయాలలో ముఖ్యమంత్రిని పెట్టారు. నాకు సర్దా అనిపించింది, ఛాన్సలర్ వుంటే గాన్ వేసుకోవచ్చు. నేను ఉత్తరప్రదేశ్ లో 18 యూనివర్సిటీలకు ఛాన్సలర్ గా వున్నాను. రంగు రంగుల గొట్లు వేసుకున్నాను. ఆ సర్దా తీరిపోయింది, ఆ సర్దా లేదు.

We cannot become Gods or Angels. We feel and we have said openly there should be autonomy for Universities, and status quo ante should be restored. Let these things be implemented.

గవర్నర మీద కోపం వుండడం మంచిది కాదు గవర్నర్ల మీద కోపం వుంటే ఎవరం నిర్ణయం తీసుకోవడం ఏర్పడని కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

If a Governor is not good-this Governor or any Governor, we have Channel, we have procedure to change even the Governor. కేంద్రమూ, రాష్ట్రమూ వేరు అంటే ఎలా?

I also told the Officer incidentally "I am in Hyderabad I may also become a Central Minister. సరిగా మూడు నెలలకు నేను కేంద్రంలో మంత్రినయ్యాను. ఆ అఫీసర్ నా దగ్గరకు వచ్చి కాల్యూట్ కొట్టాడు. నా ఖర్చు ఏమిటో గాని నేను ఇక్కడ ఒక పార్టీలో వుంటే కేంద్రంలో ఇంకో పార్టీకి చెందిన వారు ఐక్యధానమంత్రిగా వుంటున్నారు. అది నా ఖర్చు కాదు, అది నా అదృష్టం. అదృష్టం అంటే కేంద్రంలో కాంగ్రెసు ఓడిపోవడం నా అదృష్టం కాదు. You allow that experience to work and diversify. మన దేశంలో ఎన్నో భాషలూ, ఎన్నో మతాలూ వున్నాయి.

India is a great country where we have 'unity in diversity'. It is a pleasure to see. to watch. It is like 'a guldasta' (bouquet) and people stand together and relish this sight. ఈవిధంగా యూనిటరీటీల విషయం చూసినా, రాష్ట్ర కేంద్రవ్యవహారాలు చూసినా We must preserve this unity. మనం ఇట్లాగే ఒకటవుతామని అని అనుకుంటే ఇకనాకుడు గోవిందా అంటాడు, కష్ట పడాలి. మంచి అయినా, చెడు అయినా అనుభవించాలి అభిప్రాయభేదాలు వచ్చినా ఒకరినొకరం గౌరవించుకోవాలి. మామూలుగా వుంటే చెంగారెడ్డి అనడం లేకపోతే ఏమిరా చెంగారెడ్డి అనడం ఏమి కల్చర్ అని అడుగుతున్నాను.

This Country has a great traditional history and we are rightly proud of this. Therefore, let us re-vitalise these traditions. To my mind a Vice-Chancellor should be independent and free. ఒక ఛాన్సలర్ మహానుభావుడు నా దగ్గరకు వచ్చాడు. ఎట్లా వుంది అని అడిగితే బాగావుంది సర్ అన్నాడు. ఏమిటీ బాగుంది, యుద్ధరంగమా అని అడిగాను. లేదు సర్, అంతా బాగా వుండన్నాడు. వైస్ ఛాన్సలర్ అంటే ఇండిపెండెంట్ గా వుండాలి.

ఈవిధంగా వుంటేనే పెద్ద పెద్ద సైంటిస్టులు రీసెర్చ్ సాకలర్స్ తయారవుతారు. అవిధమైన ఆలోచన మాకు వుంది. ఈవిధంగా చేయటానికి ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక, ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ గురించి చెప్పారు. నా వద్ద ఫిగర్స్ వున్నాయి కాని అవన్నీ ఇప్పుడు ఇక్కడ చెప్పి సమయం తీసుకోలేదు.

What is the financial position? The per capita income has come down, I have figures and the document (white paper) which

would be circulated tomorrow. The per capita is much less than All India Average. It has terribly come down. It is in danger. రెండు రూపాయలకు పైకి బియ్యం కోనేటి పని అయిపోయింది. రోజుల్లో ఇండస్ట్రీ అంటే అంతా ప గెత్తుకు వచ్చేవారు.

We were surplus State in power. I am not exaggerating but telling the fact that in 1978, Gujarat and Andhra Pradesh were considered to be the top most States in the Country. We provided right climate for industrial development.

ఇండస్ట్రీయల్ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ అధ్యక్షునిగా నేను ఏ రాజకీయ పేజీనూ నియమించలేదు. కాంగ్రెసువారికి ఇవ్వలేదు.

I gave it to a Chief Secretary (Ram Murthy) because I felt he would do things in an objective manner. The entrepreneurs should feel happy and at home. బయట నుంచి వచ్చే ఎంటర్ ప్రెనర్ హౌస్ ఫీల్ కావాలి. అధ్యక్షా, ఒక సారి మీరు కూడా అధ్యక్షులుగా వున్నారనుకుంటాను.

(నవ్వులు)

నాకు అంత అనుభవం లేదు. రామారావుగారు అప్పు చేశారని అనడంలేదు. They had certain commitments. నా మీద కోప్పడితే మాత్రం ఐ యామ్ సారి అని అంటున్నాను.

They have also chance to write the economic history of Andhra Pradesh; a business history, a financial history and they have written in beautiful language. ఆ చిక్కు మాకు కూడా వచ్చింది. మీరు కలసి రండి. అందరం కలసి అవస్థ పడదాం అని మనవిచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఎప్పుడూ పవర్ కట్ వుంటున్నది. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా పవర్ కట్ వుంది. కాని మేము ప్రైవేటైజేషన్ మాత్రమే పెట్టాము. కాని ఆ రోజుల్లో వానాకాలంలో కూడా పవర్ లేదు. ప్రైదరాబాదు సిటీలో మంచి నీరు లేదు, అధ్యక్షా, మీకు బాగా తెలుసు మీరు ఎక్కువ కాలం ప్రైదరాబాదులోనే వుంటారు కనుక, ఆ రోజుల్లో, మేము వున్న రోజుల్లో గోదావరి నుండి తేవాలా, కృష్ణా నుండి తేవాలా అన్నదానికి ఒక కమిటీ వేశాను. క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ వేశాను. ఆఫీసర్స్ తో కమిటీ వేశాను. తరువాత అది అగిపోయింది. I have also called a meeting.

They were going ahead seeking world bank assistance. For long they debated either Krishna or Godavari water and things did not progress. 1989 సెప్టెంబరులో రామారావుగారి క్యాబినెట్ ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది. వరల్డ్ బ్యాంకుతో నెగోషియేషన్స్ జరుపుకున్నామన్నారు. కాని వారు యాక్టివ్ స్టేప్స్ తీసుకోలేదనే బాధ నాకు వుంది. ముఖ్యమంత్రిగా వుండి, ప్రైదరాబాదు సిటీకి చెందిన పౌరుడిగా కూడా వుండి. వరల్డ్ బ్యాంకు నుండి రెండు కోట్లు తీసుకోవాలి. ఇంకా ఫైనలైజ్ కాలేదు. నెగోషియేషన్స్ జరుగుతున్నాయి.

It is in a critical or final stage. I called a meeting with local M.L.As. at Hyderabad. పాఠశాల తీసివేయకుండా అవన్నీ అట్లాగే వుంచి పెద్దలతో మాట్లాడి, అఫిసర్లతో మాట్లాడి, సిటి ఎమ్. ఎల్. ఏలతో మాట్లాడి శ్రద్ధ తీసుకొని చెయ్యాలి. వాటర్ సప్లయ అనేది ఒక సబ్జెక్ట్ కాకుండా జాగ్రత్తగా చెయ్యాలి.

ఇక సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంట్ విషయానికి వస్తే—Many Banks have come forward to help our self-employment scheme. I have appointed a senior most officer in the Department to prepare scheme. Atleast one lakh people will be absorbed in one year, Do you know what has been done in seven years? Only 35,000 people absorbed. మన జనాభా పెరుగుతున్నది. ఎంప్లాయింట్ మెంట్స్ చాలా తక్కువగా వున్నాయి. సంవత్సరానికి లక్షమందికి కూడా ఉద్యోగాలు దొరకవు. ఎక్కువ మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు క్రియేట్ చేయాలనే సంకల్పంతో వున్నాము. ఒక బొల్లి ఫార్మ్ పెట్టుకోవాలంటే ఒక 500 బర్డ్స్ పెట్టుకుంటే ఒక 500 రూ. సంపాదించుకోగలుగడాడు అనుకుంటే అతనికి మార్కెటింగ్ సౌకర్యాలు కల్గించటానికి చర్యలు తీసుకుంటాము, బ్యాంకులకు లంచాలు ఇచ్చే మార్పినాము, అవకాశం లేకుండా సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తాము. అధికారులను పంపిస్తాము. మంచి బర్డ్స్ ఇవ్వడానికి డాక్టర్స్ ను పంపిస్తాము. ఇది చూసి ఇతర కులాల వారికి ఉత్తేజం కలగాలి. ఎక్స్ తయారు చేయడమే ఆ సర్దుం. వెంటనే తీసుకుపోతాడు, మీ దుకాణం వద్దకు వచ్చి తీసుకుపోతాడు, మీ ఫార్మ్ వద్దకు వచ్చి తీసుకుపోతాడు. అటువంటి వ్యవస్థ పెట్టుకోవాలి. పెట్టుకోని పోయినాము. That is economic activity. నేను ఒక్కడిని బాగుంటే కాదు, యిద్దరు బిర్లాలు, వలుగురు టాటాలు వుంటే యీ దేశము బాగువడదు. వారిపేద కోపం లేదు. We want more and more of these lower people should come up to the level. బిర్లా, టాటా లెవలుకు రాకున్నా పర్సన్ లేదు. పైకి వచ్చేట్లు వుండాలి. గ్రామాలలో మిగతా వారు వస్తారు, చదువుకున్న వారు వుంటారు, వారు చేస్తారు. And thus it becomes a very potential opening for them. అట్లాగే అగ్రికల్చరల్ కెడిట్. ఈ రోజు చాలా అదృష్టము, తమకు అధ్యక్షులుగా వున్నారు. నేపనల్ ఫ్రంటు చైర్మన్ మా అసోసియేషన్ లీడరు. National Front Chairman has passed a resolution. National Front has given an election manifesto. If you want and I shall also read it. ఏమన్నారంటే we shall write off the loans of Rs. 10,000..... అధ్యక్షా, నమరు చక్కటి డిసిప్లీన్ పెట్టారు. నేను చెప్పగలిగాను. రామారావు గారంటే భావోద్వేగముతో చెప్పగలుగుతారు. వారి చప్పుడుకన్నా ఆయన ఎక్కువ చప్పుడు చేయగలుగుతారు నేను చాలా బిక్ మనిషిని

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:—అధ్యక్షా, వారు చెబుతున్నప్పుడు మేము ఫి విధంగా ఉంటున్నామో డాక్టరుగారు గుర్తిస్తారనుకుంటాను.

Dr. M. Channa Reddy:— I particularly thank Mr. Vidhyadhara Rao. I appreciate not only his speech but also his discipline.

Sri K. Vidyadhara Rao :—Thank you, Doctor.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—ఇది వుంది. 'Here it has been stated that loans upto Rs. 10,000/- of small marginal and landless cultivators and artisans as on october 2, 1989 డేట్ వుంది. ఆ డేట్ లోగా ఎవరివి వున్నవో వారివి will be written off NABARD will provide loans to farmers at concessional rates of interest from Co-operative Banks అని వాళ్ళారు. డిప్యూటీ ప్రైమినిస్టరు శ్రీ డేవీలాల్ గారికి రైతులంటే చాలా అభిమానము. రైతుకు వ్యతిరేకంగా ఏ ఆఫీసరు పోయినా, ఏ మంత్రి పోయినా ఆయన సహించరు. అది నాకు తెలుసు. నేను పర్సనల్ గా కలిశాను. నేను పోయినప్పుడు బేర్క్ ఫాస్ట్ కు పిలిచారు. This is my relationship with that Party. మీరు ఫోటో చూచి వుంటారు. I met the Finance Minister. I wrote him a letter when he was operated on a small thing. That is my way of relationship with the people and I have seen him. I have talked with him for about an hour and that is the position యీ పది కోట్లు వారు ఎప్పుడు యిస్తారు, ఎట్లా యిస్తారు అన్నప్పుడు—నేను ఆయన పేరు చెబితే బాగుండదు, నేను ఆయన పర్సనను తీసుకోలేదు—ఒక పెద్ద మనిషి, యీ పార్టీలో వున్నాడు, లోన లేడు, బయట వున్నాడు, చాలా పెద్ద మనిషి—నేను అడిగాను ఏమండి, మీరు పది వేల కోట్లు యిస్తామన్నారు, టోటల్ ఎస్టిమేట్ 18000 కోట్లు ఉంటుంది, యిస్తామన్నారు, ఎట్లా చేస్తారంటే, ఏమీ చెప్పారంటే యిన్నాళ్ళు 'యిండ స్టీప్స్ కు వ్రాయలేదా, కాంట్రాక్టర్లకు మీరు రైటాఫ్ చేయలేదా ఆ విధంగా యీ గవర్నమెంటు కల్లివేటర్లు కొరకు చేయాలి. ఎట్లా చేస్తారు, ఎట్లా అవుతుంది, యివ్వ గలరా అంటే They must give it, they should cut down everything. నేను కాంగ్రెస్ లో వున్నా నేను కూడ కిసాన్ నే, కిసాన్ నాయకుడిని. గాబట్టి నాకు అభిమానం వుంది. వస్తే మంచిదే గదా. మన రాష్ట్రానికి 1100 కోట్లు వుంది. మన రాష్ట్రములో, కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్స్, కమర్షియల్ బ్యాంక్స్ అన్ని కలిపితే 500 స్లైస్ 600 అంటే 1100 కోట్లు ఆ 18 వేల కోట్లలో మన రైతులకు వస్తాయి, మన రాష్ట్రానికి వస్తాయి. హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తాను—నేషనల్ ఫంట్లు చైర్మన్ గౌరవనీయ ప్రతిపక్ష నాయకులు మిత్రులు శ్రీ రామారావు గారు యీ వని కొరకు తమ పలుకుబడిని వుపయోగించి మాకు 1100 కోట్లు యిప్పిస్తే చాలా సంతోషిస్తాను. ఒకసారి యివ్వడం సాధ్యమా, అవసరమా అంటారు. మిగతా అన్ని చేయవచ్చు. రు. 1100 కోట్లు అంధ్రకు రావలసినవి వున్నవి. ఆయనకు యిచ్చి యీయనకు యివ్వకూడదంటే, యివ్వ వద్దు అంటారు. డిప్యూటీ ప్రైమినిస్టరు గారు మధ్య ప్రదేశ్ లో పబ్లిక్ మీటింగులో చెప్పారు. "Don't pay money over less then Rs. 10,000/- మీరు ఎవరైతే వున్నారో. బ్యాంకులకు అప్పు మీరు ఎవరుకూడ యివ్వ వద్ద అన్నారు.

నాశార్డు వారు ఆ డబ్బు యిస్తే తప్ప కొత్త అప్పు యివ్వ వద్దు అన్నారు. అగ్రికల్చర్ సీజను వస్తున్నది. అబ్లెజా, తమరు ఎడ్యోకేట్, వ్యవసాయవారులు కూడ. తమకు తెలుసు మీరు అప్పు తీసుకోకపోవచ్చు, కాని మీక్ల యింట్స్ విషయం తెలుసు. ఈ సీజనులో అప్పు దొరక్కపోతే the whole agricultural programme in the State and also in the country will be Completely upset.

శ్రీ కె. విద్యాధర రావు :—డాక్టరు గారు ఒక మాట అన్నారు. నెల రోజుల్లో రూ. 1400 కోట్లు రద్దు చేసుకోవలసివచ్చినది ఎంతవరకు సబబో చెబితే కాగుంటుంది.

Dr. M. Channa Reddy :— I am coming to that point Mr. Vidyadhara Rao. I know how your mind works. Sir, through you, I want to pay complements to Mr. Vidyadhararao. He is very intelligent and unfortunately I am also intelligent and my age and experience add to do some things more. Therefore I know what he wants. నేను కూడ రాగానే ఎంట్రీ టాక్స్ అనేది పెట్టారు, ఆ విషయానికి తరువాత వస్తాను. ఒకరికి యిచ్చి యింకొకరికి యివ్వకపోతే కొన్ని సంవత్సరాలకు యిస్తామని అంటే యాయనకు యిస్తే ఆయన పూరుకోడు, మొత్తం నాశార్డ్ ఎలిమినేట్ అయిపోతుంది. తమకు తెలుసు, యీ రాష్ట్రములో రామారావుగారు చాలా ప్రయత్నం చేశారు, యింటరెస్ట్ డివిడెండు యిస్తామన్నారు— He wanted to help the cultivators. అయిదున్నర శాతం యిస్తామన్నారు. పాపం, వారేమో దానిని యిస్తామన్నప్పుడు మేము వ్యతిరేకము చెప్పారనుకోకండి. రామ, రామ అట్లా చెప్పము. అయిదున్నర శాతము యిస్తామంటే యీ సంవత్సరానికి లెక్కలు వేస్తే 20 కోట్లు అవుతుంది. ఆయన అది కూడ యివ్వడానికి తయారు అయినారు—డబ్బు యిచ్చింది వున్నా. నాశార్డు తీసుకోము అంటున్నారు—వారు ఏమంటున్నారు. No cut in the interest the cultivator has to pay the interest. లేకపోతే మేము లోన్ యివ్వము అన్నారు. వారు స్ట్రీగుల్ చేసింది జ్ఞానకం వుంది. మేము కూడ బయటనుండి స్ట్రీగుల్ చేశాము. నాశార్డ్ policy is, loans and interest shall not be paid by anybody. They are not going to accept it. వారి ప్రిన్సిపుల్ ఏమంటే They want to help the cultivator to stand on his own leggs. and that is economy లేకపోతే తండ్రి పావుకారు వద్ద అప్పు తెచ్చి యిస్తూ వుంటే కొడుకు అప్పు వదులూ దుకాణం పాడు చేసుకుంటుంటే మొత్తం పాడై పోతుంది. అట్లాగే The bank wants that the cultivator should ultimately become stronger enough and stand on his own leggs. అందుకని వారు అట్లా పెట్టారు. డిప్యూటీ ప్రైమ్ మినిస్టరు గారు చెప్పారు, వారు చెప్పిన నాశార్డు యివ్వడం లేదు, వట్టుకోండి అంటున్నారు, ఇది ఎట్లా జరుగుతుంది, ఎప్పుడు అవుతుంది అనేది దయచేసి అలోచించండి, మా కోఆపరేటివ్ మినిస్టరు గారు అవస్థ

పడుతున్నారు, యిక్కడి రైతులు నాహనం చూపిస్తున్నారు, లేకపోతే వ మ్ములను పట్టుకొని యిక్కడ డౌన్ డౌన్ అంటారు. ఇక్కడ మేము ఏజంట్లము. మేము నేషనల్ ఫర్మిట్ ఏజంట్లము కాదు. కాని వారితో కలిసి వుండడానికి బాధ్యత తీసుకున్నాము. మీరు నిగ్గయం చేశారు గాబట్టి యివ్వండి. ఇ న్నే రైతులకు మంచి ఏర్పాటు జరిగేట్లు చూస్తాము. You know the role of the State Government. The Role of the state Government is not do anything with the money. మేము ఏమి చేసివా-బ్యాంకు నుండి తెచ్చిన అప్పును తీసుకుపోతున్నాడు. సమయానికి వచ్చేట్లు మా గుడ్ అఫీసెస్ ప్రవహిస్తున్నారు. అంతకు మించి మేము అప్పులు యివ్వము, అప్పులు తీసుకోము. అందుకని we are going to pay whether పెంట్రిల్ గవర్న మెంటులో ఏ పార్టీ వుండినా we are going to fully take the responsibility and pay రూ. 1100 కోట్లు వస్తే, అధ్యక్షా, లెక్క పెట్టి ఎవరెవరికి యివ్వాలి యిచ్చే ఏర్పాటు చేసుకొనే విలుంటుంది. లేవోత కొత్త సీజనులో రైతులకు యివ్వండి వచ్చి మొత్తం స్టేటు నాశనం అయిపోతుంది, అగ్రికల్చర్ ప్లానింగ్ లేకుండా పోతుంది.

అధ్యక్షా, తరువాత ఎంట్రీ టాక్సు గురించి చెబుతాను. శ్రీ ఎన్.టి. 8-00 గం. రామారావుగారు ఎంట్రీ టాక్సు ఏమీ చేసారో తెలుసా? అయిన కూడా పెంటనే సాయంత్రం అనుబంధం పెట్టలేదు, కొన్ని రోజులు చూసారు, ఆపారు. చివరకు అయిన మొదలు పెట్టిన తరువాత వర్తకులు ఒక విషయం చెబుతున్నారు. It is not the tax that they are against. What they are against is:—కలెక్షనులో మేము అవస్థ పడుతున్నాము, చిక్కులు పెడుతున్నారు, కలెక్షను సమయంలో ఇబ్బందులు అవుతున్నాయి, అందుచేత ఎంట్రీ టాక్సు అని కాకుండా ఇంకొక తీరుగా ఎట్లాగ చేయగలుగుతామో మీరు ఆలోచించండి, మేము కూడా ఆలోచిస్తామని అన్నారు. We have to better it. There is no bargain, no consideration and any other thing. We want to take away their difficulty and all that. సెల రోజులు అయింది, ఇంకా ఎందుకు చేయలేదని గౌరవ సభ్యులు అంటున్నారు. 7, 8 కోట్ల రూపాయలు కావచ్చు. దీనికి మెషినరీ ఏమీ ఉంది, మా టాక్సు సెక్షను సెక్షను ఏ విధంగా పెంచుకోగలుగుతామో చూసుకోవాలి కదా? మేము క్యాబినెట్ లో ఎగ్జామిన్ చేయిస్తున్నాము. It is a matter of time but we are going to remove Entry Tax. I am saying with full responsibility on the floor of the House. అందుకని ఎంట్రీ టాక్సు అని మేము తప్పించుకొనడానికి చారి లేదు. ఎలక్షను మానిఫెస్టోలో చెప్పిన ప్రతి విషయం మొదటి రోజే చేయాలనేది సాధ్యం కాదు. మొదటి రోజు చేస్తే తరువాత ఏమి చేయాలి? మేము 5 సంవత్సరాలు ఉండాలి కదా? మా పని అయిపోతే మీరు వెళ్ళిపోండి అని అనవచ్చు

(నవ్వులు)

తరువాత తెలుగు గంగ గురించి చెబుతాను. ఇప్పుడు మేము చెప్పకుంజే అది మా పాత కథ చెప్పినట్లు అవుతుంది. I crave your indulgence for

telling you something personal. మా మంత్రి వర్గం 1978లో ఉన్నప్పుడు- అప్పుడున్నవారిలో ఇప్పుడు కూడా కొంత మంది ఉన్నారు. తెలుగు గంగ అంటే 15 టిఎమ్సి వాటరు కృష్ణా నుంచి మద్రాసుకు ఇచ్చుటకు తీసుకున్న కార్యక్రమం. ఇది మనది కాదు. ట్రోబ్యునల్ వారు మద్రాసు పేరు మీద 5 టిఎమ్సి మన దగ్గర 5 టిఎమ్సి కర్నాటక, 5 టిఎమ్సి మహారాష్ట్రల నుంచి తీసుకొని పంపించాలి-ఈ 15 టిఎమ్సి మన ఏరియాలో మనమే ఆప రేట్ చేస్తాము. ఇక్కడి నుంచి తీసుకొనిపోయి ఇవ్వాలి. ఖర్చు వారిది, పని చేయించేది మనం. మేము అది చేస్తున్నప్పుడు అక్కడ శ్రీ ఎమ్.జి. రామచంద్రన్ గారు ఉండేవారు. మన దగ్గర రికార్డు ఉంది. వారు వచ్చారు, వారి అధికారులు వచ్చారు, వారితో కలిసి మాట్లాడాము. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రజలు ఏమి అనుకుంటారు? -బిడ్డా, ఇక్కడ నీళ్లు చస్తూ ఉంటే మద్రాసుకు నీరు ఇస్తారా అని అంటారు, అందుకు దీనిని పెద్దగా చేస్తాము, మిగిలిన ఖర్చు మేము పెట్టుకుంటాము, తక్కువ ఖర్చు మీరు పెట్టుకోండి అని ప్రిస్సిపుల్ చెప్పాము. దానికి పెట్టిన తెలుగు గంగ అనే పదాలు అన్నీ శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారివి. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు సమర్థులు, సాహిత్య వేత్తలు, కళా వేత్తలు కనుక వారవన్నీ చేయగలుగుతారు. మేము ఒట్టి మొండి రైతులం. మేము పట్టి వాళ్లం.

(నవ్వులు)

మేము గంగ అని ఏమీ అనలేదు. వారు ఆ పేరు పెట్టారు. దానికి ఎంతో అబ్బహాసం జరిగింది. 1979లో కర్నాటక, మహారాష్ట్ర. It is not a point against us and it is a matter of fact. కర్నాటక, మహారాష్ట్ర-అందరికీ ఉన్న ఇంప్రెషన్ ఏమిటంటే 15 టిఎమ్సి వాటరు తీసుకొని పోవాలి, తరువాత ఏమీ చేయకూడదట. శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారు చేసే వాదన కరకట్టే. 15 టిఎమ్సి అన్నారు, 15 టిఎమ్సి కాలువ కట్టుకొనిపోండి, వాళ్లు ఖర్చు పెట్టుకుంటారు. ఈ తమాషా అంతా ఎందుకు అని అన్నారు. నేను ఒకసారి మద్రాసులో శ్రీ ఎమ్.జి. రామచంద్రన్ గారిని కలిసి మీరు ఈ తెలుగు గంగ కథ ఎందుకు చేస్తున్నారు, పండుకొని ఉన్న కర్నాటక, మహారాష్ట్రలను లేనిపోని విధంగా నాటకీయం చేస్తున్నారు, ఇది మంచిది కాదు, చివరకు మీకు గంగ రాదు, శ్రీ ఎన్.టి. రామారావుగారికి తెలుగు ఉండదు అని 1984లో నేను జ్యోతిష్యం చెప్పాను. ఇప్పుడు సరిగ్గా అదే జరిగింది. అది రూ. 800 కోట్ల ప్రాజెక్టు. చాలా ముఖ్యమైనది. ఈవేళ ఉదయం రాయలసీమ గురించి చాలా మంది చెప్పారు. నాకు అలవాటు. అటువంటి హడావుడిలో నేను ఎప్పుడూ రాను I feel that I am a weak man. వాళ్ళ ముందు తేకలు పెట్టడం నాకు ఎక్కడ వస్తుంది? వాళ్ళు ఎవరో ఉపవాసం చేస్తున్నారు. వాళ్ళు నాకు ఉత్తరం వ్రాయలేదు. చెప్పలేదు. నేను పేపర్లలో చూసాను, వారు వస్తారు. వచ్చి కలుస్తారని పేపర్లలో చూసాను. ఇప్పటికీ నేను చెబుతున్నాను. I welcome them, అధ్యక్షా, మీకు ఒక విషయం తెలుసా? మీరు ఆళ్లరర్థి పడతారు, మీరు ఒప్పుకుంటారో లేదో, వాళ్ళు

ఒప్పుకోకపోతే మీరైనా దయచేసి ఒప్పుకోండి. అంతరుముందే రాయలసీమ అసెంబ్లీ సభ్యులతో, రాయలసీమ మంత్రులతో—వాళ్ళంతా మేము మాట్లాడాము. ఆ రోజులలో వారు ఉపవాసం చేస్తూ ఉంటే శ్రీ ఎన్. టి. రామారావుగారు రోడ్డుమీద పడుకొని అట్టహాసం చేసారు ఆ రోజులలో నేను మాత్రం ఏమీ కాదు. ఏమీ లేకుండా నేను ఆ రోజులలో రాయలసీమ జిల్లాలు తిరిగి రాయలసీమ సమస్యలు తెలుసుకొనడానికి ప్రయత్నం చేసాను. How can I indefinite? And to-day whatever it is, I am in a position. Certainly Royalaseema has a right and we have an obligation. How to do this, is a matter. మా దగ్గర రాయలసీమ మంత్రులు ఉన్నారు, మిగిలిన మంత్రులు ఉన్నారు. మేము కూర్చుంటాము. వారు 2, 3 రోజులలో మెమోరాండం ఇస్తామని ఆన్నారు. వారు హంగర్ ప్లయిక్ లేకుండా నేను అడిగాను. We are sincere, because all these things I know - I had led the movement for Telangana, I said that backward area should be developed. అధ్యక్షా మీరు ఒప్పుకుంటారో లేదో? ఈ మధ్య శ్రీ పిరేంప్రసాద్రావుగారు వచ్చినప్పుడు మేమిద్దరం ఒక మాట మాట్లాడుకున్నాము. ఈసారి నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిల్ లో We shall ask certain allocations. మన దగ్గర ఏమైనా బోర్డు ఉన్నాయని వారు అనుకున్నారు. మీకు తెలుసు, రాయలసీమ డెవలప్ మెంటు బోర్డు, తెలంగాణా డెవలప్ మెంటు బోర్డు, సర్కార్ డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఉండేవి. అంతకు ముందు కేవల తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీ ఉండేది. నెమ్మది నెమ్మదిగా అవన్నీ పోయాయి. We are feeling pinch. మాకు డబ్బులు సరిపోవడం లేదు. We will take extra steps about all backward areas. బ్యాక్ వర్డ్ పరియాన్ అంటే రాయలసీమ జిల్లాలే కాదు, కృష్ణా జిల్లాలో బ్యాక్ వర్డ్ పరియాన్ ఎన్ని ఉన్నాయో అడగండి. అలాగే గుంటూరు జిల్లాలో ఎన్ని ఉన్నాయో అడగండి. ఎక్కడైతే బాగా ఇరిగేషను ఫెసిలిటీస్ ఉన్నాయో అవి వదలిపెట్టి మిగిలిన పరియాలను అవకాశం కలుగజేసి వారి డెవలప్ మెంటుకోసం ప్రత్యేకంగా ఇవ్వకపోతే This country's integration shall be at stake. I would say that, I have that much relief and conviction. ఇంటిగ్రేషన్, ఇంటిగ్రేషన్ అని ఉపన్యాసం ఇస్తే సరిపోదు. వారు చస్తూ ఉంటే ఇంటిగ్రేషన్ అంటూ చేయకపోతే పట్టుకొని తన్నుతారు. అది కూడా తెలుసుకోవాలి. కనుక we are very clear. My Government is absolutely clear and we want to take it up. సెంట్రల్ లో నేషనల్ డెవలప్ మెంటు కౌన్సిల్ చేయకపోతే బడ్జెటులో కొంత కట్ చేసి అయినా బ్యాక్ వర్డ్ పరియాన్ కు—రాయలసీమ పరియాను—తెలంగాణా పరియాను, సర్కారు పరియాను. వీటికి ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. ఒకసారి నేను స్థానింగు కమిషను కమిటీలో ఉండేవాడిని. అస్సాం వారు మాట్లాడుతూ మాకు రోడ్డు లేదు, బొట్ల మీద పోతాము, మాకు వర్షం వచ్చినప్పుడు కష్టం అన్నాడు. నేను ప్రక్కన ఉన్నాను. వాకు ఛాన్సు వచ్చినప్పుడు నేను చెప్పాను. I do not want anything for Andhra, I want that Assam should be given all the allotment, because I

am interested in the country as a whole. I am interested in Andhra certainly but I am also interested in the country's integrity. వాళ్ళంతా చచ్చిపోతూ ఉంటే మేము ఇంకా బాగుండాని అంటే ఎలాగ? రాయలసీమ కన్నా కొన్ని ఏరియాస్ బాగుండవచ్చు. నర్సారూ జిల్లాలో కొన్ని ఏరియాస్ బాగుండలేదు. Let it be very clear. ఎవరికి మిన్ అండర్ స్టాండింగ్ ఇవ్వవద్దు. అదృష్టా, మిమ్ములను బిఎస్ లో అవస్థలు పెట్టదలచుకో లేదు. మీరు ఏ ఆర్డరు ఆయినా ఇస్తే ఇవ్వండి, దానిని మేము శిరసావహించ దానికి సిద్ధం ఉన్నాము. మీరు అడిషనల్ గా ఏమైనా మార్గదర్శకత్వం చేస్తే మీరు అట్లాగ చేయదలచుకుంటే బడ్జెటులో వచ్చినప్పుడు చెడతాము. కొన్ని ప్రోజెక్టుస్ పెట్టారు. ఆ ప్రోజెక్టుకు లోక లేదు, మూతి లేదు. ఎస్టిమేటు లేవు, లెక్కలు లేవు. ప్రోజెక్టుకు కొడవా. రెబ్బలు కొట్టేవాడు కొడవా? సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి ఈ ప్రోజెక్టు క్లియర్ కావాలి, అవి అక్కడ పడి ఉన్నాయి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కోఆపరేట్ చేస్తుందా లేదా అనే అనుమానం ఇప్పటికీ నాకు లేనేలేదు.

8-10 గం. I am fully convinced that after all the Centre and the State
సా. have a democratic set up and they have been responsible to each other and they have got commonness with each other. I met the Finance Minister already and we discussed. మాకు ఆ భయం లేదు. వారి దగ్గర నుంచి యెంత తేవాలన్నా తెస్తాము. I met the Finance Minister and we discussed. రెండు పర్యాయాలు అది యేమి అవుతుందో కాని డెప్యూటీ చైర్మన్ నాకు చాలా దగ్గర ప్లే హితుడు. రామకృష్ణ పాడ్డే గారిని రెండు సార్లు కలవాలని వెడితే బెంగుళూరు వెళ్ళిపోయినారు. నాకు కలవలేదు. నేను ఒకసారి పట్టకుంటాను. ఈ 19వ మా స్టానింగ్ డిస్కషన్స్ ఉన్నాయి. మా పై నాన్స్ ఆఫీసర్స్ పోయి డిస్కషన్ చేసారు. ఆ డిస్కషన్ చేసిన రిపోర్టును చూసి నేను, పై నాన్స్ మినిష్టరు వారి దగ్గరకు పోయి యాన్యువల్ డిస్కషన్స్ జరుపుతాను. Certainly before the beginning of the 8th Plan, we are going to take care of it in the right earnest and do all our best. వారేమీ చేయకపోతే ఉన్న రానిలోనే చిన్న కొట్టెలో నగం తీసి వీరికి తినబెడ తామని మీతో మనవిచేస్తున్నాను. Rayalaseema leaders are very sensi- ble and practical minded. They know all accounts. మీ ముందు పెటే లెక్కలు ప్రజల కొరకే. ఆ లెక్కలన్నీ వారు చూసుకుంటారు. ఈ డబ్బులు యెట్లా ఖర్చు పెడుతున్నారో This is the beauty of Assembly and the Budget presentation. మాకు బలం ఉంది. తీసుకుంటాము. అప్పటికి రాకపోతే రామారావుగారిని కోరుతాను; మంచి కోఆపరేషను ఇవ్వండి, నవ్వుతో ఆశీర్వాదనం ఇవ్వండి సహకారం చేయండి. విద్యాధరరావుగారూ సహకారం చేయండి అని అడుగుతాను. Because I am very much impressed by his speech. I very much liked him. I have great hope in future that they will co-operate for all the good things that we do. తెలుగుగం కథ ఇది.

మేము చేస్తాము. తెలుగుగంగ విషయం వేరేంద్రపాటిశ్రీగారు నాతో మాట్లాడినారని పత్రికలలో వచ్చింది. మాట్లాడింది అప్పటికప్పుడు అప్రస్థుతంగా చెప్పకూడదు. చెబితే కాంప్లికేట్ అవుతుంది. నక్సలైట్స్ వ్యవహారం డీట్ చేస్తున్నప్పుడు నన్నే కాదు, నా మంత్రివర్గం వారిని పెగ్స్ వారు చెప్పండి అని గుచ్చి గుచ్చి అడిగారు. చెప్పకపోతే పూజలు తిడతారు అన్నారు. తిడితే ఎదుర్కొంటాము అన్నాము. They asked that means you have rejected, రిజక్టెడ్ అంటే కొంప మునిగిపోతుంది. ఎస్ అంటే కొంప మునిగిపోతుంది. I was very careful. I had the collective wisdom of my Cabinet colleagues and I should pay compliments to them. అసింబ్లీలో చేయకూడదు కానీ మీరు శర్మిష్ఠ యిస్టే, I compliment them. They have maintained the secret in an exceedingly good manner. నాకు ఆయన ఒకటి చెప్పినారు. అది యిక్కడ చెప్పకూడదు. ఈ హాఫుస్ను కింపవరున్నా న్నానని అనుకోకూడదు. I respect all the opposition Leaders. Let them give me the liberty of using my discretion. అది కనుక మా ఆఫీసర్లు చేత ఎగ్జామిన్ చేయించకుండా చెబితే There is a positive chance of getting some kind of settlement on Telugu Ganga. నేను చిక్కులలో పడడం ఆయనను చిక్కులలో పెట్టడం మంచిది కాదు. I hope you will accept this attitude. Let it not be misunderstood that I have ignored this Assembly. It is the last thing that I would do in my life. I am a part of it. I believe in democracy. I have faith in democracy. తర్వాత రూ. 2 లు కిలో బీయ్యం, దీనిని బాగు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. కానీ ఎట్లా చేస్తున్నారని అంటే బీయ్యం కొలిచి యిస్తాము. కార్కులు కొన్ని తక్కువగా ఉన్నాయి. కొన్ని అదనంగా ఉన్నాయంటున్నారు. దీనిని వేల్వెనంత వరకు ఎడ్జస్టు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. మేము మొన్న ప్రకాశం, నెల్లూరు పోయినప్పుడు అక్కడ వారు చెప్పినారు. మా యిళ్లు చూడలేదు అన్నారు. నేను యేమి చెప్పినాను, చూసినాను అనేది కాదు. దీనికి ఒకటే మెథడ్, Local and Joint Collector అందరం కూర్చుని ఎస్ అంటే ఒప్పుకుంటాను. పచ్చబొట్టు వారు లేక తెల్లబొట్టు వారు రాకూడదు అంటే నా ఫిలాసఫీ ఏమిటంటే నేను ఫ్లెడ్స్ వచ్చిన చోటకు పోతే లవ్వన్నగార ఉండే రోజులలో, సుందరయ్యగారు ఉండే ఆ రోజులలో I have taken them in the plant. That plane is not mine. It is the State Government that is spending on it. They have all the right that I have on it. I cannot exclude any one of them or any one of these people. యిన్సిడెంటల్గా అందరు సి.ఎం.లు అని మీరు ఒప్పుకుంటే నేను వ్యాని యిస్తాను. ఒక మెథడ్ కొరకు చేస్తున్నాము. ఇంతకు మించి కాదని మనవి చేస్తున్నాను. నాన్ కనీవెన్షనల్ సోర్స్ ఆఫ్ రెవెన్యూ గురించి చెప్పలేదన్నారు. మేము ఒక రిఫర్ యిచ్చినాము. మీకు ఒక మాట చెబుతున్నాను. I believe there are certain in things like what they call bonds -- Neiveli Bonds, Power Bonds, Road Bonds. మీరు న్నెవేలీ బాండ్స్ చూసినారు. పవర్ బాండ్స్ చూసినారు.

రోడ్డు బాండ్స్ మాస్కున్నారు. మేము 1962-64 రోజులలో మా స్టేటు గవర్నమెంటు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నడిపించే పబ్లిక్ సెక్టార్ యూనిటీస్ కు ఫైనాన్సియల్ యినిసిటివ్ డబ్బు యివ్వకపోతే ప్రయివేటు యినిసిటివ్ డబ్బు నుండి తెచ్చుకున్నాము. ఇప్పుడు యెట్లా డెవలప్ చేస్తున్నాము అంటే We have go to asking for it. కొట్టి, తీట్టుకుంటూ కాదు, కేకలు పెట్టి కాదు. మంచితనంగా All Public Sector units are entitled to get loans from the financial institutions. Now I am taking one step. I have in my company a very good man, Sri Rama Krishna Hegde, who is, at the moment, the Deputy Chairman of the Planning Commission. He also thought like that. I have Sri Veerendra Patil who think for it. We jointly work for it. The State Governments should also be given freedom to Float Bonds -- our own bonds స్టాట్ స్టేటులో డబ్బులు వస్తే, దానిని పర్ఫామెన్స్ లో మీ ఫిరియాకు ఖర్చు పెడతామంటే, ప్రజలు ముందుకు వస్తారు. స్కూలు కట్టిస్తాము సగం డబ్బులు యివ్వండి అంటే ప్రజలు ముందుకు వస్తారు. స్కూలుకు డబ్బు అడగకుండా మేరు డబ్బు యిస్తే రోడ్డు వేస్తామంటే ప్రజలు ముందుకు వచ్చినారు. నేను చెబుతున్నదేమిటంటే We will take up Irrigation Bonds, we will take up road bonds, రోడ్డు బాగా లేదు అన్నారు. మేము వచ్చి నెల రోజులు కూడా కాలేదు. ఆయన 7 సంవత్సరములు కష్టపడినారు. 7 సంవత్సరములు అనుభవించారు. చేసినాడు అనలేదు. అందరూ అడుగుతూ ఉంటే యేమి చెప్పాలి? Please protect me from this. I cannot stand all that unless you give me protection. నేను చెప్పింది, ఆ రోడ్డు చేసేందుకు, హైదరాబాదులో సిటీలో వేయాలంటే I will tell you, it will be nothing less than Rs.150 crores to get the roads repaired in the Hyderabad City and bring them into proper form. Can it be taken up like this? We will try to do something. రోడ్ బాండ్స్ అన్నారు. అట్లాగే పవర్ బాండ్స్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు దగ్గర కొన్ని ఉన్నాయి. ఆర్.ఇ.సి., అట్లాగే పి.ఎఫ్.సి. I don't think I am divulging any secret. We are getting Rs. 150 crores from the PFC outside the Plan. This is called non-conventional finance. ప్లాన్ లిస్ట్ తీసుకుంటే లాభం లేదు. ఆ ప్లాన్ కనుక మనము చేయకపోతే కాలేజీకి అయితే కట్ చేస్తారు. అగ్రికల్చర్ కు అయితే కట్ చేస్తారు. అవన్నీ ఉంచుకుని We will try to do something. ఈ అన్ కన్ వెన్షనల్ టైట్ నెట్ టీ ప్లాన్ తీసుకోవడానికి మేము ప్రయత్నం చేయాలి. We discussed with the Finance Minister already. We are going to discuss with the Planning Commission Deputy Chairman and also in the National Development Council. This is how we are slowly building up the non-conventional resources and help execution of plans in a considerable and substantial way. దీనిని తీసుకుని మొదలు పెట్టాలి. మేము ఎస్కూరెన్సు ఇచ్చినాము.

తర్వాత లోకాయుక్త ఉంది. దీనిని తొందరగా పెట్టాలని అన్నారు. మాకు కూడా చాలా తొందర ఉంది. నేను ఎన్నోసార్లు అసెంబ్లీ మేటింగును పిలవక ముందు చెప్పినాను. That the Chief Minister should be covered by the Lok Ayukta. సి.ఎం. ఉంటారా? లేదా, యిదివరకు ఏమీ అనుకునేది. ఇప్పుడు ఏమీ అనుకునేది అర్థం కాలేదు. నాకు ఒకటే అర్థం అయింది. Why not the Chief Minister when the other Ministers are subjected to Lok Ayukta? I am offering myself. అధ్యక్షా, తమరు కూడా కాంగ్రెస్ వారే. కాబట్టి మేము ఎస్సెంబ్లీ డిక్లెర్ చేసేది. తమరు కూడా మే ఎస్సెంబ్లీ డిక్లెర్ చేసే. అవకాశం తేసుకోండి. My Minister and all our Members are going to declare their assets and liabilities.

మిషన్ స్పీకర్:- ముఖ్యమంత్రి డా. చెన్నారెడ్డిగారూ, మన అందరు ఎం.ఎల్.ఏ. లము యింతకు పూర్వం, పోయినసారి ఎస్సెంబ్లీ డిక్లెర్ చేసినాము.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- దానికి దీనికి తడా ఉంది. అప్పుడు చేసేదేమిటంటే ఒక కాపీ సి.ఎం.కు ఇచ్చేది. అప్పుడు దానిని సి.ఎం. స్పీకరుకు యిచ్చేది. ఇప్పుడు మేము ఏమీ అంటున్నామంటే We should give it to the Press. Therefore, we have decided that we shall definitely declare our assets and liabilities. ఢిల్లీ గెస్ట్ హౌస్ మేద చాలామందికి కోపంగా ఉంది. అక్కడకు పోతే 3 రోజులకు ఇది అంటారు. నాన్ మెంబర్ అయితే డబుల్ అంటారు. రూ. 200 అంటారు. రూ. 300 అంటారు. నేను అక్కడ ఉండేవారినీ అడిగినాను. వేరే గెస్ట్ హౌస్ లో మనకు బేధం ఉందా అంటే ఉందని అన్నారు. ఎందుచేతనంటే రిసోర్సెస్ కోసం చేస్తున్నామన్నారు. అతను సరిగ్ అర్థం చేసుకొనక పోవచ్చును. కానీ రామారావుగారు పెట్టినటువంటి ఉద్దేశ్యం మరి ఏదైనా ఉండవచ్చును. నేను ఒకటే అనుకున్నాను. నేను నిర్ణయించుకున్నాను. వేరే గెస్ట్ హౌస్ లో మెంబర్స్ కు రూ. 10 అండ్ నాన్ మెంబర్స్ కు 50 లు ఉంది. అసెంబ్లీ మెంబర్స్, పార్లమెంటు మెంబర్స్ మరియు డ్యూటీలో ఉన్న గవర్నమెంటు అఫీషియల్స్, వేరు ఎక్స్ మెంబర్స్ కాగానే రూ. 200లు కట్టిస్తారు. అట్లా కాకుండా 5 టైమ్స్ వారు పెట్టినారు. నేను చెప్పాను లోయస్ట్ కామన్ పాక్టర్ తేసుకోవాలని, ఆ విధంగా అయితే ఎక్స్ మెంబర్స్ shall have rooms at five times, Rs. 50 or Rs. 75 లు మాత్రమే ఇచ్చేది ఉంది. అట్లాగే అక్కడ హోటల్ బాగా ఉందని అన్నారు. బాగాలేదని నాకు అనిపించింది. దాన్ ప్రకాష్ వారు రూ. 40 లకు థాళీ ఇస్తారు. థాళీ అంటే గిన్నె. ఇప్పుడు కేటగిరి ప్రకారం రేటు ప్రకారం 18 రూపాయలు తీసుకుంటున్నారు. గిన్నెలు మంచివి ఉపయోగించండి. మంచి నూనె వాడండి అని చెప్పాను. అక్కడ పార్లమెంటు సభ్యులకు నేను డిన్నరు యిచ్చాను. అక్కడ గిన్నెలు, వారు వేసుకునే బట్టలు చూశాను. బాగా లేదు. మంచివి వేసుకోమన్నాను. ఇంకో రెండు రూపాయలు తీసుకుని బాగా తయారు చేయ మన్నాను. రెండు రూపాయలు ఎక్కువ తీసుకుని బాగా మెయిన్ టెయిన్ చేయమని చెప్పాను. దాన్ ప్రకాష్ లో 40 రూపాయలు అయితే ఇంకో రెండు రూపాయలు ఎక్కువ తీసుకుని అంటే 20 రూపాయలు తీసుకుని తయారుచేయమనండి అని చెప్పడం జరిగింది. నేను కమీషనరు

గారితో మాట్లాడడం జరిగింది. అయిదు రోజులు గడువు పెట్టండి. అంతకంటే ఎక్కువ రోజులు అయితే ఎక్కువ రేటు పెడతాము అని చెప్పాను. ఢిల్లీ గెస్ట్ హౌసుకు మనవాళ్లు ఎక్కువమంది పోతూ ఉంటారు. I said the Ex-Members shall certainly have rooms at five times or seven times. After all, in Delhi, we should maintain the standard of Andhra in a dignified way. Even if it is two rupees more, Andhra Pradesh people shall not grudge. This is subject to the availability of space and at the discretion of the Commissioner. I want this to be a small convenience to all the Members and also officers and also who are not officers. రిటైరు అయిన ఉద్యోగులకు ఇబ్బంది ఉండకూడదని మనవి చేస్తున్నాను. పవరు జనరేషను గురించి యిదివరకే చెప్పాను. ఆర్.ఇ.సి.తోను, ఆర్.యస్.సి.ల నుంచి అధికంగా డబ్బు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. I do not reel out what are the projects, but I can tell you that the Finance Minister, who is incharge of power also, is at it. The Chairman of the Electricity Board mr. Shanker is a dynamic and experienced man. I hope the things will be better and we will be able to generate more power and try to same the situation as far possible. లా తెండ్ రిఫార్ముస్ గురించి సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు 1962లో వచ్చింది. ఏక్కు ఎమెండు చేయాలి. 1989 సెప్టెంబరులో ఏక్కు ఎమెండు చేశారు. దీనివలన ఆరున్నర లక్షల ఎకరాలు వస్తుంది. It will be out Government's effort to distribute this land to the landless poor people, particularly Scheduled Castes and Scheduled Tribes and the really deserving and needy people. వైదరాబాదు వాటరు గురించి ఆడిగారు. మూడు కమిటీలు పెట్టారు. ఇప్పటికైనా - I have used, rather misused, your generosity. I am sorry. Thank you, very much for your kindness.

شری محمد اظہار اللہ خان :- جناب اسپیکر صاحب! متاثرین کے تعلق سے حکومت کی طرف سے چیف منسٹر صاحب کے پاس اختیار ہے۔
 شرعی محمد قیاس علی محمد خان :- چیف منسٹر صاحب! متاثرین کے تعلق سے کوئی بات نہیں ہے۔ چیف منسٹر صاحب کے پاس اختیار ہے۔

డాక్టర్ یوں۔ پتھارے :- ఇప్పటికి ఆరున్నర గంటలు అయింది.

شرعی محمد اظہار اللہ خان :- متاثرین کے تعلق سے چیف منسٹر صاحب کے پاس اختیار ہے۔

డాక్టర్ یوں۔ پتھارے :- దాని గురించి గవర్నరుగారి ఎడ్యూసులో ప్రస్తావించడం జరిగింది. రామారావు ట్రస్ట్ గురించి కేబినెట్ సబ్ కమిటీ ఏర్పాటు చేశారు. ఆ రిపోర్టు ఏ కమిటీగా ఉండో మానీ - తరువాత మా కన్సర్వేటివ్ మినిష్టరు జానేగారి అధ్యక్షతన ఆ రిపోర్టును డిస్కస్ చేయమని చెప్పాను.

మీన اردو کا قائل ہوں۔ میں اردو داں ہوں میں اردو اچھی طرح سے جانتا ہوں اردو ایک اچھی زبان ہے۔ میں ہمیشہ باہر یہ بولتا رہا کہ اردو کو سنڈ لائنگ کے جھگڑے میں مت پڑئیے۔ اردو کی ترقی کے لئے کیا کیا ہونا چاہئے۔ اردو کے تعلق سے دوسرے ریاستوں میں جو بھی اردو زبان کی ترقی کے لئے دیئے ہیں میں ان سے بھی زیادہ دوں گا۔ لیکن سنڈ لائنگ کے جھگڑے میں مت پڑئیے۔ نہیں تو آندھرا کے لوگ کچھ محسوس کریں گے کہ کچھ گڑبڑی ہے۔ اردو داں بھی تلگو زبان کو پہلی سرکاری زبان کی حیثیت سے مانتے ہیں اس میں کوئی شبہ نہیں ہے۔ میں نے ایک اردو اکیڈمی بنائی ہے۔ فلکسٹ بک اور اردو ٹیچرس کے قفر کے لئے جو مسائل ہیں اسکے لئے ایک سب کمیٹی قائم کی ہے۔ یہ کمیٹی رپورٹ دینے کے بعد غور کیا جائیگا۔ میں محمد جلالی صاحب سے جو اس کمیٹی کے چیئرمین بھی ہیں انکو بھی آپ کے سامنے مشورہ دیتا ہوں کہ اچھے اصحاب کو بلائیں ان سے مشورہ کریں۔ میں سمجھتا ہوں کہ این پی رامارائو صاحب کی حکومت میں بھی اچھے لوگوں کو بلا کر مشورہ کئے ہوئے۔ میں انکو قد کی نگاہ سے دیکھتا ہوں۔ وہ کمیٹی ان مسائل کو دیکھ رہی ہے۔

(Sri Mohd. Virasat Rasool Khan rose to speak)

Mr. Speaker:- Please resume your seat. You will get umteen chances. Your leader is here. If you want to ask about the minorities, I will give chance to your leader first even though it is a deviation from the procedure. After exhausting the leaders, I will give you chance.

شری محمد امان اللہ خان:- صرف میں تین باتیں پوچھنا چاہتا ہوں۔ پہلی بات وقت بورڈ کو قانونی اختیارات دیں جس طریقہ سے ہندو وقت کو حاصل ہے۔ دوسری بات مائنٹائیٹریز کمیشن کی رپورٹ جو ۱۰ سال سے جتنے بھی صدر تھے انھوں نے جو رپورٹ دی ہے اسکو اسمبلی میں پیش کرنا چاہئے۔ تیسری بات یہ ہے کہ اردو کو سنڈ لائنگ بنانے کے تعلق سے۔ آپ نے چیف جسٹس بننے کے بعد ایک بیان دیا تھا اور یہ بھی کہا تھا کہ اردو کے ساتھ انصاف کروں گا۔ میں نے میری تقریر میں کہا تھا کہ آندھرا پردیش کی سرکاری زبان تلگو ہے۔ آندھرا پردیش کے رہنے والے ہاکرو عوام کو چاہئے کہ تلگو زبان سیکھیں۔ لیکن اس کے ساتھ ساتھ اردو کے ساتھ بھی انصاف ہونا چاہئے۔ اردو کے ساتھ اس وقت تک انصاف نہیں ہو سکتا جب تک کہ اس زبان کی ترقی کے لئے حکومت کی سرپرستی حاصل نہ ہو۔ بہار، اتر پردیش میں اردو کو دوسری سرکاری زبان بنائی گئی ہے۔ یہاں پر بھی بنانے کے لئے یہاں کے لوگوں کو وہاں پر بھیج کر معلومات

Sri K. Vidyadhara Rao:- I would like, at the outset, to thank Dr. Channa Reddy for complimenting me. I would like to raise three points. ఎలీగేషన్స్, కౌంటర్ ఎలీగేషన్స్ బదులు - దానికి ఈనాడు ఎన్నికల సందర్భంలో, ఎన్నికల అనంతరం, చాలా అరాచకాలు జరిగినవని చెప్పడానికి, ఆ విషయంపై మా ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడా డిమాండు చేశారు. ఏమని అంటే ఎన్నికల సందర్భంగా, ఎన్నికల అనంతరం జరిగిన సంఘటనలపై సిటింగ్ సుప్రీంకోర్టు జడ్జిత్ అంక్వయిర్ చేయించడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధంగా ఉందా?

హౌసింగ్ గురించి బలహీన వర్గాల గృహ పథకాల గురించి ప్రతిపక్ష నాయకులు అందరూ కూడా చాలా ఆందోళన వ్యక్తము చేశారు. ఈ ప్రభుత్వము గృహ నిర్మాణాలను నిలుపు వేయాలని ఒక బ్యాంకెట్ట్స్ ఆర్డరు All the houses in the State have come to a standstill. ఇందు కట్టకూడదని ఆపు చేశారు. ఒక శాసన సభిద్వారా ఈ హౌస్ ఇచ్చిన శాంక్షన్ తరువాత, ఇండల్ కట్టడాలను నిలుపు చేశారు. ఈ విషయంపై వివరణ కావలెనని కోరుతున్నాను.

సోషల్ సెక్యూరిటీ స్కేముల గురించి మేము అందరం ప్రస్తావించాము. దానికి డాక్టరుగారు క్లియర్గా సమాధానము చెప్పలేదు. ఎస్.సి; బి.సి. విద్యార్థులకు స్కాలర్షిప్స్, సోషల్ పెన్షన్ స్కేముస్ గురించి ఈ మూడు పాయింట్స్కు వివరణ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ అనేది ఎలెక్షన్స్లో జరిగినదా లేక మొదట జరిగిందా నాకు సరిగ్గా అర్థం కాలేదు.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు:- ముఖ్యమంత్రిగారు 'నాకు క్లియర్గా అర్థము కాలేదు' అని అన్నారు. ఒకసారి మరల క్లారిఫయి చేయనీయండి. During Elections and after the Elections number of incidents have taken and there were allegations and counter-allegations. We deemed a judicial enquiry with a sitting Supreme Court Judge. Is the Government prepared to appoint a judicial enquiry to go into these things including enumeration of electoral rolls సిటింగ్ సుప్రీంకోర్టు జడ్జిత్ ఎంక్వయిర్ చేయించాలని డిమాండు చేస్తున్నాము. తరువాత, రిటర్నింగ్ ఆఫీసర్లు ఇచ్చిన ఎలెక్షన్ రిటర్న్స్ కాపీలో, ఓటింగ్కు వెళ్ళినపుడు, రెజిస్ట్రేషన్తో పేర్లు కొట్టేయబడి వున్నాయి. దానిపైన కూడా విచారణ చేయించడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధంగా వుందా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- గవర్నరుగారి అడ్డసుతో హెంస, రిగింగ్ జరిగినవి అక్కడక్కడ కొన్ని సంఘటనలు లేకపోలేదు. అలాంటివి ఇకముందు లేకుండా చూడడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుచున్నది. అదేవిధంగా, వివరాలు అవసరం అయినప్పుడు చెబుతాము. అన్నింటికి జుడిషియల్ ఎంక్వయిర్ అనేమాట ఇప్పుడే చెప్పను. అది పరిశీలన

చేసిన తరువాత - నిజంగా మాస్టే, మేము ఇంకా ప్రశాంతంగా జరిగిందని చెప్పాము. We wanted to be very considerate. We have a grouse. As a Congress Party we have lots of complaints that murders and rigging have taken place. 90% of the repolling in the whole country has taken place in Andhra. ఇవన్నీ చెబితే - మేము పాత కథలకు వోకూడదని అనుకున్నాము. If you want, we will examine it. నోషల్ సెక్యూరిటీ నిజంగా మాస్టే, అసలు మేము కంప్లయింట్ చేయాలి. నేను సి.ఎం. అనేది మరచిపోండి. 'యాక్ ఎ కాంగ్రెస్ మాన్' నేను చెబుతున్నాను. ఓటర్లు లిస్టులో రెడ్ గేతలు గేశారు.

శ్రీ కె. వీద్యాధరరావు:- ఎలిగేషన్స్, కౌంటర్ ఎలిగేషన్స్ వాటిపైన

Mr. Speaker:- When the Chief Minister is on his legs, nobody should stand. You have cooperated very well and now you are withdrawing your cooperation.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- కాబట్టి ఆ విధంగా ఓటర్లు లిస్టు సరిగ్గా లేదు. ఒక ఆఫీసరు దగ్గర ఓటు వుంది. ఇంకో ఆఫీసరు దగ్గర ఓటు లేదు. ఇవన్నీ తప్పులున్నాయి కాబట్టి మేము వాటన్నింటిలోకి పోకుండా, చాలా జాగ్రత్తగా ఈ సెంటెన్స్ చెప్పాము. We want to start afresh.

మిష్టర్ స్పీకర్:- రూరల్ హౌసింగ్, వేకర్ సెక్షన్స్, ప్రెజెంట్ హౌస్ కన్స్ట్రక్షన్ వాటిని గురించి అడుగుతున్నారు. (సి.ఎం. నుద్దేశిస్తూ)

Sri K. Vidyadhara Rao:- Order has been given to District Managers that housing should be brought to stand still till further orders. కట్టించుటకు ఇండ్లను కట్టుకుండా ఆపారు. కాలనీ గుడిసెల కార్యక్రమాన్ని కట్టుకూడదని, శాశ్వత గృహ కార్యక్రమాన్ని చేసే సమయంలో ఇండ్లు కట్టడానికి వేలుతెదని ప్రభుత్వపరంగా ఆదేశాలు వెళ్ళాయి.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- ఆ విషయంలోకి కావలెనని పోలేదు. ఒకవేళ ఒకవిధంగా - ఉదాహరణకు నెల్లూరు జిల్లా అనుకుంటాను ఇండ్లు తయారు అయ్యాయి. అక్కడ నేరు లేదు. ఆ తరువాత, ఇంగ్లీషు - 17, 24, 80 ఇండ్లు ఇర్రెగ్యులర్ గా, ఇండిస్క్రీమినేట్ గా కట్టించడం జరిగింది. వరుసగా కట్టలేదు. అవన్నీ చూచాకే, ఆపమని చెప్పాము

(ఇంటిరప్షన్)

Mr. Speaker:- Unless the floor leaders are over, I won't give chance to others.

శ్రీ కె. వీద్యాధరరావు:- హౌసింగ్ ప్రోగ్రామును అన్ని జిల్లాలలో ఆపాలని ఆదేశాలు ఇచ్చారు. వారి వారి ఇండ్లస్థలాలలో కట్టుకొమ్మనమని గత ప్రభుత్వము జి.ఓ. ఇస్క్యూ వేసింది. ఈ సభ చేసిన శాసనము ప్రకారం ఇండ్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది ఇండ్లను కట్టుకూడదని మేరు ఆపవేశారు. పడగొట్టారు ఇండ్లను. పడగొట్టిన ఇండ్లను కట్టడానికి వేలుతెదని ఆదేశాలిచ్చారు.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:- ఆపింది ఏమిటంటే, నెల్లూరులో చూచాను. ఇంగ్లీషులో చూచాను. అదేవిధంగా అలీబాదులోని నిర్మల్ తాలూకాలో ఎలెక్షన్స్ సమయంలో ఆనరబుల్ హౌసింగ్ టోర్స్, షెర్వుట్ ఆ మహానుభావుడు కట్టించేటప్పుడు అక్కడి వాండ్లు కంప్లయింట్ చేశారు. ఒక పద్ధతిలో కాకుండా, ఇండిస్క్రీమినేట్ గా - నేను పాలిటికల్ పదం వాడలేదు వాళ్ళు కట్టడం జరిగింది. ఇవన్నీ సరిగ్గా మామకొట్టి చెద్దాం.

(శ్రీ) కె. విశ్వనాథరావు :—సోషల్ వెమ్యూరిటీ స్కీము గురించి అడిగాను. దానికి జవాబు లేదు. గిగార్డింగ్ విజ్ పెషన్, స్టూడెంట్స్ గురించి కూడా అడిగాము.

Dr. M. Channa Reddy :—This Governor's Address is not an exhaustive administrative report. అధ్యక్షా, మేము కొన్ని విషయాలు చెప్పినాము. దానిలో లేకపోతే మిగతావి ఏవి లేవని కాదు. అవి అన్ని ఎట్లా ఉన్నాయో చూడవలసి వస్తుంది. ఛే జేన్ చేయవలసి వస్తే చేసుకుంటాము.

Mr. Speaker:—Someho the existing schemes will continue.

Dr. M. Channa Reddy:—Oh, Yes.

(శ్రీ) కె. విశ్వనాథరావు :—అధ్యక్షా, ఎలిజేన్స్, కాంటింజెంట్ ఎలిజేషన్లు చేశారు, కాంగ్రెస్ డివిజన్ గానూ వాదించి అని చెప్పి దాక్టరుగారు చెబుతున్నారు. కాబట్టి వాటి వాద అక్కరలేదు, నూకూ వాద అక్కరలేదు. దీనిపై బడిమిట్టలో ఎంపీలుగారి వేయడానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా ఉందా? వారి అనుమతాలు కూడ తీరుతాయి, కాంగ్రెస్ పార్టీ వారి వాదాలు కూడ తీరుతాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—విశ్వనాథరావు గారు వివరించి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి అన్నారు అంటే సుపరాలాగా బాగానే జరిగిపోయింది. చాల చోట్ల రీపోలింగులు అయినవి. డివిజన్లుగూ అటుకూటివి జరగడం ఉంటే ముందుండి అని వారన్నారు. వారు చెప్పారు.

(శ్రీ) పి. నాగేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు చాల అనుభవము కలిగినటువంటి రాజీయ వేతగా పాము చావకుండా కర్ర విరగకుండా సమాధానము చెప్పారు అన్నిటికీ. అదే సూర్యంలో కొన్ని విషయాలు చాల స్పష్టంగా చెప్పారు. దిన్తూదాలు చెప్పదలచుకున్నాను. చీఫ్ మినిష్టరుని కూడ కవరు చేస్తూ లోకాయుక్తుని పెడతాము అన్నారు. అభివృద్ధి. అట్లాగే ప్రభుత్వ ముద్రలుగా ఉన్నటువంటి వారు తమ ఆస్తుల వివరాలను బహిరంగంగా ప్రతికరింపు ఇస్తారు అన్నారు దానికి అభివృద్ధి. కాని మేము అడిగినటువంటి అంశాలకు స్పష్టమైనటువంటి సమాధానములు రాలేదు నేను నెహ్రూ సెంటనరీ సందర్భంగా గతంలో గాంధీ సెంటనరీకి ఎట్లా అయితే లైఫ్ కన్ విక్టరీని విడదల చేశారో, డచూభిక్ పెట్టారో కొంతమంది జీవిత ఖైదీలను, ఒక ఐదేళ్లు మీరు ఏదైనా ప్రెసిడెంట్ పెట్టుకోండి, ఆ ప్రెసిడెంట్ ప్రకారంగా నెహ్రూ సెంటనరీ సందర్భంగా కొంతమంది జీవిత ఖైదీలను వడతడానికి మీరు ఇష్టపడుకున్నారా లేదా చెప్పండి. అట్లాగే ఈ విలేజ్ అసైన్మెంట్స్ విషయంలో దాక్టరుగారు మరొక విధంగా అనుకోకుండా ఒక్క మనవి మేము అన్ని గ్రామాలకు అధికారులు కావాలి అన్నాము. కాబట్టి సుప్రీము కోర్టు జడ్జిమెంట్ ద్వారా వాటిని భర్తీ చేస్తారా లేక ఏ జడ్జిమెంట్ కాక పోయినా మీ ఇష్టము ప్రకారము అయినా పాత విలేజ్ అఫీసర్లునే భర్తీ

చేస్తారా స్పష్టంగా చెప్పాలి. మూడవది హామీంగు గురించి. హామీంగు గురించి అసలు లేవనెత్తింది నేనే. ఎక్కడైతే బెనిఫిటరీస్ డబ్బు కట్టాగో, ఎక్కడైతే వారి స్వంత ఇళ్లు కూల గొట్టుకున్నారో, కొత్త ఇళ్లు వస్తూ ఉందని ఎక్కడైతే కేస నాదులు పీసిన తరువాత ఆపు చేయబడ్డాయో, ఎక్కడైతే ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఏవీ లేవో అటువంటి వాటిని కొనసాగించడానికి వర్మిషన్ ఇస్తారా? అన్నిటిని ఆపుచేస్తూ బ్లాంకెట్ ఆర్డరు ఒకటి ఇచ్చారు. అట్లా కాకుండా ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉంటే కరెక్టు చేయండి. ఇర్రెగ్యులారిటీస్ లేనటువంటి వాటిని కొనసాగించడానికి పర్మిషన్ ఇస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి :—నెహ్రూ సెంటనరీలో రెమిఫన్సు ఇవ్వాలని చెప్పేది గౌరవనీయులైన మిశ్రుల సలహా. మేము ఆ విధంగా ఇప్పటికి ఆలోచన చేయలేదు. వారి సలహా పీచుకుటాము. దాని పైన ఆలోచన చేస్తాము. విడిగా అలా చేయాలి అని ప్రభుత్వం అనుకోలేదు. ఇక హామీంగు విషయంలో ఆపడం ఆర్డం ఏమిటంటే ఇర్రెగ్యులారిటీస్ ఉన్నాయని. అవి సోను మిగతావన్నీ విడిచిపెట్టడం జరుగుతుంది. తొందరలో. వారన్నటువంటి ధోరణిలో తప్పకుండా తొందరలో చేస్తాము. విలేజి అఫీసర్లు విషయంలో హైకోర్టు వారు అప్పాయింటు చేయమన్నప్పుడు గవర్నమెంటు దాని పైన అప్పీలుకు పోయింది. తరువాత 58 ఏళ్లు కాని వారికి కాంపెన్సేషన్ ఇవ్వము అంటే విలేజి అఫీసర్లు అప్పీలుకు పోయారు. Even the other day, in Delhi, I had the occasion to discuss with the Advocate on Record. He was explaining this ఈ రెండిటిని తేల్చి లీగల్ ఎక్స్ ప్రెజ్డన్సి కనుక్కుని చేయాలి (ది చేయవచ్చు, ఏది చేయాలి అని తెలుసుకుని గాని చేయ కూడదు. కోర్టులో ఉన్న కేసులలో తొందరబడి చేస్తే, అధ్యక్షా, మీకు తెలుసు చిక్కులు వస్తాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—గ్రూప్ మెంటు మెథడ్ ఇన్ వాల్వ్యు చేయండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—స్కాలర్ షిప్పులు కొనసాగిస్తాము అన్నారు. మార్గిలోవల ఈ సవత్సరానికి ఇవ్వవలసిన స్కాలర్ షిప్పులు ఇవ్వాలి. విద్యా సంవత్సరం పూర్తి కావస్తున్నది. అది ఎప్పుడు రిలీజ్ చేస్తారు? డబ్బులు ఇవ్వలేదు. ఎస్. సి. , బి. సి. , ఎస్. టి. , ఇ. బి. సి. లకు స్కాలర్ షిప్పులు ఇవ్వాలి అట్లాగే మెన్ ఛార్జెస్ ఇవ్వాలి. అదే విధంగా గాన్ని చోట్ల నీటి తీరువ ఎక్కువ చేసే వసూలు చేస్తున్నారు. మీ కాంగ్రెసు పార్టీ ఎన్నికల ప్రచారంలో నీటి నెమ్మ తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము అని చెప్పారు. తద్వారాగా ఈ వేళ ఎక్కువ వసూలు చేస్తున్నారు. దీనిని ఆపు చేస్తారా? ఛాన్సలర్ కి ఎన్నికలు ఉండాలి అన్నారు, అట్లాగే వైస్ ఛాన్సలర్స్ కు సిండికేట్ నెట్వర్క్ కు కూడా ఎన్నికలు పెడతారా? తరువాత భూసంస్కరణ విషయంలో లక్ష ఎకరాలు వంచుకాము అంటున్నారు. నిన్న మొన్న జరిగిన ఎమెండుమెంటు ప్రకారమా లేక మార్చకుండానా? మొన్న చేసిన ఎమెండుమెంటు ప్రకారంగా ఒక్క ఎకరము కూడ దొరకదు. ముప్పీము కోర్టు తీర్పు మీకు తెలుసు. కాబట్టి మీరు

తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ:

లక్షల ఎకరాలు పంచుతాము అన్నది దేని ప్రకారం మా చెబుతారా? చాల మంది అవార్డుల దగ్గర ప్రభుత్వ భూమి స్వాధీనంలో ఉంది వారిని పదఖలు చేసి వాటిని హరిజన, గిరిజన, బలహీనవర్గాలకు ఇస్తారా? ఇప్పుడు ఇచ్చిన పట్టాలు భూస్వాములు అనుభవిస్తున్నారు. ఈ విషయాలు మీరు క్లియర్ కట్ గా ఎనౌన్స్ చేస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— అదృశ్య, ఈ వెబ్ ఎనెస్ మెంటు గురించి ప్రాజెక్టు ఇచ్చిన లక్ష ఉంది. దానిని ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నాము. దానిని ఏ విధంగా అమలు పెట్టాలో చూస్తాము. తొందరగానే చేస్తాము. ఇదివరకు పట్ట వద్దతి నడుస్తున్నది. తొందరగా ఎగ్జామిన్ చేయించుకుని తగిన మార్పులు చేస్తాము. సిండికేట్, చెస్ చాన్సలర్లు వేరు వేరు పద్ధతులతో ఉన్నాయి. ఇవి అన్నీ ఆలోచించి చేయాలి. లాండు రిఫారమ్స్ విషయంలో మేము ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత ఏమి చర్యలు తీసుకోవాలో ఆలోచిస్తాము.

మిస్టర్ స్పీకర్:— ఇల్లిగల్ గా గవర్నమెంటు లాండుని ఆక్రమించుకుని ఉన్న అసర్దులను తొలగించి వేదచారికి ఇవ్వాలి అంటున్నారు.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— అట్లాగే.

(శ్రీ) సిపావ్. విద్యాసాగర రావు :— అదృశ్య, గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు ఉపన్యాసము వినే అవకాశం ఇంతవరకు కలగలేదు. వారు చాలా సుదీర్ఘంగా ఎలాంటి కవ్యింపు లేకుండా చాల కష్టంగా మాట్లాడి నందుకు, చాలా సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసాన్ని వారు ఇచ్చినందుకు మా పార్టీ తరపున హృదయపూర్వక మైనటువంటి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. వారి సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసములో చాలా విషయాలు చెప్పినప్పటికీ మేము కోరి నటువంటి అంశాలు చాలా మటుకు చెప్పకుండా చాల చాకచక్యముగా చాట వేసినారు. ముఖ్యంగా సెను వారిని ఎంట్రీ టాక్సు రద్దు చేస్తారా అని అడిగితే అది ఇప్పుడే రద్దు చేస్తే ఐదు సంవత్సరాలలో మేము ఏమి చేయాలి కాబట్టి మేము టాక్సు వేస్తాము అన్నారు. చాల అసమంజసంగా ఉంది. దానికి ఆల్టర్ నేటివ్ గా వారు 11 కోట్లు 12 కోట్లు రాబట్టుకోవాలంటే వేరే ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు ఆలోచించి దీనిని వెంటనే రద్దు చేస్తారా? రెండవది ఏమిటంటే ఎన్నికలలో ఎలిగేషన్స్, కాంటర్ ఎలిగేషన్స్ ఏమైనా ఉండవచ్చును. అటువంటి వాటిమీద కమిషన్ చేయడం అనేది ఏమీ ఉండదు. మన ప్రజాస్వామ్యాన్ని పరిరక్షించు కోవలసిన అవసరం అందరిమీద ఉంది. కేంద్రంలో కూడా యాక్ట్ ఆఫ్ పీపుల్స్ రిప్రజెంటేషన్ కు సవరణ చేయాలని ఆలోచనలు చేస్తున్నారు. రాష్ట్ర వరంగా కూడా ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు అన్ని పార్టీలవారిని పిలిపించి ఆ పీపుల్స్ రిప్రజెంటేషన్ యాక్టులో లోటుపాట్లు ఏమైనా ఉంటే వాటిని ఏవిధంగా కేంద్రానికి గాని, చీఫ్ ఎలక్షన్స్ వారికి గాని సూచనలు యివ్వాలనేది నిర్ణయం చేయడానికి ఆలోచనలు చేయడానికి గాను ఒక సమావేశమును వెంటనే ఏలవాలని నా సూచన. ఇక మూడవది అఫీషియల్ లాంగ్వేజ్ విషయంలో ఆ యాక్టులో

8-50 గం.
సా.

నెషను కే కు సవరణ యివ్వ కే తెచ్చుచున్నాము. ఆ సవరణను లబ్ధిగా
దానిమీద ఫోలియో కే ప్రభుత్వం జారీచేసి కార్పొరేషన్ లో, కంపెనీలో ఏ
మేరకు తెలుగు వాడాని అనేది నిర్ణయం చేయాలి. ఈ తెలుగు
దేశం పట్ల మీద కోపం ఉంటే ఉదవచ్చును కాని తెలుగు భాష మీద
కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి కోపం ఉండకూడదు. కాంగ్రెసు దఫా, కాంగ్రెస్ మెంబర్స్
లా విషయం చెప్పాను. యీ కాంగ్రెస్ మెంబర్స్ లా విషయంలో రైతులకు
యిచ్చిన లోన్లుమీద ఇంటర్వెన్యూగాని టోటల్ లోన్స్ వెలింగ్ నెషన్ లో అది
సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారికి సంబంధించి ఉంటున్నది. కమ్యూనియన్
బ్యాంకునుంచి నీ రూరల్ బ్యాంకునుంచి గాని అప్పులు సమీక్షించావేమీదే
మాఫీ జరగాలంటే ఆ సెంట్రల్ బ్యాంకుమీద సందేహించినది. టీవల్ల
రైతులకు యిచ్చిన అప్పుమీద ఆరు కంటే వడ్డీ ఎక్కువ అయిందని ఇప్పుడు
బ్యాంకులకు సంబంధించిన యాక్టు ఉండంటే దాని కోర్టులు ఎంటర్ ప్రైజీస్
పెరిసిపోయింది. ఎందుకంటే Banking regulation Legislation is there.
కాబట్టి యివన్నీ ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టిలో పెట్టుకొని రైతులకు సహాయం
చేయడానికి గాను ఇంటర్వెన్యూ వైవ్ చేయడానికి లోన్స్ రైట్ అఫ్ చేయడానికి
ఒక కాంగ్రెస్ మెంబర్ లెజిస్లేషన్ తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:— మొదటగా ఎంట్రీ టాక్సు విషయంలో
విద్యాసాగరరావుగారు మాట్లాడినారు. నేను ఎంత చెప్పానో అంతకంటే ఎక్కువ
గానే విద్యాసాగరరావుగారు చెప్పారు. Comprehensive legislation to waive
loans and ratify the interest....

శ్రీ సి.పాల్. విద్యాసాగరరావు:— ఈ ఇంటర్వెన్యూ వైవింగు విషయం
లోనూ, లోన్స్ రైట్ అఫ్ చేయడం విషయంలోనూ కోర్టులలో ఫేస్
చేస్తున్నప్పుడు యీ విషయంలో రాజాజీ యాక్టు ఉంది. లోన్స్ యాక్టు ఉంది.
అవన్నీ గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా తెలుసు. అవన్నీ తెలిసి
కూడా రైతులయొక్క రెస్యూలోనికి రాలేకపోతున్నాము కాబట్టి యిప్పుడు
ముఖ్యమంత్రిగారు రైతుల మేలుకోసము కాంగ్రెస్ మెంబర్స్ లెజిస్లేషన్ తీసుకు
రావడానికి రైతుల ఇంటర్వెన్యూ ప్రాజెక్టు చేయడానికి ముందుకు రావాలని
కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:— మొదటగా సభ్యులు ఎంట్రీ టాక్సు విషయం
ప్రస్తావించారు. కాని సభ్యులు నేను చెప్పిన దానికంటే ఎక్కువగానే చెప్పారు.
వారు దీనికి ఆర్డర్ నేటివ్ పద్ధతి ఒకటి చూపించాలన్నారు. అదికూడా నేను
చెప్పాను. I thank him for his support to our approach. రెండవది
ఎలక్షన్స్ కండ్లక్టు చేయడం విషయంలో రూల్స్ చేయాలి అనే విషయంలో ఆ
రోజులలో నేను రామారావుగారు ఆన్ నూటలు పేపర్ లో వదిలారు. నిజమే
యీ రూల్స్ ను మార్చవలసి ఉన్నా వాటిని మార్చే అధికారం పేట్ గవర్న
మెంటుకు లేదు. ఏదో మునిసిపల్ వ్యవహారాలలో పంచాయతీరాజ్ ఎలక్షన్స్
వ్యవహారాలలో మనం ఇంటర్ ఫియర్ కావచ్చును. కాని జనరల్ ఎలక్షన్స్ కు

సంబంధించి ఆ విధంగా మనం మార్చడానికి లేదు. మన ప్రముఖ మినిష్టరుగారు అల్ పార్టీ మీటింగు పెడరామున్నారు. There, this matter could be thrashed out. Another thing, I also believe that changes have to be made. I feel that some changes are necessary but I do not think we are competent to do it. అది ఎట్లాగు కేయల్ అనేది చెప్పగలుగుతాను. ఆ విధంగా చెప్పే స్థానము నాకు కలిగితే నేను తప్పకుండా అందులో భాగస్వామిని అవుతాను. ఈ విషయంలో ఆ సమావేశములో నేను మాట్లాడతాను. ఇక కాం'పె హెన్రీస్ తెజస్వీపన్ విషయంలో యీ లోన్ను, ఇంటరెస్టు రైట్ ఆఫ్ చేయడం విషయంలో నేను చెప్పేది ఎమిటంటే గౌరవనీయులైన ప్రతిపక్షనాయకుడు యిప్పుడు నేనునల్ ఫ్రంటుకు చైర్మన్ గా ఉన్నారు కాబట్టి 1100 కోట్ రూపాయలు యీ రాష్ట్రానికి యిప్పిస్తే యీ రాష్ట్రమునకు మేలు జరుగుతుంది కాబట్టి వారు ఆ విధంగా యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. ఈ లోన్ను, ఇంటరెస్టు రైట్ ఆఫ్ చేయడం రైట్ ఆఫ్ చేయడం విషయంలో నేను కూడా...there is unanimous agreement on this and I am prepared to pass a resolution in this House.

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, యీ జిల్లాలలో డిస్ట్రిక్ట్ సెలక్షన్ కమిటీలు ఉన్నాయి వారు ప్రతి జిల్లాలలో ఇంటర్వ్యూలు కిందకు చేసి లిస్టుకూడా ఎలిజిబిల్ కాండేట్టుని ప్రివేర్ చేసారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలలో ఆ విధంగా 800 మంది సెలక్షన్ అయినవారు ఉన్నారు. మిగతా జిల్లాలలో కూడా అట్లాగే ఉండవచ్చును. వారిని అప్పాయింట్ మెంట్స్ జరగకుండా కాన్ అర్డర్స్ యిచ్చారు. వారికి వయస్సు తీరిపోతున్నది. వారు ఉద్యోగాలు చేసుకోవడానికే అనర్హులు అవుతారు. కాబట్టి వారికి అప్పాయింట్ మెంట్స్ యిచ్చేవిధంగా అర్డర్స్ పాస్ చేస్తారా? రెండవది ఫార్మర్స్ డెబ్ రిలీఫ్ కు సంబంధించినది. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ ఫార్మర్స్ విషయంలో యితకుముందు చెప్పినది కాదు. ఇది వేరుగా ఐ.ఎం. ఎస్. లోన్ను గతములో భారత ప్రభుత్వం వారు ఇన్ సెంటివ్ మెన్యూర్ స్కీము క్రింద యివ్వడం జరిగింది. దీనికి సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు డబ్బు యిచ్చారు. మనకు వచ్చే యీ డబ్బు గాంటు రూపంలో వచ్చింది స్టేటుగవర్నమెంట్ వారు ఎడ్ శెక్సు చేసుకున్నారు, ఇప్పుడు యీ విషయంలో ఏమైనా కలెక్టు చేస్తే అది స్టేటుగవర్నమెంట్ కు జమ అవుతుంది. కాబట్టి యీ లోన్నును ఇంటరెస్టును రైట్ ఆఫ్ చేస్తే రైతులమీద భారం పడదు. ఈ విషయంలో లోన్ను రాబట్టుకోవడానికి ఫార్మర్స్ ను పౌరాస్ మెంట్ చేస్తున్నారు. తరువాత మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో జూరాల పోర్టెక్టు పని ప్రారంభించి 9 సంవత్సరాలు అయింది. ఆ పోర్టెక్టు పనిని ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తారు?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—డిస్ట్రిక్ట్ సెలక్షన్ కమిటీ విషయంలో మేము వచ్చిన రోజులలోనే ఏదో ఏజ్ పెరిగిపోతుందని చెప్పడం సజ్జుకాదు. ఇదివరకు కూడా యిక్కడ అసెంబ్లీలో సభ్యులు సమర్థవంతముగా మాట్లాడి వారు మిత్ర వజాలుగా ఉండేవారు. ఆ సమయంలో అప్పాయింట్ మెంట్స్ పని

తెలిపే ప్రతిపాదనపై చర్చ :

జరగలేదు. కానీ ఇన్ఫర్మేషన్ అప్పాయింట్మెంట్లు ఉంటే వాటిని అపాము. ఇప్పుడు ఒక్కరోజులో మునిసిపాలిటీ ఏమీ లేదు. ఎవ్వరూ ఇండివిడ్యువల్ కేసులు ఉంటే ప్రభుత్వం వాటిని పరిశీలన చేస్తుంది. ఇక ఐ.ఎం.ఎస్. లోన్ను విషయంలో I take the information because I am Personally not aware of the details.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :- అధ్యక్షా, యిప్పుడు పెద్దాల్లు పరియాలలో ఉన్నటువంటి ట్రీయిబల్స్ యొక్క డెవలప్ మెంట్ కోసము వారికి రీజనల్ ఎటానమీ కలుగజేయాలి. ఆ విధంగా ట్రీయిబల్స్ ర్గి సంవత్సరాలుగా డిమాండు చేస్తున్నారు, కాబట్టి యీ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని వంశీలిస్తామని హామీ ఇచ్చాలని కోరుకున్నాను. రెండవది కరువులు, వరదలు కాళ్ళత పరిష్కారానికి మాస్టర్ ప్లాను అయ్యారేయిస్తారా? ఇక వడ్డీ రాయితీ విషయంలో ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. ఎందుకంటే డిసెంబరులోపల వసూలు చేయకపోతే ఆ సొసైటీలు రద్దు అవుతాయనే జి.ఓ. ఉంది. దీనిమీద ప్రైవేటీకరణ పోయి వారు నే ఆర్డర్ తెచ్చుకున్నారు. ఈ స్థితిలో ఏమి పరిష్కారమార్గం ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతారు? ఇప్పుడు 10,000 రూపాయల లోపున ఉన్నవారి లోన్ను మాఫీ చేస్తామని సెంట్రల్ గవర్నర్ మెంటునుంచి ఆర్డరు వస్తాయని యీ లోపల ఉన్నవారు లోన్ను కట్టడం మానివేస్తారు.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- నేను అనుకోవడం ఏమిటంటే యీ ట్రీయిబల్స్ ను సంబంధించి విస్తృతమైన విషయం. ఇది ఆల్ ఇండియాకు సంబంధించినది. It is not under any State Act. It is Central Act. Under that, they are privileged to have reservation for tribals only. As I understand, we cannot really interfere. అందుకనే ట్రీయిబల్స్ వ్యవహారాల విషయంలో మనం సెంట్రల్ గవర్నర్ మెంటు వారికి సలహాలు మాత్రం ఇవ్వగలము. ఇక శ్యామ్ వర్మ పీరియాన్ కు సంబంధించి ఓంకార్ గారు నేను చెప్పిందానిని సమర్థించినారు. అందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. పోతే ప్రైవేటీకరణ సంబంధించి నేను చెప్పినదే ఓంకార్ గారు బలపరిచారు.

7-00 గం.

సా.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :- గత ప్రభుత్వం ర్ 1/2 శాతం వడ్డీ మాఫీ చేసింది. ఆ డబ్బును శాఖలకు వద్ద నుంచి అప్పు తెచ్చుకొని సొసైటీలకు రీఇంబర్స్ చేయవలసి వుంటుంది. అది కాలేదు. ఆ డబ్బు గవర్నర్ మెంటు చెల్లించాలి. సొసైటీలకు రీఇంబర్స్ చేయాలి, డిస్ట్రిక్ట్ కోఆపరేటివ్ సెంట్రల్ శ్యామ్ వర్మ వాటికి ఆటోమేటిక్ గా వర్తింపు అయిపోయింది. సీడెడ్ సొసైటీలు శాఖలకు వద్ద అప్పు తెచ్చినట్లయితే గవర్నర్ మెంట్ రీఇంబర్స్ చేయాలి.

Dr. M. Channa Reddy :- It is not our region. NABARD. It is not our concern.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :- గవర్నర్ మెంట్ కొంత రిలీజ్ చేసింది. ఇంకా ఇంకా యీ వుందని అంటున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : — అది చూస్తామంటున్నారు.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (ఆముదాలవలస) : — రూరల్ టెరియన్ లో థాజెండ్ పాపులేషన్ పున్న గ్రామాలలో రోడ్డు వేయాని గవర్నమెంట్ ఆర్డరు వుంది. మనకు సావిత్ర్యం వచ్చి 48 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. కాబట్టి ఆ ఆర్డర్ ను రిలాస్ చేసి రోడ్లు లేని అన్ని గ్రామాలకు రోడ్లు వేస్తారా? ఇకపోతే షుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో ఎన్నికలలో షేర్ హోల్డిర్స్ అందరికీ ఓటు హక్కు ఇవ్వకుండా 3 సంవత్సరాలలో వరుసగా రెండు సంవత్సరాల పాటు చెరకు స్లయి చేసిన రైతులకే ఓటు హక్కు ఇవ్వడం జరిగింది. అలా కాకుండా పూర్వపు పద్ధతిలో మెంబర్స్ అయిన షేర్ గ్రోయర్స్ అందరికీ ఓటు హక్కు కల్పిస్తారా?

Dr. M. Channa Reddy : — This is an ideal thing which we can have in our mind. When we plan, we will take note of it, subject to the availability of funds.

Mr Speaker : — The other point is about sugarcane suppliers. He wants status quo ante to be restored for every share holder in the matter of voting.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి : — ఎవరైతే రెండు సంవత్సరాలు వరుసగా చెరకు సరఫరా చేయరో వారికి ఓటింగ్ హక్కు లేని గత ప్రభుత్వం చేసింది. అయితే ఇంకేవన్ సాకర్య, లేకపోతే రైతు చెరకు పడించలేడు, అది అతని తప్పు కాదు కాబట్టి ఒకసారి సరఫరా చేసినా సరే అతను ఓటు చేయడానికి అర్హుడని చెప్పాము.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు : — అభ్యూహ, నేను మూడు ప్రశ్నలు అడిగాను. గతంలో చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వ హయాములోనే మురళీధరరావు కమిషన్ ను నియమించారు. ఆ కమిషన్ రిపోర్టును తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అమలు చేసింది. అయితే దానిని వైకోర్టు కొట్టివేసింది. దానిపై ఈ ప్రభుత్వం సుప్రీం కోర్టులో ఆప్షిలు చేస్తుందా? ఇక రెండవ ప్రశ్న పిర్ మూర్ — కాగజ్ నగర్ లోని సర్ పిల్స్ ఫ్యాక్టరీ గత 5 సంవత్సరాలుగా మూతపడి 5 వేల మంది కార్మికులు రోడ్డు మీద వున్నారు ఇది రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద ప్రశ్న. దానిని తెరిపించడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నది? ఇక మూడవ ప్రశ్న, వంశధార ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి. ఒరిస్సాలో కూడా మీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వమే వుంది కాబట్టి వంశధార రైడవ దళ గురించి ఒరిస్సా ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడతారా?

Dr. M. Channa Reddy : — I have not yet got acquainted with the High Court decision.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు : — సిర్పూర్ — కాగజ్ నగర్ లోని మిల్లును తెరిపించడానికి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాములో గత 5 సంవత్సరాలుగా

ఎన్నో దర్జాలు చేసినా అది తెరవడంలేదు. మీ ప్రభుత్వమైనా అ పని చేసి ప్రెస్కో నిలబెట్టుకోవాలని కొరుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- ర సంవత్సరాలుగా గౌరవ సభ్యులు ఓపికపట్టారు. కాని నెల రోజులలో ఓపిక వగ్గిపోయినట్లుగా కనిపిస్తున్నది. లేకుంటే మామీద విశ్వాసం వుండి అట్లా అంటున్నారేమో.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :- విశ్వాసం వుందనే చెపుతున్నాను.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- 12వ తేదీన లేబర్ మినిస్టరు, ఫైనాన్స్ మినిస్టరు-ఇద్దరూ జాయింట్ మీటింగ్ వుంది. అ డైరెక్షన్ లోనే మేము ఆలోచనచేసి పనిచేస్తాము.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :- శ్రీకాకుళం జిల్లాకు జీవనాధారం ఆయిన పంకధార ప్యాకెట్టు రెండవ దశ గురించి చెప్పలేదు. అది చాలా చిన్న సమస్య. ఈ ప్రాంతాల్లో ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో కేవలం 100 ఎకరాల భూమి ముఘకు గురి అవుతుంది. ఒరిస్సాలో, ఇక్కడా మీ పార్టీ ప్రభుత్వాలే వున్నాయి కాబట్టి ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు చర్చిస్తే సమస్య పరిష్కారమవుతుంది.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :- ఇదివరకు కూడా మేము ఒరిస్సా ప్రభుత్వంతో డిస్కస్ చేశాము. మధ్యలో ఏవో అడ్డంకులు వచ్చాయి. ఈమధ్యన శ్రీకాకుళానికి చెందిన గౌరవ సభ్యులు నన్ను కలిసినప్పుడు ఈ విషయం చెప్పారు. ఇంకా మేము ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ యం. నళినీమణి (ఆలేరు) :- మొత్తం దేశంలో, అదేవిధంగా మన రాష్ట్రంలో కూడా యాంటీ-రిజర్వేషన్ మూమెంట్ మొదలయింది. రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన హక్కులను తీసివేయాలని కొందరు ఆందోళన చేస్తున్నారు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వ వైఖరి ఏమిటని తమద్వారా అడుగుతున్నాను. ఇక మరొక ప్రశ్న ఏమిటంటే చాలా మంది పేద వాళ్ళు గ్రీన్ కార్డ్స్ లేక బాధపడుతున్నారు. వారందరికీ ఎన్ని రోజులలో గ్రీన్ కార్డ్స్ ఇస్తున్నారు.

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి :- యాంటీ రిజర్వేషన్స్ ఆర్ రిజర్వేషన్స్ వ్యవహారంలో గవర్నరు మెంటు పాలసీ మొదటి నుంచి సెంట్రల్ లో ఒకటిగానే ఉన్నది.....

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం) :- అధ్యక్షా, విజయవాడలో సిటీ జన్సులను వేవనలైట్ చేశారు. ముఖ్యమంత్రికి ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. ఈ సందర్భంలో వారిని వేసు మీద్యారా అడుగదలచుకున్నాను. పూర్వార్ లో వేవనలైట్ వేవన్ విషయంలో యీ ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ ఏమిటి? ఇప్పటికీ ఆర్ టిసిలో ప్రైవేటు జన్సులను రన్ చేయడం జరుగుతుంది. ఇవన్నీ కూడా ఎప్పటికీ వేవనలైట్ చేయాలనివెప్పి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది? రెండవది- పోలిటెకల్ పెన్షన్స్ పొందుతున్న స్వాతంత్ర్య సమర యోధులకు

కేంద్ర ప్రభుత్వము రూ. 750 ఇస్తున్నది. మన రూ. 200 ఇస్తున్నాము. అది శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు పెట్టమొకట! పాకంఖి చా రూ 200 ఇంకా కం... ఇంకా చేస్తున్నారు. రుపీ 10 ల్యాండ్ డివలప్మెంట్, జటూంటప్పక, ఆన్ పార్ నిగ్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో రూ. 750 చేయాలని కోరుతున్నాను. వారు ఆ గా కూడా 70 సంవత్సరాల వయస్సుకు వచ్చారు. మూడవది—మొన్న వచ్చినటువంటి వైక్లోన్స్ వల్ల రైతాంగం చాలా దెబ్బ తిన్నారు. విలేజ్ అఫీసర్స్ వ్యవస్థ సక్రమంగా లేకపోవడం వలన తండ్రి పన్నులు క్రమంగా వసూలు చేయలేదు. ఆ మొత్తం అంతా ఒకేసారి లెంప్ సమ్ గా పే చేయాలని అధికారులు అంటున్నారు. రెతులు బాధ పడుతున్నారు. కొంచెం టైమ్ ఇవ్వాలి. ఫేజ్ మేనర్ లో వసూలు చేసే వద్దతిని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి :—విజయవాడ నివసంలో అభివృద్ధిని తెలిపి నందుకు కృతజ్ఞతలు. మిగతావి అన్నిటిని సమీక్షించి చర్చనీయమోనాటి. కమిటీ మెంట్ గా చెప్పలేముగాని పాలసీ మాత్రం ఉంటుంది. రెండవది—ప్రాంతీయ ప్రభుత్వ సమరయోధులకు సంబంధించి రిసోర్స్స్ ఆన్ పార్ విత్ సెంట్రల్ వస్తే తప్పకుండా చేస్తాము.

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు :—దెబ్బ ప్రాంతంలో ఉండే రైతులు గత 4 సంవత్సరాల నుంచి పీరియాడికల్ వైక్లోన్స్ వల్ల ఇబ్బంది పడుతున్నారు, నష్టపోయారు. ఇప్పుడు సెకండు క్యాప్ ప్రాంటెషన్ జరుగుతున్నది. దెబ్బ అంతా పెట్టబడికి అయిపోయింది. గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా వాటర్ సెన్సు ఎరియర్స్ ను ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్నారు ఒకేసారి కట్టమంటున్నారు. కష్టనకం అవుతుంది. ఫేజ్ మేనర్ లో వసూలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

(సమాధానం లేదు)

శ్రీ బి. జనార్దన్ (చిన్నూర్) :—మన రాష్ట్రంలో చాలా సిక్ ఇండస్ట్రీస్ ఉన్నాయి. వీటి వల్ల కార్మికులు బజారుపాలు అయిన విషయం మీకు తెలుసు. తిరిగి యీ ప్రభుత్వం ఓకెన్ చేస్తుందా లేదా అని అడుగుతున్నాను రెండవది—కాలుష్యం ఏదీ అయితే ఉండో ఇది ప్రాధికారం, సిటీలోనే కాదు మన రాష్ట్రంలో పెద్ద ఇండస్ట్రీస్ అయిన కోల్ మైన్స్ లో కూడా ఉన్నది. కరీంనగర్, అదిలాబాదు, ఖమ్మం, వరంగల్లులలో ఉన్న చోట పొగతో కాలుష్యం ఏర్పడి కార్మికులు గాలి పిల్చుకుండా పొగను పిల్చుతున్నారు. కోల్ మైన్స్ లో యీ కాలుష్య నివారణ కోసం యీ ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటుందని అడుగుతున్నాను. మూడవది—ప్రభుత్వం భూమి శిస్తు వసూలు చేయాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేసేందని తెలిసింది. భూమి శిస్తు వసూలు చేస్తుందా లేదా? దానికి సమాధానం కావాలి?

Dr. M. Chenna Reddy :—This is becoming a nusense. We will certainly insist on them that they should fix the pollution devices. లేదని మినిష్టరుగా ఉన్న గౌరవ సభ్యులు అనుభవంతో చెబుతున్నందుకు నాకు సంతోషం. అప్పుడు వారు ఏమేమి చేశారో తెలియదు. అన్ని సిక్ యూనిట్స్

గురించి చెప్పుతున్నారు, ఒక్కొక్కటినుకూని, 12వ తారీఖున ప్రైవేటు మినిష్టరు మరియు శ్రీమదు మినిష్టరుగాని కూర్చుని పరిశీలిస్తున్నారు. సిమిల్ లీ కింగ్ ఇంజిన్స్ గురించి చేస్తున్నారు. వీటిని మెల్ల మెల్లగా చేస్తాము. అవర్ ఎట్యూడ్ ఈజ్ ఓట్.

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి :—అదృశ్య, ముఖ్యమంత్రిగారు తమ సమాధానంలో చక్కగా కొన్ని విషయాలు చాటవేశారు. గత ప్రభుత్వం గామీణ రైతాంగం కొరకు, గామీణ అభివృద్ధి కొరకు తమ నిధులలో 50 శాతం కేటాయిస్తామని చెప్పింది ఈ ప్రభుత్వం దాని గురించి ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు. అది ఫస్టు పాయింటు. రెండవది—కర్షక పరిషత్తు గురించి, రైతాంగం భవిష్యత్తు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు కావాలని చాటవేసినట్లు తెలుస్తున్నది. ఎందుకంటే, మండలాల గురించి చెప్పారు, సింగిల్ విండో గురించి చెప్పారు. వతన్ దారీ గురించి చెప్పారు. కర్షకపరషత్తు రైతాంగానికి సదుద్దేశంతో చేసిన సంస్థ, దీన్ని ఏమి చేస్తారు? మాటమాత్రంగా కూడా చెప్పలేదు. మూడవది—కోఆపరేటివ్ లోన్స్ గురించి వారు ఎంతసేపూ కేంద్రప్రభుత్వం నాకార్డు నుంచి మాఫీ చేస్తామన్నారు తప్ప నేషనల్ ఫండు అధ్యక్షులు ఇప్పిస్తే చూస్తామన్నారు, కాని యీ ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుంది? వీరి కమిటీ మెంటు ఏమిటో చెప్పలేదు. స్లాట్ సిస్టమ్ కరెంటుకు సంబంధించి ఏమి చేస్తారో చెప్పలేదు. రైతాంగానికి హోస్పిటల్ కు రూ. 50 నష్టిడి ఇస్తారా లేదా? తరువాత పట్టా పాసు పుస్తకాలు ఎంతకాలంలో ఇస్తారు? వీటికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—యు కన్ ఫ్రెన్ టు ఎనీ వన్...

శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి :—నాలుగు పాయింట్లు అడిగాను...

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అల్ రెడి గివెన్ ఆన్సర్....

7-20 గం. సా.
శ్రీ ఎం. రఘుమారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు రైతుల సమస్య మీద అవాబు ఇవ్వడానికి తయారుగా లేరా? ముందు రైతును తరువాత డాక్టరును అని అన్నారు. అదృశ్య, మీరు కూడా రైతులే. నాలుగు పాయింట్లు చెప్పాలి. 70 శాతం ఉన్న రైతాంగానికి సంబంధించిన సమస్య... ఫస్టు క్వశ్చన్ ఏమిటంటే—రూరల్ డెవలప్ మెంటుకు కేంద్రప్రభుత్వం 50 శాతం ఇస్తున్నది. అటువంటిది యీ ప్రభుత్వం టోటల్ బడ్జెట్ లో రూరల్ డెవలప్ మెంటుకు 50 శాతం ఇస్తుందా లేదా? గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానము యివ్వలేరంటే నాకేమి అభ్యంతరము లేదు. ఇది రైతాంగానికి సంబంధించిన యిష్యూ.

Mr. Speaker:—

(Interruptions)

I have given time to Mr. M. Raghuma Reddy. You can ask for clarification. Now the Chief Minister will answer.

Dr. M. Chenna Reddy:—To say 50% from the total budget to the Rural Development is very difficult. Rural Development is a very wide subject. It includes roads and power. Calculating on that basis, it is extremely difficult to say that. But we appreciate that Rural Development should be given priority so that rural population can be helped.

Sri P. Ashoka Gajapathi Raju(Vijayanagaram):—Mr. Speaker Sir, . .

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:—కర్షక పరిషత్తు చాలా ముఖ్యమైనది, వారి రిప్లయిలో ఆ మాట రాలేదు. వారి స్పీచ్ లో యీ ఐటమ్ కవర్ కాలేదని అడుగుతున్నాను. కర్షక పరిషత్తు చాలా ముఖ్యము? దానిని ఉంచుతున్నారా? అమలు చేస్తున్నారా, లేదా? మండలాల గురించి చెబుతున్నారు. సింగల్ విండ్ గురించి చెప్పారు. ఫ్యూచర్ అఫ్ ది కర్షక పరిషత్ ఆండ్ కరంట్ స్టాట్ సిస్టం గురించి చెప్పాలి.

Mr. Speaker:—If you do not cooperate, I cannot conduct the business. Please resume your seat. No further supplimen-
taries. Mr. Raghuma Reddy is given sufficient time.

(Interruptions)

I will be very happy if only one Member from one party ask one supplementary question.

(Interruptions)

I can understand the stress and strain on the Chief Minister.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి —కర్షక పరిషత్తు గురించి కరంట్ స్టాట్ సిస్టం గురించి చెప్పాలి.

Mr. Speaker :— Most of the points have already been covered.

(Interruptions)

I will try to get answer from him.

శ్రీ యం. రఘుమారెడ్డి:—ఫ్యూచర్ అఫ్ ది కర్షక పరిషత్

Mr. Speaker:—Unless you maintain silence, everybody cannot hear. You want future of the Karshaka Parishad?

Sri Samarasimha Reddy :— Sir, how long are we going like th's? 4 hours 25 minutes are over. Let it be put to vote.

(Interruptions)

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు అధ్యక్షా, వారు కోఆపరేట్ చేయకపోతే అన్ని టిటింగ్స్ వస్తాయి, మాకు క్లారిఫికేషన్స్ ఇవ్వసామన్నారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

Sri Mohd. Rajab Ali (Sujathanagar):—We are pressing for division.

(Interruptions)

Mr. Speaker :— I request you all to resume your seats. I need not repeatedly appeal you. When once I am on my legs, you should automatically sit down. One by one I will allow. Everybody bear with me. Unless I permit nobody should raise from his seat I do not allow anybody if anybody raises from his seat without my permission. Let order be maintained. I will consult the Chief Minister. Please maintain discipline. I request the Chief Minister to answer for some more clarifications

(Interruptions)

I am not compelling him.

(Interruptions)

I do not like this way. Hon'ble Minister is on his legs. let him answer.

Sri P. Nageswara Rao :— If we press for division it will take some more time.

Mr. Speaker :—I will seek the opinion of the Leaders. In view of the x x x time and other engagement of the Chief Minister whether it is justifiable to continue further or not, we will seek the opinion of the Leaders.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Sir x x x ఇంతకు ముందు గడిచిన సభలో యిటువంటి సమస్యలు వచ్చినప్పుడు ఎన్నోసార్లు టైము ఫీక్స్ చేసుకున్న తరువాత

Mr. Speaker :—I am not compelling the Chief Minister to given an answer. I am trying to bring the House to order.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—Sir, May I make a submission.

Mr. Speaker :— Yes. You have already been permitted.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :— Sir, . . .

Mr. Speaker :—I am not compelling the Hon'ble Chief Minister to give further clarification.

Sri D. K. Samarasimha Reddy :—It is the question of the x x x Rules. Rules do not permit to go on at random.

శ్రీ కె. విద్యాధరరావు :—అధ్యక్షా, బి. ఎ. సి. లో ఫీఫ్ మినిస్టరు గారు స్పష్టంగా చెప్పారు వారి అభిప్రాయము. పాయింటు టై పాయింటు

x x x Expunged as ordered by the Chair.

క్లారిఫికేషను చెబుతామన్నారు. ఇంతమంది సభలో ఉన్నారు. పార్లమెంట్ ఒకరికి తప్పితే రెండవ వారికి అవకాశం రాలేదు. దయచేసి క్లారిఫికేషను యివ్వమనండి.

శ్రీ పి. నాగేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, మనము ఒక అంగీకారానికి వచ్చాము - టి.ఎ.సి.లో ఇక్కడ కూడా అంతా అంగీకారానికి వచ్చాము. పాయింటు బ్లె పాయింటు రిఫ్యూ చెప్పిస్తామన్నారు. వారికి ఒకటి లేదంటున్నారు.....

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- I do not allow anybody to put questions. Please resume your seats. I am seeking the opinion of the Floor Leaders. I request you all to resume your seats.

Dr. M. Chenna Reddy:- I am sorry. I take strong objection ***

Mr. Speaker:- I am sorry Sir.

(Interruptions)

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:- స్పీకర్గారు, ఏ పార్లమెంట్లో జరిగినా *** అన్నర్ ఇచ్చిన తరువాత 5, 10 నిమిషాలు కంటే,

(ఇంటరప్షన్స్)

Mr. Speaker:- Now I put the motion to vote.
The question is ---

"That the Members of the Ninth Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this First Session are deeply grateful to the Governor for the address which she has been pleased to deliver to the House of the Legislature on 4.11.1990."

(Pause)

The motion was adopted.

Mr. Speaker:- The House is adjourned to meet again at 9.00 A.M. on 10.1.1990.

(The House was then adjourned at 7.35 P.M. to meet at 9.00 A.M. on Wednesday 10th January, 1990.)

*** Expunged as ordered by the Chair.

